

Data publikacji: 12-05-2010

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 7 maja 2010 r.

Druk nr 876

**PREZES RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Donald TUSK**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z dyspozycją art. 140e ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym, przekazuję przyjęty przez Radę Ministrów dokument:

- Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, działania realizowane w tym zakresie w 2009 r. oraz rekomendacje na 2010 r.

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Infrastruktury do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

**STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO,
DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE W 2009 R.
ORAZ REKOMENDACJE NA 2010 R.**

SPRAWOZDANIE

Warszawa, kwiecień 2010 r.

Spis treści

1. **Bezpieczeństwo ruchu drogowego w Polsce w 2009 roku.**
2. **Działania podejmowane w ramach KRBRD na rzecz poprawy brd.**
3. **Wnioski i propozycje działań na 2010 rok.**

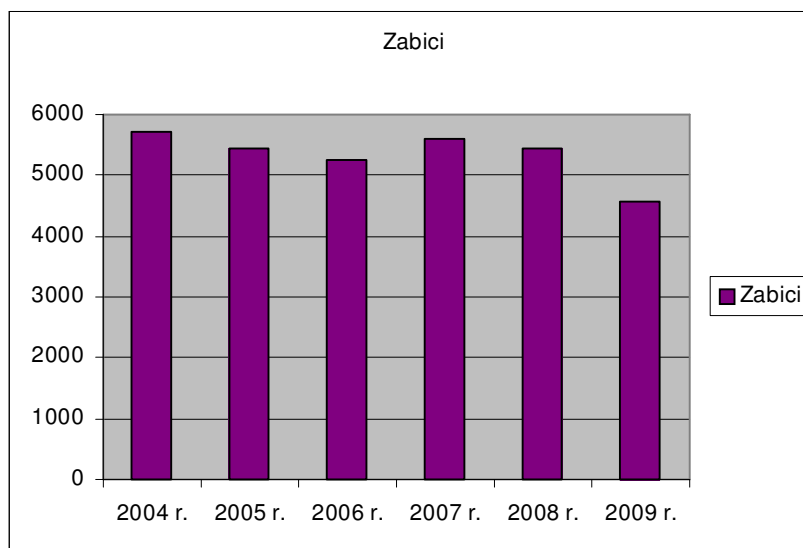
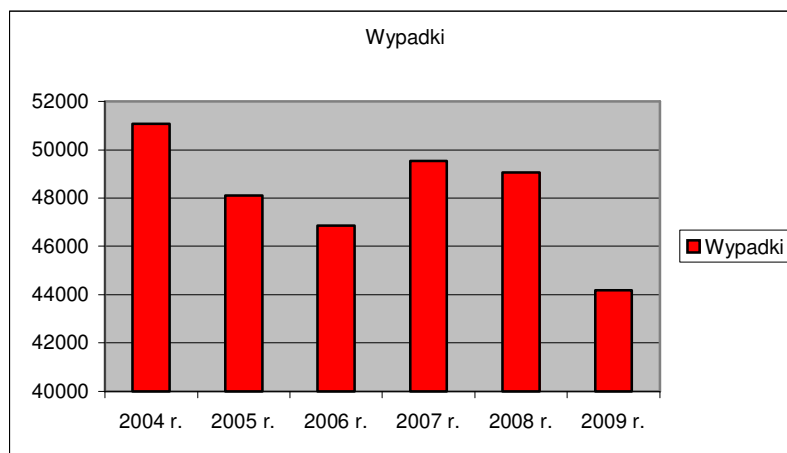
Załącznik nr 1 – Szczegółowe działania podejmowane na rzecz poprawy brd w Polsce w 2009 roku.

Załącznik nr 2 – Stan brd oraz działania realizowane w tym zakresie w województwach w 2009 roku.

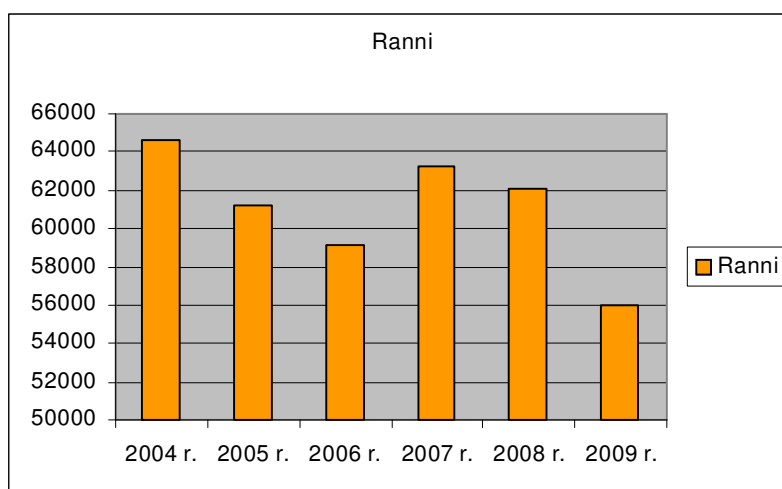
1. Bezpieczeństwo ruchu drogowego w Polsce w 2009 r. *

W 2009 roku, w porównaniu do roku 2008, nastąpił:

- znaczny spadek liczby wypadków o **4 869**, tj. o – **9,9%** (w sumie 44 185 wypadków)
- duży spadek liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach o **865** osób, tj. o – **15,9%** (w sumie 4 572 ofiar),
- znaczny spadek liczby rannych o **6 069** osób, tj. o – **9,8%** (w sumie 56 028 rannych),
- nieznaczny wzrost liczby zgłoszonych kolizji o **249**, tj. o + 0,1% (w sumie 381 769 kolizji).

* na podstawie danych z policyjnego Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji.

Na liczbę i skutki wypadków drogowych mają wpływ trzy czynniki: człowiek, pojazd i droga. Jednak z tej triady, w ogromnej większości to właśnie człowiek pozostaje głównym ich sprawcą. Statystyka wskazuje, że zły stan techniczny pojazdu (podobnie jak drogi) jest przyczyną bardzo niewielkiej liczby wypadków (poniżej 1% ogółu wypadków).

Do głównych przyczyn wypadków należy zaliczyć: nadmierną prędkość, brawurę i nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu.

Najbardziej zagrożeni w ruchu drogowym są niechronieni uczestnicy ruchu, czyli piesi i rowerzyści, bowiem skutki wypadków z ich udziałem są najbardziej tragiczne. Najgroźniejsze w skutkach wypadki – potrącenie pieszego, powodowane są w dużej części przez samych pieszych nieprawidłowo przekraczających jezdnię.

1.1. Przyczyny i sprawcy wypadków drogowych

1.1.1. Niedostosowanie prędkości jazdy do warunków panujących na drodze, w tym przekraczanie dozwolonej prędkości - to od wielu lat podstawowa przyczyna wypadków drogowych w Polsce. W 2009 roku wypadki spowodowane niedostosowaniem prędkości do warunków ruchu stanowiły 31% wszystkich zarejestrowanych wypadków (10 934), w których zginęło 1 438 osób (46% śmiertelnych ofiar wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami), a 15 907 zostało rannych (34%). Pojęcie nadmiernej prędkości jazdy obejmuje zarówno prędkość wykraczającą poza obowiązujące ograniczenia, jak i prędkość niedostosowaną do warunków panujących na drodze, w tym warunków atmosferycznych oraz indywidualnych cech kierowcy.

1.1.2. Zdecydowaną większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami:

- 35 028 wypadków (79,3% ogółu),
- w których zginęły 3 134 osoby (68,5% ogółu),
- 46 683 osoby zostały ranne (83,3% ogółu),

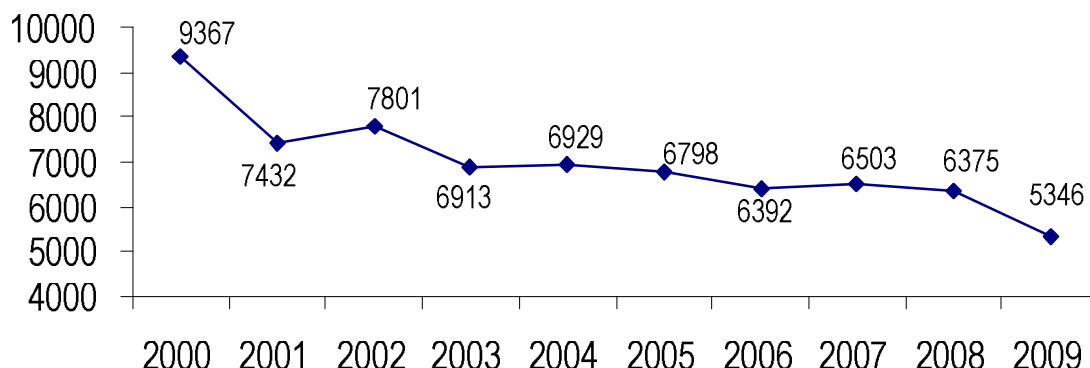
- najczęściej z powodu:
 - a) niedostosowania prędkości do warunków ruchu,
 - b) nieustąpienia pierwszeństwa przejazdu,
 - c) nieprawidłowego zachowania wobec pieszych,
 - d) nieprawidłowego wyprzedzania.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących		Wypadki		Zabici		Ranni	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu		11 840	10 934	1 638	1 438	17 169	15 907
Nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu		9 533	8 826	524	445	13 205	12 179
Nieprawidłowe	Wyprzedzanie	2 605	2 326	363	316	3 776	3 244
	Omijanie	736	707	76	75	831	744
	Wymijanie	622	547	100	57	887	805
	Zachowanie wobec pieszego	5 350	4 859	344	305	5 398	4 883
	Skręcanie	1 211	1 035	84	63	1 453	1 235
	Zatrzymywanie, postój pojazdu	36	28	-	2	38	30
	Cofanie	744	610	23	21	774	614
Jazda po niewłaściwej stronie drogi		975	853	187	188	1 519	1 224
Wjazd przy czerwonym świetle		572	487	25	21	833	720
Nieprzestrzeganie innych znaków i sygnałów		91	106	7	11	120	140
Niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami		2 283	2 182	64	51	3 044	2 901
Gwałtowne hamowanie		195	182	7	7	256	231
Jazda bez wymaganego oświetlenia		93	56	25	14	94	51
Zmęczenie, zaśnięcie		616	479	120	64	863	705

1.1.3. Na drugim miejscu pod względem powodowania wypadków byli piesi (patrz pkt 1.3.1.)

1.1.4. **Nietrzeźwi sprawcy wypadków drogowych** uczestniczyli w **5 317** wypadkach drogowych, z czego w **4 114** wypadkach (**77,4%**) byli zarazem ich sprawcami. W zdarzeniach tych zginęło **451** osób, a **5 296** osób zostało rannych. Najliczniejszą grupę nietrzeźwych sprawców wypadków stanowili kierujący pojazdami. Spowodowali oni **2 991** wypadków (**8,5%**), w których **321** osób poniosło śmierć, a **4 227** odniosło obrażenia ciała. Wyniki badań wskazują, że wsiedanie za kierownicę po spożyciu alkoholu jest dość powszechnym i akceptowanym zjawiskiem – zwłaszcza przez młodych ludzi – wciąż zbyt wielu z nich uważa, że może wypić niewielką ilość alkoholu i prowadzić samochód.

Wypadki drogowe z udziałem nietrzeźwych

1.1.4. Motocykliści

W 2009 roku motocykliści uczestniczyli w 2 576 wypadkach, w tym z ich winy zaistniało 1 151 wypadków, zginęły w nich 194 osoby, a 1 228 osób doznało obrażeń ciała.

Najczęstsze przyczyny wypadków spowodowanych przez motocyklistów to:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu - 622 wypadki,
- nieprawidłowe wyprzedzanie – 163 wypadki,
- nie zachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami – 93 wypadki.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez motocyklistów	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Niedostosowanie prędkości	622	54,0	123	63,4	627	51,0
Nieprawidłowe wyprzedzanie	163	14,1	32	16,5	181	14,7
Nie zachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	93	8,1	6	3,1	102	8,3
Nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu	86	7,5	7	3,6	98	8,0
Nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	49	4,3	6	3,1	56	4,6
Jazda po niewłaściwej stronie drogi	37	3,2	11	5,7	44	3,6
Nieprawidłowe omijanie	22	1,9	-	0,0	26	2,1
Nieprawidłowe skręcanie	19	1,6	2	1,0	21	1,7

Kierujący motocyklami najczęściej powodowali wypadki w miesiącach kwiecień - wrzesień, co wynika z warunków klimatycznych umożliwiających im poruszanie się po drogach. Największą liczbę wypadków – 193 zanotowano w sierpniu, w wypadkach tych 35 osób zginęło, a 214 osób zostało rannych oraz w lipcu – 188 wypadków, 33 osoby zabite i 198 rannych.

Z analizy wieku sprawców - motocyklistów wynika, że największe zagrożenie powodują osoby w grupie wiekowej 25 - 39 lat, byli oni sprawcami 512 wypadków (44,4% ogółu wypadków spowodowanych przez motocyklistów), zginęły w nich 93 osoby (47,9%), a 521 zostało rannych (42,4%). Duże zagrożenie

powodują też młodzi kierowcy w wieku 18-24 lata. Spowodowali oni 402 wypadki (34,9% ogółu), w których 86 osób poniosło śmierć (44,3%) ogółu, a 439 osób zostało rannych (35,7%).

1.1.5. Motorowerzyści

W 2009 roku motorowerzyści uczestniczyli w 2 294 wypadkach, a przyczynili się do powstania 1 024 wypadków, w których zginęło 41 osób, a 1 157 doznało obrażeń ciała.

Najczęstszymi przyczynami wypadków spowodowanych przez motorowerzystów było:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu – 329 wypadków
- nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu – 239 wypadków,
- nie zachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami – 91 wypadków.

<i>Przyczyny wypadków spowodowanych przez motorowerzystów</i>	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
<i>Niedostosowanie prędkości</i>	329	32,1	9	22,0	373	32,2
<i>Nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu</i>	239	23,3	16	39,0	275	23,8
<i>Nie zachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami</i>	91	8,9	1	2,4	102	8,8
<i>Nieprawidłowe skręcanie</i>	83	8,1	4	9,8	94	8,1
<i>Nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego</i>	53	5,2	1	2,4	63	5,4
<i>Nieprawidłowe wyprzedzanie</i>	51	5,0	2	4,9	54	4,7
<i>Nieprawidłowe omijanie</i>	43	4,2	-	0,0	47	4,1
<i>Jazda po niewłaściwej stronie drogi</i>	39	3,8	1	2,4	44	3,8

Największą liczbę wypadków – 174 zanotowano w lipcu, w wypadkach tych 9 osób zginęło, a 199 osób zostało rannych.

Z analizy wieku sprawców - motorowerzystów wynika, że najwięcej wypadków spowodowali nastolatki (grupa wiekowa 15-17 lat).

Sprawcy wypadków – motorowerzyści wg wieku:

Wiek	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2008 r.	2009 r.	2008 r.	2009 r.	2008 r.	2009 r.
7 - 14	143	141	3	2	173	167
15 - 17	308	296	8	10	364	349
18 - 24	236	235	10	7	279	269
25 - 39	181	137	16	5	188	151
40 - 59	122	110	8	8	133	118
60 plus	73	83	11	9	71	81
b/d	10	22	-	-	10	22
O g ó ł e m	1 073	1 024	56	41	1 218	1 157

1.2. Zdarzenia drogowe w 2009 roku – charakterystyka

Sierpień i październik – to najniebezpieczniejsze miesiące w 2009 roku, wtedy bowiem doszło do największej liczby wypadków drogowych (po 9,8 ogółu wypadków). Najspokojniejszy był luty (5,9%).

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Styczeń	3 843	3 032	431	341	4 746	3 913
Luty	3 126	2 624	389	263	3 824	3 411
Marzec	3 478	2 992	408	289	4 459	3 703
Kwiecień	3 722	3 607	393	339	4 591	4 556
Maj	4 256	3 866	401	341	5 509	5 006
Czerwiec	4 576	3 869	421	371	5 975	4 966
Lipiec	4 435	4 227	482	477	5 852	5 634
Sierpień	4 534	4 330	484	451	6 110	5 748
Wrzesień	4 261	4 114	458	409	5 388	5 110
Październik	4 684	4 326	569	481	5 771	5 261
Listopad	4 047	3 729	505	427	4 892	4 505
Grudzień	4 092	3 480	496	383	4 980	4 233
O g ó ł e m	49 054	44 196	5 437	4 572	62 097	56 046

W piątki najczęściej dochodziło do wypadków - w tym dniu doszło do **7 107** wypadków, w których zginęło **731** osób, a **8 826** doznało obrażeń ciała. Najwięcej osób – **784** - zginęło w wypadkach, które wydarzyły się **w soboty**.

Godziny **16.00 – 18.00**, czyli popołudniowy szczyt komunikacyjny – w tym przedziale czasowym najczęściej dochodziło do wypadków. Najmniej wypadków odnotowano w godzinach nocnych, między północą a godziną 5.00.

Najwięcej wypadków śmiertelnych w 2009 roku odnotowano w Mazowieckim i Śląskiem, najmniej – w Opolskim i Lubuskim.

Wypadki w poszczególnych województwach	2008 r.	2009 r.	Różnica
Dolnośląskie	313	263	-50
Kujawsko-pomorskie	276	220	-56
Lubelskie	333	288	-45
Lubuskie	136	121	-15
Łódzkie	390	320	-70
Małopolskie	315	292	-23
Mazowieckie	838	712	-126
Opolskie	132	102	-30
Podkarpackie	215	205	-10
Podlaskie	143	159	16
Pomorskie	238	216	-22
Śląskie	422	375	-47
Świętokrzyskie	206	163	-43
Warmińsko-mazurskie	196	155	-41
Wielkopolskie	498	363	-135
Zachodniopomorskie	211	190	-21
POLSKA	4 862	4 144	- 718

Najczęściej dochodziło do zderzenia **pojazdów w ruchu** (21 163, co stanowi 47,9% ogólnej liczby). Pociągnęły one za sobą najwięcej ofiar śmiertelnych – 1 825 (39,9% ogółu zabitych). Rannych w zderzeniach pojazdów w ruchu zostało 30 096 osób (53,7 % ogólnej liczby).

W 2009 roku na terenie kraju wydarzyły się 4 144 **wypadki drogowe ze skutkiem śmiertelnym**, czyli prawie w co 11 wypadku zginął co najmniej 1 człowiek. W porównaniu do roku 2008, było o 718 tego rodzaju wypadków mniej (-14,8%).

Ważnym elementem ochrony uczestników ruchu są **pasy bezpieczeństwa** - najskuteczniejszy znany środek ratujący ludzkie życie podczas wypadku drogowego. Stosowanie pasów bezpieczeństwa przez osoby siedzące z przodu zmniejsza o 45% ryzyko powstania obrażeń śmiertelnych, natomiast ciężkich nawet do 50%. Trzeba pamiętać także o znaczeniu pasów na tylnych siedzeniach, gdyż pasażerowie siedzący z tyłu są również narażeni na poważne obrażenia. Ponadto, stanowią oni śmiertelne zagrożenie dla podróżujących z przodu pojazdu. Dla małego dziecka rolę pasów bezpieczeństwa spełnia fotelik. Niestosowanie pasów i fotelików często przyczynia się do śmierci lub poważnych uszkodzeń ciała uczestników wypadków. Za niezapięcie pasów nałożono: w 2008 roku - 271 535 mandatów, a w 2009 r. 350 709, zaś za przewóz dziecka bez fotelika: w 2008 roku 4 658 mandatów, w 2009 roku 5 939.

1.3. Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego

Okolo 37% wszystkich ofiar wypadków drogowych w Polsce stanowią niechronieni uczestnicy ruchu drogowego. Na tę grupę należy zwrócić szczególną uwagę, ponieważ w przeciwieństwie do poruszających się samochodami, osoby te nie są osłonięte karoserią samochodu, nie mogą liczyć na działanie poduszek powietrznych ani pasów bezpieczeństwa.

1.3.1. Piesi

- **5 005** wypadków (11,3 % ogółu),
- w których zginęło **770** osób (16,8% ogółu zabitych),
- a **4 353** osoby zostały ranne (7,7% ogółu),
- najczęściej z powodu:
 - a) nieostrożnego wejścia na jezdnię bezpośrednio przed jadącym pojazdem,
 - b) przekraczania jezdni w miejscu niedozwolonym
 - c) oraz wejścia na jezdnię zza pojazdu lub przeszkody.

Przyczyny wypadków z winy pieszego		Wypadki		Zabici		Ranni	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009
Stanie na jezdni, leżenie		331	301	165	146	174	164
Chodzenie nieprawidłową stroną jezdni		287	235	93	51	209	201
Wejście na jezdnię przy czerwonym świetle		513	408	58	39	468	373
Nieostrożne wejście na jezdnię	Przed jadącym pojazdem	3 563	2 888	516	406	3 139	2 551
	Zza pojazdu, przeszkody	709	547	50	32	668	523
Nieprawidłowe przekraczanie jezdni	Zatrzymywanie, cofanie	49	44	5	2	44	43
Przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym		761	582	117	94	659	498

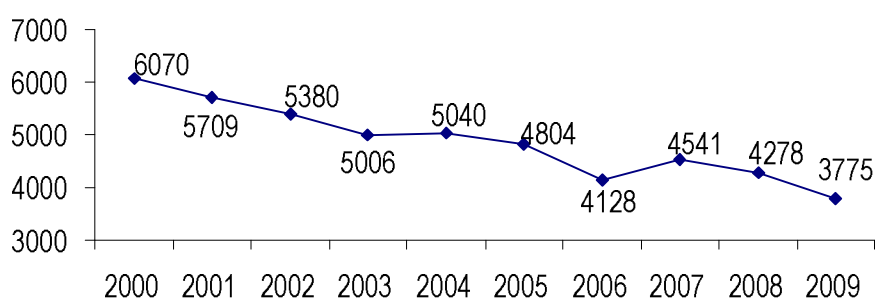
W 2009 roku odnotowano 12 834 wypadki z udziałem osób pieszych (29% ogółu), w których zginęło 1 477 osób (32,3% ogółu), a 12 328 odniosło obrażenia ciała (22% ogółu).

W większości poszkodowanymi byli sami piesi, którzy swoim zachowaniem często powodują duże zagrożenie. W omawianym roku spowodowali oni 11,3% zdarzeń z ofiarami w ludziach.

W miejscach udostępnionych dla ruchu pieszego zanotowano 8 211 wypadków, stanowi to 64% wszystkich wypadków z udziałem pieszych. Śmierć poniosło 530 osób (36,1% ogółu zabitych pieszych), rannych zostało 8 320 osób (69,2% ogółu rannych pieszych).

Wybrane miejsca ruchu pieszych	Wypadki	Zabici	Ranni
Przeście dla pieszych	3 775	230	3 809
Skrzyżowanie	3 711	246	3 741
Chodnik, droga dla pieszych	420	21	450
Pobocze	159	22	165
Przystanek komunikacji publicznej	146	11	155

Wypadki drogowe na przejściach dla pieszych

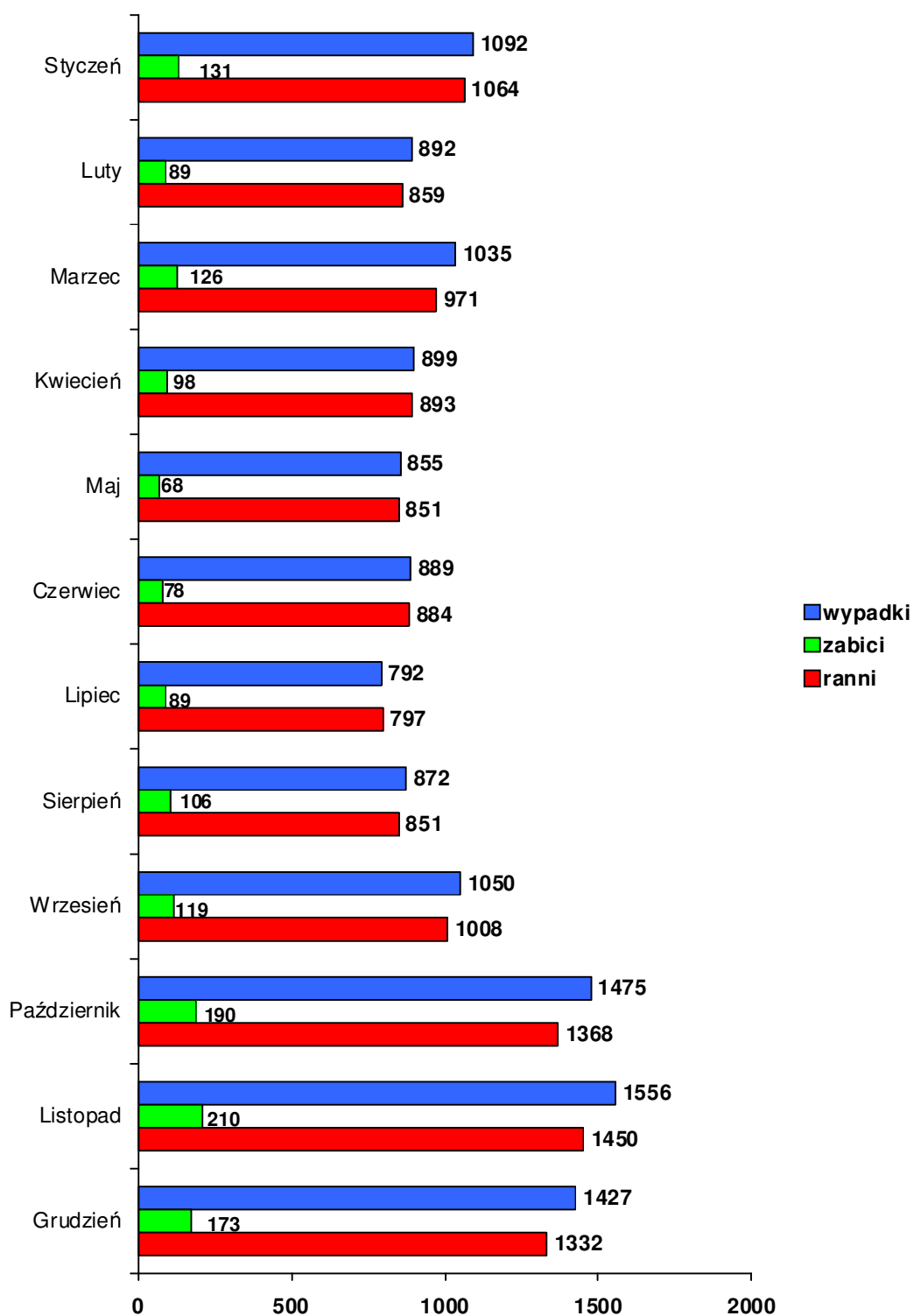

Mimo tego, że liczba wypadków na przejściach dla pieszych maleje od 2001 roku, to jednak potrącenia w tych miejscach powinny budzić niepokój, gdyż przejście dla pieszych w swej istocie gwarantować powinno tym uczestnikom ruchu bezpieczne przekroczenie jezdni.

Udział procentowy wypadków w tych miejscach w stosunku do liczby wypadków z pieszymi systematycznie rósł z 28,9% w 2000 roku do 30,4% w roku 2005. W roku 2006 r. zmniejszył się do 27,4%, w 2007 i 2008 wyniósł 28,5%, a w 2009 roku zanotowano wzrost do 29,4%.

Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej wypadków z udziałem pieszych i najtragiczniejsze ich skutki zanotowano w miesiącach jesienno-zimowych (październik - grudzień). Na taki stan rzeczy wpływ mają warunki klimatyczne w Polsce, a zwłaszcza wcześniej zapadający zmrok, gorsza widoczność i śliskość jezdni (wydłużona droga hamowania).

Wypadki z udziałem pieszych wg miesięcy

1.3.2. Dzieci

Szczególną grupę niechronionych uczestników ruchu stanowią dzieci, które poruszają się po drogach jako piesi, rowerzyści oraz pasażerowie.

W 2009 roku miało miejsce 5 050 wypadków drogowych z udziałem dzieci w wieku 0-14 lat. W zdarzeniach tych 128 dzieci poniosło śmierć, a 5 058 doznało obrażeń. W stosunku do roku 2008 liczba wypadków zmalała o 705 (-12,3%), mniej było rannych o 695 dzieci (- 12,1%) i zabitych o 18 (- 12,4%).

Z przedstawionych danych wynika, że tendencja spadkowa liczby wypadków i ich ofiar z udziałem najmłodszych zdecydowanie się utrzymuje.

Ofiary wypadków drogowych - dzieci w 2009 roku

Grupy wiekowe	Zabici		Różnica	Ranni		Różnica
	2008	2009		2008	2009	
0 - 6	49	43	-6	1 512	1 333	-179
7-14	97	85	-12	4 241	3 722	-519

Wypadki drogowe z udziałem dzieci 0-14 lat i ich skutki w latach 1999-2009 roku

Rok	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	1999=100%	Ogółem	1999=100%	Ogółem	1999=100%
1999	8 594	100	288	100	8 879	100
2000	8 743	101,7	265	92	9 036	101,8
2001	7 681	89,4	238	82,6	8 063	90,8
2002	7 288	84,8	248	86,1	7 485	84,3
2003	6 990	81,3	241	83,7	7 165	80,7
2004	6 630	77,1	223	77,4	6 883	77,5
2005	5 876	68,4	173	60,1	6 091	68,6
2006	5 555	64,6	151	52,4	5 757	64,8
2007	5 708	66,4	156	54,2	5 754	64,8
2008	5 755	67	146	50,7	5 753	64,8
2009	5 050	58,7	128	44,4	5 058	56,9

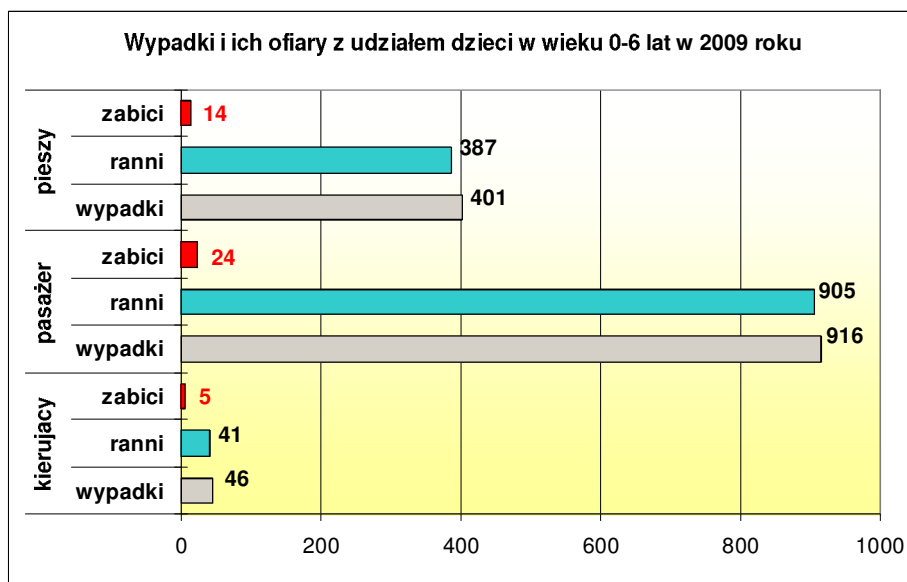
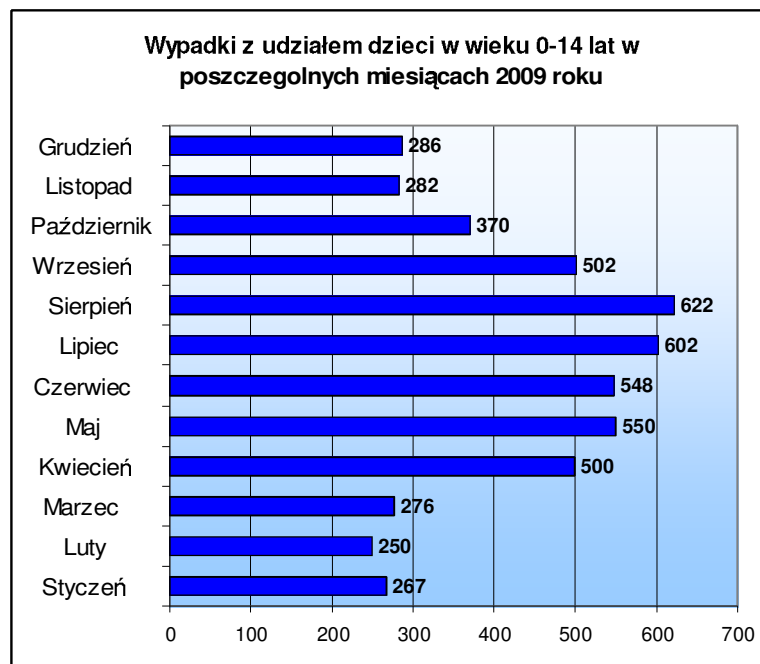
Zdecydowana większość ofiar wypadków wśród dzieci w wieku 0-6 lat, to pasażerowie pojazdów - 67,5%, w tym ofiary śmiertelne to 55,8%. Tendencja ta jest bardzo niepokojąca, albowiem świadczy o tym, że

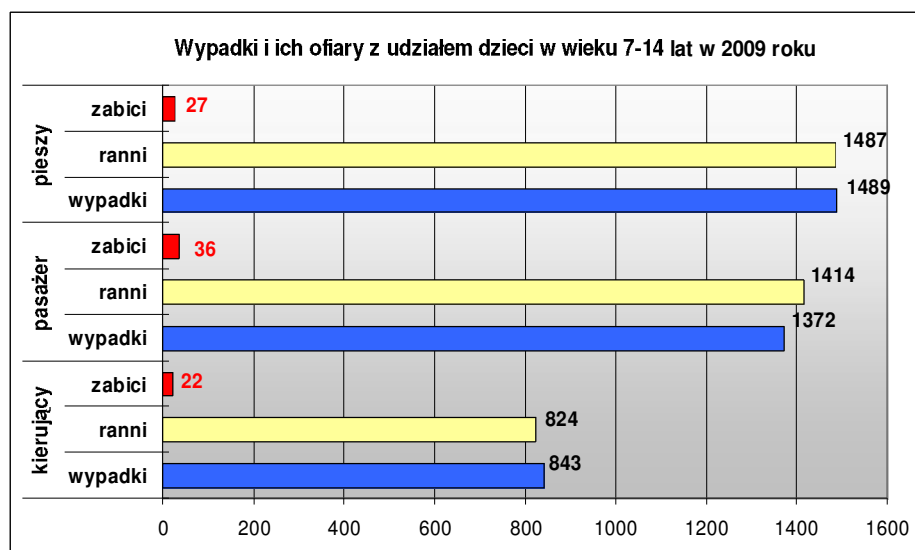
bardzo często najmłodsi są narażeni na utratę życia bądź zdrowia z powodu błędów dorosłych. Często za kierownicą pojazdu, w którym dziecko ulega wypadkowi, siedzi ktoś z jego bliskiej rodziny.

W przypadku dzieci w starszej grupie wiekowej 7-14 lat, **najwięcej ofiar było pieszych -39,7%**, jednak ofiar śmiertelnych, podobnie jak w przypadku młodszych dzieci, najczęściej odnotowano **w grupie pasażerów – 42,3%**.

Podobnie jak miało to miejsce w poprzednich latach, nasilenie wypadków z udziałem dzieci występuje w miesiącach wiosenno-lętnich - od maja do września.

W 2009 roku najwięcej tych zdarzeń odnotowano w lipcu – 602, i w sierpniu – 622. W miesiącach tych zginęło aż 44 dzieci, tj. 34,3% ofiar śmiertelnych wśród dzieci.

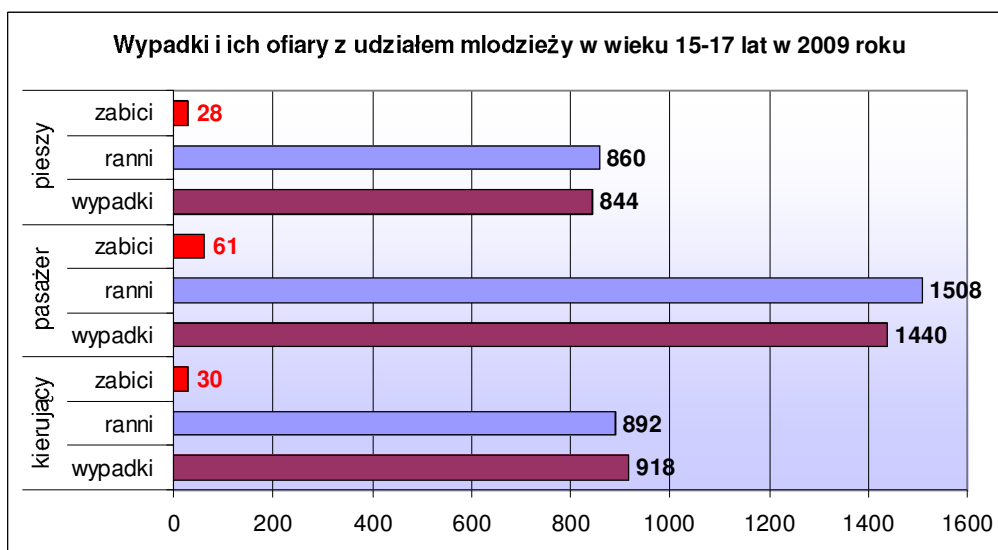
W 2009 roku dzieci w wieku 0-14 lat były sprawcami 1 593 wypadków drogowych, zginęło w nich 42 dzieci, a 1 608 zostało rannych. Większość sprawców w tej grupie wiekowej to osoby piesze, które przyczyniły się do spowodowania 1 027 wypadków, śmierć poniosło w nich 23 dzieci, przede wszystkim w wieku 7-14 lat, a 1 011 zostało rannych. Główną przyczyną tych zdarzeń było nagle wtargnięcie na jezdnię.

Sprawcy wypadków drogowych w wieku 0-14 lat

Wiek sprawcy	Rodzaj uczestnika	Wypadki	Zabici	Ranni
0-6 lat	kierujący	39	4	36
	pieszy	215	6	209
7-14 lat	kierujący	527	15	561
	pieszy	812	17	802
Ogółem		1 593	42	1 608

Jako kierujący - dzieci były sprawcami 566 wypadków, w zdarzeniach tych zginęło ich 19, a 597 odniosło obrażenia ciała, głównie byli to rowerzyści.

Zagrożona wypadkami drogowymi jest też nieletnia młodzież w wieku 15-17 lat. W 2009 roku odnotowano 3 202 wypadki z udziałem młodzieży (spadek w stosunku do 2008 roku o 469 (- 12,8 %), zginęło w nich 119 młodych osób (spadek o 66 (-35,7 %), a 3 256 zostało rannych (mniej o 415, (- 11,4%). W tej grupie wiekowej także najwięcej ofiar odnotowano wśród pasażerów.

1.3.3. Rowerzyści

W 2009 roku rowerzyści uczestniczyli w 4 513 wypadkach drogowych, w których zginęło 389 osób, a rany odniosło 4 306 osób. Wśród ofiar największą grupę stanowili sami rowerzyści – 371 zabitych oraz 3 928 rannych.

W omawianym okresie rowerzyści przyczynili się do powstania 1 770 wypadków, w których zginęło 160 osób, a 1 670 osób doznało obrażeń ciała. Z winy rowerzystów większość wypadków wystąpiła na obszarze zabudowanym – 1 447, na obszarze niezabudowanym odnotowano wysoki natomiast wskaźnik ofiar: w 323 wypadkach zginęło 67 osób, tj. w co piątym wypadku była ofiara śmiertelna, gdy na obszarze zabudowanym - w co czternastym.

Wypadki drogowe powodowane przez rowerzystów wg obszaru

Obszar	Wypadki	Zabici	Ranni
zabudowany	1 447	93	1 397
niezabudowany	323	67	272
O g ó ł e m	1 770	160	1 670

Najczęstszymi przyczynami wypadków powodowanych przez rowerzystów było:

- nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu - 780 wypadków,
- nieprawidłowo wykonywany manewr skrętu - 300 wypadków,
- nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych - 105 wypadków.

<i>Przyczyny wypadków powodowanych przez rowerzystów</i>	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	780	44,1	74	46,3	731	43,8
Nieprawidłowe skręcanie	300	16,9	38	23,8	270	16,2
Nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych	105	5,9	6	3,8	101	6,0
Jazda po niewłaściwej stronie drogi	94	5,3	12	7,5	86	5,1
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	84	4,7	2	1,3	84	5,0
Nieprawidłowe omijanie	70	4,0	3	1,9	70	4,2
Nieprawidłowa zmiana pasa ruchu	69	3,9	7	4,4	64	3,8
Nie ustąpienie pierwszeństwa pieszemu	64	3,6	-	-	71	4,3
Niezachowanie bezpiecznej odległości od poprzedzającego pojazdu	42	2,4	2	1,3	43	2,6
Jazda bez wymaganego oświetlenia	33	1,9	12	7,5	24	1,4

Kierujący rowerem najczęściej powodowali wypadki w miesiącach maj - październik, co wynikało z warunków pogodowych umożliwiających im poruszanie się po drogach. Największą liczbę wypadków – 269 - zanotowano w sierpniu (w wypadkach tych było najwięcej zabitych – 20 osób i rannych – 260 osób) oraz w lipcu (246 wypadków, 20 zabitych, 236 rannych).

Z analizy wieku sprawców - rowerzystów wynika, że największe zagrożenie powodują dzieci i osoby starsze, przy czym wypadki z udziałem osób starszych pochłonęły zdecydowanie więcej ofiar śmiertelnych.

Rowerzyści powyżej 60. roku życia byli sprawcami 537 wypadków (30,4% ogółu wypadków spowodowanych przez rowerzystów), zginęły w nich 84 osoby (52,5%), a 468 zostało rannych (28%). W co szóstym takim wypadku zginął człowiek.

Z kolei dzieci w wieku 7-14 lat spowodowały 345 wypadków (19,5% ogółu), w wyniku których zginęło 11 osób (6,9%), a 338 osób doznało obrażeń ciała (20,2%).

Wiek rowerzysty	Wypadki	Zabici	Ranni
0 - 6	33	3	30
7 - 14	345	11	338
15 - 17	96	2	96
18 - 24	159	9	160
25 - 39	195	15	192
40 - 59	344	35	317
60 plus	537	84	468
b/d	61	1	69
O g ó ł e m	1 770	160	1 670

1.4. Koszty wypadków drogowych**

Usuwanie skutków wypadków drogowych ma poważny wymiar ekonomiczny. Szacuje się, że w Unii Europejskiej bezpośrednie koszty z tego tytułu sięgają rocznie około 45 miliardów euro. Biorąc pod uwagę wszelkie koszty z tym związane, w tym psychologiczne i zdrowotne skutki wypadków zarówno dla ofiar, jak i ich rodzin, to kwota ta ulega potrojeniu i sięga około 160 miliardów euro (ok. 2% PKB UE). W Polsce koszty wypadków drogowych szacowane są na 2 – 3 % PKB.

Wypadki drogowe to jedna czwarta zgonów z przyczyn zewnętrznych i pierwsza przyczyna śmierci ludzi młodych – najbardziej perspektywicznej i produktywnej części społeczeństwa.

Do **bezpośrednich kosztów** wypadków drogowych należą koszty medyczne, utrata majątku (pojazd, ładunek), koszty administracyjne, utrata zdolności do pracy, utracona jakość życia, problemy prawne, jak też i inne, np. adaptacja domu dla potrzeb niepełnosprawnych.

Bardzo ważne są **koszty społeczne**, czyli zaangażowania służb ratunkowych, spowodowania utrudnień w ruchu, przestojów i strat materialnych związanych z wypadkiem, diagnostyki i hospitalizacji ofiar, zaangażowania personelu medycznego w skomplikowane i wielorakie procedury medyczne oraz pomocy państwa dla poszkodowanych i ich rodzin, szczególnie w przypadkach, gdy w wypadku ginie jedyny żywiciel rodziny.

Prewencja jest tańsza od skutków – powinno to być głównym kryterium inwestowania w bezpieczeństwo ruchu drogowego. Pieniądze wydane na ten cel to bowiem **inwestycja w redukcję społecznych kosztów zdarzeń drogowych**, która nie powinna być traktowana na równi z kosztami o charakterze komercyjnym. Inwestować w brd, to w konsekwencji oszczędzać. Nakłady na tę dziedzinę odznaczają się wysoką rentownością, uzasadniona jest więc teza, że „oszczędzając” dziś milion złotych na profilaktyce bezpieczeństwa ruchu drogowego, jutro wydamy pięćdziesiąt milionów na pokrycie skutków wypadków drogowych.

Według danych Instytutu Badawczego Dróg i Mostów, koszty wypadków drogowych wynosiły:

Średnio na obszarze zabudowanym:

Rok	Jednostkowy koszt [PLN]			
	ofiary śmiertelnej	Rannego	strat materialnych	wypadku
2000	584 390	97 180	33 700	196 650
2001	731 230	105 610	33 700	218 560
2002	748 886	128 875	37 215	245 394
2003	800 175	134 520	38 090	253 084
2004	878 328	142 762	41 175	275 445
2005	929 990	150 698	42 070	294 072
2006	988 056	157 361	43 680	305 710
2007	1 140 850	168 004	44 525	332 775

** Źródło: Politechnika Gdańska

Średnio na obszarze niezabudowanym:

Rok	Jednostkowy koszt [PLN]			
	ofiary śmiertelnej	Rannego	strat materialnych	wypadku
2000	718 400	118 920	38 110	365 170
2001	895 330	130 440	38 110	421 300
2002	930 622	158 871	42 595	458 933
2003	992 761	166 083	43 510	466 777
2004	1 090 177	176 971	46 695	520 327
2005	1 158 910	187 671	47 710	560 463
2006	1 232 055	196 482	49 460	585 290
2007	1 415 757	210 487	50 435	634 675

1.5. Budowa infrastruktury drogowej

Drogi krajowe

Środki z Rezerwy Subwencji Ogólnej przeznaczone dla samorządów
Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011

I. Drogi krajowe

W 2009 r. oddano do ruchu:

310,3 km dróg krajowych (28 odcinków)

Autostrady

88,9 km – 5 odcinków:

1. A1 Sośnica – Bełk (15,4 km)
2. A1 węzeł Sośnica na skrzyżowaniu autostrad A1 i A4 (2,2 km)
3. A4 Zgorzelec – Wykroty (22 km) -
4. A4 Wykroty – Krzyżowa (29,4 km)
5. A4 Krzaków – Szarów (19,9 km)

Drogi ekspresowe:

(wraz z obwodnicami S)

98,3 km – 11 odcinków, np.:

1. S7 Grójec – Białobrzegi (17,8 km)
2. S8 Radzymin – Wyszaków (17,1 km)
3. S5 / S10 Stryżek - Białe Błota (10,4 km)
4. S10 Stargard Szczeciński obwodnica (13,4 km)

Obwodnice

24,9 km – 4 odcinki:

1. Obwodnica Krośniewic DK 1 i DK 2 (6,8 km)
2. Obwodnica Nowych Skalmierzyc DK 25 (7,4 km)
3. Obwodnica Krzepic na DK 43 (5,7 km)
4. Obwodnica Raciąża na DK 60 (5 km)

Przebudowy

98,2 km – 8 odcinków, np.:

1. Wzmocnienie DK 7 Kraków – Myślenice (jezdnia lewa) (30 km)
2. Przebudowa DK 7 Kraków – Chyżne odc. Zabornia – Chyżne (34,6 km)
3. Rozbudowa w. Murckowska z budową dróg dojazdowych na autostradzie A4 (5,4 km)

Drogi w budowie

W budowie i przebudowie znajduje się w chwili obecnej ponad 830 km dróg krajowych.

**360 km autostrad - 15 odcinków,
290 km dróg ekspresowych - 22 odcinki,
100 km obwodnic - 15 odcinków,
70 km przebudów.**

Podpisane umowy

Od 16 listopada 2007 r. **podpisano umowy na budowę ponad 1200 km dróg krajowych:**

485 km autostrad (317 km w systemie tradycyjnym, 168 km w systemie PPP) – **22 odcinki,**
730 km dróg ekspresowych, obwodnic i dużych przebudów dróg - odcinki.

Drogi oddane do ruchu

Od 16 listopada 2007 r. do chwili obecnej **oddano do ruchu ponad 900 km dróg krajowych**, w tym:
autostrad - 8 odcinków, drogi ekspresowe - 26 odcinki, obwodnic - 16 odcinków, 22 odcinki dróg krajowych po dużych przebudowach.

II. Środki z Rezerwy Subwencji Ogólnej (RSO)

Podział środków Rezerwy Subwencji Ogólnej zatwierdza na posiedzeniu plenarnym Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego. Środki z rezerwy przeznaczane są na dofinansowanie:

- inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach wojewódzkich i powiatowych w granicach miast na prawach powiatu;
- utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu;
- remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Środki z rezerwy są przyznawane dla tych powiatów, miast na prawach powiatu i województw, których wnioski spełniają kryteria ustawowe oraz kryteria wypracowane przez Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Przy podziale środków finansowych z rezerwy subwencji ogólnej na 2009 i 2010 r. preferowane były zadania inwestycyjne obejmujące budowę lub przebudowę obiektów mostowych.

Wartość środków na zadania w ramach RSO to:

325,5 mln zł w 2009 r.

325,5 mln zł w 2010 r.

III. Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011

Z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji powstał **Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011**. W latach 2009 – 2011 na realizację zadań programu budżet państwa co roku przeznaczał będzie kwotę 1 mld zł dotacji celowej, a jednostki samorządu terytorialnego co najmniej 1 mld zł wkładu. Przedsięwzięcia realizowane w ramach programu są ważnym elementem poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz czynnikiem podnoszenia atrakcyjności gospodarczej terenów i zwiększania komfortu życia mieszkańców.

Realizacja programu w 2009 roku:

- 1162 lokalne projekty inwestycyjne w zakresie przebudowy, budowy oraz remontów dróg gminnych i powiatowych,
- ponad 2.700 km dróg lokalnych, w tym prawie 1.200 km dróg gminnych i ponad 1.500 km dróg powiatowych

2. Działania podejmowane w ramach KRBRD na rzecz poprawy brd.

2.1. Cele i zadania KRBRD

Biorąc pod uwagę wymiar bezpieczeństwa ruchu drogowego – gospodarczy, społeczny i zdrowotny, oraz przyczyny wypadków i kolizji na polskich drogach, KRBRD realizuje następujące cele:

- I. popularyzację idei brd w społeczeństwie poprzez informację, promocję, edukację,
- II. kształtowanie świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych, poprzez promowanie dobrych praktyk w zakresie brd,
- III. zwiększanie skuteczności działań prowadzonych na rzecz poprawy brd w Polsce,
- IV. integrację środowisk samorządowych, pozarządowych i biznesowych w celu współdziałania na rzecz poprawy brd.

Zgodnie z ustawą z 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym*, do zadań KRBRD w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego należy:

- 1) proponowanie kierunków polityki państwa,
- 2) opracowywanie programów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w oparciu o propozycje przedstawiane przez właściwych ministrów oraz ocena ich realizacji,
- 3) inicjowanie badań naukowych,
- 4) inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych oraz umów międzynarodowych,
- 5) inicjowanie kształcenia kadr administracji publicznej,
- 6) inicjowanie współpracy zagranicznej,
- 7) współpraca z właściwymi organizacjami społecznymi i instytucjami pozarządowymi,
- 8) inicjowanie działalności edukacyjno-informacyjnej,
- 9) analizowanie i ocena podejmowanych działań.

2.2. Odbiorcy

Adresatami komunikatów i działań KRBRD na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2009 roku byli:

Grupy docelowe:

- Kierowcy
- Pasażerowie
- Motocykliści
- Piesi
- Dzieci
- Rowerzyści

oraz adresaci pośredni:

- Rodzice
- Nauczyciele, pedagodzy

- Seniorzy
- Dziennikarze
- Decydenci
- Eksperti z zakresu brd
- Urzędnicy
- Samorządy terytorialne
- Organizacje pozarządowe, społeczne.

2.3. Rodzaje działań.

W 2009 roku – na podstawie statystyk wypadków i opisu ich uczestników, poszkodowanych i ofiar – w swoich działaniach publicznych KRBRD skupiła się na kierowcach, w tym specjalnie na kierowcach młodych (w wieku 18-25 lat), pasażerach, motocyklistach oraz pieszych. Do nich przede wszystkim skierowane były ogólnopolskie kampanie społeczne.

Niezależnie od ww. szeroko zakrojonych działań, przez cały rok prowadzono prace na rzecz edukacji najmłodszych uczestników ruchu, współpracując ze szkołami, organizacjami społecznymi działającymi na rzecz dzieci, i kładąc nacisk na utrwalanie nawyków używania materiałów odblaskowych na drodze oraz staranne wyszkolenie młodych rowerzystów.

Stosowano działania o różnorodnym charakterze, wykorzystując techniki sprawdzone w poprzednich akcjach i kampaniach, jak również nowe techniki komunikacyjne, w celu jak najlepszego dotarcia do grup docelowych:

- kampanie społeczne (ATL, BTL, wydarzenia specjalne),
- konferencje tematyczne,
- programy techniczne - opracowanie, wdrażanie, koordynacja, monitorowanie,
- niestandardowe działania edukacyjne, typu testy zderzeniowe, symulatory, samochodowe, autogogle,
- imprezy masowe o charakterze edukacyjno-promocyjnym,
- imprezy o charakterze edukacyjnym (turnieje, konkursy, pogadanki)
- szkolenia, warsztaty,
- dystrybucja praktycznych gadżetów,
- akcje informacyjne oraz wydarzenia z udziałem mediów (konferencje prasowe, briefingi, obecność w mediach),
- interaktywne strony internetowe,
- badania eksperckie oraz ich analiza,
- badania opinii społecznej, związane z kampaniami społecznymi,
- patronaty merytoryczne i honorowe nad wydarzeniami z zakresu brd,
- prezentacje na targach branżowych,
- pomoc finansowa organizatorom zewnętrznym, w ramach dofinansowania lub współorganizacji przedsięwzięcia,
- współfinansowanie programów telewizyjnych o charakterze edukacyjno – informacyjnym, podejmujących tematykę brd,
- pozyskiwanie funduszy ze źródeł zagranicznych (Fundusze Europejskie, Bank Światowy, Europejski Bank Inwestycyjny),
- kontakty z organizacjami zagranicznym i międzynarodowymi w celu wymiany doświadczeń.

2.4. Przykłady działań realizowanych z udziałem Sekretariatu KRBRD

2.4.1 Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach

W ramach Programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach w latach 2005-2009 przewidziana była realizacja 368 zadań poprawy bezpieczeństwa infrastruktury na drogach samorządowych. Całkowitą wartość zadań szacowano na ponad 410 milionów złotych. W każdym kolejnym roku realizacji Programu zwiększała się liczba i wartość zadań oraz strumień refundacji przekazywanych samorządom.

Do 31 grudnia 2009 r. we wszystkich województwach przebudowano planowane 368 miejsc niebezpiecznych, czyli 100%. Nakłady inwestycyjne wyniosły ponad 417 milionów zł, co oznacza, że pod względem finansowym Program został zrealizowany w 101,7%. W drodze refundacji kosztów jednostki samorządu terytorialnego otrzymały w sumie 167 milionów zł, co oznacza wykorzystanie środków przeznaczonych na refundację w 88,2%.

Wniosek dotyczący wykorzystania w 2010 r. pozostałych 36 000 000 zł został zgłoszony do Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W przypadku pozytywnej decyzji program będzie kontynuowany według listy rezerwowej projektów.

Fot. Przykładowe efekty działań w ramach Programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 824 – Dutch Town w Puławach.

Realizacja zadań rozkłada się w miarę proporcjonalnie. Najwięcej zadań zrealizowano w województwach:

- wielkopolskim (51)
- podkarpackim (38)
- dolnośląskim (33).

Największy zakres wartościowy zrealizowano w województwach:

- wielkopolskim (56,9 mln zł),
- lubelskim (47,1 mln zł, wraz z projektem pilotażowym „Dutch Town” w Puławach)
- opolskim (42 mln zł).

Tabela 1. Przebieg Programu w okresie 2005 r. - 2008 r.

Rok	Zakończone zadania	Wartość zakończonych zadań (mln zł)	Przekazane refundacje (mln zł)
2005	49	9,3	4,0
2006	64	33,0	12,9
2007	92	105,9	44,3
2008	151	224,7	90,8
2009	12	44,6	15,5
RAZEM	368	417,5	167,5

Tabela 2. Program w podziale na projekty w województwach

Województwo	Zadania ogółem	Zadania zakończone	Wartość zakończonych zadań (mln zł)	Środki przekazane samorządom (mln zł)
Dolnośląskie	33	33	16,8	8,1
Kujawsko – pomorskie	16	16	25,2	9,9
Podlaskie	5	5	3,4	1,6
Łódzkie	26	26	31,6	10,2
Lubelskie	25	25	47,1	17,8
Małopolskie	17	17	8,1	3,4
Mazowieckie	21	21	35,7	8,6
Opolskie	13	13	42,0	19,2
Podkarpackie	38	38	25,5	11,6
Pomorskie	23	23	29,5	14,3
Śląskie	27	27	33,3	14,8
Świętokrzyskie	14	14	7,9	3,8
Lubuskie	25	25	13,5	6,0
Warmińsko – mazurskie	10	10	13,4	5,7
Wielkopolskie	51	51	56,9	21,4
Zachodniopomorskie	24	24	27,6	11,1
RAZEM 2005-2009	368	368	417,5	167,5

Efekty działań od początku realizacji Programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych miały wpływ na zmniejszenie liczby wypadków o 68%, spadek liczby zabitych o 89%, spadek liczby rannych o 71% oraz zmniejszenie liczby kolizji o 49,1 %. Oznacza to, że dzięki przebudowie 368 miejsc niebezpiecznych na sieci dróg samorządowych zmniejszono hipotetycznie:

- liczbę wypadków o 1499,
- liczbę ofiar śmiertelnych o 226,
- liczbę rannych o 1445,
- liczbę kolizji o 4727.

Oprócz tego Program przynosi szereg innych pozytywnych zjawisk w regionach, takich jak:

- aktywizacja władz samorządowych, mobilizacja funduszy i skanalizowanie wysiłków na konkretne działania redukujące zagrożenia mieszkańców w ruchu drogowym,
- poprawa wizerunku władz poprzez dbałość o bezpieczeństwo społeczności lokalnej,
- wzmacnianie i rozwój współpracy pomiędzy organami administracji państwowej i samorządami różnych szczebli,
- wzrost świadomości, promowanie dobrych praktyk oraz właściwego podejścia do brd pośród władz lokalnych, administracji drogowej i wykonawców,
- powstanie dodatkowej szansy rynkowej dla niewielkich przedsiębiorstw w regionie, gdyż duże firmy nie są zainteresowane kontraktami o niewielkiej wartości,
- stworzenie uznania w społecznościach lokalnych dla działań poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego (brd), unaocznienie mieszkańcom, że zastosowane rozwiązania służą ratowaniu zdrowia i życia ich samych oraz ich rodzin.

KRBRD przygotowała założenia Programu Uspokojenia Ruchu na lata 2010-2014, który miał być realizowany na drogach samorządowych w obszarze zabudowanym. Jego głównym celem jest poprawa bezpieczeństwa poprzez zapewnienie bezpiecznej prędkości ruchu pojazdów oraz zmniejszenie uciążliwości transportu poprzez wdrożenie środków uspokojenia ruchu. Oceniano, że dzięki realizacji programu ocalić można by było 500 osób, a prawie 6 000 uchronić przed ciężkimi obrażeniami ciała. W ramach Programu przewidziane były dodatkowo szkolenia z uspokojenia ruchu dla wszystkich zarządców dróg. Jednak ze względu na obecną globalną sytuację ekonomiczną wdrożenie Programu zostało wstrzymane. W 2008 roku zostały przekazane do Ministerstwa Finansów dokumenty (wniosek) w sprawie zaciągnięcia nowej pożyczki na Program Uspokojenia Ruchu w wysokości 130 mln EUR. Do końca 2009 r. Ministerstwo Infrastruktury nie dostało żadnej informacji dotyczącej tej pożyczki.

2.4.2 Promocja bezpiecznych zachowań na drodze.

W 2009 r. Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego współuczestniczyła w organizacji wielu programów, akcji i imprez na rzecz poprawy brd (*opisy w układzie chronologicznym*):

- **Kwiecień – sierpień – listopad – grudzień 2009. *Użyj wyobraźni*.**

Wiosną ruszyła ogólnopolska kampania ***Użyj wyobraźni***, mająca na celu poprawę bezpieczeństwa i wzrost świadomości najbardziej zagrożonych użytkowników dróg. Do końca roku zrealizowano 4 odsłony kampanii: do motocyklistów, do młodych kierowców, do pieszych i do kierowców w ogóle. Inicjatorem programu było Biuro Ruchu Drogowego KGP, a partnerami: KRBRD i PZU. Kampania wspierana była przez patronów medialnych: onet.pl, PAP, portal nadrogach.pl, blog.pl, a zorganizowana dzięki

zaangażowaniu *pro publico bono* agencji reklamowej BBDO Warszawa. *Użyj wyobraźni* to program o charakterze prewencyjnym, zwracający uwagę społeczną na nieodpowiedzialne zachowania na drodze oraz budujący świadomość zagrożeń, jakie niosą za sobą: nadmierna prędkość i brawura kierowców.

Do motocyklistów. Pierwsza odsłona dotyczyła bezpiecznej jazdy motocyklistów i została z dużym zainteresowaniem przyjęta przez środowisko, które niezwykle emocjonalnie zaangażowało się w społeczną dyskusję wokół problemu. Głównym przesłaniem kampanii było uświadomienie motocyklistom skutków niestosowania się do przepisów ruchu drogowego i wpływanie w ten sposób na ich odpowiedzialne zachowania na drogach.

Od 2005 roku Policja odnotowuje wzrost liczby wypadków z udziałem motocyklistów. W 2008 r. doszło do blisko 2 900 wypadków, z czego prawie 1 200 to zdarzenia, których sprawcami byli sami motocykliści. Statystyki z ostatnich lat wskazują, że kierujący motocyklami najczęściej powodowali wypadki w miesiącach wakacyjnych, podczas weekendów. Bardzo często użytkownikami tego rodzaju pojazdów są ludzie młodzi, bardziej skłonni do ryzykownych działań na drodze.

Ministerstwo Infrastruktury, Sekretariat KRBRD w ramach realizacji pierwszej odsłony kampanii społecznej *Użyj wyobraźni* sfinansował czas antenowy w stacjach radiowych. Według badań, kampania ta cieszyła się dużym zainteresowaniem - odnotowano prawie 100 mln kontaktów z reklamą, z czego połowa stanowiła grupę docelową, czyli osoby w wieku 18-24.

Do młodych kierowców. W sierpniu 2009 r. odbyła się druga odsłona kampanii *Użyj wyobraźni*, skierowana do młodych kierowców i zachęcająca ich do eliminowania niebezpiecznych zachowań na drodze oraz do „używania wyobraźni” podczas kierowania pojazdami.

Statystycznie, każdego dnia „młodzi kierowcy” powodują wypadki, w wyniku których giną 3 osoby. Najczęstszym powodem wypadków jest brawurowa jazda i brak doświadczenia w kierowaniu samochodem lub motocyklem, a motywem bywa chęć zaimponowania rówieśnikom.

Większa liczba wypadków oraz ofiar występuje wprawdzie w przedziale wiekowym 25-39 lat, jednak biorąc pod uwagę liczebność populacji w poszczególnych grupach wiekowych, to osoby w wieku 18-24 lata znajdują się w grupie o najwyższym wskaźniku wypadków i stanowią największe zagrożenie wśród kierujących pojazdami. Najwięcej wypadków, których bezpośrednimi sprawcami są młodzi kierowcy, ma zwykle miejsce w lecie - w 2008 roku był to sierpień, a ich liczba gwałtownie wzrastała w weekendy.

Kampania *Użyj wyobraźni* skierowana była do grupy młodszych odbiorców, dlatego w reklamie wykorzystano język i symbolikę właściwą dla percepcji tej grupy. Niezwykle sugestywne, czasami wręcz szokujące środki wyrazu zastosowane w reklamach miały zainteresować, zaintrygować, wciągnąć do dyskusji, pobudzić do myślenia, a w końcu skłonić do refleksji nad własnym zachowaniem na drodze oraz jego nieuchronnymi skutkami.

Ministerstwo Infrastruktury, Sekretariat KRBRD w ramach realizacji drugiej odsłony kampanii społecznej *Użyj wyobraźni* sfinansował czas antenowy w stacjach telewizyjnych.

Do pieszych. W listopadzie 2009 r. rozpoczęła się trzecia odsłona kampanii społecznej *Użyj wyobraźni*, która zwracała uwagę na nieodpowiedzialne zachowania na drodze oraz budowała świadomość zagrożeń,

jakie niosą ze sobą: nadmierna prędkość, brawura kierowców, czy też nieprawidłowe zachowania pieszych.

Ponad 30% wypadków, do których doszło na polskich drogach w 2008 roku, to zdarzenia z udziałem pieszych. To do nich, w okresie, kiedy wypadków z ich udziałem jest najwięcej, adresowana była kolejna odsłona kampanii. Billboardy przedstawiały praktycznie niewidoczne nocą dla kierowców postacie pieszych i rowerzysty, opatrzone hasłami: *Daj szansę pieszym. Zwolnij!, Daj szansę kierowcom. Niech Cię zobaczą! oraz spot Ofiary wypadków. Nie widzisz ich, nie mogą cię ostrzec. Użyj wyobraźni!*

Kampania stara się uświadomić wszystkim uczestnikom ruchu drogowego, że skutki ich nieodpowiedzialnych zachowań mają szerokie konsekwencje - nie dotyczą tylko samych sprawców kolizji i wypadków, ale dotyczą również innych użytkowników dróg, którzy często stają się niewinnymi ofiarami tych zdarzeń. Dlatego bezpieczeństwo pieszych należy rozpatrywać także z perspektywy kierowcy, który powinien zachować szczególną ostrożność i prędkość, umożliwiającą właściwą reakcję.

Jak wynika z danych Policji, w 2008 r. odnotowano 15 024 wypadków z udziałem osób pieszych (30,6%), w których zginęły 1 893 osoby (34,8 % wszystkich ofiar śmiertelnych), a 14 263 osoby odniosły obrażenia ciała. Należy podkreślić, że w wielu przypadkach to sami piesi, swoim nieprawidłowym zachowaniem przyczyniali się do zaistnienia zdarzenia drogowego. Wśród głównych przyczyn wypadków spowodowanych przez pieszych należy wymienić: nieostrożne wejście na jezdnię przed nadjeżdżającym pojazdem (3 564 wypadki, 516 zabitych, 3 140 rannych), przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym (762 wypadków, 117 zabitych, 660 rannych), osoby leżące na jezdni (nietrzeźwi) (331 wypadków, 165 zabitych, 174 rannych).

- **Czerwiec 2009. *Rowerem bezpiecznie do celu.***

KRBRD brała udział w merytorycznym przygotowaniu i wsparła finansowo kolejną edycję akcji organizowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) oraz Komendę Główną Policji (KGP) pn. *Rowerem bezpiecznie do celu*. Działania skierowane były do rowerzystów w celu podniesienia ich świadomości na temat zagrożeń, z jakimi stykają się na drogach, oraz wyrobienia nawyku poszanowania przepisów prawa ruchu drogowego. Celem akcji było zwrócenie uwagi rowerzystom na fakt, że ich bezpieczeństwo w dużej mierze zależy od nich samych oraz przekazanie im wiedzy o konieczności użytkowania rowerów wyposażonych we wszystkie elementy niezbędne do bezpiecznej jazdy. Wychodząc naprzeciw zdiagnozowanym zagrożeniom, dotyczącym tej kategorii uczestników ruchu drogowego, w okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2009 r., policjanci ruchu drogowego na terenie całego kraju prowadzili działania, polegające na kontrolowaniu kierujących pojazdami silnikowymi, którzy nie przestrzegają przepisów ruchu drogowego w stosunku do rowerzystów, egzekwowaniu przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez osoby kierujące rowerami, ze zwróceniem szczególnej uwagi na stan techniczny pojazdów i ich obowiązkowe wyposażenie. Nasilone były także kontrole w zakresie posiadania karty rowerowej przez dzieci i młodzież, jak również obowiązek zapewnienia opieki dzieciom poniżej 7. roku życia, korzystającym z dróg publicznych.

31 maja 2009 r. na Polach Mokotowskich w Warszawie odbył się piknik rodzinny z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Dziecka. Piknik rozpoczęła konferencja prasowa w Komendzie Stołecznej Policji (KSP), w której udział wzięli m.in.: podsekretarz stanu w MSWiA Adam Rapacki, podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Radosław Stępień, zastępca Prezydenta m.st. Warszawy Włodzimierz

Paszyński, poseł Ewa Wanda Wolak, zastępca Komendanta Głównego Policji nadinsp. Kazimierz Szwajcowski, zastępca Komendanta Stołecznego Policji podinsp. Robert Baldys, kolarz Ryszard Szurkowski oraz pilot rajdowy Maciej Wisławski. W działaniach informacyjno - edukacyjnych wykorzystywane były materiały, które zostały sfinansowane i przygotowane pod patronatem merytorycznym Ministerstwa Infrastruktury, KRBRD (10 000 plakatów edukacyjnych i 40 000 dwóch rodzajów ulotek).

- **Czerwiec 2009. Taksówka z fotelikiem.**

KRBRD objęła patronatem merytorycznym kolejną edycję akcji *Taksówka z fotelikiem*. Celem akcji jest propagowanie bezpiecznego podróżowania dzieci w środkach komunikacji miejskiej oraz edukacja opiekunów na temat bezpiecznego przewożenia dzieci również podczas krótkich przejazdów, w tym taksówkami. W ramach programu *Taksówka z fotelikiem* firma Liberty Direct, organizator akcji, zakupiła ponad 200 fotelików i kołyszek do przewożenia dzieci w wieku od 0,5 roku do 12 lat. Foteliki zostały przekazane korporacjom taksówkowym współpracującym w ramach programu. Przed rozpoczęciem programu, producent fotelików, które zostały dostarczone korporacjom taksówkowym, przeprowadził szkolenie dla kierowców z zakresu bezpieczeństwa przewożenia dzieci w samochodach, a także montażu fotelików. Program był realizowany w Warszawie i Krakowie, w 2009 roku dołączyły: Gdynia, Sopot, Rumia, Reda oraz Wejherowo. Docelowo akcja ma objąć największe miasta w całym kraju. Z informacji przekazanych przez korporacje taksówkowe wynika, że akcja spotkała się z ciepłym przyjęciem rodziców i wielu z nich korzysta z możliwości przewozu dzieci w fotelikach. O popularności tej formy kampanii promocyjno-informacyjnej świadczyła duża liczba publikacji prasowych i radiowych.

- **Czerwiec 2009. Bezpieczny przejazd. Zatrzymaj się i żyj.**

Spółka PKP Polskie Linie Kolejowe wraz z wieloma partnerami (w tym KRBRD) 25 czerwca 2009 r. rozpoczęła piątą edycję kampanii społecznej *Bezpieczny przejazd. Zatrzymaj się i żyj*. Inaugurację połączono z obchodami Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa na Przejazdach Kolejowych. Jak co roku w ramach tej kampanii, w miastach i przy głównych drogach pojawiły się billboardy, emitowane były spoty radiowe i telewizyjne. Przedstawiciele regionalnych oddziałów spółki PKP PLK odwiedzali szkoły i przedszkola, gdzie prowadzili zajęcia edukacyjne. Nowością ubiegłorocznej edycji kampanii było wydanie specjalnie napisanej dla dzieci książki edukacyjnej, zatytułowanej *Aban i zbuntowane rogatki*. Z książki tej dzieci dowiadują się m.in. co to są rogatki, jak wyglądają znaki drogowe informujące o tym, że zbliża się przejazd kolejowy, oraz jak należy się zachować, gdy przejazd jest zamknięty. Przede wszystkim jednak przekonują się, że nawet przed przejazdem strzeżonym należy się zatrzymać i sprawdzić, czy nie nadjeżdża pociąg „...bo żadne zabezpieczenia nie zwalniają od myślenia!” Aby przekaz był łatwiejszy, treść książki *Aban i zbuntowane rogatki* jest napisana wierszem i bogato ilustrowana.

- **Lipiec – sierpień 2009. *Wakacje bez promili.***

W okresie wakacyjnym trwała kampania edukacyjno – informacyjna pod hasłem *Wakacje bez promili*, jako kontynuacja działań skierowanych do kierowców. Jej celem było uświadomienie zagrożeń w ruchu drogowym, spowodowanych prowadzeniem samochodów i innych pojazdów mechanicznych po spożyciu alkoholu. Zagrożenia te są szczególnie częste podczas weekendowych wyjazdów i wypoczynku poza miastem czy też powrotów z urlopów. Elementami kampanii były spoty radiowe oraz konkursy z nagrodami, prowadzone na antenie stacji Radio Złote Przeboje. Na antenie radia NA ŻYWO wyemitowany został także program „Skolowani”, w ramach którego specjaliści z Ministerstwa Infrastruktury oraz Policji odpowiadali na pytania o działania służące poprawie bezpieczeństwa.

- **Wrzesień – październik 2009. *Włącz myślenie - Bezpieczna droga do szkoły w kasku i w odblasku***

Akcja *Bezpieczna droga do szkoły w kasku i w odblasku* była jednym z działań prowadzonych przez KRBRD w ramach kampanii *Włącz myślenie*, skierowanych głównie do niechronionych uczestników ruchu drogowego - pieszych i rowerzystów. Jej celem było podnoszenie poziomu świadomości i zwiększanie bezpieczeństwa uczestników ruchu, promowanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach wśród najmłodszych, edukowanie oraz dystrybucja elementów odblaskowych.

1 września w łódzkiej Manufakturze odbyła się kolejna akcja z ww. cyklu. Po raz pierwszy zostało także zaprezentowane, zakupione przez Sekretariat KRBRD, miasteczko ruchu drogowego. Wyjątkowe atrakcje czekały na tych, którzy do miasteczka zabrali rower. Ekspersi pomagali okleić rowery elementami odblaskowymi oraz przykręcali lampki rowerowe w taki sposób, aby zapewnić maksymalną widoczność i bezpieczeństwo rowerzysty. Chętni mogli stanąć także przed szansą wygrania atrakcyjnych nagród – rowerów i kasków. W namiocie obok Miasteczka odbył się konkurs plastyczny pod hasłem „Bezpieczna droga do szkoły”. Zadaniem uczestników było przygotowanie plakatu promującego bezpieczeństwo podczas drogi do szkoły. Na zwycięzców w konkursie sprawnościowym czekały rowery, kaski i pakiety odblaskowych gadżetów.

23 września 2009 r. dzieci klas trzecich ze Szkoły Podstawowej nr 191 w Warszawie rozwiązywały zadania związane z bezpieczeństwem na drodze, a także omawiały prawidłowe wyposażenie roweru.

Kolejną odsłoną z tego cyklu była akcja z 9 października 2009 r. w jednej ze szkół warszawskich, wokół której obserwuje się bardzo natężony ruch pojazdów. Dzieci rozwiązywały testy dotyczące brd, odbyła się także pogadanka o znaczeniu widoczności na drodze, stosowaniu kasków ochronnych i rozważa na drodze.

Ambasadorem kampanii *Włącz myślenie - Bezpieczna droga do szkoły w kasku i w odblasku* jest Maja Włoszczowska – wielokrotna mistrzyni Polski w kolarstwie górskim. Jej wizerunek został również użyty przy kreacji graficznej podręcznika „Kodeks młodego rowerzysty”.

- **Wrzesień 2009. Europejski Dzień Bez Samochodu**

Z okazji Europejskiego Dnia Bez Samochodu, 22 września zorganizowano wycieczkę rowerową dla osób starszych *Seniorzy – rowerem po Krakowie*. Na terenie Małego Rynku w Krakowie, na stoisku Sekretariatu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, dystrybuowane były materiały informacyjne dla osób starszych uczestniczących w ruchu ulicznym. W ramach kampanii *Włącz myślenie*, poświęconej m.in. niechronionym uczestnikom ruchu drogowego, demonstrowane i dystrybuowane były niezbędne elementy wyposażenia rowerzystów, jak światelka do roweru, kamizelki odblaskowe, opaski odblaskowe, naklejki odblaskowe dla pieszego i rowerzysty, naklejki na rower, koszulki kolarskie z elementami odblaskowymi, parasole, plecaki z elementami odblaskowymi. Materiały te cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony aktywnych uczestników rajdu rowerowego po Krakowie

Europejski Dzień Bez Samochodu obchodzony jest od 1998 roku, w Polsce - od roku 2002. Pomysł narodził się we Francji. W tym dniu wiele europejskich miast zamyka swoje centra dla ruchu samochodowego, promując alternatywne środki transportu, które mogą być zdrowsze, ekologiczne, bezpieczniejsze i tańsze. Imprezy towarzyszące mają na celu nie tylko uzmysłowienie zagrożeń, jakie stwarza transport samochodowy (emisja spalin, hałas, wypadki), ale przede wszystkim pokazanie, że można się przemieszczać w inny sposób: pieszo, rowerem.

- **Październik 2009 r. Targi INFRASTRUKTURA 2009**

Patronem VII Międzynarodowych Targów Infrastruktury Miejskiej i Drogowej INFRASTRUKTURA 2009 był Minister Infrastruktury. 14-16 października na stoisku KRBRD zaprezentowała Modelowe Miasteczko Ruchu Drogowego. Za ten projekt Rada otrzymała wyróżnienie ze strony Zarządu MT Polska za innowacyjność i „ożywienie” ekspozycji obecnością najmłodszych. Podczas targów nowi sygnatariusze podpisali Europejską Kartę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

- **Październik 2009 r. Prowadzisz – odłóż telefon.**

16 października wystartowała kampania społeczna *Prowadzisz – odłóż telefon*, której patronem honorowym była KRBRD. Podstawowy cel kampanii to zachęcenie kierowców do zaprzestania korzystania z telefonów komórkowych podczas prowadzenia samochodu. Cel ten był realizowany poprzez uświadomienie kierowcom, jak dużym zagrożeniem dla bezpieczeństwa na drodze jest rozmowa przez telefon komórkowy oraz pisanie i odbieranie wiadomości tekstowych. Pośrednio odbiorcami kampanii społecznej byli również pracodawcy zatrudniający kierowców, którzy mogą wpływać na swoich pracowników, aby ci zaprzestali rozmów w służbowych samochodach. Kolejnym celem kampanii było uwidocznienie problemu społecznego, jakim jest rozmowa przez telefon podczas prowadzenia samochodu. Jak pokazały wyniki badań, taka rozmowa nie jest postrzegana jako problem bezpieczeństwa drogowego, wręcz przeciwnie: często jest bagatelizowana.

- **Grudzień 2009. *Pileś? Nie jedź! Włącz myślenie.***

Przed okresem świąteczno-noworocznym ruszyła kolejna odsłona ogólnopolskiej kampanii z cyklu *Pileś? Nie jedź! Włącz myślenie*. Inicjatorem akcji jest KRBRD, głównym partnerem (od początku prowadzenia kampanii, czyli od 15 grudnia 2008 roku) - Związek Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy (ZPPPS), a partnerem merytorycznym - Komenda Główna Policji – Biuro Ruchu Drogowego, która w czasie trwania kampanii prowadziła wzmożone kontrole trzeźwości. Kampania trwała do 31 grudnia 2009 r. W jej ramach wyemitowane zostały spoty telewizyjne („Pileś? Nie jedź!” oraz „Bombka”), w całym kraju pojawiły się billboardy, a także ulotki i informacje w Internecie oraz na stronie www.pilesniejedz.pl, przestrzegające przed nieodpowiedzialnymi zachowaniami.

Ministerstwo Infrastruktury, KRBRD i ZPPPS przeprowadziły szczegółowe badania postaw i zachowań młodych uczestników ruchu drogowego w celu jak najwłaściwszego wypracowania strategii kampanii. Wyniki badania wskazały, że najpoważniejsze konsekwencje prowadzenia samochodu po spożyciu alkoholu to: śmierć innych - 69%, śmierć własna - 45% oraz utrata prawa jazdy 48%. Co trzeci młody kierowca uważał, że może wypić niewielką ilość alkoholu i prowadzić samochód.

Wsiadanie za kierownicę po spożyciu alkoholu jest dość powszechnym i akceptowanym zjawiskiem, zwłaszcza przez ludzi młodych. Sprzyjają temu między innymi reakcje otoczenia – młody człowiek, który postanawia nie pić, ponieważ ma zamiar prowadzić samochód, nie tylko nie jest podtrzymywany w swojej decyzji, ale często wręcz wysmiewany i namawiany do picia. Szczególnie narażoną na takie zachowania grupą są młodzi mężczyźni, którzy wykazują szczególnie małą wyobraźnię dotyczącą skutków takiego postępowania – jeśli już się czegoś obawiają, to utraty prawa jazdy. Poważniejszych skutków związanych z narażeniem życia czy zdrowia swojego i innych nie biorą pod uwagę. Równocześnie trzech na czterech badanych ma świadomość, że spożycie alkoholu upośledza czynności prowadzenia samochodu. Elementami towarzyszącymi kampanii były bombki świąteczne z hasłem kampanii *Włącz myślenie*.

Ponadto, KRBRD podejmowała współpracę – merytoryczną, finansową i rzeczową, z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i społecznymi. Oto przykłady:

- Gminne Centra BRD - współpraca z Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego w Łomży, Suwałkach i Białymstoku w zakresie tworzenia centrów brd.
- Finał Krajowego XXXII Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym szkół podstawowych i gimnazjalnych - współpraca z Polskim Związkiem Motorowym (PZM) – Zarząd Okręgowy w Szczecinie.
- XIII Finał Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego - współpraca z Zespołem Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Żarnowcu i PZM – Zarząd Główny.
- „Z jedyneką po drodze”, TVP1 - współpraca przy produkcji i emisji 5 odcinków magazynu telewizyjnego o tematyce związanej z bezpieczeństwem ruchu drogowego.
- Dwie konferencje szkoleniowe poświęcone efektywnemu i oszczędnemu zarządzaniu drogami powiatowymi - współpraca ze Stowarzyszeniem Polska Unia Samorządowa w zakresie wsparcia organizacji ww. konferencji.
- *III Niedziela Modlitw za Kierowców* pod hasłem *Otoczmy troską życie na naszych drogach* - wsparcie finansowe dla Fundacji MIVA Polska w celu pokrycia częściowych kosztów wydruku plakatów, wspólnych listów skierowanych do wiernych oraz materiałów edukacyjnych dla nauczycieli

i katechetów. MIVA Polska inicjuje, co roku na wiosnę, wspólne Apele o ostrożną, bezpieczną i trzeźwą jazdę, skierowane do kierowców na początku nowego sezonu.

- Kampania Europejska Noc Bez Wypadków - współpraca z Fundacją „Krzyś” poprzez wsparcie finansowe druku ulotek i plakatów związanych z kampanią. Celem tego międzynarodowego przedsięwzięcia, inspirowanego przez belgijską fundację Responsible Young Drivers, jest ograniczenie tzw. wypadków dyskotekowych, spowodowanych pod wpływem alkoholu przez młodych użytkowników dróg.
- Kampania „Prowadzę. Jestem trzeźwy” - współpraca z Duszpasterstwem Trzeźwości Archidiecezji Katowickiej. Kampanie te są realizowane przez Duszpasterstwo od 1999 roku i spotykają się z szerokim oddźwiękiem w mediach i wśród organizacji zajmujących się bezpieczeństwem na drogach. Ministerstwo Infrastruktury wsparło kampanię poprzez udzielenie patronatu honorowego oraz poprzez wsparcie produkcji spotu telewizyjnego i ekspozycję plakatów na billboardach.

2.4.3 Opracowywanie, uzgadnianie, koordynowanie, monitorowanie i kontrola umów na realizację działań finansowanych ze środków będących w dyspozycji Sekretariatu KRBRD

- 10 500 pakietów odbłaskowych dla pieszych i rowerzystów, które były na bieżąco przekazywane w trakcie kampanii i imprez prowadzonych w 2009 r.
- 8 000 kamizelek z nadrukiem *Włącz myślenie*, które były przekazane w ramach wspólnej akcji z Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy.
- 13 000 opasek samozaciskowych odbłaskowych z logo KRBRD i nadrukiem *Włącz myślenie*.
- dwa mobilne miasteczka ruchu drogowego, które są wykorzystywane w szkołach do nauki i egzaminu na kartę rowerową. Kontynuacją przedsięwzięcia będą lekcje w ramach zajęć z wychowania komunikacyjnego.
- materiały odbłaskowe najnowszej generacji z logo kampanii *Włącz myślenie*, tj. parasolki, koszulki kolarskie, kaski, opaski odbłaskowe, naklejki na rower.
- Kontynuowanie współpracy z Instytutem Transportu Samochodowego (ITS) w zakresie:
 - opracowania danych o stanie brd w Polsce;
 - opracowania europejskiej bazy danych o wypadkach drogowych CARE;
 - przeprowadzenia monitoringu zagrożeń na drogach w 25 krajach UE w ramach inicjatywy europejskiej pod nazwą SafetyNet.
- Zlecenie opracowania przez ITS pracy pn. „Zagrożenie motocyklistów na polskich drogach w latach 2005 - 2008”.

2.4.4 Opracowywanie i publikowanie danych dotyczących stanu brd w Polsce oraz działań podejmowanych w tym zakresie

- Opracowanie i publikacja *Sprawozdania ze stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działań podejmowanych w tym zakresie w 2008 r.*
- Opracowanie i publikacja *Informacji o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działań podejmowanych w tym zakresie w I połowie 2009 r.*
- Prowadzenie strony internetowej www.krbrd.gov.pl

2.4.5. Współpraca międzynarodowa

Sekretariat KRBRD kontynuował współpracę w ramach Grupy Roboczej BRD ONZ (UN Road Safety Collaboration Group) ze Światową Organizacją Zdrowia oraz Globalnym Partnerstwem dla Bezpieczeństwa Drogowego (GRSP). W ramach tej współpracy opracowano polską wersję podręcznika najlepszych praktyk „Drinking & Driving” i „Speed” oraz podjęto współpracę w przygotowaniach do Światowego Forum Ministrów Transportu nt. brd pod egidą ONZ w listopadzie 2009 r. w Moskwie.

Prowadzono także regularną współpracę międzynarodową w ramach realizacji pilotażowego projektu Holenderskie Miasteczko w Puławach (modelowa przebudowa układu komunikacyjnego z zastosowaniem środków uspokojenia ruchu celem stworzenia rozwiązania referencyjnego dla reszty kraju), w ramach *Memorandum of Understanding* z Ministerstwem Transportu Holandii, oraz w ramach projektu Komisji Europejskiej CAST¹ (opracowanie wyników badań i podsumowanie prac dowodzących skuteczności pilotażowej kampanii *Pijeś? Nie jedź!* w ramach projektu oraz przygotowanie publikacji podsumowującej).

Ponadto Sekretariat KRBRD otrzymał zaproszenie do projektu VAMOS II, który został podjęty przez ITS.

2.4.6. Organizacja posiedzeń plenarnych KRBRD

W pierwszej połowie 2009 r. Sekretariat KRBRD zorganizował 1 posiedzenie plenarne KRBRD, na którym:

- Przewodniczący KRBRD, minister infrastruktury Cezary Grabarczyk wręczył nominację Radosławowi Stępniovi, podsekretnarzowi stanu w Ministerstwie Infrastruktury, na zastępcę Przewodniczącego KRBRD,
- omówiono szczegółową informację o stanie brd w 2008 r. oraz w styczniu, lutym i marcu 2009 r.,
- przedstawiono informację o działaniach KRBRD na rzecz brd podejmowanych w 2008 r.,
- omówiono i przyjęto sprawozdanie KRBRD pt.: *Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w 2008 r.*,
- przedstawiono plan działań KRBRD w 2009 r.,
- zaprezentowano Europejski Program Oceny Dróg EuroRAP (Fundacja Rozwoju Inżynierii Lądowej, PZM).

¹ CAST – porównanie środków informacyjnych i badanie socjo-kulturowych determinantów tematyki i strategii pan-europejskiej kampanii na rzecz brd. W projektach aktywnie uczestniczy Instytut Badawczy Dróg i Mostów w Warszawie, a ze strony Ministerstwa Infrastruktury Sekretariat KRBRD. Stronę zagraniczną reprezentują przedstawiciele ośrodków badawczo-rozwojowych ze Szwecji (Instytut VTI), Holandii (Policja i Instytut SWOV), Finlandii (Centrum Badań Technicznych VTT), Izraela (4Sight, Ergonomics & Safety), Belgii (IBSR i ETSC), Szwajcarii (Swiss Council for Accident Prevention), Grecji (Hellas Center for Research and Technology – Institute of Transport), Niemiec (BAST), Czech (CDV), Danii (DTRI), Francji (INRETS), Austrii (KfV), Norwegii (TOI), Wielkiej Brytanii (TRL) oraz Hiszpanii (Politechnika z Madrytu).

3. Wnioski i propozycje działań w 2010 roku.

W 2009 roku korzyści z działań prowadzonych w ramach KRBRD są nie do przecenienia:

- widać trwałą, nienotowaną od lat na taką skalę, spadek liczby wypadków drogowych oraz liczby ofiar śmiertelnych i rannych w ich wyniku,
- wzrasta świadomość społeczna w zakresie bezpiecznego zachowania się na drodze,
- niższe są społeczne koszty zdarzeń drogowych,
- aktywizują się samorządy, następuje mobilizacja funduszy i skanalizowanie wysiłków na konkretne działania redukujące zagrożenia w ruchu drogowym,
- rozwija się współpraca między organami administracji rządowej z samorządami i organizacjami pozarządowymi.

Kształtowanie świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo na drogach i szanującego prawa innych – to jeden z priorytetów Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Wzorując się na doświadczeniach krajów-liderów w bezpieczeństwie ruchu drogowego, KRBRD zdecydowała się wprowadzić podobną politykę – politykę spójnych kampanii społecznych, prowadzonych we współpracy administracji rządowej z władzami regionalnymi, samorządami terytorialnymi, sektorem prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi. Podstawowym założeniem jest, że działania te, aby były skuteczne, powinny mieć zintegrowaną koncepcję i zbliżony przekaz. Funkcję koordynatora tych działań spełnia KRBRD.

Pozytywnie należy ocenić fakt, że w procesie poprawy brd w Polsce bierze udział coraz więcej partnerów. Już w ramach Krajowej Rady współpracują – jako jej członkowie - kluczowe resorty i instytucje publiczne: Ministerstwo Infrastruktury wraz z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), Generalną Inspekcją Transportu Drogowego (GITD), Instytutem Transportu Samochodowego (ITS) oraz Instytutem Badawczym Dróg i Mostów (IBDiM), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) wraz z Policją i Strażą Pożarną, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Finansów, a także Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Polski Związek Motorowy, Przemysłowy Instytut Motoryzacji i Wojewódzkie Rady BRD.

Nieocenionym partnerem i sojusznikiem są samorządy, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego oraz organizacje społeczne i – coraz częściej - biznesowe, które często w ten właśnie sposób realizują politykę CSR, czyli społecznej odpowiedzialności biznesu.

Efekty realizacji dotychczasowych programów i kampanii społecznych można uznać za zadowalające. Badania przeprowadzone przed i po kampaniach wskazują, że właściwa diagnoza wiedzy i przekonań grup docelowych doprowadziła do pożądanych zmian zachowań. Jednakże utrzymanie tych rezultatów i dalsza poprawa wymagają kontynuacji działań w tym zakresie.

Choć liczby pokazują, że działania podejmowane na rzecz brd przynoszą poprawę, to utrzymująca się duża skala zjawiska wskazuje na wciąż ogromną potrzebę programów poprawiających stan brd, akcji informacyjnych, działań edukacyjnych i kampanii społecznych, uświadamiających zagrożenia w ruchu drogowym. Bezpieczeństwo ruchu drogowego pozostaje bowiem jednym z najpoważniejszych problemów

kraju, wciąż nie do końca uświadomionych. Śmierć na polskich drogach zbiera żniwo o wiele większe niż niejedno wydarzenie, które wstrząsa mediami i publicznością, a przecież wiąże się z realnym zagrożeniem dla każdego z nas.

Rekomendacje KRBRD na kolejny rok są zatem następujące:

- 1) realizacja kampanii społecznych, poprzedzonych badaniami ewaluacyjnymi, oraz inicjowanie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym i promocyjnym, przy wykorzystaniu skutecznych doświadczeń z lat poprzednich, poświęconych przede wszystkim przekraczaniu przez kierujących dozwolonej prędkości jazdy, uczestniczeniu w ruchu drogowym pod wpływem alkoholu, stosowaniu urządzeń zabezpieczających (foteliki, pasy) oraz ochronie pieszych i rowerzystów,
- 2) edukacja dzieci w zakresie brd,
- 3) stworzenie nowoczesnej, interaktywnej platformy internetowej jako źródła profesjonalnej i aktualnej informacji o brd oraz informacji prawnej, dla wszystkich użytkowników dróg, służb kontrolujących bezpieczeństwo na drogach, urzędników, WORD-ów,
- 4) propagowanie jak najszerzego użycia materiałów odblaskowych,
- 5) kontynuacja prac nad zmianą systemu szkolenia kierowców,
- 6) wsparcie działań mających na celu działania zmierzające do budowy systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym,
- 7) rozwój współpracy wszystkich sektorów zaangażowanych w poprawę bezpieczeństwa ruchu na drogach (patroni merytoryczni i medialni, mecenasi),
- 8) kontynuowanie realizacji Regionalnych Programów Poprawy BRD i zachęcania do ich tworzenia aż do szczebla powiatu i gminy,
- 9) szkolenia dla kadr zajmujących się brd w instytucjach odpowiedzialnych za jego stan,
- 10) systemowe wdrażanie zadań określonych w programach: *Gambit 2005*, *Drogi Zaufania*, *Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych*,
- 11) inicjowanie zmian legislacyjnych na rzecz poprawy brd,
- 12) nowe formy komunikacji z otoczeniem,
- 13) rozwój kontaktów międzynarodowych w celu zdobywania wiedzy, korzystania z doświadczeń i pozyskiwania funduszy zagranicznych na rzecz poprawy brd w Polsce,
- 14) promowanie dobrych praktyk w zakresie brd,
- 15) opracowanie i realizacja spójnej polityki informacyjnej w zakresie działań na rzecz brd,
- 16) stworzenie systemu finansowania inwestycji w brd,
- 17) stworzenie Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2011-2020 w oparciu o nowy projekt Europejskiego Programu Działania w zakresie BRD na lata 2011-2020,

Sprawozdanie oraz załączniki opracowano w Sekretariacie Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na podstawie materiałów zainteresowanych resortów i instytucji

Katarzyna Turska

*Sekretarz Krajowej Rady
Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*

Akceptuję:

ZATWIERDZAM:

Radosław Stępień

Cezary Grabarczyk

*Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Infrastruktury
Zastępca Przewodniczącego Krajowej Rady
Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*

*Minister Infrastruktury
Przewodniczący Krajowej Rady
Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*

Warszawa, kwiecień 2010 roku

SZCZEGÓŁOWE DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POLSCE W 2009 R.

**ZAŁĄCZNIK NR 1 DO SPRAWOZDANIA PT.:
STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO,
DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE W 2009 R.
ORAZ REKOMENDACJE NA 2010 R.**

Warszawa, kwiecień 2010 r.

Spis treści

1. Działania podejmowane przez administrację rządową szczebla centralnego	4
1.1. Ministerstwo Infrastruktury	4
1.1.1. Departament Transportu Drogowego	4
1.1.2. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – strategia Drogi Zaufania	8
1.1.3. Główny Inspektorat Transportu Drogowego	13
1.2. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	29
1.2.1. Komenda Główna Policji	37
1.2.2. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej	42
1.3. Ministerstwo Edukacji Narodowej	58
1.4. Ministerstwo Finansów	60
1.5. Ministerstwo Obrony Narodowej	61
1.6. Ministerstwo Zdrowia	64
1.7. Ministerstwo Sprawiedliwości	66
1.8. Ministerstwo Środowiska	71
1.9. Ministerstwo Gospodarki	73
2. Działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego przez inne podmioty oraz organizacje społeczne	75
2.1. Instytut Badawczy Dróg i Mostów	75
2.2. Instytut Transportu Samochodowego	77
2.3. Polski Związek Motorowy	81
2.4. Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej	86
3. Działania podejmowane przez Wojewódzkie Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	95

1. Działania podejmowane przez administrację rządową szczebla centralnego

Podstawowym celem wszystkich działań podejmowanych przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KRBRD) jest poprawa bezpieczeństwa na drogach. Działania te stanowią jednocześnie realizację *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005*.

1.1. Ministerstwo Infrastruktury

Sekretariat KRBRD

Szczegółowy opis działań realizowanych z udziałem Sekretariatu KRBRD został przedstawiony w części I Sprawozdania.

1.1.1. Departament Transportu Drogowego

1.1.1.1. *Prace legislacyjne nad ustawą z dnia 22 maja 2009 r. o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r., Nr 97, poz. 802), która weszła w życie 22 września 2009 r.*

Przedmiotowa ustawa wprowadza regulacje określające warunki przewozu osób kolejkami turystycznymi, definicję kolejki turystycznej, wymagania wobec osoby kierującej kolejką turystyczną. Ustawa ogranicza prędkość kolejki do 25 km/h oraz przewiduje delegację dla ministra właściwego do spraw transportu do określenia w drodze rozporządzenia warunków technicznych dla kolejek turystycznych oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia.

Ponadto zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy, wprowadzono obowiązek przeprowadzania badań technicznych pojazdów wchodzących w skład kolejki turystycznej, motorowerów oraz pojazdów zabytkowych, wykorzystywanych do zarobkowego transportu drogowego.

1.1.1.2. *Prace legislacyjne nad ustawą z dnia 7 maja 2009 r. o zmianie ustawy o czasie pracy kierowców (Dz. U. Nr 79 poz. 670) która weszła w życie 28 czerwca 2009 r.*

Znowelizowana ustawa dostosowuje nasze przepisy do dyrektywy 2002/15 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. w sprawie organizacji czasu pracy osób wykonujących czynności w trasie w zakresie transportu drogowego (Dz. Urz. WE L 80/35 z 23.03. 2002, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 8, t. 4, str. 224), w szczególności do jej art. 3 lit. i oraz art. 7. Dotychczasowy przepis wymagający od kierowcy pracę przez co najmniej 4 godziny w porze nocnej, aby czas jego pracy był ograniczony do 10 godz. w danej dobie i przysługiwał mu dodatek do wynagrodzenia za pracę w porze nocnej – będzie zastąpiony przepisem, zgodnie z którym każda praca, niezależnie o długości trwania, wykonywana w porze nocnej upoważnia do ograniczenia czasu pracy i dodatku do wynagrodzenia.

Opisana zmiana ma korzystny wpływ na rozkład dnia kierowcy, ponieważ może on rozpocząć przysługujący mu odpoczynek już po 10 godz. pracy, nawet wówczas gdy w porze nocnej pracował przez krótki okres. Pora nocna zgodnie z kodeksem pracy obejmuje 8 godz. pomiędzy godz. 21.00 a 7.00.

Sytuacja ta powinna przełożyć się na bezpieczeństwo w ruchu drogowym, ponieważ jednym z najistotniejszych czynników tego bezpieczeństwa jest ograniczenie czasu pracy w nocy, a także zapewnienie kierowcom warunków do wypoczynku.

1.1.1.3. *Wydanie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 maja 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2009 r. Nr 75, poz. 639)*

Nowelizacji przepisów ww. rozporządzenia dokonana w celu zapewnienia spójności z regulacjami UE i EKG ONZ, wpływa na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowym poprzez:

- Wprowadzanie obowiązku oznakowania odblaskowego konturowego dla określonych kategorii pojazdów zarejestrowanych po raz pierwszy na terytorium RP po dniu 10 października 2009 r.
- Wprowadzenie obowiązku wyposażenia pojazdu samochodowego w światła narożne.
- Dokonanie zmian w tabeli w § 2 załącznika Nr 6 dotyczącego świateł zamontowanych na pojeździe w celu harmonizacji polskich wymagań technicznych z przepisami UE i EKG ONZ; w szczególności świateł do jazdy dziennej.

Dodanie załącznika Nr 12 określającego szczegółowe warunki wyposażenia pojazdów samochodowych w lusterka, w tym doposażenie samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t, zarejestrowanych po dniu 1 stycznia 2000 r., w lusterka według aktualnie obowiązujących wymagań dla zwiększenia pola widzenia kierowcy po stronie prawej pojazdu.

1.1.1.4. Wydanie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 8 maja 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (Dz. U. Nr 78, poz. 653)

Najważniejsze zmiany przepisów wprowadzone ww. rozporządzeniem, mające wpływ na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- Poprawa przepisów w zakresie wyznaczania terminu egzaminu, tak aby kandydat na kierowcę po ukończonym kursie na prawo jazdy, miał pewność, że przystąpi do egzaminu w ciągu 30 dni. Zapewni to powiązanie procesu szkolenia kandydatów na kierowców z procesem egzaminowania.
- Egzaminator, zgodnie z nowymi zasadami przeprowadzania egzaminu, będzie przekazywał na bieżąco osobie egzaminowanej informację o popełnianych błędach i aktualnym wyniku egzaminu.
- Egzamin będzie przerwany, jeśli kierowca nie zatrzyma się przed znakiem STOP, przejedzie przez linię ciągłą albo najedzie na powierzchnie wyłączoną z ruchu, ponieważ naruszenie tych znaków stwarza bardzo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

1.1.1.5. Wydanie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (Dz. U. Nr 74, poz. 634).

Zmiany wprowadzone ww. rozporządzeniem, mające wpływ na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- Uwzględnienie w procesie rejestracji pojazdów uprawnienia organu rejestrującego wynikającego z ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej (Dz. U. Nr 165, poz. 1170 oraz z 2008 r. Nr 195, poz. 1198 i Nr 216, poz. 1367), do kierowania zapytań o dane SIS dotyczące pojazdu oraz dowodu rejestracyjnego. Przyjęte rozwiązanie oddziałuje pozytywnie na bezpieczeństwo i porządek w ruchu drogowym, pomagając zapobiegać legalizacji i wprowadzaniu do ruchu pojazdów skradzionych, przywłaszczonych, poszukiwanych lub utraconych.
- Wprowadzenie obowiązku zwrotu tablic rejestracyjnych, jeżeli pojazd był zarejestrowany, również w odniesieniu do pojazdów sprowadzonych z zagranicy, ograniczy obieg i przypadki wykorzystywania takich tablic rejestracyjnych w ruchu drogowym niezgodnie z prawem.

1.1.1.6. Wydanie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 21 lipca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach (Dz. U. Nr 121, poz. 1003).

Rozporządzenie oprócz dostosowania przepisów do zmian wprowadzonych w rozporządzeniu zmieniającym rozporządzenie w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów, określa m.in. procedury rejestracji pojazdów i potwierdzania ich danych w oparciu o dane i informacje zgromadzone w Centralnej Ewidencji Pojazdów (CEP). Możliwość korzystania z takich procedur poprawi jednolitość danych i informacji o pojazdach gromadzonych w centralnym i lokalnych systemach, wpływając m.in. na udział

w ruchu drogowym wyłącznie pojazdów zarejestrowanych zgodnie ze stanem faktycznym i prawnym, z korzyścią dla bezpieczeństwa tego ruchu.

1.1.1.7. Przygotowanie katalogu pytań testowych, które będą stosowane na teście kwalifikacyjnym dla kierowców odbywających kwalifikację wstępną w zakresie bloku programowego określonego do kategorii prawa jazdy C1, C1+E, C, C+E

Dyrektywa 2003/59 została implementowana do prawa Polskiego na poziomie ustawowym ustawą z dnia 17 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Do przepisów ustawy o transporcie drogowym został wprowadzony między innymi obowiązek uzyskania kwalifikacji wstępnej w zakresie przewozu rzeczy przez kierowców, którzy uzyskali prawo jazdy kat. C1, C1+E, C, C+E po dniu 10 września 2009 r.

Kwalifikacja wstępna, zgodnie z przepisem art. 39b ust. 3 ustawy o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874 z późn. zm), obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne oraz testy kwalifikacyjne.

Zgodnie z art. 39b¹ ust. 6 w/w ustawy testy kwalifikacyjne przeprowadzane są na podstawie pytań pochodzących z katalogu pytań testowych zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw transportu. Minister Infrastruktury, w celu zapewnienia jednolitego poziomu egzaminów kwalifikacyjnych w Polsce w ramach swojego budżetu przygotował, zatwierdził i przekazał Wojewodom przedmiotowy katalog pytań testowych.

1.1.1.8. Kontynuacja prac nad projektem ustawy o kierujących pojazdami, który został przekazany do KPRM w styczniu 2010 r. z prośbą o przedłożenie na najbliższe posiedzenie Rady Ministrów

Projekt ustawy o kierujących pojazdami powstał jako odpowiedź na negatywne zjawiska związane z procesem uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi oraz jako jeden z elementów działań na rzecz zmniejszenia liczby wypadków drogowych określonych w Programie Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Polsce GAMBIT 2000 i GAMBIT 2005.

Projekt ustawy wdraża postanowienia dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy oraz częściowo wdraża postanowienia dyrektywy 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób zmieniająca rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 oraz dyrektywę Rady 91/439/EWG i uchylającą dyrektywę Rady 76/914/EWG.

Główne cele projektu ustawy o kierujących pojazdami to:

- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprzez podniesienie kwalifikacji kierujących pojazdami,
- położenie nacisku na poprawę jakości szkolenia kandydatów na kierowców i kierowców,
- minimalizacja negatywnych zjawisk związanych z procesem uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami takich, jak oszustwa, korupcja, nierzetelne wykonywanie usług w zakresie szkolenia kierowców.

Mając na uwadze, że dotychczasowy system nadzoru na ośrodkami szkolenia kierowców oraz środki dyscyplinowania osób kierujących pojazdami nie do końca się sprawdziły projekt zakłada szereg rozwiązań zmierzających do realizacji głównych celów, z których najważniejsze to:

- wprowadzenie okresu próbnego w trakcie którego kierowca poddany będzie szczególnemu nadzorowi,
- wprowadzenie nowych zasad nadzoru nad ośrodkami szkolenia kierowców i instruktorami nauki jazdy,
- wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie nadzoru nad osobami kierującymi pojazdami,
- wprowadzenie nowych kategorii prawa jazdy w zakresie motorowerów i motocykli,

Ponadto w związku implementując do prawodawstwa polskiego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/126/WE w sprawie praw jazdy w projekcie ustawy przewidziano między innymi:

- wprowadzenie administracyjnego terminu ważności wydawanych praw jazdy:
 - kategorie AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T na 15 lat,
 - kategorie C1, C, C1+E, C+E, D1, D, D1+E, D+E na 5 lat.
- dodanie do obowiązujących kategorii prawa jazdy – A1 i A, dodatkowej kategorii – A2 oraz wprowadzenie osobnej kategorii prawa jazdy – AM, dla kierujących motorowerami.

Projekt ustawy przewiduje, że przedłużenie administracyjnego terminu ważności prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T nie będzie wiązało się z koniecznością wykonywania badań lekarskich.

Ponadto w projekcie ustawy o kierujących pojazdami zaproponowano skorzystanie z dyspozycji zawartej w Dyrektywie 2006/126/WE, która przewiduje możliwość wymiany z urzędu prawa jazdy wydanego w innym państwie członkowskim w celu zastosowania środków dyscyplinujących na terytorium RP wobec posiadaczy takich dokumentów. Docelowo doprowadzić to ma do sytuacji wyeliminowania tychże osób z udziału w ruchu drogowym na terenie Polski.

1.1.1.9. Prace legislacyjne nad projektem ustawy o dopuszczeniu pojazdów do ruchu

W dalszym ciągu prowadzone są prace legislacyjne nad projektem ustawy o odpuszczeniu pojazdów do ruchu drogowego. Obecnie projekt ten jest po uzgodnieniach międzyresortowych i został ponownie przesłany do Departamentu Prawa Unii Europejskiej MSZ w celu potwierdzenia zgodności z prawem UE. Po uzyskaniu akceptacji, projekt zostanie skierowany pod obrady Komitetu Europejskiego Rady Ministrów. Syntetyczna informacja na temat wpływu ww. projektu ustawy na bezpieczeństwo ruchu drogowego w zakresie nowych zasad dopuszczania pojazdów do ruchu, w tym rejestracji pojazdów, czasowej rejestracji, wyrejestrowania pojazdu, czasowego wycofania pojazdu z ruchu oraz rzeczoznawstwa samochodowego została przekazana w ramach sprawozdania z działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego prowadzonych przez TD w 2008 roku.

Projekt ustawy oprócz zagadnień wykazanych wcześniej w ww. sprawozdaniu, reguluje ponadto inne kwestie w zakresie dopuszczania jednostkowego pojazdów, problematyki związanej z badaniami technicznymi oraz stacjami kontroli pojazdów. Kwestie te również bezpośrednio wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W odniesieniu do dopuszczenia jednostkowego należy wskazać, że dotychczasowe przepisy ustawy – Prawo o ruchu drogowym zwalniały pojazdy wyprodukowane lub importowane w ilości jednej sztuki rocznie, z badań homologacyjnych. Producenci i importerzy wykorzystują tę normę do wprowadzania do obrotu różnych pojazdów z pominięciem szczegółowych badań homologacyjnych. Produkowane w ten sposób pojazdy zwłaszcza do przewozu osób (przebudowa jednostkowa samochodu ciężarowego na autobus) jest niebezpiecznym zjawiskiem powodującym zagrożenie w transporcie tych osób oraz dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dlatego też resort infrastruktury poprzez implementację Dyrektywy 2007/46/WE, wprowadza do systemu prawnego procedurę jednostkowego dopuszczenia do ruchu, w której badania w ramach dopuszczenia jednostkowego przeprowadzać będzie jednostka upoważniona przez Ministra Infrastruktury do prowadzenia badań homologacyjnych oraz niektóre okręgowe stacje kontroli pojazdów. Nowe przepisy zapewnią szczelność systemu dopuszczenia do ruchu pojazdów jednostkowych oraz pojazdów w których dokonano istotnych zmian konstrukcyjnych (zmiana rodzaju pojazdu, zmiana jego masy, zmiana liczby przewożonych osób), które bezpośrednio wpływają na bezpieczeństwo transportu i bezpieczeństwo ruchu.

W odniesieniu do kwestii dotyczącej badań technicznych pojazdów należy wskazać, że przygotowanie projektu ustawy o dopuszczeniu pojazdów do ruchu podyktowane jest m.in. potrzebą zmian w systemie badań technicznych pojazdów. Poziom badań technicznych wykonywanych przez diagnostów na SKP ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Diagnosta orzeka o stanie technicznym pojazdu, który uczestniczy w ruchu drogowym dlatego w systemie tym nie może być przypadkowych

działań, a wszystkie osoby związane z działalnością SKP muszą posiadać określony zakres zadań i kompetencji. Projekt w tym zakresie stanowi kompleksowe zapisanie na nowo całego obszaru prawa związanego z badaniami technicznymi. Przepisy zawierają dotychczasowe rozwiązania utrzymując co do zasady obowiązek wykonywania badań technicznych pojazdów. Proponuje się m.in.:

- nałożenie obowiązku przeprowadzenia badania technicznego pojazdu wyrejestrowanego,
- przeprowadzanie badania technicznego pojazdu z zamontowanym urządzeniem technicznym podlegającym dozorowi technicznemu – po przedstawieniu dokumentu wydanego przez właściwy organ dozoru technicznego, stwierdzającego sprawność urządzenia technicznego,
- uprawnienie diagnosty do zatrzymania dowodu rejestracyjnego pojazdu niesprawnego zagrażającego bezpieczeństwu ruchu drogowego.

W odniesieniu do stacji kontroli pojazdów informujemy, że ustawa o dopuszczeniu pojazdów do ruchu drogowego jest m.in. kompleksowym zapisaniem całego obszaru prawa związanego z badaniami technicznymi i działalnością SKP. Przepisy projektowanej ustawy określają szczegółowe zasady prowadzenia SKP przez podmioty nie będące przedsiębiorcami. Zmiana przepisów da nie tylko podstawy do właściwego działania tych jednostek ale przede wszystkim urealni i wzmocni nadzór nad nimi, wprowadzając regulacje spójne z sugestiami zawartymi w przedstawionej przez Najwyższą Izbę Kontroli (NIK) „Informacji o wynikach kontroli sprawowania nadzoru przez starostów nad stacjami diagnostycznymi dopuszczającymi pojazdy samochodowe do ruchu drogowego”. I tak:

- zgodnie z projektem starosta będzie prowadził ewidencję podmiotów niebędących przedsiębiorcami którzy wykonują badania techniczne na terenie jego powiatu,
- wprowadza się nowy podział kompetencyjny stacji kontroli pojazdów (podstawowe stacje kontroli pojazdów – możliwość badania pojazdów o dmc do 3,5 t, natomiast okręgowe stacje kontroli pojazdów – wszystkie pojazdy.),
- możliwość przeprowadzania badań technicznych pojazdów przystosowanych do zasilania gazem – przez wszystkie stacje kontroli pojazdów,
- umożliwienie przedsiębiorcy prowadzącemu kilka stacji kontroli pojazdów uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów – właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej,
- możliwość wykonania sprawdzenia działania SKP w pełnym zakresie przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego,
- wprowadzenie obowiązku przedstawiania przez przedsiębiorcę wnioskującego o uzyskanie wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP, zaświadczenia o niekaralności zatrudnionych w niej diagnostów,
- nałożenie na przedsiębiorców i diagnostów stałego wymogu doskonalenia się oraz kształcenia,
- nałożenie na przedsiębiorców prowadzących SKP obowiązku rozwijania wiedzy fachowej i podnoszenia kwalifikacji zatrudnionych diagnostów.

Ponadto, nowe przepisy mają poprawić i usprawnić procedury uzyskania przez przedsiębiorcę prowadzącego SKP poświadczenia, że stacja odpowiada wymaganym warunkom lokalowo – organizacyjnym oraz że posiada odpowiedni sprzęt i wyposażenie kontrolno pomiarowe.

1.1.1.10. Prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów wchodzących w skład kolejki turystycznej oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia, który na obecnym etapie podlega notyfikacji przed Komisją Europejską.

Projekt przedmiotowego rozporządzenia stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 66 ust. 5a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - *Prawo o ruchu drogowym*. Określenie jednolitych warunków technicznych, jakie powinny spełniać pojazdy wchodzące w skład kolejki turystycznej oraz wskazanie zakresu ich niezbędnego wyposażenia, ma przede wszystkim na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób

poruszających się kolejkami, z których korzystanie szczególnie w sezonie turystycznym staje się coraz bardziej popularne.

1.1.2. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – strategia Drogi Zaufania

Od 2007 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wdraża strategiczny program ochrony życia i zdrowia użytkowników dróg krajowych pod nazwą „Drogi Zaufania”. To przedsięwzięcie nowatorskie - jest to bowiem pierwszy w Polsce zintegrowany plan działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa drogowego. Jego celem jest zmniejszenie liczby śmiertelnych ofiar wypadków na tych szlakach komunikacyjnych do 2013 r. o 75 procent. W 2007 r. program „Drogi zaufania” pilotażowo realizowany był na drodze krajowej numer 8, najdłuższym i najniebezpieczniejszym wówczas szlaku komunikacyjnym w Polsce. Na trasie przez cały rok prowadzono wzmożone prace remontowe, poprawiające bezpieczeństwo nie tylko kierowców, ale również rowerzystów i pieszych. Realizowano także kampanie informacyjne i edukacyjne. W efekcie liczba śmiertelnych ofiar wypadków na krajowej Ósemce spadła w 2007r o 28 proc. w stosunku do roku 2006.

W 2008 roku program „Drogi Zaufania” objął poza DK 8 osiem kolejnych dróg krajowych oznaczonych numerami od 1 do 9. W 2009 roku objął wszystkie drogi krajowe.

Sieć dróg krajowych, dla których zarządcą jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wynosiła na koniec 2009 roku ponad 17 tys. km. Długość ta stanowi jedynie około 5% długości wszystkich dróg w Polsce, ale realizowanych jest na niej ponad 40% pracy przewozowej wykonywanej na wszystkich drogach publicznych.

Na zamiejskiej sieci dróg krajowych administrowanych przez GDDKiA, średnio w skali roku, zdarza się ok. 21 % ogólnej liczby wypadków drogowych, w których ginie ok. 38 % ogółu osób zabitych w wypadkach drogowych i rannych zostaje ok. 24 % liczby wszystkich rannych w wypadkach drogowych. Statystyka wypadków i ich ofiar w roku 2009 w stosunku do roku 2008 na drogach krajowych zarządzanych przez GDDKiA, na których realizowany jest program „Drogi Zaufania”, którego podstawą jest Redukcja Liczby Ofiar Śmiertelnych, przedstawia się następująco (wg danych Komendy Głównej Policji (SEWiK) na koniec lutego 2010 roku):

- liczba wypadków : 10 399 (wobec 11 513 wypadków w 2008 roku) – zmniejszenie o 9,7%,
- liczba zabitych : 1 578 (wobec 2 040 zabitych w 2008 roku) – zmniejszenie o 22,7%,
- liczba rannych : 14 256 (wobec 15 702 rannych w 2008 roku) – zmniejszenie o 9,3%.

Realizowane przez GDDKiA w sposób systematyczny i konsekwentny od wielu lat działania o szerokim spektrum, mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach krajowych przynoszą wymierne, pozytywne efekty w miejscach realizacji poszczególnych zadań na całych ciągach dróg krajowych uznanych za niebezpieczne, w postaci znaczącego zmniejszenia liczby wypadków i ich ofiar. Jednakże efekty te w stosunku do potrzeb wynikających z wysokiego jeszcze stopnia zagrożenia BRD i przyjętych zobowiązań Polski co do redukcji liczby osób zabitych w wypadkach drogowych, są nadal niewystarczające. Wzrastające ciągle natężenia ruchu, wysoki udział w ruchu pojazdów ciężarowych, wyższe prędkości rzeczywiste pojazdów na drogach krajowych oraz zjawisko migracji wypadków, stanowią wyzwanie dla utrzymania trwałych trendów spadku wskaźników wypadkowych.

1.1.2.1. Program Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych na Drogach Krajowych

W 2009 roku GDDKiA realizowała działania na rzecz poprawy BRD kontynuując w ramach programu „Drogi Zaufania”, którego podstawą jest rozpoczęty w 2007 roku Program Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych na Drogach Krajowych. Począwszy od 2008 roku program ten zastąpił wszystkie dotychczasowe programy BRD, takie jak: wydzielony program budowy i przebudowy chodników, wydzielony program przebudowy skrzyżowań czy wydzielony program likwidacji miejsc szczególnie niebezpiecznych. Jest to wynikiem zmiany podejścia GDDKiA do spraw BRD. Działania inżynierskie punktowe zastąpiono inżynierskimi działaniami systemowymi wykonywanymi na całych ciągach drogowych o największej liczbie ofiar śmiertelnych. Połączenie tych działań z działaniami Policji egzekucji przestrzegania przepisów ruchu drogowego oraz z działaniami w zakresie komunikacji społecznej,

mających na celu zmianę zachowań kierujących pojazdami, poprzez uzyskanie efektu synergii w sposób istotny wpływa na podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jest to pierwszy tak kompleksowy, realizowany wspólnie z Policją, służbami ratowniczymi oraz mediami, plan poprawy BRD. Politechnika Gdańska, Politechnika Krakowska i Fundacja Rozwoju Inżynierii sporządziły dla GDDKiA opracowanie pt.: „Program bezpieczeństwa ruchu drogowego dla dróg krajowych na lata 2007 – 2013 „GAMBIT – Drogi Krajowe”. Celem opracowania było przygotowanie szczegółowego programu bezpieczeństwa ruchu drogowego, jako narzędzia do ochrony życia uczestników ruchu drogowego na drogach krajowych. Działania te mają wynikać z diagnozy obecnego i prognozowanego stanu BRD na drogach krajowych. Program „GAMBIT- Drogi Krajowe” bazuje na założeniach wynikających z Krajowego Programu BRD „GAMBIT 2005” i realizuje jego zadania priorytetowe w zakresie infrastruktury drogowej dotyczących dróg krajowych.

W ramach programu „Drogi Zaufania” i działań w zakresie Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych w 2009 roku wykonano 76 zadań na kwotę ponad 89,2 mln zł.

Konsekwentna realizacja programu „Drogi Zaufania” na drogach krajowych w 2009 r. znalazła swoje pozytywne odbicie w dalszej poprawie wskaźników wypadkowych.

W ramach działań poprawy BRD w roku 2009 zrealizowano w zakresie rzeczowym m.in. następujące zadania:

- skrzyżowania – 26 szt.,
- zatoki autobusowe – 16 szt.,
- sygnalizacja świetlna – 10 szt.,
- chodniki i ścieżki rowerowe – ponad 28,3 km.
- maszty do fotoradarów – 67 szt.,
- poprawa BRD z uspokojeniem ruchu – w 183 miejscach,
- bariery ochronne – na ponad 27,8 km,
- przejścia dla pieszych z oświetleniem – 32 szt.,
- kładki dla pieszych – 2 szt.

1.1.2.2. Wydzielony program remontów i przebudów

W roku 2009 wykonano remonty i przebudowy dróg na 172 odcinkach o łącznej długości 859,3 km i wartości ponad 1,95 mld zł. Wzmocniono 510,3 km dróg, poddano renowacji 991,8 km rowów odwadniających, przebudowano lub wybudowano 265,3 km ciągów pieszych, wykonano lub przebudowano 627 przepustów. Wykonano 115 sztuk obiektów inżynierskich na długości ponad 2,1 km oraz poprawiono warunki ruchu na 821 skrzyżowaniach. W 125 miejscowościach zastosowano elementy uspokojenia ruchu.

1.1.2.3. Bieżące utrzymanie i przebudowa dróg

W ramach statutowych działań, GDDKiA wykonuje corocznie wiele robót o charakterze utrzymaniowym, poprawiających w bezpośredni lub pośredni sposób BRD.

W 2009 roku wykonywano następujące asortymenty robót :

- Remonty i odnowy, regeneracje oraz remonty cząstkowe w celu likwidacji zagrożeń związanych ze stanem technicznym nawierzchni drogowych,
- modernizacje skrzyżowań, korekta luków poziomych i budowa zatok autobusowych,
- uzupełnianie i odtworzenie oznakowania poziomego, oraz wymianę zniszczonych znaków pionowych w celu poprawy widoczności i organizacji ruchu,
- modernizacje sygnalizacji świetlnej, ustawianie i wymiana drogowych barier ochronnych i słupków kierunkowych dla podniesienia warunków bezpieczeństwa użytkowników ruchu,
- wzmacnianie, naprawa, uzupełnianie i ścinanie poboczy,
- wycinka drzew i krzewów, w celu poprawy widoczności na drogach.

1.1.2.4. *Monitorowanie dróg*

Służby GDDKiA dokonują codziennych objazdów dróg oraz zbierają informacje pochodzące z automatycznych stacji pomiarowych: liczników natężenia ruchu, stacji pogodowych, kamer zainstalowanych w niewralgicznych punktach.

Informacje te pozwalają określić warunki poruszania się po drogach krajowych, w zakresie :

- wielkości natężeń ruchu drogowego i prędkości,
- warunków pogodowych, w tym zagrożenia голоledzią, opadami śniegu, deszczu ze śniegiem i deszczu,
- warunków przejazdu w okresie zimowym,
- utrudnień w ruchu spowodowanych robotami drogowymi, karambolami, blokadami, kataklizmami i innymi przyczynami.

W Oddziałach i Centrali GDDKiA funkcjonują Punkty Informacji Drogowej przekazujące na bieżąco te informacje drogą telefoniczną, faksową oraz internetową (e-mailową).

W 2009 roku kontynuowano rozpoczęte w roku 2008 prace nad przekształceniem Punktów Informacji Drogowej w System informowania kierowców o zdarzeniach i objazdach realizowany w oparciu o dane na temat prowadzonych robót, warunków pogodowych, stanu utrzymania drogi, wizualizowanych na prezentowanej na stronie internetowej GDDKiA automapie ukazującej w czasie rzeczywistym zmieniające się warunki ruchu. W 2009 roku po raz pierwszy informacje o sytuacji na drogach krajowych były przekazywane kierowcom dzięki wykorzystaniu dostępnych w rejonach GDDKiA nadajnikom CB Radia. Kierowcy otrzymują dane dotyczące zmieniającej się sytuacji na konkretnych odcinkach dróg, stanu ich odśnieżenia oraz prognoz na najbliższe godziny. Podjęto decyzję o wyposażeniu w nadajniki CB Radia wszystkich obwodów drogowych.

1.1.2.5. *Działania edukacyjno-informacyjne na rzecz BRD*

Bardzo ważnym elementem realizowanego przez GDDKiA programu „Drogi Zaufania” są działania komunikacyjne. Jej celem jest wzrost świadomości na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym w określonych grupach docelowych i trwała zmiana postaw komunikacyjnych wśród adresatów. Doprowadzić ma to w konsekwencji do spadku liczby śmiertelnych ofiar wśród młodych kierowców, rowerzystów i pieszych.

Spółeczna kampania komunikacyjna realizowana w ramach tego programu adresowana jest do wszystkich użytkowników dróg krajowych (kierowców, pasażerów, pieszych, rowerzystów, etc.). Jej celem jest wypracowanie postawy partnerstwa w ruchu drogowym. Przejawia się ona przestrzeganiem przepisów prawa, w tym zwłaszcza ograniczeń prędkości. Kampania ma też informować o zaletach nowej infrastruktury, albowiem jest ona przygotowywana tak, by redukowałą skutki pomyłek czynnika ludzkiego w ruchu drogowym.

Realizowane przez GDDKiA działania komunikacyjne koncentrują się na dotarciu z komunikatem perswazyjnym do grup wysokiego ryzyka śmiertelności w wypadkach na drogach krajowych: mężczyzn w wieku 18-35 lat kierujących samochodami prywatnymi, kierowców zawodowych, rowerzystów, a także pieszych, w tym zwłaszcza dzieci, młodzieży i osób po 60. roku życia.

W 2009 roku kampania informacyjno-edukacyjna została zintensyfikowana w pierwszych dniach maja oraz w okresie wakacji, w pierwszych dniach listopada oraz w okresie świąt zimowych, czyli w okresach wzmożonych wyjazdów Polaków.

W lutym i w maju Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zorganizowała seminaria dla dziennikarzy dotyczące tematyki bezpieczeństwa ruchu drogowego. Seminaria były okazją do wymiany doświadczeń i wzajemnego porozumienia między ekspertami od brd a dziennikarzami.

Kampania informacyjno-edukacyjna poświęcona kwestiom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w 2009 roku realizowana była ponadto poprzez:

- aktywną, stałą współpracę z dziennikarzami w zakresie propagowania informacji dotyczących programu Dróg Zaufania m.in. spotkania z dziennikarzami, wywiady w mediach, artykuły w prasie, seminaria dla dziennikarzy, konferencje prasowe,
- kampanie informacyjne w mediach (telewizja, radio, prasa) , outdoor, Internet,
- prowadzenie strony internetowej poświęconej programowi Drogi Zaufania – www.drogizaufania.pl.

Jednym z ważniejszych działań podjętych w 2009 roku przez GDDKiA w ramach kampanii informacyjno – edukacyjnej „Dróg zaufania” były happeningi edukacyjne zorganizowane przy drogach krajowych. Te niestandardowe metody dotarcia do odbiorców, to symulacje wypadków drogowych: rozbite auta, statysci odgrywający role ofiar, wozy straży pożarnej, policji, pogotowia ratunkowego i służby drogowej. O tym, że wypadek jest inscenizacją podróżni dowiadują się z billboardów rozstawionych kilkaset metrów dalej.

Zapraszani są też na pobliski parking, gdzie mogą wziąć udział w kursie udzielania pierwszej pomocy, przejść test alkogogli, czyli symulatora spożycia alkoholu oraz skorzystać z symulatora zderzenia jazdy bez zapiętych pasów.

W 2009 r. GDDKiA odbyły się cztery happeningi artystyczne z rozbudowanym programem działań szkoleniowych i informacyjnych oraz aktywnym udziałem widzów:

- 3 maja na DK Strzegowo,
- 20 czerwca na DK 61 Serock,
- 31 lipca na DK 73 Szczucin,
- 29 sierpnia na DK17 Kurów.

Ponadto na drogach w całej Polsce odbyło się trzydzieści osiem happeningów statycznych w formie rozbudowanej inscenizacji. Na poboczach ww. dróg ustawione były tzw „zegary śmierci”, czyli tablice pokazujące liczbę tragicznych wypadków w kraju.

Działania informacyjne GDDKiA, dotyczące propagowania bezpieczeństwa na drogach krajowych zostały przeprowadzone również z wykorzystaniem m.in. mediów drukowanych, poprzez przygotowanie:

- mapy robót drogowych upowszechnianych za pomocą codziennej prasy: Super Express, Gazecie Wyborczej (9 czerwca) oraz w Pulsie Biznesu (18 czerwca)
- mapy fotoradarów rozpowszechnionej za pośrednictwem Dziennika (16 czerwca), Faktu (9 czerwca), i Auto Świata(20 lipca)
- mapy zimowego utrzymania za pośrednictwem Rzeczypospolitej (27 października) oraz Super Expressu (27 października)
- materiałów poruszających tematykę brd w Przeglądzie Sportowym, Dzienniku, Fakcie (24 czerwca), w Rzeczypospolitej (17 grudnia), w Gazecie Wyborczej (10 czerwca, 17 grudnia), w Super Expressie (17 czerwca, 26 sierpnia), i w Gazecie Prawnej (18 czerwca), w Polityce (29 lipca, 5, 12, 19, 26 sierpnia,), w Press (sierpniowe wydanie) oraz w czasopiśmie motoryzacyjnych Auto Moto (17 czerwca, 12 sierpnia), „Motor” (25 maja, 24 sierpnia, 26 października, 21 grudnia).

Przez cały czerwiec w Dzienniku, Auto Świecie i Fakcie w ramach wspólnej akcji z wydawnictwem Axel Springer Polska pt. „Stop Absurdom na Drodze” ukazywały się artykuły dotyczące przeprowadzonej przez GDDKiA weryfikacji oznakowania dróg krajowych. GDDKiA wspólnie z wydawnictwem apelowała do kierowców o zachowanie szczególnej ostrożności w rejonach prac budowlanych i natychmiastowego zgłaszania wszelkich nie zauważonych jeszcze nieprawidłowości.

W swoich działaniach komunikacyjnych dotyczących poprawy poziomu bezpieczeństwa GDDKiA dociera również do dzieci i młodzieży. Licencjonowana publikacja „Kolorowego Kodeksu Drogowego” adresowana do uczniów szkół podstawowych w łatwy sposób wprowadza dzieci w świat przepisów ruchu drogowego. Do jej rozpowszechnienia GDDKiA wykorzystala największą ogólnopolską gazetę Fakt. Wyżej wymienione publikacje były także rozpowszechniane podczas akcji edukacyjnych prowadzonych przez GDDKiA oraz w czasie targów i konferencji. Informacje o działaniach podejmowanych przez GDDKiA w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2009 roku były przekazywane także w stacjach radiowych oraz za pośrednictwem ogólnopolskich stacji telewizyjnych.

Zasięg kampanii informacyjnej w mediach (prasa, radio, telewizja) rozszerzają działania komunikacyjne w internecie, które GDDKiA wykorzystuje w coraz większym stopniu. W okresie od 28 września do 31 grudnia 2009 r. uruchomiony został specjalny serwis GDDKiA w ramach serwisu Moto.pl należący do portalu internetowego Gazeta.pl. Wyniki działań prowadzonych przez GDDKiA w ramach „Dróg Zaufania” wskazują, że przyjęta strategia jest właściwa. W 2009 r. GDDKiA zanotowała kolejny spadek liczby wypadków i ofiar śmiertelnych na wszystkich drogach krajowych objętych programem „Dróg Zaufania”. W stosunku do 2008 r. nastąpił spadek o 10,4 % wypadków oraz o 22,7% zabitych.

W stosunku do 2008 r. nastąpił spadek o 9,7% wypadków oraz 22,7 % zabitych.

Na drodze krajowej nr 8, która była objęta programem od samego początku obserwujemy stały spadek zabitych i liczby wypadków. W stosunku do 2008 roku, w 2009 roku liczba wypadków zmniejszyła się na DK8 o 18,8%, a liczba zabitych o 37,5%.

Od 2007 do 2009 r. na DK8 zanotowano spadek aż o 41,4% liczby zabitych.

1.1.2.6. Szkolenia, spotkania i wspólne przedsięwzięcia na rzecz poprawy stanu brd

- W dniach 25-27.02.2009 roku w ośrodku GDDKiA w Józefowie odbyło się szkolenie dla audytorów.
- W dniach 25-29 maja 2009 roku w ośrodku GDDKiA w Józefowie odbyło się szkolenie w zakresie sygnalizacji świetlnej.
- W grudniu odbyło się szkolenie w Berlinie z zakresu wpływu bezpieczeństwa ruchu drogowego na gospodarkę krajową.

1.1.2.7. Audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego

Na podstawie Zarządzenie nr 12 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 21 kwietnia 2004 roku w sprawie audytu brd, poddano wykonanie projektów drogowych w trakcie procesu inwestycyjnego procedurze audytu GDDKiA. Waga problematyki bezpieczeństwa ruchu drogowego została podkreślona również w procesie zmian organizacyjnych w GDDKiA. Z dniem 26 lutego 2010 roku weszło w życie Zarządzenie Ministra Infrastruktury dotyczące zmiany nadania statutu GDDKiA, na mocy którego utworzono Departament Zarządzania Ruchem. W ramach Departamentu zostaną powołane Wydziały: Audytu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz Analiz i Kontroli BRD, których głównymi zadaniami są: kontrola dróg pod względem bezpieczeństwa oraz analiza istniejących organizacji ruchu drogowego i wskazanie kierunków zmian, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

1.1.2.8. Współpraca GDDKiA z partnerami, w zakresie brd

Kontynuowana jest wszechstronna współpraca z następującymi partnerami :

- Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
- Politechniki: Gdańska, Krakowska, Warszawska
- Policja
- Szwedzka administracja drogowa (w ramach MoU)
- Austriacka administracja drogowa (ASFINAG)
- Szwajcarska administracja drogowa (ASTRA)
- Niemiecka administracja drogowa
- Państwowy Niemiecki Instytut Drogownictwa – BAST.
- Instytut Badawczy Dróg i Mostów
- Instytut Transportu Samochodowego
- Norweska Administracja Drogowa
- Samorządy lokalne
- Główny Inspektorat Transportu Drogowego.

1.1.3. Główny Inspektorat Transportu Drogowego

Z początkiem 2009 roku Główny Inspektorat Transportu Drogowego rozpoczął ósmy rok swojej działalności oraz organizacji Inspekcji Transportu Drogowego w Polsce.

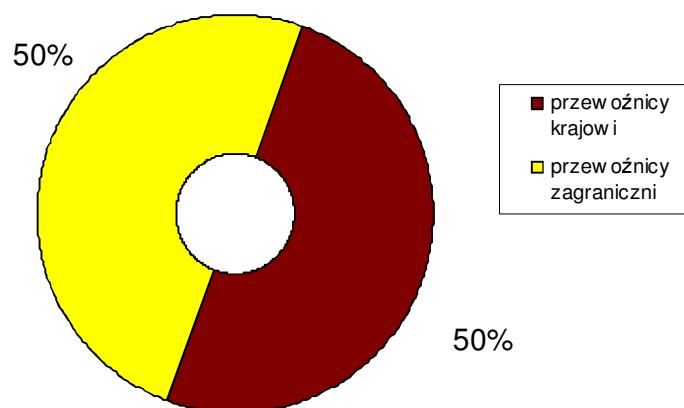
W wyniku realizacji ustawy budżetowej na rok 2009 Główny Inspektorat Transportu Drogowego przeprowadził dwie edycje kursu specjalistycznego dla kandydatów na inspektorów transportu drogowego. Efektem przeprowadzonych kursów specjalistycznych i egzaminów końcowych było zatrudnienie w 2009 roku dodatkowo 103 inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego.

Kontroli Inspekcji Transportu Drogowego podlegają kierowcy i przedsiębiorcy wykonujący przewozy w ramach krajowego i międzynarodowego transportu drogowego oraz krajowego i międzynarodowego niezarobkowego przewozu drogowego, z wyłączeniem pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony przy przewozach rzeczy oraz konstrukcyjnie przeznaczonych do przewozu najwyżej 9-ciu osób łącznie z kierowcą w niezarobkowych przewozach osób na potrzeby własne. Wyłączeniu podlegają także pojazdy zespołów ratownictwa medycznego i transportu sanitarnego oraz pojazdy przewożące wartości pieniężne w rozumieniu przepisów o ochronie osób i mienia.

W trakcie prowadzonych działań inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego dokonują kompleksowych kontroli drogowych z uwzględnieniem sprawdzenia przestrzegania przepisów w zakresie:

- dokumentów uprawniających do wykonywania transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu drogowego,
- dokumentów przewozowych,
- prawa o ruchu drogowym,
- norm czasu prowadzenia pojazdu oraz obowiązkowych przerw i odpoczynków dla kierowców,
- transportu drogowego żywych zwierząt,
- zasad i warunków dotyczących przewozu drogowego towarów niebezpiecznych,
- transportu drogowego odpadów,
- spełniania wymagań w zakresie masy, nacisków na osie i wymiarów pojazdów,
- stanu technicznego pojazdów, w tym w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska,
- rodzaju używanego paliwa w pojazdach samochodowych.

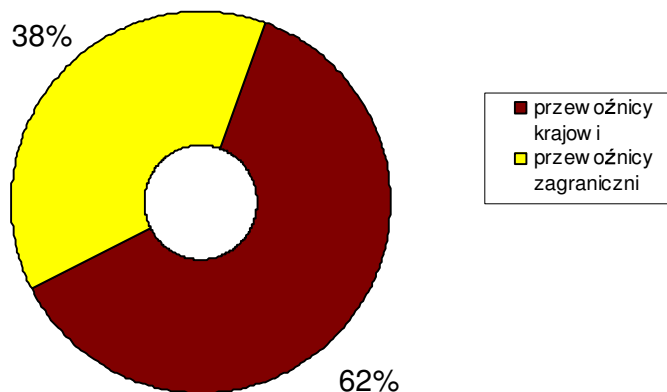
W 2009 roku inspektorzy transportu drogowego przeprowadzili **215 414** kontroli drogowych, z czego **107 523** dotyczyło przewoźników krajowych, zaś pozostałe **107 891** przewoźników zagranicznych.

Rys. 1. Stosunek liczby kontroli przewoźników krajowych i zagranicznych.

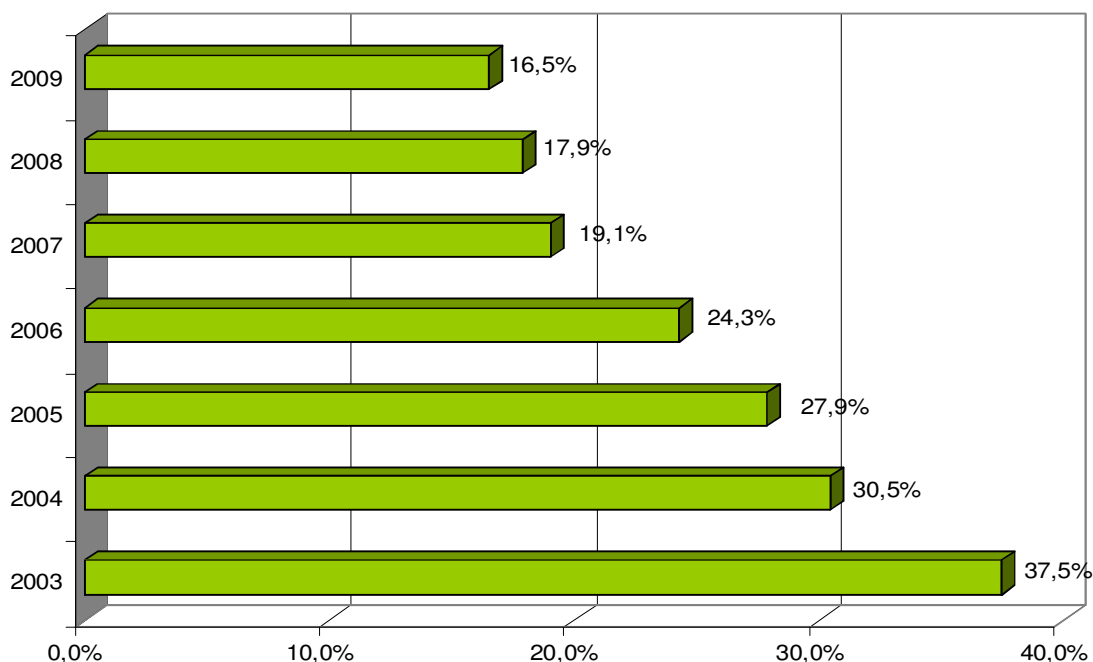
W wyniku działalności kontrolnej Inspekcji wydane zostały **35 564** decyzje administracyjne o nałożeniu kary pieniężnej, na łączną kwotę około **72,6 mln zł**. Z ogólnej liczby wydanych w tym okresie decyzji – **16 512** wydanych kar administracyjnych, na łączną kwotę **45,1 mln zł** dotyczyło przewoźników

krajowych, a **19 052**, na kwotę **27,5 mln zł** – przewoźników zagranicznych. Stosunek wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej do liczby skontrolowanych pojazdów wyniósł **16,5%** (w zakresie kontroli pojazdów krajowych – **15,4%**, w zakresie kontroli pojazdów zagranicznych – **17,6%**).

Rys. 2. Udział procentowy kar nakładanych przewoźników krajowych i zagranicznych.

Należy jednocześnie podkreślić systematyczny spadek liczby kontroli zakończonych nałożeniem decyzji kary w drodze decyzji administracyjnej w proporcji do liczby kontrolowanych pojazdów. Poniższy wykres przedstawia poprawę przestrzegania przepisów transportowych przez przewoźników, od momentu rozpoczęcia działalności Inspekcji Transportu Drogowego. Wskazane dane odzwierciedlają wspólną pracę Inspekcji i przewoźników drogowych w celu poprawy sytuacji na rynku transportowym i eliminowania nieuczciwej konkurencji. Czynniki te mają również pośredni wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego, związane z eliminacją nierzetelnych przewoźników.

Rys. 3. Stosunek liczby wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej do liczby przeprowadzonych kontroli drogowych w poszczególnych latach od początku funkcjonowania Inspekcji Transportu Drogowego.

Realizacja zadania związanego z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego przez Inspekcję Transportu Drogowego odbywa się poprzez działalność kontrolną nakierowaną na zagadnienia mające bezpośredni lub pośredni wpływ na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- Szczegółową kontrolę autokarów wycieczkowych, autobusów rejsowych oraz autokarów przewożących dzieci w ramach akcji „Bezpieczny Autokar” prowadzonej całorocznie, ze szczególnym nasileniem w okresie ferii zimowych oraz wzmożonych kontroli w ramach walki z „szarą strefą” w transporcie osób;
- Kontrolę przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców wykonujących przewozy w ramach transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu na potrzeby własne;
- Ograniczenie liczby przemęczonych kierowców zawodowych, uczestniczących w ruchu drogowym poprzez kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdu, przerw i odpoczynków kierowcy – w transporcie międzynarodowym na podstawie umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), w transporcie w granicach Wspólnoty Europejskiej – zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85;
- Ograniczenie ryzyka przewozu towarów niebezpiecznych poprzez kontrolę przewozu drogowego towarów niebezpiecznych zgodnie z przepisami ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych oraz umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR);
- Kontrolę dokumentów uprawniających do prowadzenia samochodów ciężarowych i autobusów zgodnie z przepisami ustawy prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o transporcie drogowym oraz eliminację z ruchu drogowego nietrzeźwych kierowców poprzez kontrolę stanu trzeźwości kierowców w transporcie drogowym;
- Eliminowanie z ruchu drogowego pojazdów niesprawnych technicznie, nieprawidłowo oznakowanych i wyposażonych oraz przeciwdziałanie procesowi degradacji dróg wpływającemu na pogorszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez kontrolę masy i nacisków osi pojazdów ciężarowych
- Działania Inspekcji Transportu Drogowego w zakresie współpracy międzynarodowej związanej z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- Aktywne uczestnictwo w pracach legislacyjnych, zmierzających do wdrożenia w Polsce automatycznego systemu nadzoru nad ruchem drogowym;
- Działania informacyjne Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego;

1.1.3.1. Szczegółowa kontrola autobusów i autokarów w ramach akcji Bezpieczny Autokar oraz walki z „szarą strefą” w transporcie osób

W celu poprawy bezpieczeństwa transportu osób, w tym w szczególności dzieci i młodzieży, od ponad 7 lat Główny Inspektorat Transportu Drogowego prowadzi ogólnopolską akcję „Bezpieczny autokar”. Kontrole prowadzone są przez cały rok, zaś w czasie wakacji i ferii zimowych są one bardziej nasilone. Prowadzona akcja przyczynia się do znacznej poprawy bezpieczeństwa podróży tym środkiem transportu. Poprawia się stan techniczny pojazdów oraz zmniejsza się liczba naruszeń popełnianych przez kierowców i przewoźników. W czasie trwania ferii czy wakacji organizowane są liczne briefingi z udziałem przedstawicieli mediów. Rzecznik prasowy GITD dodatkowo udzielił w ciągu roku wielu wywiadów stacjom radiowym i telewizyjnym dot. kwestii bezpieczeństwa w transporcie autokarowym. Takie działania mają one na celu propagowanie zasad bezpiecznych podróży autokarowych. Informujemy o możliwości skontrolowania autokaru przed wyjazdem. W tym celu rodzice, organizatorzy wyjazdów powinni kontaktować się z właściwym wojewódzkim inspektoratem transportu drogowego. Inspektorzy

przyjadą na miejsce odjazdu autokaru lub wskażą stały punkt kontrolny, na który autokar powinien podjechać.

Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego wraz ze Stowarzyszeniem KIEROWCA PL i zachodniopomorską Policją zrealizował film edukacyjny, którego motywem przewodnim jest właściwe zachowanie się w autobusie podczas zorganizowanych wyjazdów. Film „Bezpieczny Autobus” miał do spełnienia zadanie profilaktyczne, wskazujące w jaki sposób ustrzec się przed niebezpieczeństwami czyhającymi w czasie zorganizowanych wycieczek autokarowych. Przed rozpoczęciem wakacji, pierwsze filmy zostały wręczone kierowcom autobusów oraz podróżnym przez vice Miss Polonia 2007, rzecznika prasowego GITD, Zachodniopomorskiego WITD oraz Prezesa Stowarzyszenia KIEROWCA PL.

Kontrole wszystkich autokarów turystycznych przeprowadzone w 2009 r. przez wojewódzkie inspektoraty transportu drogowego (cały kraj):

Raport z okresu: 01.01.2009-31.12.2009	Autokary	
Liczba skontrolowanych pojazdów	26574	
przewoźnicy krajowi	21758	
przewoźnicy zagraniczni	4816	
Liczba wydanych decyzji o nałożeniu kary na przewoźników	2835	10,7%
przewoźnicy krajowi	1773	
przewoźnicy zagraniczni	1062	
Liczba nałożonych mandatów na kierowców	4252	16%
przewoźnicy krajowi	2924	
przewoźnicy zagraniczni	1328	
Liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	2302	8,7%
przewoźnicy krajowi	2200	
przewoźnicy zagraniczni	102	

Kontrola przewozu osób jest jednym z priorytetowych zadań Inspekcji, mającym na celu, oprócz zwiększenia bezpieczeństwa na drogach, wyeliminowanie z rynku usług transportowych przewozów wykonywanych w tzw. „szarej strefie”, ze szczególnym uwzględnieniem przewozów wykonywanych bez wymaganej licencji lub niezgodnie z nią oraz przewozów wykonywanych bez wymaganego zezwolenia lub z naruszeniem warunków w nim określonych. Inspekcja prowadziła wzmożone kontrole przewozu osób z nastawieniem na „walkę” z nieuczciwą konkurencją.

Poniżej przedstawiono szczegółowe zestawienie wyników kontroli drogowych dotyczących przewozu drogowego osób realizowanych przez Inspekcję Transportu Drogowego w 2009 roku:

Liczba skontrolowanych pojazdów					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	21758	4307	7376	640	34081
zagraniczne	4816	82	2	1	4901
suma	26574	4389	7378	641	38982
Liczba decyzji administracyjnych					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	1773	222	282	48	2325
zagraniczne	1062	5	0	0	1067
suma	2835	227	282	48	3392
Liczba mandatów karnych					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	2924	396	356	54	3730
zagraniczne	1328	53	1	0	1382
suma	4252	449	357	54	5112
Liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	2200	768	347	76	3391
zagraniczne	102	2	0	0	104
suma	2302	770	347	76	3495
Liczba stwierdzonych naruszeń wg załącznika ustawy					
Lp.*	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
1.1	43	9	4	0	56
1.2	118	10	4	7	139
1.3	5	0	125	0	130
2.1	123	39	0	14	176
2.2	169	104	0	0	273
2.3	8	0	0	0	8
2.4	11	3	0	0	14
2.5	104	9	0	8	121
2.6	16	0	0	0	16
2.9	153	2	27	0	182
inne	14616	818	199	148	15781
suma	15366	994	359	177	16896

Autokary – turystyczne i rejsowe,

BUS – przewozy publiczne i niepubliczne, regularne i regularne specjalne,

TAXI – kontrole transportu osób wykonywane taksówkami,

GIMBUS – przewóz dzieci i młodzieży do szkół,

* wg klasyfikacji określonej w załączniku do ustawy o transporcie drogowym

1.1 – wykonywanie transportu drogowego bez wymaganej licencji (z wyłączeniem taksówek)

1.2 – wykonywanie transportu drogowego pojazdem nie zgłoszonym do licencji

1.3 – wykonywanie transportu drogowego taksówką bez wymaganej licencji

2.1 – wykonywanie transportu drogowego osób bez wymaganego zezwolenia

2.2 – wykonywanie transportu drogowego osób z naruszeniem warunków określonych

w zezwoleniu (dot. dni, godzin odjazdu i przyjazdu, ustalonej trasy przejazdu lub wyznaczonych przystanków)

2.3 – wykonywanie transportu drogowego osób przez posiadającego odpowiednie zezwolenie bez obowiązującego rozkładu jazdy

2.4 – wykonywanie transportu drogowego osób w zakresie przewozów regularnych pojazdem innym niż autobus

2.5 – wykonywanie transportu drogowego osób autobusem nie spełniającym określonych przepisami warunków technicznych

2.6 – pobieranie należności za przejazd niezgodnie z cennikiem opłat podanym do publicznej wiadomości

2.9 – wykonywanie przewozów okazjonalnych pojazdem przeznaczonym do przewozu nie więcej niż 9 osób z naruszeniem zakazu używania w pojeździe taksometru, umieszczania na pojeździe oznaczeń z danymi przedsiębiorcy, montowania na pojeździe lamp bądź innych urządzeń technicznych.

Tabela 1. Wyniki akcji wzmożonych kontroli w zakresie transportu drogowego osób. (Autokary – turystyczne i rejsowe; BUS – przewozy publiczne i niepubliczne, regularne i regularne specjalne; TAXI – kontrole transportu osób wykonywane taksówkami; GIMBUS – przewóz dzieci i młodzieży do szkół).

1.1.3.2. Kontrola przestrzegania przepisów ruchu drogowego

Inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego zgodnie z przypisanymi uprawnieniami, określonymi w ustawie prawo o ruchu drogowym, sprawują kontrolę ruchu drogowego w stosunku do kierowców, wykonujących przewozy w ramach transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu drogowego. Wszelkie przypadki naruszania przepisów ruchu drogowego, które mają wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego są sankcjonowane karami pieniężnymi w postępowaniu mandatowym. W tym celu wykorzystywane są w szczególności pojazdy wyposażone w wideorejestratory oraz motocykle. W wyniku kontroli drogowych przeprowadzonych przez inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego w 2009r. wystawiono **18 978** mandatów karnych za naruszenia przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.), z czego **11 471** dotyczyły przewoźników krajowych, a **7507** – przewoźników zagranicznych. Łączna kwota nałożonych kar w drodze mandatu wyniosła ponad **2,5 mln zł** (przewoźnicy krajowi – ok. **1,6 mln zł**; przewoźnicy zagraniczni – ok. **900 tys. zł**).

1.1.3.3. Kontrola przestrzegania norm czasu prowadzenia pojazdu, obowiązkowych przerw i odpoczynków kierowców

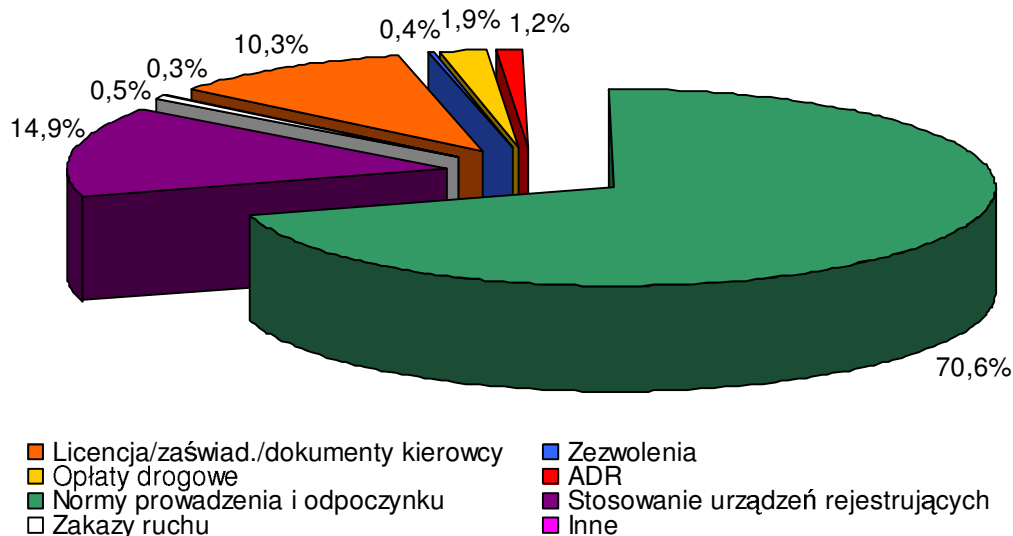
Kondycja psychofizyczna kierowców poruszających się po drogach ma fundamentalny wpływ na bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego. Dlatego też bardzo istotne jest, aby zapewnić stosowanie przez kierowców zawodowych określonych norm czasu prowadzenia pojazdu, wymaganych przerw w jeździe oraz odpoczynków. Problem ten wydaje się być jeszcze ważniejszy w zestawieniu z faktem, że większość kierowców, którzy podlegają kontroli Inspekcji Transportu Drogowego, kieruje, albo wielotonowymi samochodami ciężarowymi, albo autobusami, czy autokarami przewożącymi dziesiątki osób i każdy błąd kierowcy spowodowany obniżeniem zdolności prawidłowego reagowania na sytuacje drogowe, które jest spowodowane zmęczeniem wynikającym ze zbyt długiego przebywania za kierownicą, jest zazwyczaj tragiczny w skutkach.

W ramach realizacji przepisów wdrażających dyrektywę 2006/22/WE przygotowana została i jest obecnie realizowana „Krajowa Strategia Kontroli przepisów w zakresie czasu jazdy i czasu postoju, obowiązkowych przerw i czasu odpoczynku kierowców na lata 2009 – 2010”, która określa zadania i ich podział pomiędzy organy uprawnione do kontroli tj. Inspekcję Transportu Drogowego, Policję, Straż Graniczną, Służbę Celną i Państwową Inspekcję Pracy. W celu skutecznej realizacji „Krajowej Strategii Kontroli...” w okresie wrzesień-listopad 2009r. Główny Inspektorat Transportu Drogowego we współpracy z Komendą Główną Policji zorganizował wspólne szkolenia z zakresu kontroli czasu pracy kierowców dla inspektorów transportu drogowego oraz funkcjonariuszy ruchu drogowego z terenu całego kraju. Łącznie szkoleniami objęto 1114 osób, w tym 459 inspektorów, 599 policjantów oraz 56 pracowników innych służb (straż graniczna, izba celna).

W ramach realizacji zadania zmniejszenia liczby przemęczonych kierowców uczestniczących w ruchu drogowym inspektorzy transportu drogowego podczas każdej kontroli drogowej dokonują kontroli zapisów z urządzenia rejestrującego i sprawdzają zachowanie przez kierowcę norm czasu prowadzenia pojazdu, obowiązkowych przerw i odpoczynków.

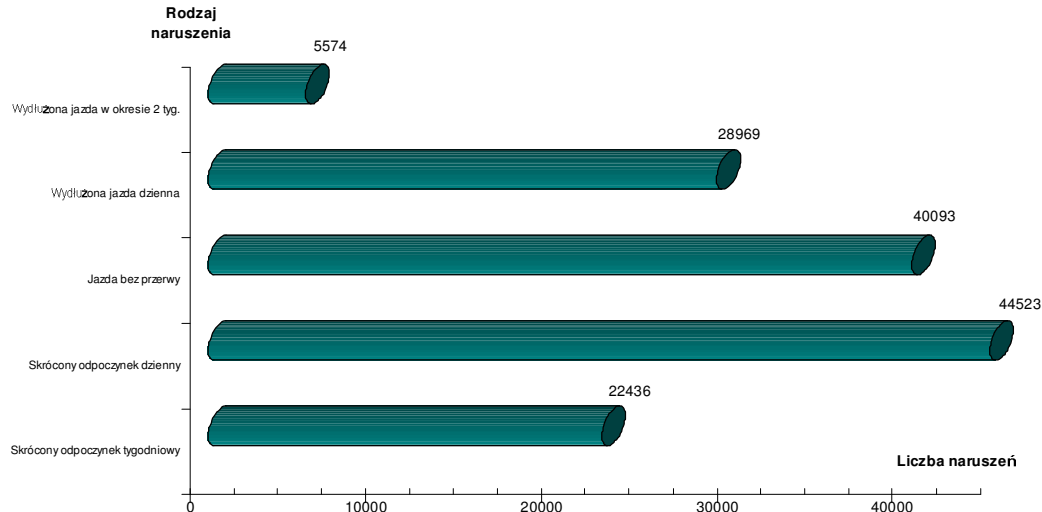
W wyniku przeprowadzonych kontroli drogowych inspektorzy transportu drogowego stwierdzili ponad **200 tys.** naruszeń przepisów sankcjonowanych zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.). Około **70%** stwierdzonych naruszeń dotyczyło nieprzestrzegania przez kierowców przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdów oraz obowiązkowych przerw i odpoczynków, **15%** naruszeń związanych było z nieprawidłowym używaniem urządzeń rejestrujących, natomiast **10%** stanowiły naruszenia związane z wymogami dotyczącymi posiadania wymaganych licencji, zaświadczeń o wykonywaniu przewozów niezarobkowych lub dokumentacji kierowców. Naruszenia związane z niewnoszeniem przez przewoźników

obowiązkowych opłat za przejazd po drogach krajowych to ok. **2%** ogólnej liczby stwierdzonych naruszeń (szczegółowy wykaz struktury naruszeń przedstawia rys. 4).

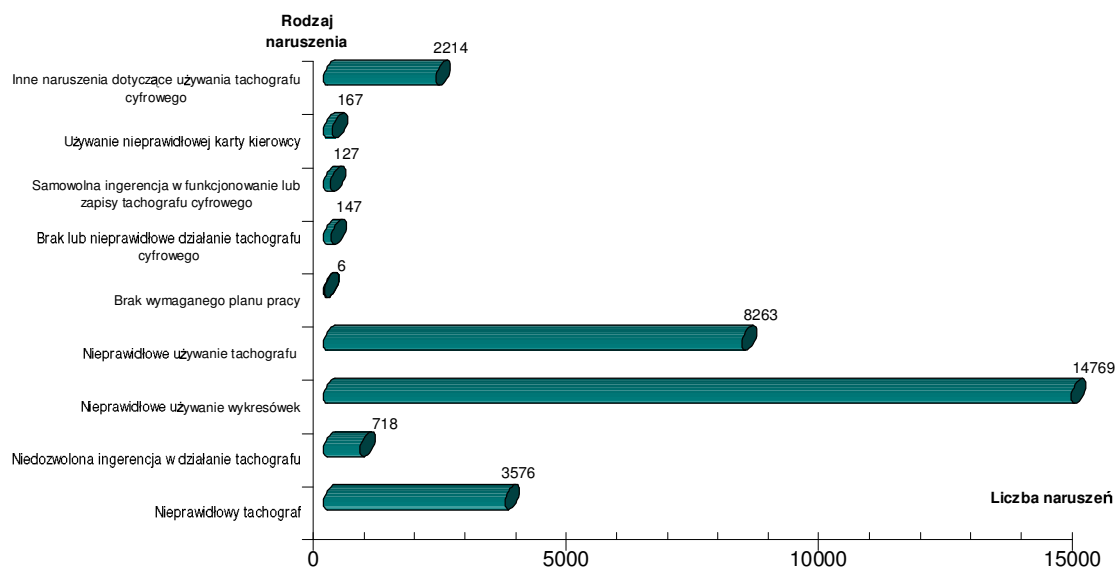
Rys. 4. Struktura naruszeń przepisów stwierdzanych podczas kontroli Inspekcji Transportu Drogowego.

Z ogólnej liczby ok. **141 tys.** naruszeń związanych z nieprzestrzeganiem przepisów w zakresie czasu pracy kierowców najczęściej spotykane jest niedozwolone skrócenie dziennego czasu odpoczynku, wydłużenie czasu jazdy bez wymaganej przerwy oraz czasu jazdy dziennej. Szczegółowy wykaz liczby stwierdzanych naruszeń w zakresie czasu pracy kierowców przedstawia rys. 5.

Rys. 5. Struktura naruszeń przepisów w zakresie czasu prowadzenia, przerw i odpoczynków kierowców.

W zakresie przestrzegania przez kierowców i przedsiębiorców przepisów dotyczących stosowania urządzeń rejestrujących bardzo często spotykane są przypadki nieprawidłowego użytkowania przyrządu kontrolnego lub nieprawidłowego posługiwania się wykresówkami, które stanowią zapisy z urządzenia rejestrującego. Szczegółowy wykaz liczby stwierdzanych naruszeń w zakresie stosowania urządzeń rejestrujących przedstawia rys. 6.

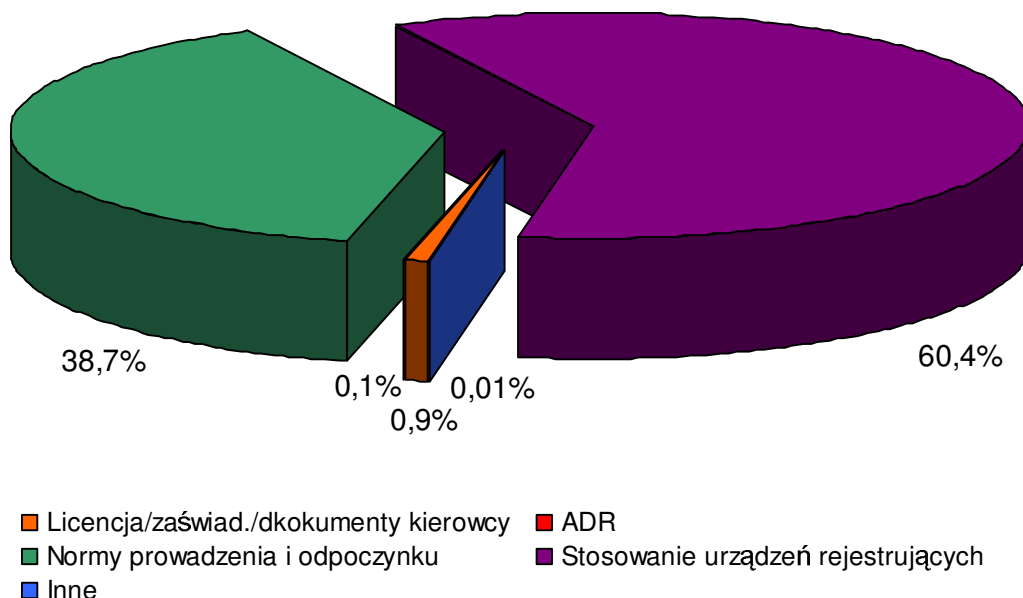
Rys. 6. Struktura naruszeń przepisów w zakresie stosowania urządzeń rejestrujących.

Ponadto inspektorzy wydali **31 108** mandatów (**19 946** – przewoźnicy krajowi, **11 162** – przewoźnicy zagraniczni) za naruszenia stwierdzone na podstawie przepisów ustawy o transporcie drogowym. Łączna wysokość kar nałożonych z tego tytułu wyniosła **7,9 mln zł** (**5,2 mln zł** – przewoźnicy krajowi, **2,7 mln zł** – przewoźnicy zagraniczni). W okresie tym skierowano również **160** wniosków do sądów grodzkich o ukaranie kierowców lub przewoźników.

W efekcie wdrożenia w Polsce przepisów dyrektywy 2006/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie minimalnych warunków wykonania rozporządzeń Rady (EWG) nr 3820/85 i 3821/85 dotyczących przepisów socjalnych odnoszących się do działalności w transporcie drogowym oraz uchylającej dyrektywę Rady 88/599/EWG (Dz. Urz. UE L 102 z 11.4.2006, str. 35) koniecznym okazało się zwiększenie liczby kontroli wewnętrznych przewoźników. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 3 tiret 3 dyrektywy 2006/22/WE, od dnia 1 stycznia 2008 r., kontrole kierowców w zakresie norm czasu prowadzenia pojazdów mają być realizowane w ten sposób, że nie mniej niż 50% sprawdzanych dni pracy kierowców ma podlegać kontroli w przedsiębiorstwie, natomiast minimum 30% kontroli na drodze. Mając na uwadze wejście powyższych przepisów, plany kontroli Inspekcji w latach 2008 i 2009, a także w latach następnych przewidują znaczące zwiększenie liczby kontroli przedsiębiorstw, w celu uzyskania pięćdziesięcioprocentowego wskaźnika dni pracy kierowców skontrolowanych w przedsiębiorstwach. Inspekcja Transportu Drogowego w ramach realizacji zadania kontroli przedsiębiorstw wykonujących przewozy drogowe w ich siedzibach przeprowadziła **2177** kontroli w przedsiębiorstwach wykonujących transport drogowy lub przewóz na potrzeby własne, w trakcie których sprawdzono ponad 1,12 mln dni pracy kierowców pod kątem przestrzegania przepisów w zakresie czasu prowadzenia pojazdów, a także wymaganych przerw w jeździe i odpoczynków. W wyniku przeprowadzonych kontroli w przedsiębiorstwach wykonujących przewozy drogowe wydano **1734** decyzje administracyjne o nałożeniu kar pieniężnych na łączną kwotę **23 mln zł**.

W wyniku kontroli przeprowadzonych na terenie przedsiębiorstw inspektorzy transportu drogowego stwierdzili ponad **220 tys.** naruszeń przepisów sankcjonowanych zgodnie z załącznikiem do ustawy o transporcie drogowym. Ponad **60%** stwierdzonych naruszeń dotyczyło nieprawidłowego używania urządzeń rejestrujących, **38%** naruszeń związanych było z nieprzestrzeganiem przez kierowców

przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdów oraz obowiązkowych przerw i odpoczynków, natomiast ok. **1%** stanowiły naruszenia związane z wymogami dotyczącymi posiadania wymaganych licencji, zaświadczeń o wykonywaniu przewozów niezarobkowych lub dokumentacji kierowców (szczegółowy wykaz struktury naruszeń przedstawia rys. 7).

Rys. 7. Struktura naruszeń przepisów stwierdzanych podczas kontroli w siedzibach przedsiębiorstw.

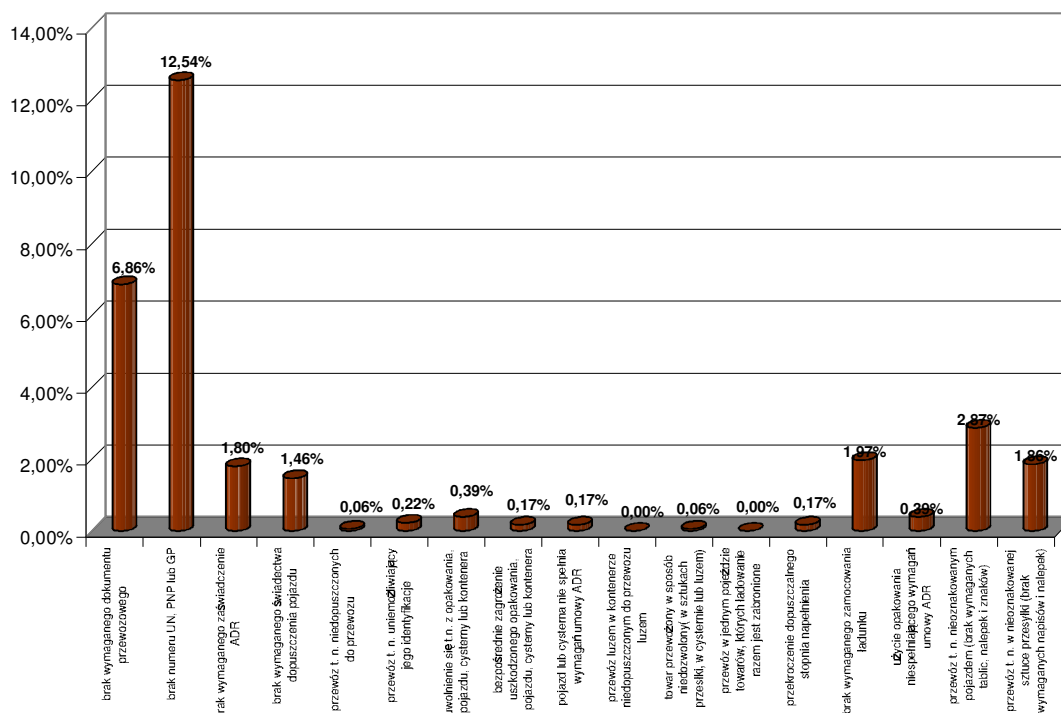
W rezultacie stwierdzenia rażących naruszeń w trakcie przeprowadzonych kontroli, w stosunku do **274** firm wystąpiono z wnioskami do organów wydających licencje o wszczęcie procedury określonej w art. 15 ust. 2* ustawy o *transporcie drogowym*, z tego **161** wniosków dotyczyło firm wykonujących międzynarodowy transporty drogowy.

1.1.3.4. Kontrola przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych.

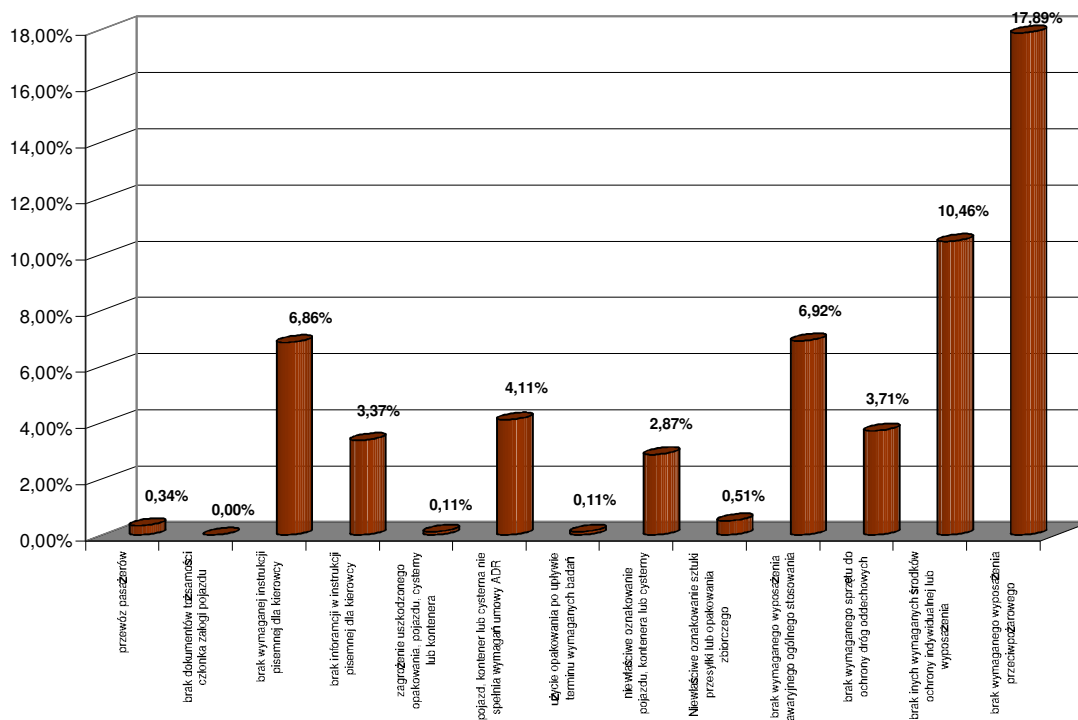
Innym zagadnieniem o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, na które jest skierowana szczególna uwaga inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego jest kontrola przestrzegania przez przewoźników przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych. Jak wynika ze statystyki wypadków z udziałem pojazdów przewożących ładunki niebezpieczne, w sytuacji gdy przewóz odbywa się z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach prawdopodobieństwo uwolnienia towaru niebezpiecznego i spowodowania poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników ruchu lub dla środowiska jest niewielkie. Jeżeli jednak normy te nie zostaną zachowane to skutki takich zdarzeń drogowych mogą przybrać katastrofalne rozmiary. Kontrole Inspekcji w tym zakresie obejmują zarówno sprawdzenie czy dany towar jest dopuszczony do przewozu drogowego, czy zastosowany rodzaj przewozu jest odpowiedni dla przewożonego towaru oraz czy zastosowano odpowiedni rodzaj opakowań, jak i sprawdzenie wyposażenia i instrukcji dla kierowcy na wypadek wystąpienia awarii. Inspektorzy w trakcie czynności kontrolnych sprawdzają również dokumenty potwierdzające odbycie przez kierowcę specjalistycznych szkoleń, oraz dokumenty przewozowe określające rodzaj oraz ilość przewożonego towaru niebezpiecznego, które mogą być niezbędne dla służb ratowniczych w celu szybkiego zniwelowania zagrożenia. Szczegółowej kontroli podlega również sposób rozmieszczenia i zabezpieczenia, a także oznakowanie przewożonego ładunku.

* „Cofnięcie licencji w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2 lit. a, b, d oraz lit. e poprzedza się pisemnym ostrzeżeniem przedsiębiorcy, że w przypadku ponownego stwierdzenia naruszenia tych przepisów wszczynają się postępowanie w sprawie cofnięcia licencji.”

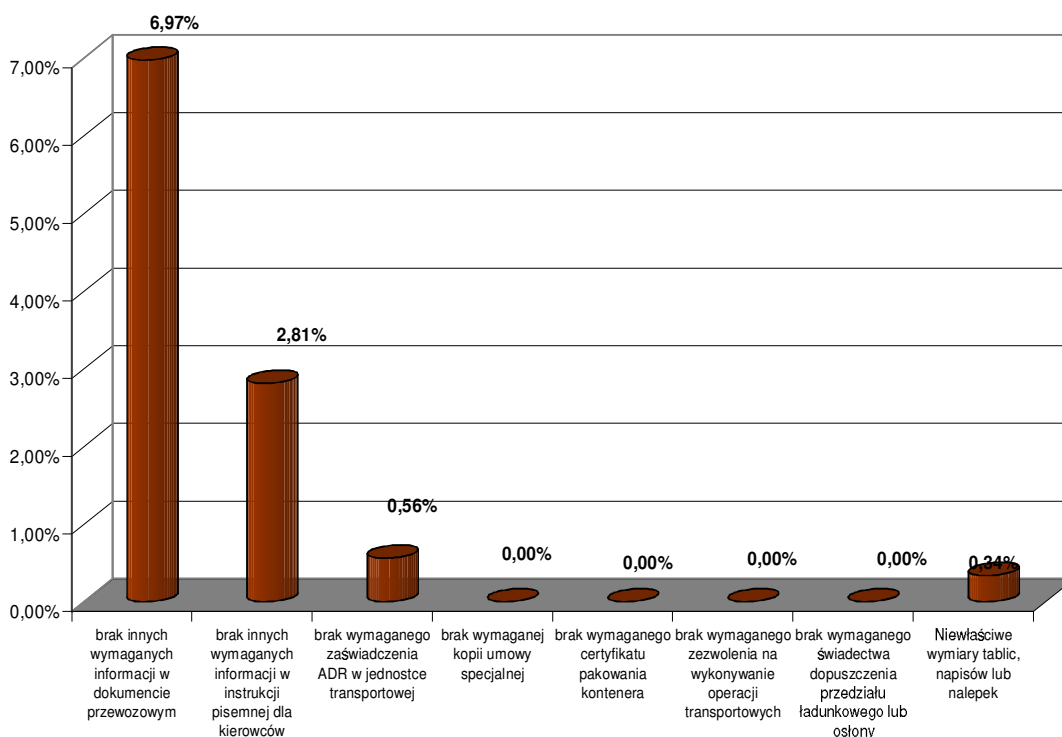
W ramach realizacji zadania związanego z kontrolą szczegółowych warunków przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, inspektorzy transportu drogowego w 2009 roku dokonali 20 747 kontroli drogowych pojazdów przewożących towary niebezpieczne. W trakcie kontroli przeprowadzonych w tym zakresie inspektorzy transportu drogowego stwierdzili 2344 naruszeń przepisów *Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)*. Szczegółową strukturę stwierdzonych naruszeń według kategorii zagrożeń, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 września 2005r. w sprawie formularza listy kontrolnej przedstawiono na rys. 8.1, 8.2 oraz 8.3.

Rys. 8.1. Struktura naruszeń przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych I kategorii zagrożeń

Rys. 8.2. Struktura naruszeń przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych II kategorii zagrożeń.

Rys. 8.3. Struktura naruszeń przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych III kategorii zagrożeń.

Innym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Transportu Drogowego jest prowadzenie egzaminów dla doradców do spraw bezpieczeństwa, a więc osób sprawujących bezpośredni nadzór nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych w firmach transportowych. W związku z tym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 października 2002r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671, z późn. zm.), Wojewódzkie Inspektoraty Transportu Drogowego organizują egzaminy

na doradców przy przewozie drogowym towarów niebezpiecznych. W 2009r zaplanowano **38** egzaminów, z czego odbyło się **19**, a 6 zostało odwołanych ze względu na zbyt małą liczbę chętnych. Do egzaminów zgłosiło się 659 osób, z których 223 osoby zdały z wynikiem pozytywnym. Obecnie w bazie doradców prowadzonej przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego zarejestrowanych jest **1264** doradców ds. bezpieczeństwa w przewozie drogowym towarów niebezpiecznych.

1.1.3.5. Kontrola uprawnień do kierowania pojazdem i stanu trzeźwości kierowców

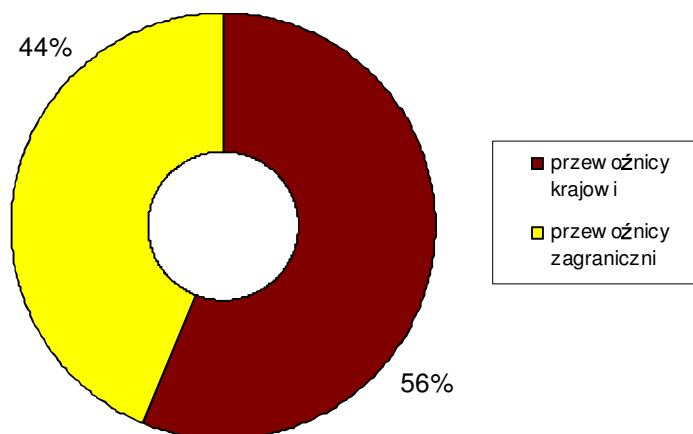
Kolejnymi czynnikami istotnymi dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym są umiejętności, stan zdrowia oraz trzeźwość kierujących pojazdami. Dlatego też inspektorzy w trakcie prowadzonych kontroli w każdym przypadku sprawdzają uprawnienia kierowców do kierowania właściwą kategorią pojazdów zgodnie z przepisami Prawa o ruchu drogowym, a także weryfikują na podstawie przedstawianych do kontroli dokumentów, czy kierowcy zawodowi pojazdów ciężarowych i autobusów spełniają wymagania określone przepisami ustawy o transporcie drogowym, w tym wymagania ukończenia kursów doszkalających, a także kwalifikacji wstępnej i szkoleń okresowych w zakresie przewozu osób lub rzeczy, które zgodnie z przepisami przejściowymi dotyczą części kierowców, oraz uzyskania pozytywnych świadectw badań lekarskich i psychologicznych. Część pojazdów specjalistycznych Inspekcji Transportu Drogowego jest również wyposażona w urządzenia do pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu i kierowcy poddawani są wrywkowym badaniom stanu trzeźwości.

1.1.3.6. Eliminowanie z ruchu drogowego pojazdów niesprawnych technicznie, nieprawidłowo oznakowanych i wyposażonych oraz przeciwdziałanie procesowi degradacji dróg poprzez kontrolę masy, nacisków osi i wymiarów pojazdów uczestniczących w ruchu drogowym

Znaczący wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym ma również stan techniczny użytkowanych pojazdów. W związku z powyższym w trakcie każdej kontroli inspektorzy dokonują szczegółowego sprawdzenia stanu technicznego pojazdu, pod względem spełniania wymogów określonych w przepisach Prawa o ruchu drogowym. W I połowie 2009 roku inspektorzy transportu drogowego, w wyniku stwierdzenia złego stanu technicznego lub innych przyczyn określonych przepisami Prawa o ruchu drogowym kontrolowanych pojazdów, zatrzymali **15 717** dowodów rejestracyjnych (w tym **12 795** – pojazdy krajowe oraz **2922** – pojazdy zagraniczne), kierując niesprawne pojazdy na dodatkowe badania techniczne.

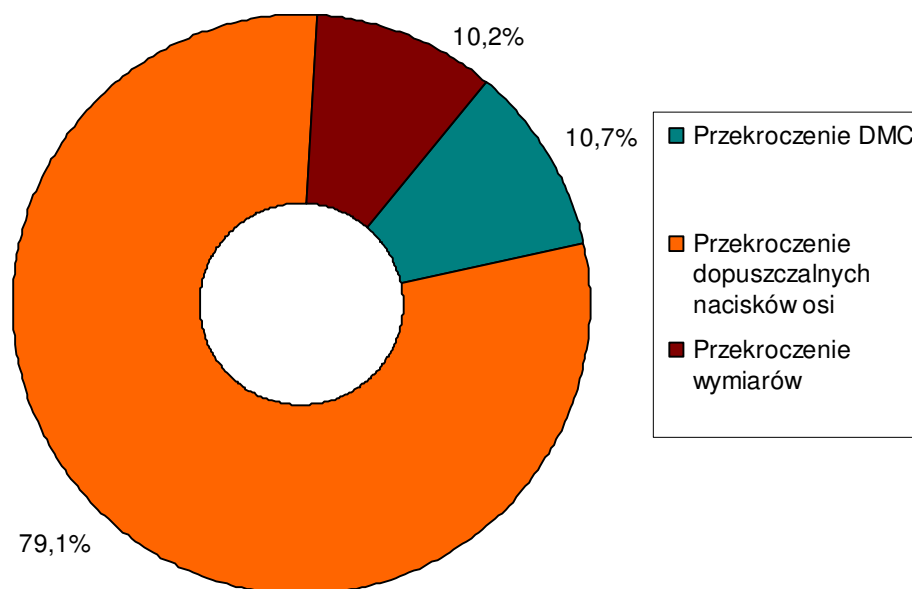
Niezaprzeczalny wpływ na warunki i bezpieczeństwo ruchu drogowego ma również stan infrastruktury drogowej. Inspekcja Transportu Drogowego realizując zadanie kontroli masy, nacisków na osie i wymiarów pojazdów ma tym samym podwójny wpływ na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Po pierwsze poprzez kontrolę w tym zakresie ogranicza liczbę pojazdów przekraczających dopuszczalne normy, które poruszając się po drogach, stwarzają większe zagrożenie w ruchu. Po drugie przyczynia się do zastopowania procesu degradacji dróg, wywoływanego przez poruszanie się po nich przeładowanych pojazdów, wpływając pośrednio na poprawę bezpieczeństwa ruchu.

W ramach realizacji tego zadania inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego skontrolowali w 2009 r. **19 311** pojazdów, w tym **10 853** pojazdy przewoźników polskich oraz **8458** pojazdów przewoźników zagranicznych.

Rys. 9. Stosunek liczby kontroli przewoźników krajowych i zagranicznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **4270** decyzji o nałożeniu kary pieniężnej na łączną kwotę **14,3 mln zł** (**3331** decyzji na kwotę **13,5 mln zł** na przewoźników krajowych i **939** decyzji na kwotę **0,7 mln zł** – na przewoźników zagranicznych). Z **11 253** stwierdzonych naruszeń najczęściej spotykanym jest przekroczenie dopuszczalnych na danej drodze nacisków na osie pojazdów, a następnie przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej oraz wymiarów pojazdu wraz z ładunkiem. Strukturę stwierdzonych naruszeń w zakresie kontroli parametrów pojazdów na drogach przedstawia rys. 10.

Rys. 10. Struktura naruszeń przepisów w zakresie kontroli parametrów pojazdów.

1.1.3.7. Działania Inspekcji Transportu Drogowego w zakresie współpracy międzynarodowej związanej z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Zgodnie z art. 7 ust. 2 dyrektywy 2006/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie minimalnych warunków wykonania rozporządzeń Rady (EWG) nr 3820/85 i nr 3821/85 dotyczących przepisów socjalnych odnoszących się do działalności w transporcie drogowym oraz uchylającej dyrektywę Rady 88/599/EWG oraz art. 54 ustawy o transporcie drogowym (Dz.U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.) Główny Inspektor Transportu Drogowego, wykonujący swoje zadania ustawowe przy pomocy Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego (GITD), został wyznaczony jako

organ do kontaktów wewnątrzspółnotowych. W związku z powyższym, Główny Inspektor Transportu Drogowego realizuje zadania określone w art. 7 ust. 1 tej dyrektywy i art. 54 tej ustawy oraz innych przepisach tych aktów prawnych.

Wiele zadań określonych w dyrektywie 2006/22/WE jest realizowanych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego, poprzez Wydział ds. Współpracy Międzynarodowej, w ramach członkostwa w organizacji Europejska Kontrola Drogowa (Euro Contrôle Route (ECR)), która jest organizacją międzynarodową zrzeszającą służby kontrolne transportu drogowego państw europejskich współpracujących ściśle w celu poprawienia bezpieczeństwa drogowego, uczciwej konkurencji i warunków pracy w transporcie drogowym drogą podejmowania działań związanych z uzyskaniem zgodności z istniejącymi przepisami.

Zgodnie z art. 54 ust. 2 pkt 6 ustawy o transporcie drogowym, Główny Inspektor Transportu Drogowego zapewnia uczestnictwo Inspekcji, co najmniej sześć razy w roku w skoordynowanych z właściwymi organami kontrolnymi innego państwa członkowskiego lub państw członkowskich Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, kontrolach drogowych kierowców pojazdów objętych zakresem stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym oraz rozporządzenia (WE) nr 561/2006; kontrole takie są wykonywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i mogą być przeprowadzane wspólnie z polskimi organami kontrolnymi.

Powyższy obowiązek został wykonany poprzez uczestnictwo Inspekcji Transportu Drogowego w następujących kontrolach skoordynowanych realizowanych w ramach członkostwa w ECR (grupa robocza OPSED):

- tydzień 11 – 09-15.03.09 (kontrola koordynowana przez Ministerstwo ds. Transportu w Hiszpanii) – dot. wykrywania przeładowania pojazdów,
- tydzień 17 – 20-26.04.09 (kontrola koordynowana przez Vehicle & Operator Services Agency – VOSA) – dot. stanu technicznego pojazdów,
- tydzień 26 – 22-28.06.09 (kontrola koordynowana przez Inspekcję Transportu Drogowego w Polsce) – dot. przewozu towarów niebezpiecznych,
- tydzień 30 – 20-26.07.09- (kontrola koordynowana przez Transport and Water Management Inspectorate w Holandii) – dot. czasu pracy kierowców i kontroli autokarów,
- tydzień 41 – 05-11.10.09 (kontrola koordynowana przez Federalne Biuro ds. Transportu w Austrii)- zabezpieczenie ładunku,
- tydzień 50 – 07-13.12.2009 (kontrola koordynowana przez Transport and Water Management Inspectorate w Holandii) – dot. kontroli autokarów.

Kontrole przeprowadzone w tygodniach 11 i 30 współorganizowane były wspólnie z organizacją TISPOL (European Traffic Police Network).

Zgodnie z art. 54 ust. 2 pkt 7 ustawy o transporcie drogowym, Główny Inspektor Transportu Drogowego realizuje, co najmniej raz w roku, wspólny z właściwymi organami odpowiedzialnymi za kontakty wewnątrzspółnotowe w zainteresowanych państwach członkowskich Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, program szkolenia w zakresie najlepszych praktyk kontrolnych oraz wymiany pracowników.

W roku 2009 Inspekcja Transportu Drogowego uczestniczyła w następujących projektach (w ramach ECR):

- wielostronne wymiany inspektorów (PL - organizacja wymiany wielostronnej w Poznaniu w dniach 24-29 maja 2009),
- dwustronne wymiany inspektorów,
- wymiany inspektorów w ramach programu „Shadowing”,
- warsztaty szkoleniowe Master Class współorganizowane z TISPOL.

Ponadto, na zaproszenie Komisji Europejskiej polscy inspektorzy są zaangażowani jako eksperci w projekcie organizacji warsztatów, których celem jest udzielanie fachowej pomocy we wdrażaniu systemu tachografów cyfrowych w państwach nie będących członkami Unii Europejskiej. Należy podkreślić, iż uczestnictwo w tego typu spotkaniu przyczynia się do podnoszenia prestiżu polskiej inspekcji. We wszystkich ww. spotkaniach przedstawiciele polskiej inspekcji brali czynny udział.

W opinii polskich inspektorów transportu drogowego, którzy posiadają duże doświadczenie i wiedzę praktyczną w zakresie procedur kontrolnych, tego typu programy szkoleniowe są dobrym źródłem wymiany doświadczeń, dzięki której można udoskonalać obowiązujące przepisy, tak aby w niedalekiej przyszłości wszystkie kraje członkowskie stosowały jednolitą interpretację prawa w zakresie transportu drogowego. Ponadto wymiana doświadczeń w gronie międzynarodowym daje możliwości dzielenia się w szerokim zakresie wiedzą na temat nieuczciwych praktyk podejmowanych przez kierowców i przedsiębiorstwa transportowe, co następnie po przekazaniu tych informacji współpracownikom w kraju skutkuje poprawą skuteczności pracy inspektorów transportu drogowego, a tym samym przyczynia się w znacznym stopniu do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W ramach prac grup roboczych ECR podejmowane są między innymi inicjatywy, które mają na celu poprawę współpracy z sektorem transportowym. Przykładem takich działań jest opracowanie wielojęzycznego leksykonu dla służb kontrolnych w celu ułatwienia komunikacji pomiędzy kierowcami i funkcjonariuszami służb kontrolnych podczas przeprowadzania czynności kontrolnych. Zakończenie prac nad leksykonem planowane jest na marzec 2010 r. Ponadto, w związku z zasygnalizowaniem przez przedstawicieli branży transportowej występowania praktyk nakładania przez służby kontrolne Państw Członkowskich kar niewspółmiernie wysokich do popełnionego naruszenia, organizacja ECR podjęła działania celem określenia skali problemu. Na stronie internetowej ECR (<http://euro-control-route.eu/cms/>) umieszczono formularz elektroniczny (zakładka "Complaint desk", dostępny również w języku polskim), który umożliwia kierowcom i/lub przedsiębiorcom zgłoszenie uwag odnośnie sankcji nakładanych w wyniku kontroli oraz nieprawidłowości w przeprowadzonych przez funkcjonariuszy służb kontrolnych czynnościach kontrolnych.

GITD w ramach ECR jest także czynnie zaangażowany w projekt "Leave Letter" wspólnie ze służbami kontrolnymi Holandii, Anglii, Francji. Celem projektu jest określenie skali problemu fałszowania świadectw działalności. W ramach projektu podejmowane są działania zmierzające do weryfikacji okazywanych świadectw działalności w obliczu narastającego problemu uzasadnionych podejrzeń potwierdzania nieprawdziwych informacji zawartych w zaświadczeniu o nieprowadzeniu pojazdu. Partnerzy Projektu gromadzą świadectwa okazane przez kierowców kontrolowanych pojazdów, po czym po wstępnej ocenie następuje ich weryfikacja dokonywana przez służby kontrolne państwa rejestracji przedsiębiorcy.

W roku 2009 na wniosek i w imieniu Państw Członkowskich ECR sporządzony został przewodnik dotyczący zabezpieczenia ładunku ("Cargo Securing Manual"). Zawiera on informacje na temat możliwych zagrożeń wynikających z nieprawidłowego rozmieszczenia ładunku, ale i praktyczne rady co do jego zabezpieczenia. Dokument wzbogacony jest zdjęciami pojazdów nie spełniających norm zabezpieczenia ładunku i in.

Główny Inspektorat Transportu Drogowego (GITD) oprócz podejmowania działań dotyczących ujednolicenia przepisów w zakresie transportu drogowego, wynikających ze współpracy z instytucjami i organizacjami Unii Europejskiej, jest również łącznikiem między środowiskiem przewoźników w Polsce, a właściwymi organami Państw Członkowskich egzekwującymi przestrzeganie przepisów dot. międzynarodowego transportu drogowego. Należy podkreślić, że poprzez podjęte przez GITD w 2009 roku działania wyjaśniające podstawy prawne nałożenia kar na polskich przedsiębiorców na terenie państw członkowskich ECR (Hiszpania, Węgry, Czechy) udało się rozstrzygnąć te kwestie na korzyść przedsiębiorców i co w konsekwencji doprowadziło do anulowania nałożonych kar.

Należy podkreślić, że Główny Inspektorat Transportu Drogowego aktywnie uczestniczy w podejmowanych działaniach zmierzających do rozszerzania i umacniania współpracy międzynarodowej w zakresie kontroli transportu drogowego, które są koniecznym warunkiem do wypracowania jednolitego

podejścia w zakresie interpretacji obowiązujących przepisów wspólnotowych i procedur kontrolnych w odniesieniu do kierowców i przedsiębiorców wykonujących przewozy drogowe na obszarze UE i wewnątrz poszczególnych krajów UE. Współpraca służb kontrolnych w zakresie wymiany informacji, koordynacji działań kontrolnych, organizacji wspólnych szkoleń i konsultacji, zwiększa skuteczność kontroli, tym samym wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, a także na wyrównywanie warunków konkurencji między podmiotami zaangażowanymi w przewozach drogowych na obszarze UE.

1.1.3.8. Aktywne uczestnictwo w pracach legislacyjnych, zmierzających do wdrożenia w Polsce automatycznego systemu nadzoru nad ruchem drogowym.

Skutki obrażeń doznanych w wypadkach drogowych są głównym powodem śmierci z przyczyn nagłych. Od szeregu lat główną przyczyną wszystkich wypadków jest niedostosowanie prędkości do warunków ruchu. Prawie co trzeci wypadek związany jest z nadmierną prędkością jazdy a ich skutkiem jest aż 46,6% zabitych. Ratowanie życia ludzkiego na drogach to w ogromnej mierze również dążenie do ograniczenia rzeczywistej prędkości ruchu pojazdów. Przeciwdziałanie zjawisku jazdy z nadmierną prędkością wymaga kompleksowego podejścia do zagadnienia, z którego głównym elementem działania powinno być stworzenie skutecznego systemu automatycznej kontroli prędkości. Wdrożenie systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym spowoduje zdecydowaną redukcję liczby wypadków oraz liczby ich ofiar, w tym w szczególności ofiar śmiertelnych.

Główny Inspektorat Transportu Drogowego uczestniczy w przygotowywaniu projektów zmian legislacyjnych ustanawiających podstawy prawne budowy w Polsce automatycznego systemu nadzoru nad ruchem drogowym.

W obecnym stanie prawnym wydaje się, że optymalnym dla zapewnienia możliwości szybkiego wprowadzenia niezbędnych zmian legislacyjnych jest budowa w Polsce systemu działającego w oparciu o obowiązującą odpowiedzialność na zasadach określonych w Kodeksie wykroczeń i Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia, który:

- będzie systemem scentralizowanym,
- zapewnić będzie nadzór nad drogami krajowymi w zakresie przestrzegania przez kierujących pojazdami przepisów dotyczących dopuszczalnych prędkości jazdy oraz przestrzegania znaków świetlnych na skrzyżowaniach.

Utworzenie przewidzianego w projekcie ustawy systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym spowoduje usprawnienie postępowania w sprawach o naruszenia przez kierujących pojazdami dopuszczalnych prędkości maksymalnych, podniesie oddziaływania prewencyjnego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ruchu drogowego. Dodatkowego podkreślenia wymaga również fakt, iż przyjęte w projekcie nowelizacji rozwiązania opierają się na założeniu nietworzenia nowej struktury w administracji publicznej. Utworzenie systemu ma bowiem nastąpić w ramach istniejącej struktury Inspekcji Transportu Drogowego.

Projektowana ustawa zapewni nowy standard w szybkim ściganiu sprawców naruszeń. Znowelizowane po jej wejściu w życie przepisy z jednej strony umożliwią skuteczniejsze egzekwowanie przestrzegania przez kierujących pojazdami przepisów o ruchu drogowym, z drugiej zaś strony usprawnią postępowanie w sprawach prowadzonych w związku z ujawnionymi naruszeniami utrzymując jednocześnie w tym zakresie obowiązującą dotychczas odpowiedzialność w reżymie wykroczeniowym. Wejście w życie projektowanej ustawy umożliwi realizację nadrzędnego celu jakim jest ochrona życia i zdrowia uczestników ruchu.

1.1.3.9. Działania informacyjne Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Przez pierwsze półrocze 2009 r. Główny Inspektorat Transportu Drogowego prowadził społeczną akcję pod nazwą „Sprawa dla ITD”. Celem akcji była eliminacja wszelkich nieprawidłowości występujących w szeroko rozumianym przewozie drogowym, co w efekcie powinno doprowadzić do poprawy bezpieczeństwa na drogach. Przekaz akcji był skierowany do obywateli, którzy mogli przysyłać informacje o niepokojących ich codziennych sprawach. Mogły to być przykładowo niesprawne autobusy miejskie jeżdżące na konkretnej linii, busy w tzw. „szarej strefie” lub przeciążone pojazdy ciężarowe rozjeżdżające boczne drogi, w celu uniknięcia kontroli ITD. Akcja miała również na celu pomoc branży transportowej, poprzez eliminację np. praktyk nieuczciwej konkurencji, a interwencje inspektorów miały być pomocne dla kierowców i przewoźników. Informacje o interwencjach inspektorów były przekazywane w każdą sobotę w Poranku TVP INFO (emisja – po godz. 9 rano, czas trwania programu: 5-6 minut), raz na dwa tygodnie po północy z piątku na sobotę w audycji Radio Truck na antenie Pierwszego Programu Polskiego Radia, na portalu Polskiej Agencji Prasowej: www.nadrogach.pl oraz raz w miesiącu w tygodniku „Auto Świat”. Tematy do konkretnych interwencji otrzymywaliśmy również na adres e-mail: interwencje@gitd.gov.pl

Niektóre tematy poruszane w poszczególnych odcinkach:

- Niesprawne autobusy komunikacji miejskiej (zły stan techniczny).
- Kontrole gimbusów dowożących dzieci do szkół.
- Kontrola autokarów przewożących dzieci – wyjazdy na ferie, zielone szkoły, wakacje.
- Kontrole z wykorzystaniem wideorejestratorów (pędzące i przepelnione busy; łamanie przepisów ruchu drogowego przez kierowców ciężarówek).
- „Dymiące” autobusy – kontrole z użyciem dymomierzy.
- Ciężarówki przejeżdżające przez miasto czy osiedle mimo obowiązującego zakazu.
- Przeładowane ciężarówki, które niszczą i degradują drogi – ważenie pojazdów.
- Niewłaściwy transport odpadów.
- Nieprawidłowości w pojazdach taxi i przewozu osób (np. brak licencji).
- Oszustwa kierowców lub firm transportowych np. przekraczanie czasu pracy, manipulacje przy urządzeniach kontrolnych (wyłączniki tachografów) itp.
- Źle zabezpieczone ładunki na pojazdach np. sypany się piasek, żwir.

Rzecznik prasowy GITD zorganizował kilka briefingów po kontrolach autobusów komunikacji miejskiej w niektórych miastach wojewódzkich. Zdarzało się, że podczas kontroli drogowych inspektorzy ITD zatrzymywali ponad 40% dowodów rejestracyjnych niesprawnych autobusów komunikacji miejskiej, a bywały również miasta w których procent niesprawnego skontrolowanego taboru sięgał nawet 70%. Informowano społeczeństwo o wynikach tych kontroli, wskazywano na zagrożenia oraz zwracano się do przewoźników o podjęcie koniecznych działań w celu wyeliminowania wykrytych poważnych usterek taboru.

Rzecznik prasowy GITD wziął udział w cyklicznych w imprezach BRD (Warszawa, Kraków) organizowanych przez Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Podczas tych spotkań prezentowane były działania Inspekcji Transportu Drogowego w aspekcie dbania o poprawę bezpieczeństwa w szeroko rozumianym transporcie drogowym.

Przedstawiciele GITD wzięli udział w konferencji „Bądź widoczny – uratuj życie” zorganizowanej przez Instytut Transportu Samochodowego. Konferencja była zorganizowana w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Infrastruktury, dot. obowiązku oznakowania odbłaskowego konturowego pojazdów ciężarowych zarejestrowanych po raz pierwszy na terytorium RP po dniu 10 października 2009r.

1.2. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, począwszy od 2007 roku, także w 2009 roku kontynuowało realizację rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań pn. „**Razem bezpiecznie**”.

Na poziomie województwa zadania wynikające z programu koordynuje wojewoda przy pomocy zespołu, w skład którego wchodzi przede wszystkim przedstawiciele administracji samorządowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej. Zgodnie z Uchwałą nr 218 z dnia 18 grudnia 2006 roku realizację Programu koordynuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (Departament Analiz i Nadzoru). Sprawozdanie z realizacji Programu w 2009 roku jest aktualnie w opracowaniu.

Zgodnie z założeniami powyższego Programu w 2009 roku realizowano działania zmierzające do ograniczenia skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Jednym z obszarów wskazanych w Programie, zakwalifikowanych do przeprowadzenia stosownych działań w omawianym zakresie jest **bezpieczeństwo w ruchu drogowym**. W obszarze tym wskazano następujące problemy:

- dużą liczbę wypadków drogowych, szczególnie ze skutkiem śmiertelnym,
- dużą ilość przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
- nadmierną prędkość pojazdów i liczne przypadki nieużywania pasów bezpieczeństwa.

Do niezbędnych zadań zmierzających do ograniczenia skali występujących zagrożeń i nieprawidłowości, a także sposobów ich wsparcia, wyszczególnionych w ich realizacji, zaliczono:

- zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach, szczególnie w rejonie dużych miast (zintensyfikowanie wykrywania substancji psychoaktywnych u kierowców, intensyfikacja kontroli prędkości pojazdów wraz z ciągłym wdrażaniem nadzoru automatycznego),
- usprawnienie działań z zakresu kontroli technicznej pojazdu,
- intensyfikacja kontroli przewoźników pod względem przestrzegania przepisów ustawy o transporcie drogowym (współpraca Policji z Inspekcją Transportu Drogowego),
- edukacja w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników tego ruchu,
- upowszechnianie zasad ratownictwa drogowego oraz z zakresu udzielania pierwszej pomocy,
- promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- zaostrzenie przepisów prawa w stosunku do sprawców łamiących przepisy ruchu drogowego, których naruszenie jest przyczyną lub skutkiem najcięższych i najczęstszych wypadków drogowych (np. tych, którzy kierują pojazdem pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, nie używają pasów bezpieczeństwa),
- usprawnienie systemu ściągalności mandatów karnych w celu wykształcenia w kierowcach przeświadczenia o surowości i nieuchronności kary za naruszanie przepisów,
- włączenie „Wychowania komunikacyjnego” do Programu „Edukacji dla bezpieczeństwa”,
- realizacja programów profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- opracowanie i wdrożenie zasad kształtowania bezpiecznej przestrzeni w ruchu drogowym.

I tak, w ramach rezerwy celowej corocznie, na realizację programu „**Razem bezpiecznie**” zabezpieczana jest kwota 3.000.000 zł na aktywizację społeczności lokalnych. Kwota ta jest przekazywana do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. W latach 2007 – 2008 na projekty o charakterze prewencyjno-profilaktycznym w obszarze **bezpieczeństwa w ruchu drogowym** przekazano łącznie ponad **1.200.000** zł. Natomiast w 2009 r. w obszarze **ruchu drogowego** wytypowano do dofinansowania 2 projekty na sumę **258 988** zł. Najciekawsze projekty z tego obszaru zamieszczane są w „Banku Dobrych Praktyk” na stronie internetowej Programu.

Strona ta, została w 2009 roku zmodyfikowana i wyposażona w interaktywną mapę dobrych praktyk oraz dział multimedia (materiały filmowe, w tym o tematyce dot. bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz pomocy

przedlekarskiej), będąc miejscem porównawczym województw w kwestii zaangażowania w realizację Programu.

Podobnie jak w 2008 r., także 2009 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury oraz Komendą Główną Policji ogłosiło Konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach rządowego programu pn. „**Razem bezpiecznie**” na projekt *miasteczka ruchu drogowego*, pn. „**Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego**”. Celem opracowanego w MSWiA Konkursu było zaktywizowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie działań w obszarze brd, wybranie i nagrodzenie projektów w zakresie doposażenia i modernizacji *miasteczek ruchu drogowego*, którego funkcjonowanie powinno przyczynić się do podniesienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprzez edukację dzieci i młodzieży w zakresie wychowania komunikacyjnego, a w szczególności:

- popularyzowania zasad i przepisów ruchu drogowego.
- kształtowania nawyków prawidłowego zachowania się w ruchu drogowym w charakterze rowerzystów.
- stworzenia warunków dla dzieci i młodzieży do przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową i motorowerową.
- popularyzowania roweru jako środka transportu, rekreacji i sportu.

Konkurs spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony jednostek samorządu terytorialnego, do którego przystąpiły w sumie w 2008 i 2009 roku 104 podmioty. Laureaci, w sumie otrzymali w 2008 roku 50 000 zł, natomiast już w 2009 pula nagród wyniosła 100 000 zł. Nagrody pieniężne otrzymali: miasto Przasnysz za zajęcie pierwszego miejsca - 50.000 zł, gmina Żurawica za drugie miejsce - 30.000 zł, a miasto i gmina Zawiercie - 20.000 zł, za zajęcie trzeciego miejsca. Natomiast pięciu wyróżnionym jednostkom samorządu terytorialnego w konkursie, wręczono dyplomy oraz przekazano rowery ufundowane przez firmę Arkus&Romet.

Należy także zaznaczyć, że ramach powyższego przedsięwzięcia MSWiA wspólnie z KGP wydało też poradnik tematyczny pn. „*Tworzenie i funkcjonowanie miasteczek ruchu drogowego*”, który rozdyskrebowano w całym kraju.

Uroczyste inauguracje konkursów na budowę, doposażenie i modernizację „Miasteczek Ruchu Drogowego” skorelowane były ściśle z ogólnopolską kampanią edukacyjną oraz zmasowanymi działaniami policyjnymi pn. **„Rowerem bezpiecznie do celu”**. 31 maja 2009 roku inauguracja działań miała miejsce w Komendzie Stołecznej Policji, w połączeniu z wręczeniem nagród laureatom Konkursu oraz przejazdem rowerzystów oraz zaproszonych gości ulicami Warszawy na Pole Mokotowskie, gdzie w ramach *Międzynarodowego Dnia Dziecka* służby resortu spraw wewnętrznych i administracji kontynuowały działania profilaktyczne. Rodzice z dziećmi odwiedzali mobilne Miasteczko Ruchu Drogowego, obsługiwane przez policjantów Biura Ruchu Drogowego KGP, w którym dzieci mogły sprawdzić swoje umiejętności z zakresu wiedzy prawa o ruchu drogowym i zdać egzamin na *kartę rowerową*. Każdy rowerzysta, który wziął udział w przeprowadzonym konkursie sprawnościowym na rowerowym torze przeszkód, otrzymał dyplom za prawidłowy przejazd. Przeprowadzono także liczne konkursy z udziałem dzieci jak i dorosłych z zakresu profilaktyki ruchu drogowego. Uczestnicy otrzymywali nagrody w postaci odbłaskowych kamizelek, opasek i innych tego typu akcesoriów. Dzieci i rodzice sprawdzili, jak powinno wyglądać obowiązkowe wyposażenie rowerów.

Podczas inauguracji akcji ogłoszono również ogólnopolski konkurs dramaturgiczny na scenariusz spektaklu edukacyjno-profilaktycznego o *bezpieczeństwie w ruchu drogowym* „**Uczmy się patrzeć**” pod patronatem Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Pana Grzegorza Schetyny. Konkurs miał charakter otwarty i organizowany był w ramach programu Komendy Głównej Policji „**Profilaktyka a Teatr**”. Ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród nastąpi w dniu 12 lutego br. podczas konferencji podsumowującej realizację programu „**Razem bezpiecznie**” w roku 2009 w Zespole Pałacowym w Wilanowie. Organizatorzy ufundowali cenne nagrody rzeczowe oraz nagrodę specjalną w postaci realizacji wybranego scenariusza w teatrze Scena 07.

Ponadto zgodnie z poleceniem Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, Pana Adama Rapackiego w sprawie organizacji działań administracji rządowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa podczas wypoczynku w okresie letnim w 2009 roku pn. „**BEZPIECZNE WAKACJE**”, 30 kwietnia 2009 r. wojewodowie zostali zobowiązani do podjęcia działań zmierzających do aktywizacji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, organów samorządowych oraz administracji zespolonej w województwie, a także innych jednostek, które mają wpływ na warunki letniego pobytu i wypoczynku, jak i na bezpieczny dojazd do miejsc, gdzie był on organizowany.

Bezpieczne wakacje corocznie są realizacją wspólnych inicjatyw z podmiotami pozarządowymi (organizacjami społecznymi i kościołami) i wszelkimi innymi instytucjami, organizującymi wypoczynek dzieciom i młodzieży w następujących obszarach: **bezpieczeństwo na drogach (do i z miejsc wypoczynku)**, **bezpieczeństwo w miejscu wypoczynku** i **bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania**.

Realizacji podejmowanych działań i inicjatyw w powyższych obszarach, cyklicznie towarzyszą zintegrowane, wspólne zadania formacji nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (w szczególności Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej) wsparte działaniami administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

Zbiorcza informacja z realizacji działań podczas letniego wypoczynku w roku 2009 została opracowana pod koniec września i umieszczona na stronie internetowej programu „Razem bezpiecznie”. Opracowanie to przekazano również, do wykorzystania służbowego wojewodom i komendantom głównym: Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej.

Zadania z obszaru zapewnienia i poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym realizują – obok Policji – także funkcjonariusze **Straży Granicznej**. Zgodnie z *ustawą z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej* (Dz.U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.) mają oni prawo zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego. Uprawnienia Straży Granicznej w tym zakresie wynikają bezpośrednio z *ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym* (Dz.U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.). Straż Graniczna posiada niemal wszystkie uprawnienia, jakie przysługują również Policji, do przeprowadzania kontroli ruchu drogowego wynikające z art. 129 ust. 4a ww. ustawy, mianowicie:

- legitymowanie uczestnika ruchu i wydawanie mu poleceń;
- sprawdzanie dokumentów wymaganych w związku z kierowaniem pojazdem i jego używaniem;
- żądanie poddania się przez kierującego badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie jak alkohol;
- sprawdzanie stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, wymiarów, masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze;
- sprawdzanie zapisów urządzenia rejestrującego samoczynnie prędkość jazdy, czas jazdy i postoju, obowiązkowe przerwy i czas odpoczynku;
- wydawanie poleceń osobie która spowodowała przeszkodę utrudniającą ruch drogowy oraz uczestnikowi ruchu, co do sposobu jego zachowania;
- uniemożliwienie:
 - kierowania pojazdem osobie znajdującej się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo środka działającego podobnie jak alkohol,
 - korzystania z pojazdu którego stan techniczny, ładunek lub masa zagrażają bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu lub naruszają wymagania ochrony środowiska,
 - korzystania pojazdu w przypadku braku ubezpieczenia,
 - kierowania pojazdem przez osobę nie posiadającą wymaganych dokumentów i uprawnień;
- używanie przyrządów kontrolno – pomiarowych (do badania pojazdu, jego masy lub prędkości, stwierdzenia naruszenia wymagań ochrony środowiska oraz do stwierdzenia trzeźwości kierującego);
- usuwania i przemieszczania pojazdu;

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

- kontroli przewozu drogowego towarów niebezpiecznych oraz wymagań związanych z tym przewozem.

Ponadto, w niektórych przypadkach określonych ustawą, funkcjonariusze Straży Granicznej mogą odmówić prawa przekroczenia granicy pojazdem, jeżeli:

- pojazd kierowany jest przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu,
- pojazd kierowany jest przez osobę nie posiadającą wymaganych dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu, dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia,
- stan techniczny pojazdu zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi lub narusza wymagania ochrony środowiska,
- pojazd przekracza dopuszczalną masę całkowitą.

Działania w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym funkcjonariusze Straży Granicznej realizują na bieżąco w toku pełnienia służby patrolowo - interwencyjnej, jak i we współdziałaniu z innymi służbami, zarówno w przejściach granicznych, na drogach dojazdowych do granicy państwowej oraz wewnątrz kraju. Ze względu na zły stan techniczny oraz na naruszenia przepisów transportu drogowego, co ma bardzo istotny wpływ na bezpieczeństwo na naszych drogach, funkcjonariusze Straży Granicznej nie zezwolili na przekroczenie granicy 46 356 pojazdom, w tym na wjazd do RP około 33 830 pojazdom, a na wyjazd z RP ponad 12 520. Natomiast w ramach kontroli przestrzegania przepisów o transporcie drogowym ujawniono w 2009 roku, 2 215 przypadków naruszenia przepisów na łączną kwotę 3 474 700 zł. W 2009 roku na drogach dojazdowych do granicy państwowej oraz w wewnątrz kraju funkcjonariusze jednostek organizacyjnych Straży Granicznej wylegitymowali ponad 960 tys. osób, pouczone ok. 15,7 tys., a zatrzymano ponad 4,1 tys. osób. Funkcjonariusze skontrolowali ponad 458 tys. pojazdów, nałożyli niemal 24,5 tys. mandatów. Dane z zakresu realizacji zadań dotyczących ochrony szlaków komunikacyjnych przedstawia poniższa tabela.

WYNIKI Z REALIZACJI ZADAŃ - OCHRONA SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH

WSPÓLDZIAŁANIE		SAMODZIELNIE	Z POLICJĄ	Z UC	ZE STRAŻĄ MIEJSKĄ	Z ŻW	Z ITD.	Z SOK	Z WIOŚ	ZE SŁUŻBAMI PAŃSTWA SĄSIEDNIEGO	INNE	RAZEM
ILOŚĆ PRZEPROWADZONYCH DZIAŁAŃ NA SZLAKACH:	DROGOWE	40 915	10 605	361	447	154	1 104	168	47	1 708	517	56 026
	KOLEJOWE	11 928	1 279	60	5	59	3	1 487	3	37	201	15 062
ŁĄCZNA ILOŚĆ FUNKCJONARIUSZY W DZIAŁANIACH:		115 468	24 079	1 372	1 051	442	3 575	3 868	128	3 627	3 105	156 715
ILOŚĆ UŻYTYCH POJAZDÓW:		42 712	9 167	371	310	155	1 365	512	41	881	849	56 363
LICZBA OSÓB LEGITYMOWANYCH:		781 843	96 366	5 273	3 222	1 534	960	6 660	1 615	47 853	7 820	968 146
LICZBA OSÓB POU CZONYCH:		9 748	5 021	29	173	10	111	231	7	82	297	15 709
LICZBA OSÓB ZATRZYMAN YCH:		3 179	796	7	2	1	8	17	0	85	34	4 129
KONTROLE:	SAMOC HODÓW OSOBOWYCH	282 076	60 770	1 838	1 421	498	2 233	347	106	15 690	2 724	367 703
	SAMOC HODÓW CIEŻAROWYCH	48 634	4 024	1 074	67	24	7 987	13	245	1 913	1 144	65 125
	AUTOBUSÓW	21 844	877	164	3	2	449	49	43	1 980	85	25 496
	DWORCÓW AUTOBUSOWYCH	23 398	3 771	93	210	77	252	473	0	340	121	28 735
	DWORCÓW KOLEJOWYCH	24 780	3 190	39	180	116	175	3 074	6	542	546	32 648
	POCIAGÓW	17 187	790	82	0	84	0	3 607	4	65	726	22 545
ZATRZYMANE DOKUMENTY:	PASZPORTY	45	7	0	0	0	0	1	0	0	0	53
	DOWODY OSOBISTE	13	2	0	0	0	0	0	0	0	0	15
	PRAWA JAZDY	7	281	0	0	0	2	0	0	0	0	290
	DOWODY REJESTRACYJNE	62	2 053	0	0	0	145	1	0	2	48	2 311
	INNE DOKUMENTY	12	8	0	0	0	0	0	0	0	0	20

**ZATRZYMANE
TOWAR**

	TOWAR	jm	IŁOŚĆ	WARTOŚĆ
ZATRZYMANO TOWAR (PRZEMYT):	PAPIEROSY	szt	39 952 299	13 323 726
	ALKOHOL	litr	3 005	138 671
	ŚRODKI ODURZAJĄCE	patrz dane z OSG	17 730	384 410
	NOŚNIKI DANYCH	szt	0	0
	POJAZDY	szt	109	6 259 000
	BRON	szt	11	7 230
	AMUNICJA	szt	13	2 003
	ZABYTKI	szt	8 102	63 870
	POZOSTAŁE	patrz dane z OSG	22 181	2 042 324

**NAŁOŻONE KARY WSZCZĘTE
POSTĘPOWANIA**

NAŁOŻONE MANDATY:	IŁOŚĆ	24 439
	WARTOŚĆ	3 980 846,70 zł
DECYZJE ADMINISTRACYJNE:		1658
WNIOSKI SKIEROWANE DO SĄDU GRODZKIEGO:		262

Jednym z priorytetowych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym jest program GAMBİT, w którym uczestniczy również Straż Graniczna. Program ten jest realizowany zgodnie z zatwierdzanym na każdy rok harmonogramem działań. Dotyczy on wspólnych akcji kontrolnych w zakresie ruchu drogowego i ma na celu podejmowanie w tym zakresie współpracy m.in. z wojewódzkimi komendami Policji oraz innymi zaangażowanymi służbami.

Działania GAMBİT 2009 ukierunkowane były przede wszystkim na kontrolę prędkości, sprawdzanie stanu psychofizycznego kierowców, kontrolę używania pasów bezpieczeństwa oraz prowadzenie sezonowych akcji pod kryptonimami: „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Bezpieczny weekend”, „Bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży”, „Bezpieczna droga do szkoły”, które mają na celu zapewnienie m.in. bezpiecznego pobytu i przejazdów dzieci szkolnych w trakcie wakacji letnich, czy też przerw międzysemestralnych.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

		DANE Z AKCJI KONTROLNYCH W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO (Gambit) - 2009								
		rok								
Wyniki	Organy współdziałające	Policja	Straż Graniczna	Służba Celna	Inspekcja Transportu Drogowego	Żandarmeria Wojskowa	Straż Miejska	Straż Pożarna	Inne	RAZEM
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba funkcjonariuszy		4961	9860	94	294	40	149	34	261	15693
Liczba osób	kontrolowanych*	0	5227	164	0				0	5391
	legitymowanych	23534	35866	475	1738	47	260	10	1619	63549
	zatrzymanych	115	141	13	0		2		2	273
Skontrolowane pojazdy	- osobowe	15318	17126	168	78	28	70		443	33231
	- ciężarowe	1410	4636	111	770	8		10	75	7020
	- autobusy	296	662	12	69				8	1047
	-inne	244	352	6		2			79	683
	RAZEM	17268	22776	297	917	38	70	10	605	41981
Ujawniono	- kierujących pod wpływem alkoholu	289	51				1		1	342
	- kierujących pod wpływem narkotyków	8	1							9
	-przekroczeń prędkości	2385	154		28					2567
	-nieprawidłowości dot. czasu pracy	29	49		63					141
	-nieprawidłowy stan techniczny	418	43		13				2	476
	-wykroczeń pieszych i rowerzystów**	251	54						1	306
	- inne przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym	2790	1167	7	53	3		14	61	4095
Liczba pouczeń		1348	818	23	5	1	28		35	2258
Liczba nałożonych mandatów		6985	2022	14	104	2	33	14	592	9766
Wnioski do sądu o ukaranie		150	32		1					183
Liczba decyzji administracyjnych		81	94	0	59					234
Zatrzymane dokumenty	- prawa jazdy	143	1							144
	- dowody rejestracyjne	828	2	0	15					845
	- inne	0	1							1
Ujawnienia dot. obrotu towarowego	-paliwa	0		8030 litrów						0
	-wyroby akcyzowe	6387 paczek papierosów	7768 paczek papierosów	737 paczek papierosów,						0
	-inne		2	4,2 litra alkoholu						2
Czynności wykonywane na rzecz innych służb		24	20							44
* dotyczy Służby Celnej / Straży Granicznej										
** nie dotyczy kierujących pod wpływem alkoholu										

1.2.1. Komenda Główna Policji

W 2009 roku na terenie kraju prowadzone były działania kontrolno – prewencyjne inicjowane i nadzorowane przez Biuro Ruchu Drogowego KGP, wynikające z Rekomendacji Komisji Europejskiej (2004/345/EC), Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego „GAMBIT 2005”, Wytycznych Europejskiego Stowarzyszenia Policji Ruchu Drogowego „TISPOL”, w wymienionych poniżej obszarach.

1.2.1.1. Alkohol i narkotyki

Działania ukierunkowane na eliminowanie z ruchu kierujących w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości bądź środków działających podobnie do alkoholu (**działania przeprowadzono 8 krotnie**).

W trakcie prowadzonych działań:

- poddano badaniu na zawartość alkoholu 230 720 kierujących i 6 496 kierujących na zawartość środków działających podobnie do alkoholu,
- ujawniono 5 064 kierujących pod wpływem alkoholu, co stanowi 2,20% poddanych badaniu oraz 63 (0,97% poddanych badaniu) kierujących będących pod wpływem środków działających podobnie do alkoholu,
- ujawniono 529 przestępstw z art. 244 KK (kierowanie w czasie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów).

	Razem	slużba	działania
liczba legitymowanych kierujących	(4 751 071) 5 408 315	(4 647 552) 5 177 595	(103 519) 230 720
liczba ujawnionych wykroczeń art. 87 § 1	(11 588) 13 546	(11 070) 12 579	(518) 967
liczba ujawnionych wykroczeń art. 87 § 2	(5 591) 5 116	(5 412) 4 792	(179) 324
liczba ujawnionych przestępstw art. 178a § 1	(36 119) 38 158	(34 819) 36 020	(1 300) 2138
liczba ujawnionych przestępstw art. 178a § 2	(22 925) 23 446	(21 953) 21 811	(972) 1635

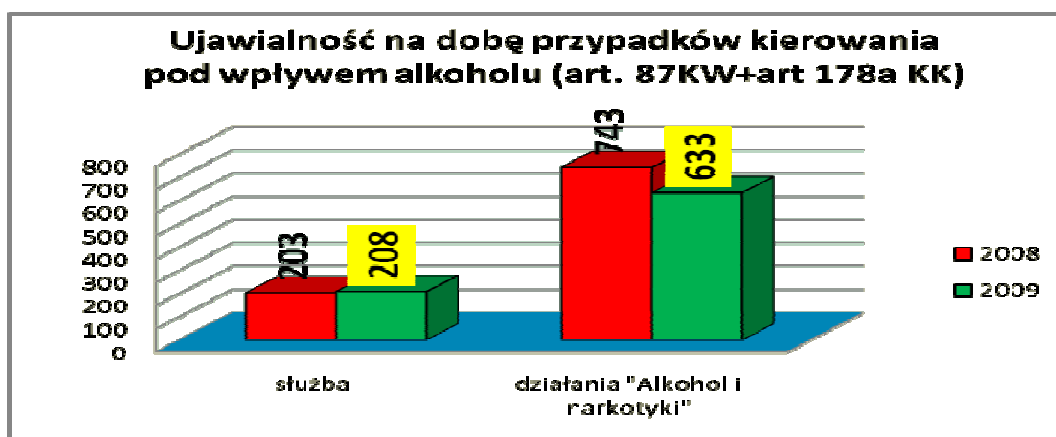
UWAGA: w nawiasie dane za 2008 rok

	EFEKTYWNOŚĆ [%]		UJAWNIALNOŚĆ [1/doba]	
	Slużba	działania	slużba	działania
art. 87 § 1	(0,24) 0,24	(0,50) 0,42	(31) 35	(130) 121
art. 87 § 2	(0,12) 0,09	(0,17) 0,14	(15) 13	(45) 41
art. 87	(0,36) 0,33	(0,67) 0,56	(46) 48	(175) 162
art. 178a § 1	(0,80) 0,70	(1,16) 0,93	(96) 100	(325) 267
art. 178a § 2	(0,47) 0,42	(0,94) 0,71	(61) 60	(243) 204
art. 178a	(1,27) 1,12	(2,20) 1,64	(157) 160	(568) 471
art. 87 + art. 178a	(1,63) 1,45	(2,87) 2,20	(203) 208	(743) 633

UWAGA: w nawiasie dane za 2008 rok

EFEKTYWNOŚĆ – stosunek liczby ujawnionych wykroczeń (przestępstw) do liczby legitymowanych kierujących * 100%.

UJAWNIALNOŚĆ – stosunek liczby ujawnionych wykroczeń (przestępstw) do liczby dni (2009 rok, służba – 357; działania – 8; 2008 rok, służba – 362, działania – 4).

1.2.1.2.Prędkość

Działania polegające na egzekwowaniu od kierujących stosowania się do ograniczeń prędkości (**działania przeprowadzono 6 krotnie**).

W trakcie prowadzonych działań:

- Skontrolowano 112 207 pojazdów,
- ujawniono 60278 przypadków przekroczenia prędkości przy użyciu RMP i videorejestratorów oraz 20 135 przy użyciu urządzeń automatycznych,
- nałożono 60 050 mandatów karnych,
- z zaistniałych 518 w trakcie prowadzonych działań wypadków drogowych tylko 1 wydarzył się w miejscu objętych pomiarem automatycznym,
- niedostosowanie prędkości do warunków jazdy było przyczyną 89 (17,2%) zaistniałych wypadków (w normalnej służbie w roku 2008 odsetek ten wynosił 30,9%).

	razem	służba	działania
liczba nałożonych mandatów karnych za przekroczenie prędkości	(1 300 514) 1 446 921	(1 263 354) 1 386 871	(37 160) 60 050
liczba dni	(366) 365	(362) 359	(4) 6
ujawialność [1/doba]	(3 553) 3 964	(3 490) 3 863	(9 290) 10 008

UWAGA: w nawiasie dane 2008 rok

1.2.1.3.Pasy

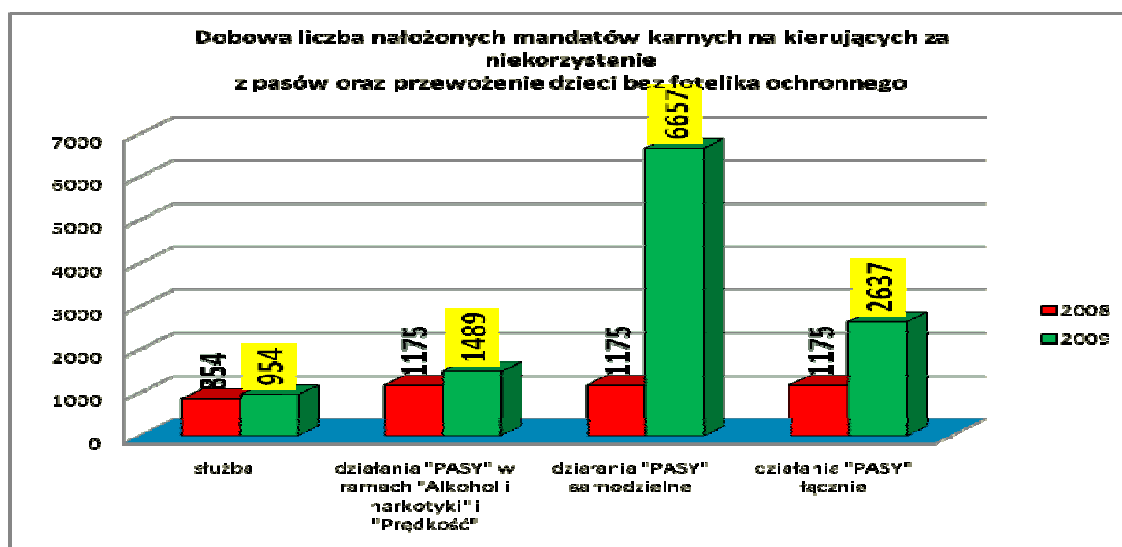
Działania ukierunkowane na stosowanie się kierowców i pasażerów do obowiązku jazdy w pasach bezpieczeństwa oraz stosowanie urządzeń do przewozu dzieci (**działania prowadzone były 14 krotnie w ramach działań „ALKOHOL i NARKOTYKI” i „PRĘDKOŚĆ” oraz 4 krotnie w ramach działań samodzielnych – razem 18 razy**).

W trakcie działań:

- skontrolowano 431 466 pojazdów,
- ujawniono 46 349 (10,7%) przypadków nie korzystania z pasów bezpieczeństwa przez kierowców, 6 805 (1,58%) przypadków nieskorzystania z pasów przez dorosłych pasażerów oraz 1 419 (0,33%) przypadków nieprawidłowego przewożenia dzieci.

	Razem	Służba	Działania łącznie
liczba nałożonych mandatów karnych za nie korzystanie z pasów przez kierujących oraz przewożenie dzieci bez fotelika ochronnego	(315 010) 378 355	(305 754) 330 887	(9 256) 47 468
liczba dni	(366) 365	(358) 347	(8) 18
ujawnialność [1/doba]	(860) 1 037	(854) 954	(1 157) 2 637

UWAGA: w nawiasie dane za 2008 rok

1.2.1.4. Truck

Działania *Truck* – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego osób i rzeczy (**działania przeprowadzono 4 razy**).

W trakcie działań:

- skontrolowano 62 539 pojazdów, w tym 2 580 autobusów oraz 24 707 samochodów ciężarowych,
- ujawniono 30 950 przypadków naruszeń przepisów ruchu drogowego oraz 461 naruszeń związanych z tachografem i 181 naruszeń związanych z czasem pracy kierowcy,
- ujawniono 585 kierujących pod wpływem alkoholu i 2 pod wpływem narkotyków,
- ujawniono 59 nieprawidłowości przy przewożeniu drogowym materiałów niebezpiecznych,
- nałożono 22 007 mandatów karnych, zatrzymano 350 praw jazdy oraz 5 954 dowody rejestracyjne.

1.2.1.5. Bus

Działania *Bus* – polegające na ujawnianiu i eliminowaniu nieprawidłowości występujących w przewożeniu osób, w szczególności dzieci i młodzieży (**przeprowadzono 4 razy**).

W trakcie działań:

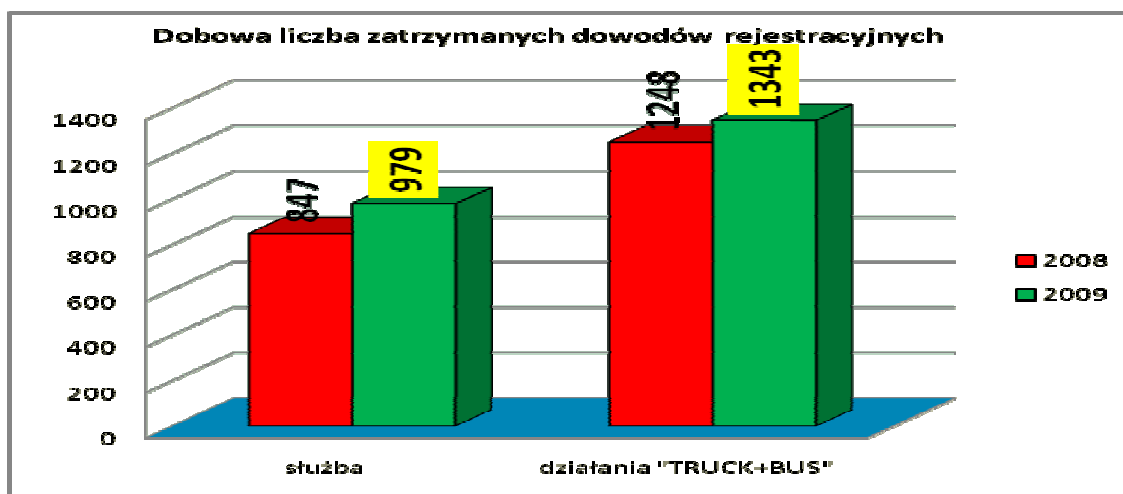
- skontrolowano 57 918 pojazdów, w tym 9 183 autobusy oraz 12 313 samochodów ciężarowych,

- ujawniono 29 115 przypadków naruszeń przepisów ruchu drogowego oraz 253 naruszenia związane z tachografem i 94 naruszenia związane z czasem pracy kierowcy,
- ujawniono 463 kierujących pod wpływem alkoholu i 7 pod wpływem narkotyków,
- ujawniono 25 nieprawidłowości przy przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych,
- nałożono 20 157 mandatów karnych, zatrzymano 338 prawa jazdy oraz 4 789 dowodów rejestracyjnych.

Działania TRUCK + BUS

	razem	służba	działania
liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	(312 271) 360 217	(304 781) 349 474	(7 490) 10 743
liczba dni	(366) 365	(360) 357	(6) 8
ujawnialność [1/doba]	(853) 987	(847) 979	(1248) 1 343

UWAGA: w nawiasie dane za 2008 rok

1.2.1.6. Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego

Działania mające na celu bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów oraz ich stosowanie się do przepisów ruchu drogowego (**działania przeprowadzono 4 razy**).

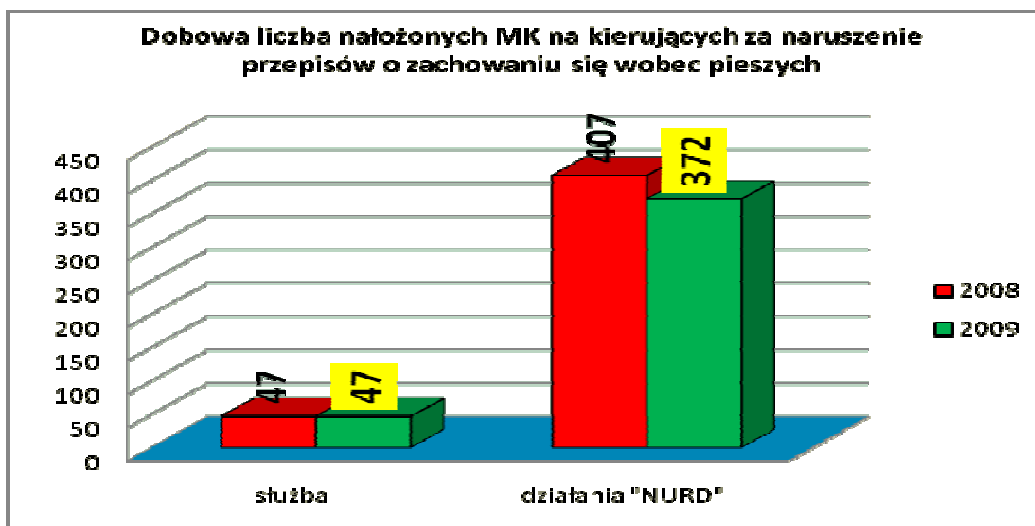
W trakcie działań ujawniono:

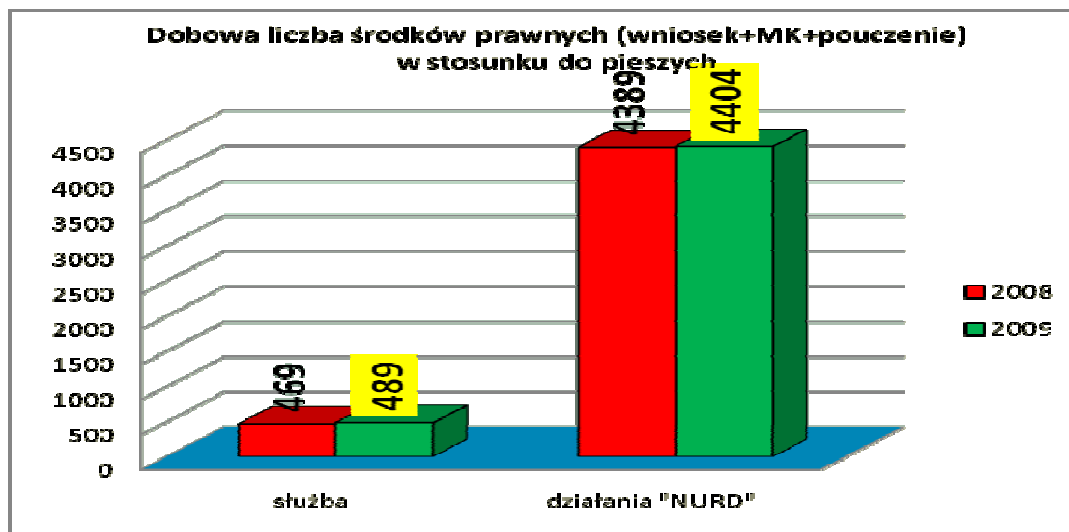
- 1 485 wykroczeń popełnionych przez kierujących pojazdami silnikowymi polegających na naruszeniu przepisów o zachowaniu się wobec pieszych,
- 4 623 wykroczenia popełnione przez rowerzystów, za które zastosowano 4 519 środków prawnych,
- 17 615 wykroczeń popełnionych przez pieszych, za które zastosowano 17 615 środków prawnych.

	LICZBA		UJAWNIALNOŚĆ [1/doba]	
	służba	działania	służba	działania
mandaty karne nałożonych na kierujących za naruszenie przepisów o zachowaniu się wobec pieszych	(16 955) 16 799	(1 627) 1 485	(47) 47	(407) 371
wykroczenia pieszych zakończone nałożeniem mandatu karnego	(86 413) 98 623	(7 522) 7 622	(239) 273	(1 881) 1 906
wykroczenia pieszych zakończone pouczeniem	(80 761) 75 101	(9 874) 9 838	(223) 208	(2 469) 2460
wykroczenia pieszych zakończone sporządzeniem wniosku o ukaranie	(2 727) 2 846	(158) 155	(8) 8	(40) 39
środki prawne zastosowane w stosunku do pieszych	(169 901) 176 570	(17 524) 17 615	(469) 489	(4 389) 4 404

UWAGA: w nawiasie dane za 2008 rok

Liczba dni: 2009 rok służba – 361, działania – 4; (2008 rok służba – 362, działania – 4).

1.2.1.7. Trasa E-30

Działania ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa i przeciwdziałanie przestępczości, poprzez kompleksową kontrolę środków transportu drogowego na ciągu drogi E-30 – działania organizowane przez Policję niemiecką, ze strony polskiej uczestniczyło 5 KWP + KSP, po terenie których przebiega droga E-30 (**działania przeprowadzono 4 razy**)

Ogółem skontrolowano **5291** pojazdów i wylegitymowano **5684** osób:

- ujawniono **47** kierujących pojazdami będących pod wpływem alkoholu,
- nałożono **1439** mandatów karanych i 619 pouczeń,
- sporządzono **29** wniosków o ukaranie do sądów grodzkich,
- zatrzymano **287** dowodów rejestracyjnych,
- ujawniono **66** naruszeń przepisów w transporcie drogowym,
- ujawniono **101** naruszeń przepisów celnych.

1.2.1.8. Bezpieczny weekend

Działania polegające na zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym podczas wzmożonych wyjazdów i powrotów. Intensywność oraz sposób przeprowadzenia tych działań dostosowany był przez jednostki terenowe do bieżących potrzeb lokalnych (**działania przeprowadzono 6 krotnie**).

a) Wielkanoc

10 - 13.04.2009	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
Piątek	121	5	161	555
Sobota	99	13	131	545
Niedziela	74	7	114	344
Poniedziałek	88	10	136	515
Suma	382	35	542	1959
Średnia dzienna	95,5	8,75	135,5	489,8

21 - 24.03.2008	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
Piątek	117	12	160	382
Sobota	89	12	118	354
Niedziela	64	9	92	269
Poniedziałek	75	17	102	327
Suma	345	50	472	1332
Średnia dzienna	86,3	12,5	118	333

b) Długi majowy weekend

30.04 - 03.05.2009	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierowcy
30.04	109	11	126	395
01.05	123	14	157	543
02.05	104	20	143	537
03.05	104	13	127	571
Suma	440	58	553	2046
Średnia dzienna	110	14,5	138,3	511,5

30.04 - 04.05.2008	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierowcy
30.04	150	10	187	411
01.05	118	10	171	524
02.05	133	14	191	550
03.05	105	8	140	542
04.05	125	12	188	486
Suma	631	54	877	2513
Średnia dzienna	126,2	10,8	175,4	502,6

c) Boże Ciało

10 - 14. 06. 2009	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
10.06	169	11	207	476
11.06	119	21	158	579
12.06	105	6	131	542
13.06	110	15	152	504
14.06	109	12	153	582
Suma	612	65	801	2683
Średnia dzienna	122,4	12,4	160,2	536,6

21 - 25. 05. 2008	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
21.05	134	7	162	323
22.05	108	10	148	379
23.05	114	12	158	439
24.05	99	10	134	435
25.05	102	14	145	529
Suma	557	53	747	2105
Średnia dzienna	111,4	10,6	149,4	421

d) Weekend sierpniowy

14 - 16.08.2009	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
14.08	139	12	183	474
15.08	128	8	168	613
16.08	122	14	206	690
Suma	389	33	558	1777
Średnia dzienna	129,6	11	186	592,3

14 – 17.08.2008	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
14.08	141	13	182	399
15.08	153	12	239	513
16.08	168	19	228	437
17.08	99	12	180	491
Suma	561	56	829	1840
Średnia dzienna	140,3	14	207,3	460

e) Akcja "Znicz"

31 PAŹDZIERNIKA - 1 LISTOPADA	Wypadki	Zabici	Ranni
2009 (średnia dzienna)	286 (143)	18 (9)	261 (130,5)
2008 (średnia dzienna)	335 (167,5)	32 (16)	419 (209,5)

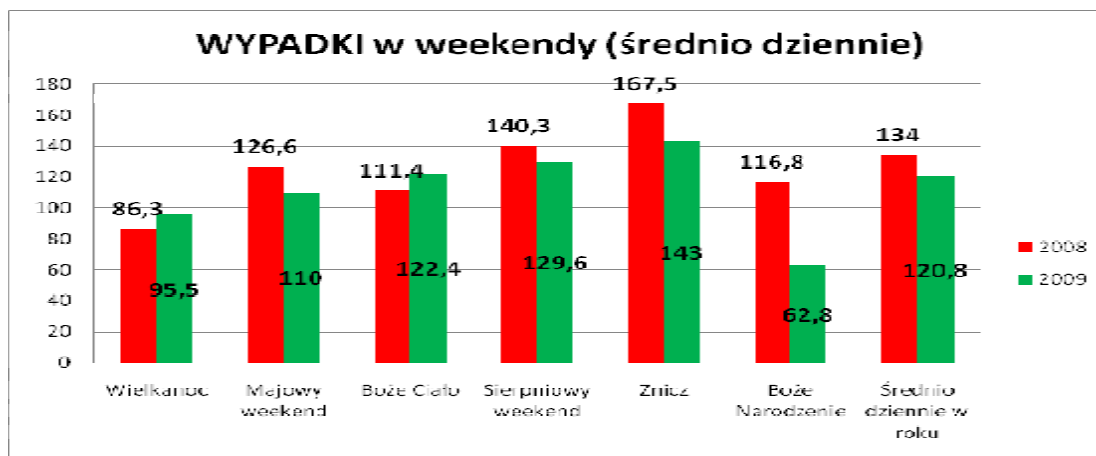
f) Boże Narodzenie

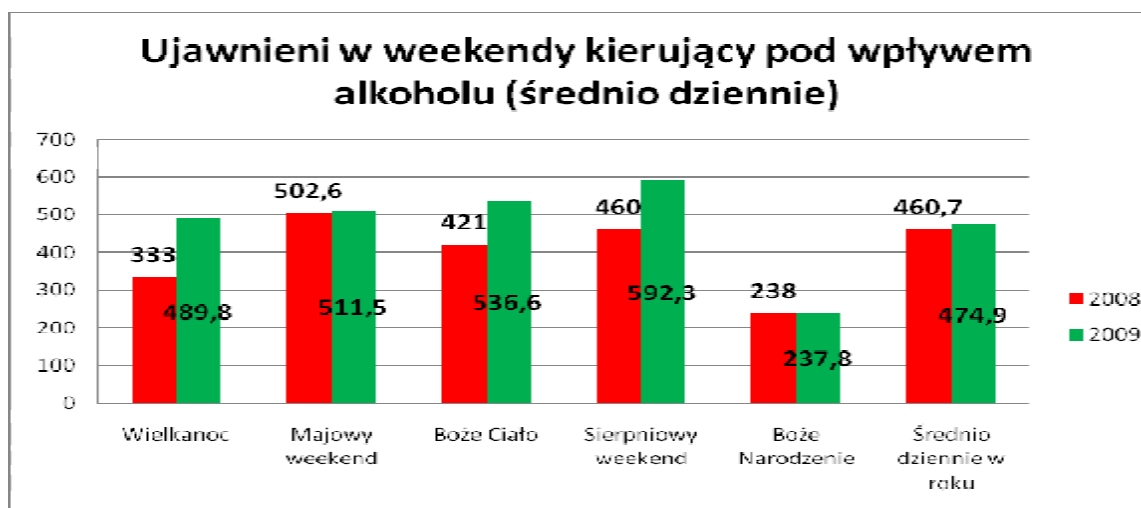
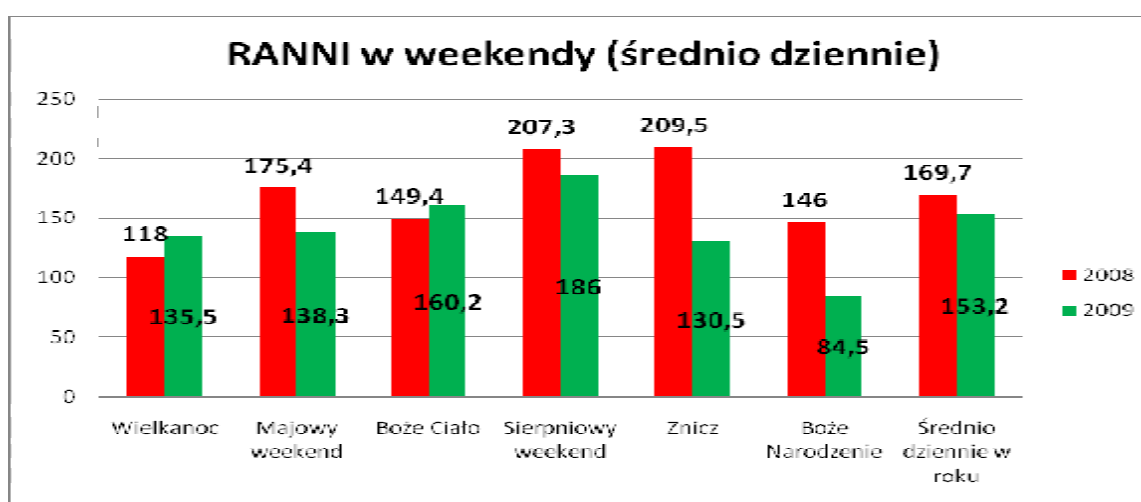
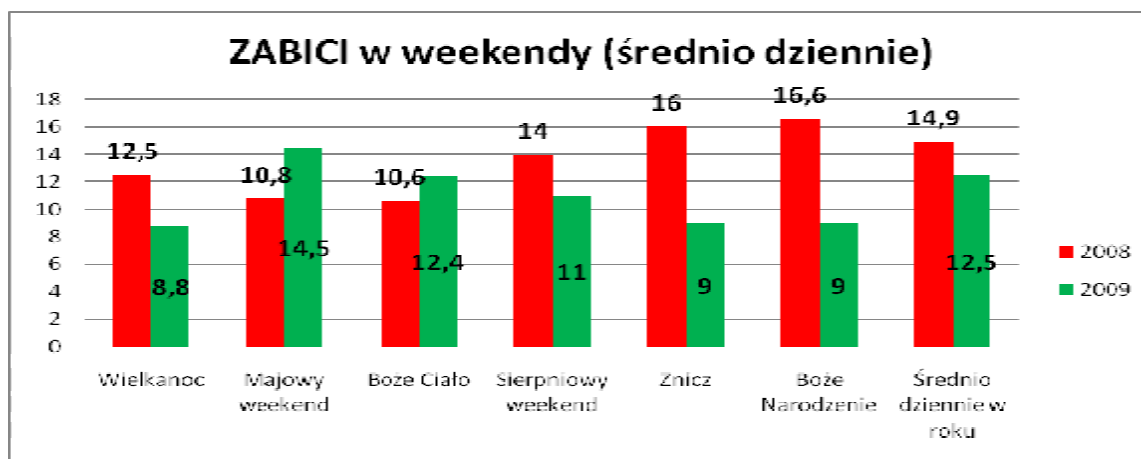
24 - 27.12.2009	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
24.12.2009	69	13	81	237
25.12.2009	49	5	62	182
26.12.2009	62	9	86	249
27.12.2009	71	9	109	283
Suma	251	36	338	951
Średnia dzienna	62,8	9	84,5	237,8

22 - 26.12.2008	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
22.12.2008	178	27	211	312
23.12.2008	194	23	223	293
24.12.2008	105	20	128	194
25.12.2008	47	7	69	144
26.12.2008	60	6	99	247
Suma	584	83	730	1190
Średnia dzienna	116,8	16,6	146	238

g) Średnia dzienna w latach 2008 i 2009

	Wypadki	Zabici	Ranni	Nietrzeźwi kierujący
2009 (dane z dn. 12.01.2010 r.) (średnia dzienna)	44 080 (120,8)	4 564 (12,5)	55 906 (153,2)	173 324 (474,9)
2008 (średnia dzienna)	49 054 (134,0)	5 437 (14,9)	62 097 (169,7)	168 612 (460,7)

1.2.1.9. Wpływ instalacji masztów wraz fotorejestраторami na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie Polski w okresie 2008r. - analiza

Mając na uwadze propozycje rozwiązań systemowych, zakładających wprowadzenie systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym, pozwalającego na szybkie i skuteczne ściganie zarejestrowanych sprawców wykroczeń przy jednoczesnej rozbudowie istniejącej infrastruktury o nowe urządzenia, dokonano analizy wpływu stosowanych już urządzeń, na liczbę wypadków drogowych oraz ich skutków w okresie 2008r.

Na koniec 2008r. Policja dysponowała 127 urządzeniami pracującymi na bazie 1226 masztów zainstalowanych na drogach całego kraju (informacje przekazane przez KWP/KSP).

Urządzenia samoczynnie rejestrujące prędkość znajdują się również w posiadaniu i użytkowaniu straży gminnych / miejskich. Z nadesłanych przez komendy wojewódzkie Policji informacji wynika, że w całym kraju straże gminne / miejskie wykorzystują 137 fotoradarów.

Do przeprowadzenia niniejszej analizy wykorzystano dane statystyczne ze wszystkich powiatów, w których zainstalowane zostały maszty z przeznaczeniem na wykorzystywanie fotoradarów.

Analizie zostało poddanych 744 punktów kontrolnych (wyłączając atrapy), w których zostały zamontowane maszty, co stanowi 61% ogółu aktualnie wykorzystywanych miejsc. Nie brano pod uwagę punktów, w których maszty zostały zamontowane po I kwartale 2008, roku ze względu na zbyt krótki okres ich funkcjonowania.

Na potrzeby analizy przyjęto, okres całego 2008 roku, który porównano z rokiem 2007.

Analizie poddano liczbę punktów kontrolnych (miejsc rozmieszczenia masztów) na terenie danego powiatu, a następnie dane w postaci liczby: wypadków, zabitych i rannych. Mając na uwadze techniczne możliwości uzyskania danych o wypadkach z bazy Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK), do celów porównawczych przyjęto:

- konkretne lokalizacje masztów (jeżeli w bezpośrednim sąsiedztwie masztu odnotowano wypadek),
- lokalizacje w zasięgu +/- 1 km od usytuowania masztu (jeżeli wypadek miał miejsce w rejonie nieznacznie oddalonym od samego masztu fotoradaru),
- skrzyżowania w danej miejscowości,
- całą ulicę w danej miejscowości (w przypadku braku możliwości zidentyfikowania pikietażu lub nr posesji).

Porównywanie danych za 2008 i 2007r. następowało w oparciu o takie same kryteria dla badanego punktu kontrolnego.

Na podstawie dokonanych porównań na terenie całego kraju w roku 2008, widać istotny spadek we wszystkich kategoriach, w miejscach w których zainstalowane były maszty fotoradarów niezależnie od częstotliwości umieszczania w nich urządzeń.

W okresie od stycznia do grudnia 2008r. wydarzyło się w tych miejscach 475 wypadków, w których zginęło 76 osób, a rannych zostało 649. Porównując te dane do analogicznego okresu roku 2007, należy wskazać na spadek:

- liczby wypadków o 99 (tj. o 17,2%),
- liczby osób zabitych o 21 osób, (tj. o 21,6%),
- liczby osób rannych o 203 osoby (tj. o 23,8%).

Biorąc pod uwagę, iż w 2008r. na terenie całego kraju odnotowano ogółem spadek:

- liczby wypadków na poziomie zaledwie 1%,
- liczby osób zabitych 2,6%,
- liczby osób rannych 1,8%.

Należy uznać, iż osiągnięcie spadków we wszystkich kategoriach na poziomie ok. 20% w miejscach lokalizacji fotoradarów jest zasługą ich skutecznego oddziaływania na kierowców.

Warto również podkreślić, że zakres oddziaływania fotoradaru, czy też samego masztu nie odnosi się wyłącznie do punktu jego lokalizacji, albowiem w większości przypadków w odległości kilkuset metrów przed samym fotoradarem znajdują się znaki drogowe informujące o automatycznym pomiarze prędkości, które skutecznie wpływają na spowolnienie jazdy kierujących na szczególnie niebezpiecznym odcinku drogi, czyniąc ją bezpieczniejszą.

Należy również zwrócić uwagę, że w zdecydowanej większości punktów objętych analizą, w których maszt został ustawiony przed kilkoma laty, wypadkowość w tych miejscach utrzymuje się na zerowym poziomie.

WNIOSKI

Wysoka skuteczność oddziaływania fotoradarów na kierowców, mająca bezpośrednie przełożenie na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego w miejscach ich lokalizacji, uzasadnia kontynuację prowadzenia dalszych automatycznych kontroli prędkości.

W tym kontekście, należy zakładać, iż wejście w życie ustawy tzw. fotoradarowej, w tym budowa centrum automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym, w istotnym stopniu wpłynie na:

- realizację wytycznych Komisji Europejskiej zakładających redukcję osób zabitych o 50% w wypadkach drogowych do roku 2010r,
- realizację przyjętego przez Rząd - Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2005-2007-2013 GAMBIT 2005,
- znaczne uproszczenie procedury nakładanych kar,
- kilkukrotne zwiększenie efektywności ujawniania i rejestrowania wykroczeń względem ręcznych pomiarów prędkości,
- wzrost świadomości kierowców o nieuchronności kary za przekraczanie dopuszczalnych prędkości,
- sukcesywną eliminację przypadków nasuwających wątpliwości kierującym co do prawidłowości przeprowadzanej interwencji z użyciem RMP („skrywanie” radiowozu, rozbieżne wyniki pomiarów),
- sukcesywną eliminację przypadków mogących nasuwać przypuszczenia o przyjmowaniu korzyści majątkowych przez policjantów ruchu drogowego (skargi obywateli, pomówienia, odczucia społeczne).

Wykroczenia zarejestrowane przez fotoradary

Rok (liczba urządzeń)	2007 rok (127)	2008 rok (125)	2009 rok (124)
Liczba zdjęć wykonanych przez fotoradary	422 764	423 968	355 440
Mandaty karne	171 183	170 912	151 968
na kwotę	29 916 920 zł	29 656 200 zł	25 065 870 zł

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

2010 (dane za 2009r.)

JEDNOSTKA		MASZTY		FOTORADARY		EFEKTYWNOŚĆ			
Lp	KWPI/KSP	ilość masztów /wszystkie/	urządzenia Policji	urządzenia SM	liczba ujawnionych zdjęć przez Policję	średnia zdjęć /1 urządzenie / 1 dzień	MK	udział % MK w ogólnej liczbie ujawnionych zdjęć	wysokość grzywnien z MK /zł/
1	Wrocław	81	11	12	19 565	5	14 348	73%	2 030 570
2	Bydgoszcz	99	6	9	20 163	9	1 252	6%	186 361
3	Lublin	73	5	3	18 952	10	10 326	54%	1 815 310
4	Gorzów Wlk.	93	9	7	13 123	4	3 625	28%	676 450
5	Łódź	131	8	7	41 162	14	8 209	20%	1 599 870
6	Kraków	93	11	6	42 276	11	14 109	33%	2 133 745
7	Radom	58	10	9	24 883	7	2 970	12%	575 850
8	Opole	36	4	2	9 547	7	8 285	87%	815 020
9	Rzeszów	98	11	4	24 557	6	4 410	18%	955 190
10	Białystok	64	7	5	18 111	7	8 569	47%	1 509 300
11	Gdańsk	77	6	13	26 104	12	12 912	49%	2 046 793
12	Katowice	95	7	15	8 811	3	6 624	75%	1 011 100
13	Kielce	30	4	6	17 142	12	13 091	76%	2 241 840
14	Olsztyn	92	12	6	14 619	3	4 881	33%	709 333
15	Poznań	124	6	13	29 029	13	26 377	91%	4 056 730
16	Szczecin	86	3	33	8 064	7	3 071	38%	472 810
17	Warszawa	39	4	7	19 332	13	8 909	46%	2 229 600
RAZEM		1369	124	157	355 440	8	151 968	43%	25 065 872

Maszty 1369

stan na dzień : koniec 2009

KRAJOWA RADA BEZPIECZENSTWA RUCHU DROGOWEGO

Informacja dotycząca wykorzystania wideorejestratorów za okres stycznia - grudzień 2009r.

	Razem	KSP	Białystok	Bydgoszcz	Gdańsk	Gorzów Wlk.	Katowice	Kielce	Kraków	Lublin	Łódź	Olsztyn	Opole	Poznań	Radom	Rzeszów	Szczecin	Wrocław
1																		
Liczba ujawnionych wykroczeń (suma pozycji 2-3-4), w tym:	459161	13994	30651	41442	29775	26692	25766	25562	15474	41185	17999	27725	30569	25300	41661	19471	25797	20098
a) przekroczenie dopuszczalnej prędkości	264763	9002	14490	22473	17654	11854	16979	14904	8199	21860	11726	15592	20177	16014	24031	10552	16473	12783
b) przejeżdżanie (najeżdżanie) ciągłej linii	23283	319	2575	1278	1322	1191	827	3322	479	3064	567	1261	1157	632	2438	1525	736	590
c) nieprawidłowa zmiana kierunku lub pasa ruchu	6866	441	396	521	481	518	362	313	84	890	199	227	340	261	651	593	271	318
d) niestosowanie się do znaków lub sygnałów drogowych	26251	1327	2169	2397	1696	1771	1935	843	1013	2455	609	1233	2014	929	2047	1036	963	1814
e) nieprawidłowe wyprzedzanie	41960	667	6105	1527	1761	2651	533	2708	801	7950	1281	4897	1257	1007	5158	1319	1294	1044
f) nieustąpienie pierwszeństwa pieszym	2045	450	301	111	132	83	68	53	27	321	53	88	30	47	105	45	74	57
g) inne	96573	1748	4615	13135	6729	8624	5062	4764	4745	6046	3564	4427	5594	6410	7231	4401	5986	3492
2																		
Liczba nałożonych mandatów karnych	387329	13539	26290	28415	25651	20102	24193	22185	14288	35725	15510	25285	26310	22861	33927	14200	21268	17580
na kwotę	90130774	4322751	6220588	4847930	5592780	4529408	5637999	5738090	2834060	8843720	4175490	5989260	4875655	4945961	8427977	3509150	4915840	4724115
3																		
Liczba sporządzonych wniosków o ukaranie do Sądów Grodzkich	7193	103	440	455	546	756	301	918	138	760	204	548	256	271	559	309	396	233
4																		
Pouczenia	64639	352	3921	12572	3578	5834	1272	2459	1048	4700	2285	1892	4003	2168	7175	4962	4133	2285
5																		
Łączny efektywny czas pracy urządzeń	307889,11	11349,38	20433,57	19479,7	20876	17834	14353,23	20740,5	14031,5	31643	10054,5	22477	13411,13	14437,6	32750	13301	17073	13644
6																		
Przejechano kilometrów	7935436,03	357984,33	542351	301632	498562	426532	343633	474569	258347	930170	319776	890085,7	315638	371264	797451	298775	410679	397987
7																		
Sporządzono kart Mrd 5	369013	12701	21807	28114	29546	17444	22392	21658	13627	31651	14798	24481	24707	22559	32846	13722	20682	16278
8																		
Przerwy w pracy pojazdu z powodu napraw i konserwacji w dniach	12201	714	324	377	494	1731	900	639	863	810	613	1286	403	323	1056	316	817	535
9																		
Przerwy w pracy wideorejestratora z pow. napraw i konserwacji w dniach	6786	191	99	494	351	447	1290	104	411	128	320	176	195	1028	223	186	326	817
10																		
Liczba wideorejestratorów	298	16	13	20	25	23	23	15	15	18	10	15	11	21	25	11	18	19
11																		
Liczba Wideorejestratorów nieeksploatowanych w 2009 r.	10		1								3							6

1.2.1.10. Przedsięwzięcia o charakterze legislacyjnym

Zainicjowano zmiany w:

- ustawie z dnia 5 marca 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 91, poz. 739) w zakresie dot. skutków prawnych za brak polisy OC podczas kontroli drogowej (weszły w życie 30.06.2009r.);
- rozporządzenie MSWiA z dnia 6 lipca 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego (Dz. U. Nr 117, poz. 987) w zakresie rejestracji kart MRD 5 (weszły w życie 11.08.2009r.).

Udział w pracach legislacyjnych dotyczących:

- ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo o ruchu drogowym w zakresie dot. wdrożenia systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym. (Wyrok TK z dnia 14.10.2009 r.)
- projektu ustawy o kierujących pojazdami;
- projektu ustawy o dopuszczeniu pojazdów do ruchu;
- projektu dyrektywy PE i Rady ułatwiającej transgraniczne egzekwowanie przepisów ruchu drogowego w Radzie UE.

Przygotowano:

- projekt nowelizacji ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz zmianie niektórych innych ustaw w zakresie egzekwowania przepisów ruchu drogowego na drogach wewnętrznych oraz usuwania pojazdów w trybie art. 130a (skierowany przez MSWiA do rozpatrzenia przez Radę Ministrów);
- projekt rozporządzenia MSWiA w zakresie usuwania pojazdów;
- projekt rozporządzenia MSWiA w sprawie kierowania ruchem drogowym (skierowany do uzgodnień międzyresortowych).

Ponadto na bieżąco współpracowano z komisją sejmową „Przyjazne Państwo” w zakresie proponowanych zmian dot. ruchu drogowego.

Wśród kluczowych działań o charakterze edukacyjno-profilaktycznym, wynikających m.in. z opracowanego w Biurze Ruchu Drogowego KGP kalendarza działań profilaktyczno-prewencyjnych, należy wskazać na:

- działania prowadzone przed feriami zimowymi oraz w czasie ferii, skierowane do przewoźników w związku z wyjazdami dzieci na wypoczynek zimowy: kontrole autokarów przewożących dzieci i młodzież, pogadanki w szkołach przed feriami skierowane do dzieci, nauczycieli i rodziców (styczeń, luty);
- pomoc w przygotowaniu dzieci do egzaminów na kartę rowerową i motorowerową. (kwiecień, maj);
- inaugurację kampanii „Użyj wyobraźni”. To ogólnopolska kampania społeczna mająca na celu poprawę bezpieczeństwa i wzrost świadomości najbardziej zagrożonych użytkowników dróg. Inicjatorem programu jest Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, a jego partnerami największe podmioty zaangażowane w poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce: Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Grupa PZU. Kampania powstała dzięki zaangażowaniu - pro publico bono - agencji reklamowej BBDO Warszawa.

Kampania podzielona została na swego rodzaju bloki tematyczne, adekwatnie do realnych i przewidywanych zagrożeń na drogach. Jej pierwsza odsłona ruszyła w kwietniu 2009 roku i była skierowana

do motocyklistów. Kampania spotkała się z dużym zainteresowaniem miłośników jednośladów, którzy niezwykle emocjonalnie zaangażowali się w społeczną dyskusję wokół problemu oraz kreacji.

Zgodnie z założeniami, uruchomiona została specjalna strona internetowa, na której dostępne były i nadal są m.in. plakaty i banery, projekty internautów, ich opinie i komentarze. „Produkty” te były również wykorzystywane w inny sposób, np. spoty – emitowane w radio, telewizji i sieciach kin, motywy z plakatów – zamieszczane na billboardach i citylight-ach, ulotki – dystrybuowane m.in. przez policjantów.

W sierpniu 2009, w trakcie drugiej odsłony kampanii, inicjatorzy i partnerzy programu skierowali swój przekaz do młodych kierowców, zachęcając ich do „używania wyobraźni” podczas kierowania pojazdami oraz unikania niebezpiecznych zachowań na drodze, hasłem: „Samochód to nie zabawka”. Jednym z wielu narzędzi służących realizacji kampanii, był spot ukazujący proces dorastania młodego chłopaka, jego zainteresowanie samochodami już od najmłodszych, a w końcu skutki brawurowej jazdy, zakończonej wypadkiem drogowym, w którym zginęli jego koledzy. Spot emitowany był zarówno w stacjach telewizyjnych jak również sieci kin.

Wraz z nastaniem jesiennych szarug, które w znacznej mierze zmniejszają widoczność na drodze, podjęty został najważniejszy temat – bezpieczeństwo osób pieszych. Trzecia odsłona kampanii miała uświadomić wszystkim uczestnikom ruchu drogowego, że skutki ich nieodpowiedzialnych zachowań, mają szerokie konsekwencje – nie dotyczą tylko samych sprawców kolizji i wypadków, ale dotyczą również innych użytkowników dróg, którzy często stają się niewinnymi ofiarami tych zdarzeń.

Przy odsłonie poświęconej „niechronionym uczestnikom ruchu drogowego”, głównym narzędziem, który miało zwrócić uwagę opinii publicznej na problem potrażeń w tej grupie, był spot telewizyjny „Niewidoczni”. W filmie w czterech sekwencjach pokazane zostały główne obszary zagrożeń z którymi spotykamy się na co dzień – jako piesi w mieście lub na poboczu drogi, czy dzieci wracające ze szkoły.

Niezwykle sugestywne, czasami wręcz szokujące środki wyrazu zastosowane w spocie telewizyjnym miały pobudzić wyobraźnię, zaintrygować, wciągnąć do dyskusji a w końcu skłonić do refleksji nad własnym zachowaniem na drodze oraz jego nieodwracalnymi skutkami.

Sercem komunikacyjnym kampanii, podobnie jak w pierwszym i drugim jej etapie, była strona www.uzyjwyobrazni.pl. Jest to podstawowe narzędzie interaktywne służące wymianie opinii i informacji pomiędzy organizatorami akcji, a jej odbiorcami. Strona internetowa uzyjwyobrazni.pl jest swego rodzaju żywym forum, hayd parkiem, gdzie na gorąco trwa wymiana poglądów, opinii, dyskusji między uczestnikami ruchu drogowego, reprezentującymi różne grupy wiekowe, środowiska itp.:

- działania poprzedzające wakacje: działania edukacyjne adresowane do dzieci w wieku szkolnym (maj, czerwiec);
- opracowanie i wydanie wspólnie z Instytutem Transportu Samochodowego publikacji pt. „Wypadki drogowe w Polsce w 2008 roku”, która została również zamieszczona na stronie internetowej KGP. Analiza stanowi podstawowy materiał do diagnozowania zagrożeń i planowania służby, jest źródłem danych dla instytucji rządowych oraz daje podstawy do prac badawczych realizowanych przez instytuty i placówki naukowe;
- finały Turniejów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (na przełomie maja i czerwca);
- realizację II edycji ogólnopolskiej kampanii „Rowerem bezpiecznie do celu” adresowanej do rowerzystów. Kampania była realizowana wspólnie z MSWiA oraz KR BRD(czerwiec, sierpień);
- wakacyjne weekendy;
- działania wakacyjne skierowane do przewoźników w związku z wyjazdami dzieci na wakacje (kontrola autokarów), w tym wycieczki zagraniczne (czerwiec, lipiec, sierpień);
- współpraca z SOK przy przejazdach kolejowych (lipiec, sierpień);
- „Bezpieczna droga do szkoły” (wrzesień);
- działania prewencyjno-kontrolne związane z akcją Znicz 2009;
- działania prewencyjno-kontrolne ukierunkowane na sprawdzanie trzeźwości kierowców, stanu technicznego pojazdów, sposobu przewożenia osób i stosowania się do podstawowych zasad ruchu drogowego pod hasłem „Bezpieczne Świąta”;

Przedstawiciele Biura Ruchu Drogowego KGP brali również aktywny udział w następujących sympozjach, konferencjach, szkoleniach dotyczących problematyki bezpieczeństwa ruchu drogowego:

- Ogólnopolska Konferencja „Czy razem jest bezpieczniej?” zorganizowana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, podsumowująca działania prowadzone w ramach rządowego programu „Razem Bezpieczniej” w 2008 roku.

- Konferencja zorganizowana przez BRD KGP z udziałem przedstawicieli instytucji i organizacji, które zobowiązały się wesprzeć inicjatywy wyszczególnione w „Kalendarzu działań profilaktyczno-prewencyjnych w 2009 roku”.
- Konferencja „Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego i kolejowego” zorganizowana przez Centrum Komunikacji Medialnej.
- Posiedzenia Krajowej oraz Mazowieckiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.
- Konferencja „Sprawdź czy Twoje picie jest bezpieczne” - w ramach inauguracji kampanii pod tym samym hasłem zorganizowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Konferencja Profilaktyki BRD wojskowych pojazdów mechanicznych Wojsk Lądowych – Rynia.
- Komisja oceniająca projekty w ramach konkursu MSWiA - „Najlepszy projekt miasteczka ruchu drogowego”.
- Organizacja posiedzenia grupy roboczej ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego w ramach Forum Salzburskiego podczas finału Konkursu Policjant Ruchu Drogowego – Roku 2009.
- Konferencja PKP PLK S.A. dot. kampanii „Bezpieczny przejazd – Zatrzymaj się i żyj”.
- X Międzynarodowa Konferencja Bezpieczeństwo w ruchu drogowym - Ratownictwo Medyczne, zorganizowana przez Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Łodzi.
- Konferencja Episkopatu Polski dot. wypadków drogowych pod hasłem „Wypadek to nie przypadek”.
- Konferencja zorganizowana przez MSWiA i KGP dot. inauguracji działań „Rowerem Bezpiecznie do celu” i podsumowania konkursu „Budujemy miasteczka ruchu drogowego”.
- Konferencja nt. ogólnopolskiej akcji parkingowej „Czy naprawdę chciałbyś być na naszym miejscu”, zorganizowana przez Stowarzyszenie „Integracja”.
- Konferencje w ramach realizacji kampanii „Użyj wyobraźni” organizowane przed inauguracją każdej z trzech części kampanii poświęconych: motocyklistom, młodym kierowcom, pieszym.
- Konferencja „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży” zorganizowana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.
- Konferencja „Mniej ofiar wypadków drogowych w firmie” zorganizowana przez GRSP i Buisness Centre Club .
- Spotkanie pn. „Fundusze Europejskie w drodze do szkoły” - projekt realizowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Mazowiecką Komendę Policji.
- Konferencje prasowe dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego („Bezpieczna Droga do szkoły”, „Bezpieczne ferie”).

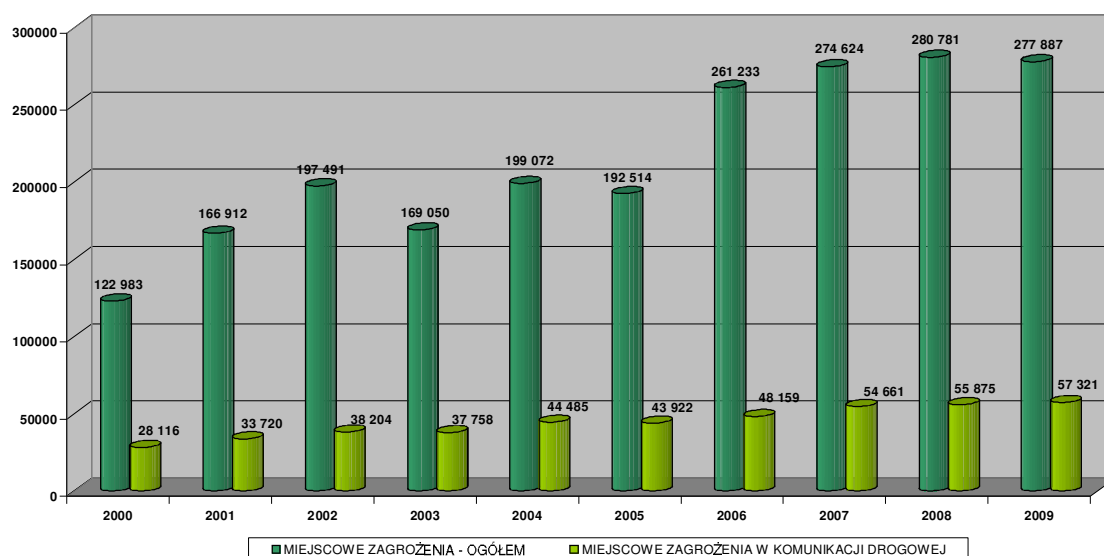
1.2.2. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

1.2.2.1. W zakresie operacyjnym

Rok 2009 w statystyce drogowych zdarzeń niebezpiecznych, wymagających interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej pozostanie jako okres kolejnego wzrostu liczby zdarzeń. Analiza danych statystycznych pokazuje, że od roku 2000 liczba miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej (według nomenklatury stosowanej w Państwowej Straży Pożarnej) stale rośnie.

Pomimo spadku ogólnej liczby miejscowych zagrożeń (o ponad 2,9 tys. zdarzeń), w porównaniu do roku 2008 liczba miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej w roku 2009 wzrosła o 2,6 % (przybyło 1446 zdarzeń).

MIEJSCOWE ZAGROŻENIA W KOMUNIKACJI DROGOWEJ
W LATACH 2000 - 2009

Miejscowe zagrożenia w komunikacji drogowej są najliczniejszą grupą spośród wszystkich rodzajów miejscowych zagrożeń. W roku 2009 było ich ponad 57,3 tys. co stanowi ponad 20 % wszystkich miejscowych zagrożeń w skali kraju i ponad 12% ogółu interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej. Procentowy wskaźnik akcji z zakresu ratownictwa na drogach na tle ogółu miejscowych zagrożeń waha się w granicach 20 %. Na tej podstawie można stwierdzić, że rokrocznie wśród zdarzeń nie będących pożarem co piąta interwencja związana jest z ruchem drogowym. Dane statystyczne pokazują, że w roku 2009 liczba interwencji podczas miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej jest ponad dwukrotnie wyższa niż w roku 2000, a od roku 2005 wzrosła o ponad 10,2 tys. zdarzeń.

Statystycznie, w skali roku 2009, do wypadku drogowego jednostki straży pożarnej wyjeżdżały co 9,1 minuty tj. o 18 sekund częściej niż w roku 2008.

Biorąc pod uwagę rodzaj środków transportu, największy udział w wypadkach drogowych tradycyjnie mają samochody osobowe – 46 753 zdarzeń (wzrost o 2% w porównaniu do 2008 r.) oraz samochody ciężarowe – 6 988 zdarzeń (spadek o 1% w porównaniu do 2008 r.).

Po raz kolejny odnotowano wzrost o ponad 15 % liczby zdarzeń z udziałem motocykli. Ponadto wystąpił wzrost liczby zdarzeń w porównaniu do roku 2008 w grupie miejscowych zagrożeń z udziałem pojazdów szynowych zarówno pociągów pasażerskich, towarowych, jak również tramwajów (o ponad 80%).

Odnotowano spadek liczby zdarzeń w roku 2009 (z 7028 do 6988 zdarzeń) w stosunku do 2008 z udziałem samochodów ciężarowych.

Szczegóły w tabeli poniżej.

		Ilość miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej w rozbiciu na grupy środków transportu				
		małe	lokalne	średnie	duże	gigantyczne
Motocykle		735	693	213	0	0
Autobusy		335	371	52	7	0
Samochody ciężarowe		3197	3460	324	7	0
Samochody osobowe		20993	22388	3353	19	0
Maszyny rolnicze		20	33	8	0	0
Zdarzenia drogowe z udziałem	pociągów pasażerskich	14	10	9	0	0
	pociągów towarowych	7	7	4	0	0
	tramwajów	17	30	4	0	0

W roku 2009 największą ilość miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej odnotowano w województwach:

- mazowieckim - 6 904 interwencje,
- małopolskim - 5 908 interwencje,
- wielkopolskim - 5 763 interwencje.

Najmniej zdarzeń wystąpiło w województwach:

- opolskim - 1 503 interwencje,
- podlaskim - 1 629 interwencji,
- świętokrzyskim i lubuskim - 1 696 interwencji,

Działania jednostek PSP podczas likwidacji miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej najczęściej polegały na:

- zabezpieczaniu miejsca zdarzenia - 56 961 przypadków
- zbieraniu, neutralizowaniu i usuwaniu substancji chemicznych - 42 181 przypadków
- rozcinaniu, podnoszeniu i przemieszczaniu pojazdów - 20 842 przypadki

Równocześnie jednostki ochrony przeciwpożarowej wykonywały szereg czynności mających na celu ratowanie ludzi i opiekę nad rannymi. Do najczęściej powtarzanych należą:

- wykonywanie dostępu do uszkodzonych - 3 242 przypadki,
- unieruchamianie złamań - 1 713 przypadków,
- zabezpieczanie przed utratą ciepła - 1 643 przypadki,
- opatrywanie ran i postępowanie przeciwwstrząsowe - 1 515 przypadków.

W roku 2009 podczas zdarzeń niebezpiecznych w komunikacji drogowej, w likwidacji których brały udział jednostki ochrony przeciwpożarowej, odnotowano 2 079 ofiar śmiertelnych (w tym 49 dzieci) i 40 961 rannych (w tym 3 021 dzieci). W porównaniu do roku 2008 nastąpił spadek liczby ofiar śmiertelnych o 10 %, jak również odnotowano spadek liczby uszkodzonych dzieci o 28 %.

Podczas interwencji 1 ratownik poniósł śmierć, a 67 odniosło obrażenia.

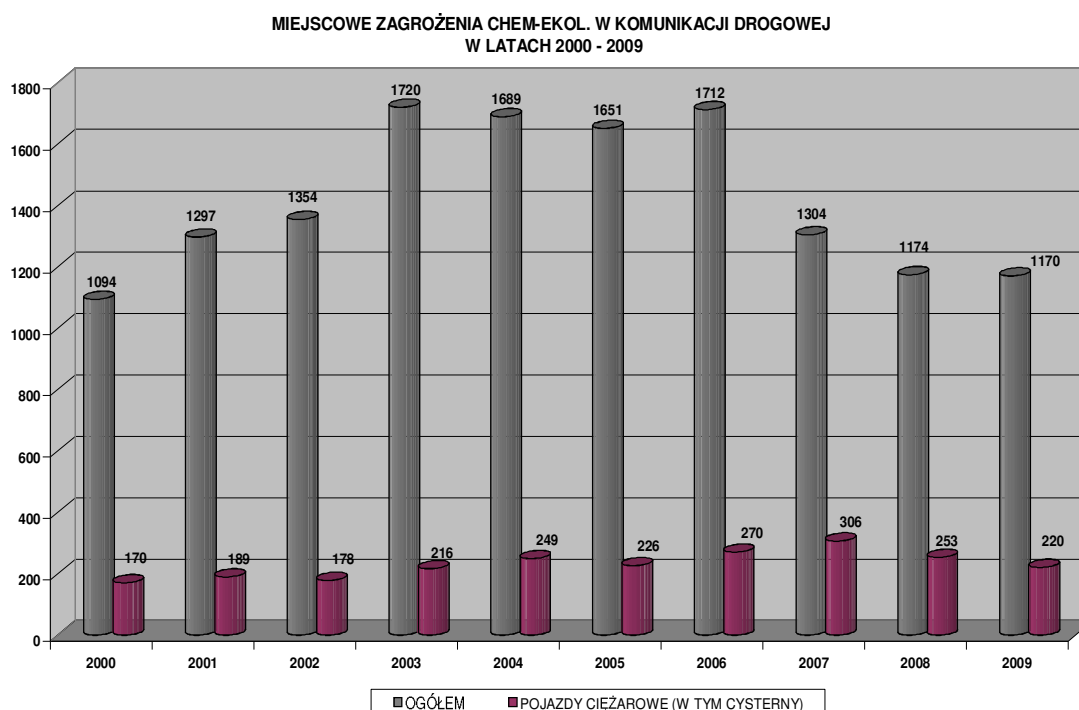
Realizacja powyższych zadań przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej dokonywana jest na bazie posiadanego przez nią sprzętu:

- lekkich samochodów ratownictwa drogowego – w 1 721 przypadkach,
- średnich i ciężkich samochodów ratownictwa technicznego oraz żurawi samojezdnych i ciężkich samochodów ratownictwa drogowego typu "Mega City" – ogółem w 29 644 przypadkach,
- samochodów ratownictwa chemiczno-ekologicznego różnych klas – w 678 przypadkach.

Łącznie w działaniach z zakresu ratownictwa drogowego uczestniczyło 395 221 strażaków Państwowej Straży Pożarnej i 99 003 różnego rodzaju sprzętu. Wśród tej ostatniej liczby ponad 31 % (31 365 samochodów) stanowiły specjalistyczne zastępy ratownictwa drogowego i technicznego.

Ratownictwo chemiczno-ekologiczne podczas zdarzeń w komunikacji drogowej.

Ogólna liczba zdarzeń drogowych o charakterze chemiczno – ekologicznym na przestrzeni ostatnich lat jest dość nieregularna i waha się w granicach 1 ÷ 1,8 tys. akcji rocznie. Od roku 2007 następuje spadek liczby miejscowych zagrożeń chemiczno-ekologicznych w komunikacji drogowej. W roku 2009 liczba ta wyniosła 1 170 zdarzeń i w porównaniu z rokiem 2008 zmniejszyła się o 4 zdarzenia. W porównaniu z rokiem 2008 zmalała również liczba zdarzeń tego typu z udziałem pojazdów ciężarowych wśród których występują także autocysterny stwarzające największe zagrożenie chemiczno-ekologiczne na drogach. Odnotowany spadek liczby zdarzeń z udziałem pojazdów ciężarowych wynosi 15%. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

1.2.2.2. W zakresie szkoleniowym

W roku 2009 na bazie szkół i ośrodków szkolenia Państwowej Straży Pożarnej zorganizowano i przeprowadzono 148 szkoleń w zakresie kierowania ruchem drogowym podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczych, na których łącznie przeszkolono 5381 osób, w tym 1774 funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, 3451 członków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz 156 osób z innych podmiotów.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej kontynuowała realizację programu „Bezpieczne życie”. Program wpisuje się w zakres tematyczny na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dzieci.

W roku szkolnym 2008/2009 pod kątem przygotowania dzieci do bezpiecznych zachowań w 100 placówkach oświatowych przeszkolono 6402 dzieci w następujących miejscowościach:

Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli	Liczba szkół	Uwagi
1.	Powiat łęczycki	1461	50	20	kontynuacja
2.	Kolbuszowa: Cmolas, Dzikowiec	550	28	8	kontynuacja
3.	Mragowo	755	24	8	kontynuacja
4.	Gmina Zebrzydowice	161	8	4	rozpoczęcie
5.	Warszawa: Bemowo, Rembertów, Wawer,	1620	75	31	rozpoczęcie
6.	Miasto Chorzów	971	-	16	kontynuacja
7.	Gdynia	592	12	8	kontynuacja
8.	Gmina Deszczno	250	18	4	kontynuacja
9.	Pogórze powiat Puck	42	3	1	rozpoczęcie
Razem		6402	218	100	

Dla potrzeb programu przygotowano merytorycznie oraz wręczono zaświadczenia 218 nauczycielom. Nauczyciele w ramach zdobytej wiedzy merytorycznej oraz posiadanej wiedzy metodycznej przekazali wiedzę dotyczącą min.:

- bezpieczeństwa na drogach,
- bezpieczeństwa w miejscu wypoczynku,
- bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.

1.3. Ministerstwo Edukacji Narodowej

Zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009r. Nr 4, poz. 17) zajęcia z wychowania komunikacyjnego realizowane są w szkołach podstawowych i gimnazjach w ramach przedmiotu zajęcia techniczne.

Uczniowie szkół podstawowych potrafią podać zasady poruszania się pieszych wzdłuż różnych rodzajów dróg, opisują zasady, jakich muszą przestrzegać, pokonując swoją drogę do szkoły, uzasadniają dlaczego należy nosić po zmroku elementy odblaskowe i potrafią je zamocować tak, aby były dobrze widoczne dla kierowców, potrafią przechodzić przez różne rodzaje dróg i w różnych miejscach, wymieniają sytuacje zabraniające przechodzenia przez jezdnię.

Uczniowie rozpoznają i podają znaczenie znaków świetlnych dla pieszego i rowerzysty, poprawnie interpretują światła na sygnalizatorach świetlnych, poprawnie interpretują znaki i polecenia dawane przez osoby kierujące ruchem drogowym, podają hierarchię ważności poleceń, sygnałów, znaków i przepisów ruchu drogowego.

Uczniowie podają zasady obowiązujące rowerzystę w ruchu drogowym i rozumieją ich wpływ na bezpieczeństwo swoje i innych uczestników ruchu, potrafią jako rowerzyści poprawnie włączyć się do ruchu, wykonać manewry skręcania w prawo, w lewo, wymijania, omijania i wyprzedzania, potrafią określić kolejność przejazdu pojazdów przez różne skrzyżowania i wiedzą, jak się zachować na drodze, po której porusza się pojazd uprzywilejowany i szynowy.

Istotnym celem zajęć technicznych jest umożliwienie każdemu chętnemu uczniowi zdobycie karty rowerowej – w przypadku uczniów szkoły podstawowej lub karty motorowerowej – w przypadku uczniów gimnazjum.

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół jest realizowana od 1 września 2009 r. w pierwszych klasach szkół podstawowych i pierwszych klasach gimnazjów.

W klasach II-VI szkół podstawowych i II-III gimnazjów, kształcenie i wychowanie odbywa się w oparciu o podstawę programową kształcenia ogólnego określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17, z późn. zm.).

Cele i treści nauczania realizowane są w ww. klasach szkół podstawowych i gimnazjach w ramach przedmiotu technika. Cele edukacyjne obejmują m.in. rozwijanie zdolności, zainteresowań i umiejętności związanych z bezpiecznym poruszaniem się po drogach publicznych. Zadaniem szkoły podstawowej jest umożliwienie uczniom zdobycia karty rowerowej od 10 roku życia. Treści nauczania obejmują bezpieczne poruszanie się uczniów w ruchu drogowym jako pieszych, pasażerów i rowerzystów.

Celem edukacyjnym w gimnazjach jest m.in. kształtowanie postawy szacunku dla uczestników ruchu drogowego a zadaniem szkoły umożliwienie zdobycia karty motorowerowej od 13 roku życia. Treści nauczania obejmują problemy związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

Ministerstwo Edukacji Narodowej współpracowało także z Krajowym Komitetem Organizacyjnym w zakresie realizacji Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego.

XXXII Finał Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego odbył się w dniach 26-29 maja 2009r. w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Kołobrzegu. W zawodach wzięli udział uczniowie reprezentujący 16 województw w kategorii szkół podstawowych i gimnazjów. Uczestnicy musieli zaprezentować wiedzę z zakresu znajomości zasad ruchu drogowego a także sprawdzić swoje umiejętności w konkurencjach praktycznych.

XIII Finał Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego odbył się w dniach 3-5 czerwca 2009r. w Zespole Szkół Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Żarnowcu. W imprezie wzięły udział najlepsze drużyny szkół ponadgimnazjalnych wyłonione w eliminacjach wojewódzkich (łącznie 16

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

drużyn z całej Polski). Podczas zmagania konkursowych zawodnicy musieli wykazać się wiedzą z zakresu znajomości prawa o ruchu drogowym, historii polskiej motoryzacji oraz umiejętnościami udzielania pomocy przedmedycznej, obsługi motoroweru i jazdy sprawnościowej.

Ministerstwo Edukacji Narodowej wsparło organizację ww. turniejów kwotą 60 000 zł.

Jednocześnie należy nadmienić, iż dzieci i młodzież szkolna brali udział w licznych przedsięwzięciach regionalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego organizowanych przez wojewódzkie rady bezpieczeństwa ruchu drogowego we współpracy z kuratorami oświaty.

Liczbę wydanych kart rowerowych i motorowerowych przedstawia poniższa tabela:

Nazwa jednostki	Liczba wydanych kart		Liczba uczniów							
	rowerowych	motorowerowych	ogółem	klasa wstępna	klasa 1	klasa 2	klasa 3	klasa 4	klasa 5	klasa 6
Szkoła podstawowa	242 034	6 201	2 227 322	0	357 579	355 271	364 848	370 037	382 999	396 588
Gimnazjum	5 220	73 594	1 335 682	0	436 973	444 573	454 136	0	0	0
Zasadnicza szkoła zawodowa	59	98	240 810	0	99 136	89 137	52 537	0	0	0
Liceum ogólnokształcące	530	499	771 153	610	271 257	249 305	249 981	0	0	0
Liceum profilowane	1	9	54 595	0	15 950	16 503	22 142	0	0	0
Technikum	57	177	559 836	0	160 195	143 783	136 024	119 834	0	0
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z więcej niż jedną niepełnosprawnością	7	1	9 502	0	3 339	3 310	2 853	0	0	0
Sześćioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia	474	0	7 419	0	1 412	1 405	1 242	1 185	1 120	1 055
Sześćioletnia szkoła muzyczna I stopnia	3	0	31 678	0	7 779	6 492	5 468	4 457	3 882	3 600
Czteroletnia szkoła muzyczna I stopnia	5	0	14 311	0	4 718	3 977	3 097	2 519	0	0
Sześćioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia	9	7	4 244	0	773	782	786	628	634	641
Sześćioletnia ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych	0	4	2 475	0	485	453	390	374	351	422
Czteroletnie liceum plastyczne	2	0	5 632	0	1 510	1 434	1 394	1 294	0	0
Razem	248 401	80 590	5 264 659	610	1 361 106	1 316 425	1 294 898	500 328	388 986	402 306

1.4. Ministerstwo Finansów

Bezpośrednio w kompetencji Ministra Finansów nie mieści się podejmowanie działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, jednakże w ramach kompetencji Ministra znajduje się uzgadnianie projektów aktów prawnych dotyczących infrastruktury drogowej i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na drogach. W 2009 roku, Ministerstwo brało udział w uzgadnianiu m.in. poniższych aktów normatywnych:

- ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. nr 97, poz. 802);
- ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy - *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. nr 79, poz. 663);
- ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o zmianie ustawy o *autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. nr 86, poz. 720);
- ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o *autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. nr 115, poz. 966);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie opłat za przejazd po drogach krajowych (Dz. U. nr 86, poz. 721);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 14 lipca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków odbywania praktyki, sposobu organizacji kursów specjalistycznych i przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych dla kandydatów na inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego (Dz. U. nr 115, poz. 970);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 maja 2009 r. w sprawie umundurowania Inspekcji Transportu Drogowego (Dz. U. nr 82, poz. 688);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (Dz. U. nr 74, poz. 634);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2009 r. w sprawie kontroli przewozu drogowego (Dz. U. nr 145, poz. 1184);
- projekt ustawy o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw*;
- projekt ustawy o dopuszczeniu pojazdów do ruchu;
- projekt ustawy o kierujących pojazdami;
- projekt ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych;
- projekt ustawy o publicznym transporcie zbiorowym;
- projekt rozporządzenia Ministra Infrastruktury zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

W roku 2009 Minister Finansów uczestniczył w uzgadnianiu Planu Finansowego Krajowego Funduszu Drogowego na 2009 r. oraz Planu Finansowego Krajowego Funduszu Drogowego na 2010 r. Minister Finansów uczestniczył także w pracach zespołów zajmujących się infrastrukturą drogową, do których należą Rada ds. Autostrad oraz zespół roboczy ds. monitorowania i przebiegu realizacji Programu budowy dróg i autostrad, jak również występuje w imieniu Skarbu Państwa, jako strona umów kredytowych, zawieranych w celu finansowania inwestycji drogowych oraz pełni rolę gwaranta i poręczyciela spłaty kredytów i pożyczek, zaciąganych na tenże cel.

Ponadto, na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.), Minister Finansów uzgadnia z ministrem właściwym do spraw transportu postanowienia umów o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrad w zakresie dotyczącym zobowiązań finansowych Skarbu Państwa

1.5. Ministerstwo Obrony Narodowej

W 2009 r. realizowano szereg przedsięwzięć przez odpowiedzialne organa resortu Obrony Narodowej, Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, dowództwa Rodzajów Sił Zbrojnych, Okręgów Wojskowych i jednostek wojskowych, wsparte działaniami jednostek Żandarmerii Wojskowej mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w tym:

- w dniach 16 września 2009 r. Szefostwo Transportu i Ruchu Wojsk – Centrum Koordynacji Ruchu Wojsk zorganizowało i przeprowadziło w m. Rynia „II Konferencję profilaktyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym wojskowych pojazdów mechanicznych Sił Zbrojnych RP” pod honorowym patronatem Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych. Współorganizatorem powyższego przedsięwzięcia był ubezpieczyciel pojazdów Sił Zbrojnych Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A. Tematyka konferencji dotyczyła stanu infrastruktury drogowej i jej wpływu na ilość zdarzeń drogowych oraz problemów ratownictwa drogowego w Polsce. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Obrony Narodowej oraz instytucji i organizacji cywilnych, które na co dzień zajmują się bezpieczeństwem ruchu drogowego. Zgodnie z przyjętym celem, jakim jest minimalizacja zdarzeń drogowych (kolizji i wypadków) dokonano wymiany doświadczeń w zakresie profilaktyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym w tym wojskowych pojazdów mechanicznych. Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy uczestnictwa w „II Konferencji profilaktyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym wojskowych pojazdów mechanicznych Sił Zbrojnych RP”. Wydano i rozkolportowano do jednostek wojskowych biuletyn informacyjny z ww. konferencji zawierający materiały pomocnicze do prowadzenia pracy profilaktycznej w jednostkach wojskowych wraz z płytą „Pierwsza pomoc ofiarom wypadków drogowych”;
- zorganizowano w Inspektoracie Wsparcia Sił Zbrojnych, Rodzajach Sił Zbrojnych, Garnizonie Warszawa oraz Żandarmerii Wojskowej wieloszczeblowe konkursy o tytuł najlepszego kierowcy, których głównym celem było doskonalenie kierowców w zakresie znajomości przepisów ruchu drogowego oraz techniki jazdy samochodem w różnych warunkach terenowych. W konkursach uczestniczyli wszyscy etatowi kierowcy (żołnierze oraz pracownicy wojska). Każdy etap konkursu obejmował testy ze znajomości przepisów ruchu drogowego, zasad eksploatacji pojazdów, wiedzy ogólnej w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zasad udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku drogowego oraz testów z jazdy sprawnościowej pojazdami osobowymi, osobowo – terenowymi i ciężarowymi i udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku drogowego. Wyloniono kandydatów do szóstego już finału „Konkursu o miano najlepszego kierowcy Sił Zbrojnych RP” pod honorowym patronatem Szefa Sztabu Generalnego WP, który odbył się na terenie Centrum Szkolenia Sił Powietrznych w Koszalinie w dniach 23 - 26.2009 r. W wyniku konkursu wyłoniono najlepszych kierowców Sił Zbrojnych RP w 2009 r. w klasyfikacji indywidualnej oraz zespołowej. Najlepszych zawodników w klasyfikacji indywidualnej i zespołowej wyróżnił Szef Sztabu Generalnego WP;
- popularyzowano problematykę bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez fachowe publikacje dotyczące głównie przyczyn wypadków i kolizji drogowych oraz ich skutków w prasie wojskowej („Wojska Lądowe”, „Wiraże”, „Przegląd Wojsk Lądowych”, „Przegląd Logistyczny”, „Polska Zbrojna” i inne);
- w ramach okresowych analiz dyscypliny organa dowodzenia SZ RP i dowództwa jednostek wojskowych prowadziły ocenę działalności profilaktycznej w zakresie zapobiegania powstawaniu wypadków drogowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na skuteczność form i metod oddziaływania na żołnierzy w celu wyeliminowania przypadków kierowania pojazdami, w tym prywatnymi, pod wpływem alkoholu lub podobnie działającego środka;

- w jednostkach wojskowych prowadzono bieżący nadzór nad przestrzeganiem zasad bezpiecznej eksploatacji pojazdów wojskowej poprzez:
 - a) okresowe (miesięczne i kwartalne) analizy dyscypliny kierowców z przestrzegania zasad ruchu drogowego i obowiązujących przepisów normujących eksploatację pojazdów wojskowych;
 - b) szkolenie zakończone egzaminem z praw i obowiązków dowódców oraz dysponentów wojskowych pojazdów mechanicznych;
 - c) systematyczne prowadzenie instruktaży dla kierowców, dowódców i dysponentów pojazdów,
 - d) codzienne instruktaże dla służb dyżurnych kontrolujących wyjeżdżające (powracające) pojazdy i kierowców, w tym przekazywanie komunikatów o zagrożeniach i niesprzyjających warunkach drogowych na podstawie informacji meteorologicznych;
 - e) systematyczne prowadzenie badań diagnostycznych pojazdów, szczególnie układów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jazdy;
 - f) prowadzenie szkoleń z osobami funkcyjnymi pionu technicznego jednostek wojskowych i kierowcami z zasad:
 - poruszania się po drogach publicznych pojazdów ponadnormatywnych,
 - użytkowania pojazdów w różnych warunkach atmosferycznych i terenowych,
 - przewozu towarów niebezpiecznych,
 - załadunku, mocowania, przewozu i rozładunku towarów transportowanych pojazdami samochodowymi,
 - bezpieczeństwa jazdy, dyscypliny eksploatacyjnej i przepisów bhp w zakresie załadunku, wyładunku, ewakuacji i przejazdu kolejną przed ćwiczeniami poligonowymi;
 - udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku drogowego, w tym zabezpieczenie miejsca wypadku, powiadomienie służb ratunkowych, prowadzenie resuscytacji krążeniowo – oddechowej na manekinie „FANTOM”.

W procesie szkolenia wykorzystywano filmy profilaktyczne o tematyce bezpieczeństwa ruchu drogowego;

- unormowano formalno – prawnie i wdrożono w życie zasadę, że każdy kandydat na kierowcę pojazdu wojskowego po uzyskaniu stosownych uprawnień państwowych, przed obsadzeniem na stanowisku kierowcy podlega obowiązkowemu szkoleniu adaptacyjnemu. Szkolenie prowadzone jest w celu przygotowania kierowców wojskowych pojazdów samochodowych do kierowania przydzielonymi pojazdami oraz wykonywania obsługiwań technicznych i napraw bieżących w zakresie przewidzianym dla danego typu (marki) pojazdu. Szkoleniem objęto wszystkich żołnierzy i pracowników wojska wyznaczonych na stanowiska kierowców pojazdów samochodowych w jednostkach wojskowych oraz realizujących zadania poza granicami państwa, w tym również kierowców, którym zmieniono typ przydzielonego pojazdu. Tematykę szkolenia dostosowano do potrzeb i specyfiki jednostki wojskowej, stwierdzonego poziomu wiedzy, umiejętności oraz predyspozycji szkolonych do prowadzenia pojazdów samochodowych. Szkolenie kończy się egzaminem, w tym z praktycznego kierowania pojazdem danego typu (marki) na jaki został przeszkolony;
- uwzględniono w przygotowaniu i szkoleniu kierowców - wydzielonych do komponentów realizujących zadania poza granicami państwa - stosownie do możliwości, szkolenie w zakresie techniki jazdy i bezpieczeństwa ruchu drogowego w warunkach ekstremalnych, występujących w trudnych warunkach drogowych w czasie realizacji misji. Kursant winien opanować umiejętności bezpiecznego poruszania się po drodze ucząc się m.in.:
 - a) ruszania i przyśpieszania w różnych warunkach drogowych,
 - b) jazdy po różnej nawierzchni z dużą prędkością,
 - c) hamowania awaryjnego z ominięciem przeszkody,
 - d) wyprowadzanie pojazdu z poślizgu,
 - e) zapobiegania awariom pojazdów poprzez egzekwowanie przestrzegania zasad ich eksploatacji;

- przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, Policji i Prokuratury Wojskowej przeprowadzili ze stanami osobowymi jednostek **4945** różnego rodzaju czynności profilaktycznych, w tym; **3010** pogadanek, **624** spotkań środowiskowych oraz **1311** innych form, których tematem była dyscyplina ruchu drogowego kierowców wojskowych i prywatnych pojazdów mechanicznych;
- zorganizowano „Centralne zawody techniczno – bojowe inspektorów ruchu drogowego Żandarmerii Wojskowej”, których celem było poszerzenie, doskonalenie oraz sprawdzenie wiedzy, umiejętności i sprawności żołnierzy realizujących zadania inspektorów ruchu drogowego zwłaszcza w zakresie znajomości przepisów ruchu drogowego oraz kierowania pojazdami;
- przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej uczestniczyli w realizacji przedsięwzięć określonych w Rządowym programie ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie!” w obszarze działania dotyczącym bezpieczeństwa w ruchu drogowym (udział w akcjach: prędkość, alkohol, niechronieni, bezpieczne ferie, bezpieczny weekend);
- realizowano przedsięwzięcia ujęte w „Programie profilaktycznym z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na lata 2007 – 2009”, opracowanym przez Komendę Główną Żandarmerii Wojskowej i zatwierdzonym przez Ministra Obrony Narodowej, którego celem operacyjnym było zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych wypadków drogowych, natomiast celami szczegółowymi: zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym, zmniejszenie liczby wypadków oraz kolizji spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg, propagowanie pożądanych, bezpiecznych zachowań wszystkich uczestników w ruchu drogowym;
- opracowano scenariusz i nakręcono film krótkometrażowy w technice cyfrowej na płytach DVD pt. „Pierwsza pomoc ofiarom wypadków drogowych”. Płyty z filmem profilaktyczno – szkoleniowym w ilości 400 sztuk rozesłano do jednostek wojskowych;
- opracowano i rozesłano do jednostek wojskowych 3000 egzemplarzy kalendarzy zawierających treści z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- opracowano i wydano w nakładzie 4500 egzemplarzy „Informatorów kierowcy”, które zawierają materiały z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Informatory rozkolportowano do jednostek wojskowych;
- organa kontroli ruchu drogowego ŻW skontrolowały **28227** pojazdów w tym **16130** pojazdów wojskowych i **12097** pojazdów prywatnych. Zastosowano **6841** sankcji, w tym **4598** na kierowców pojazdów prywatnych (mandat karny – **1831**, pouczenie kierowcy – **2326**, zatrzymanie dowodu rejestracyjnego – **320**, zatrzymanie prawa jazdy – **121**), oraz **2243** na kierowców pojazdów wojskowych (mandat karny – **542**, negatywny wpis do rozkazu wyjazdu – **462**, pouczenie kierowcy – **1018**, zatrzymanie dowodu rejestracyjnego – **187**, zatrzymanie prawa jazdy – **4**, inne - **30**). Intensywność kontroli ruchu drogowego w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku wzrosła o około **29%**, a ilość zastosowanych sankcji o około **17%**.

Zrealizowane przedsięwzięcia są wynikiem doceniania tej problematyki w resorcie Obrony Narodowej i Siłach Zbrojnych RP.

Należy podkreślić, że oprócz działań podejmowanych na rzecz wojsk własnych, prowadzone były także działania związane z zabezpieczeniem przemieszczania wojsk obcych na obszarze kraju – organizowane i koordynowane przez organa transportu i ruchu wojsk SZ RP wspólnie z Żandarmerią Wojskową i Policją. Jak wykazała analiza dyscypliny w ruchu drogowym pojazdów wojskowych za 2009 r., odnotowano spadek w stosunku do 2008 r.: ilości wypadków i kolizji z udziałem żołnierzy i pracowników wojska oraz ilości zdarzeń na drogach spowodowanych pod wpływem alkoholu ilości:

- wypadków o około 73 % (**13** w 2009 r., **48** w 2008 r.),
- kolizji o około 70% (**78** w 2009 r., **266** w 2008 r.),
- zdarzeń na drogach spowodowanych pod wpływem alkoholu o ok. 58% (**24** w 2009r., **58** w 2008r.).

1.6. Ministerstwo Zdrowia

W Ministerstwie Zdrowia trwają intensywne prace związane z nowelizacją ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191 poz. 1410), dzięki czemu nastąpi rozbudowa systemu Ratownictwa Medycznego o tzw. centra urazowe, utworzenie których pozwoli niwelować skutki urazów ciężkich, mnogich i wielonarządowych występujących również podczas zdarzeń drogowych. Ponadto nastąpiła zmiana przepisów dotyczących mechanizmów finansowania zespołów ratownictwa medycznego, który w sposób jednolity dokonuje podziału środków finansowych na wszystkie województwa, co przyczyni się do wyrównania gotowości systemu ratownictwa medycznego w kraju.

Wprowadzona od 1 stycznia 2007r. ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym zakłada finansowanie ratownictwa pozaszpitalnego z budżetu państwa. Na rok 2009 zostały przeznaczone środki na ten cel w wysokości 1. 730 500 tys. zł, co stanowi kwotę wyższą o 389.000 tys. zł. w porównaniu do stycznia 2008 roku.

Istotnym elementem systemu Ratownictwa Medycznego jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (LPR) oraz pełniona przez tę jednostkę Śmigłowiecowa Służba Ratownictwa Medycznego (HEMS). Informuję, że na bieżącą działalność Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (LPR) w roku 2009 Minister Zdrowia, który jest organem założycielskim dla LPR, przeznaczył kwotę około 67 mln. złotych.

Ponadto na bieżąco realizowana była umowa z dnia 27 czerwca 2008 roku zawarta przez Ministra Zdrowia z Konsorcjum spółek: Eurocopter S.A.S. / Eurocopter Deutschland GmbH na zakup 23 śmigłowców i jednego symulatora lotów dla SP ZOZ Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.

W 2009 roku nastąpiła dostawa do Polski 6 śmigłowców EC 135, co w docelowym modelu funkcjonowania służby HEMS, przyczyni się do wydłużenia pracy LPR w trybie 24 godzinnych dyżurów załóg śmigłowcowych (obecnie dyżury trwają od świtu do zmierzchu). Zgodnie z harmonogramem zakupu śmigłowców na powyższy cel przeznaczono w 2009 roku kwotę w wysokości 143 900 tys. zł.

Dwa nowe śmigłowce zostały wprowadzone do użytkowania w bazie HEMS w Krakowie oraz Szczecinie, a na pozostałych czterech prowadzone są loty treningowe i szkoleniowe pilotów.

W ramach programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko Priorytetu XII pt. – Rozwój systemów ratownictwa medycznego w latach 2007 – 2013 przewidziano w roku 2009 następujące środki finansowe:

- kwotę 100 000 tys. zł. na zakup specjalistycznych środków transportu sanitarnego (ambulansów) wraz z wyposażeniem na potrzeby specjalistycznych i podstawowych zespołów ratownictwa medycznego,
- kwotę w wysokości 400 000 tys. zł. na rozbudowę i remonty szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR), zakup dla SOR wyrobów medycznych służących do diagnostyki lub terapii i budowę lub remonty lądowisk dla helikopterów służących lepszej dostępności do SOR,
- kwotę w wysokości 300 000 tys. zł. na rozbudowę i remonty obiektów związanych z infrastrukturą ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym.

Niezależnie od tego, Ministerstwo Zdrowia w sposób czynny na bieżąco współpracuje z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie tworzenia Centrów Powiadamiania Ratunkowego, których uruchomienie zapewni właściwe zarządzanie informacją dotyczącą zagrożenia życia lub zdrowia oraz przyspieszy dysponowanie właściwymi siłami i środkami ratowniczymi.

W 2009 roku Ministerstwo Zdrowia wspólnie z MSWiA w ramach powyższego tematu uzgodniło treść dokumentu dotyczącego koncepcji budowy Systemu Informatycznego Powiadamiania Ratunkowego.

Wszystkie te działania będą powodować zwiększenie bezpieczeństwa obywateli i podniosą na wyższy poziom wykonywane usługi medyczne.

Należy też podkreślić, że od września 2009 roku obowiązuje w szkołach edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Została wprowadzona przepisami ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 z późn. zm.). Przedmiotowa ustawa w art. 8 stanowi, iż podstawą programowa, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie

oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) uwzględnia edukację w zakresie udzielania pierwszej pomocy. W związku z powyższym, zgodnie z delegacją zawartą w ustawie o *Państwowym Ratownictwie Medycznym* do podstaw programowych (tj. podstaw programowych: wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, kształcenia w poszczególnych profilach kształcenia ogólnozawodowego, kształcenia w poszczególnych zawodach) wprowadzono zagadnienia w zakresie udzielania pierwszej pomocy co sukcesywnie będzie powodowało wzrost liczby obywateli potrafiących udzielić pomocy potrzebującym, w tym również poszkodowanym w wyniku wypadków drogowych.

1.7. Ministerstwo Sprawiedliwości

Zadaniem prokuratury, określonym w art. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze jest strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw. Wykonując ustawowo określone zadania, działania prokuratorów mają przede wszystkim na celu ukaranie i wyeliminowanie z uczestniczenia w ruchu osób naruszających zasady bezpieczeństwa.

Prokuratorzy dokonujący oględzin miejsc wypadków ze skutkiem śmiertelnym, współdziałają z wydziałami lub sekcjami ruchu drogowego poszczególnych komend Policji i na bieżąco sygnalizują konieczność podjęcia działań zmierzających do ograniczenia lub wyeliminowania sytuacji stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

W wypadkach wskazanych prawem, wydają postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy podejrzanym o kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego jak również wobec sprawców szczególnie poważnych wypadków komunikacyjnych.

Kierują i popierają akty oskarżenia, formułują wnioski o wymierzenie kar i środków karnych, wnoszą środki odwoławcze. Niezależnie od czuwania nad ściganiem przestępstw, jednostki organizacyjne prokuratury podejmują również inne, prawem określone działania, mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Prokuratorzy podejmują m.in. działania określone w art. 19 k.p.k., tj. sygnalizują właściwym podmiotom uchybienia, w tym powodujące zagrożenie bezpieczeństwa ruchu komunikacyjnego.

Zawiadamiając o uchybieniu prokurator, a w postępowaniu sądowym - sąd, może żądać w myśl art. 19 § 2 k.p.k. nadesłania w określonym terminie wyjaśnień i podanie środków, które w przyszłości zapobiegna powstaniu nieprawidłowościom.

W ustawie z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 99, poz. 664) dodano art. 19 § 3 i 4, w myśl którego w razie nieudzielenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie prokurator, a w postępowaniu sądowym sąd, mogą nałożyć na kierownika organu zobowiązanego do wyjaśnień, karę pieniężną w wysokości do 10.000 zł.

We wrześniu 2009 r. w Prokuraturze Krajowej, w związku z pismem Rzecznika Praw Obywatelskich, dokonano analizy informacji dotyczących prawidłowości prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa komunikacyjne, przedstawionych przez wszystkich prokuratorów apelacyjnych.

Ustalono, że systematycznie ulega poprawie skuteczność działań prokuratorów w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w tym popełnionych przez prowadzących pojazdy w stanie nietrzeźwości.

Postępowania dotyczące przestępstw komunikacyjnych w niekwalifikowanej postaci, nie należą do kategorii spraw szczególnie skomplikowanych, wymagających nadzwyczajnego nadzoru. Jednak i w tego rodzaju sprawach, monitoringiem obejmowano postępowania dotyczące popełnienia przestępstwa przez nietrzeźwych kierowców.

Postępowania przygotowawcze w sprawach przestępstw popełnionych przez nietrzeźwych kierowców, były także przedmiotem lustracji i zaplanowanych badań akt spraw na szczeblu prokuratur apelacyjnych i prokuratur okręgowych. Dokonywano również planowych badań akt nie mających charakteru lustracyjnego. Sprawy o wypadki drogowe były ponadto, jak wiele innych spraw, przedmiotem oceny w trakcie prowadzonych w tym czasie wizytacji w prokuratorach rejonowych. Nadzór nad tymi sprawami realizowany był także w ramach instancyjnego lub zwierzchniego nadzoru służbowego i to zarówno w prokuraturach apelacyjnych jak i okręgowych. Analiza tej kategorii spraw była również przeprowadzana na skutek zarzutów, podnoszonych przez strony lub innych uczestników postępowań, dotyczących poziomu postępowań bądź kwestionujących zasadność decyzji merytorycznych.

W toku badań akt zwracano szczególną uwagę na prawidłowość prowadzenia postępowania w sprawach skomplikowanych, np. dotyczących katastrof komunikacyjnych oraz wypadków ze skutkiem śmiertelnym.

Wyniki opisanych powyżej działań o charakterze nadzorczym, pozwalają na stwierdzenie, że

postępowania przygotowawcze w przedmiotowych sprawach prowadzone były w większości w sposób prawidłowy. Nie stwierdzono rażących uchybień. Czynności procesowe wykonywane były na właściwym poziomie, a materiał dowodowy gromadzony w sposób wyczerpujący. Referenci spraw nie zgłaszali problemów merytorycznych i prawnych dotyczących kwalifikacji prawnej czynów, oceny materiału dowodowego czy taktyki postępowania.

Zauważyć przy tym trzeba, iż postępowania przygotowawcze w tych sprawach prowadzone lub nadzorowane były głównie w prokuraturach rejonowych.

Uogólniając przedstawione informacje, stwierdzić należy, iż w przedmiotowych sprawach zasadą jest, że pierwsze czynności na miejscu wypadku drogowego, a więc oględziny miejsca zdarzenia, ustalenie i rozpytanie świadków oraz osób uczestniczących w wypadku, wykonują funkcjonariusze Policji, zazwyczaj z wydziału lub sekcji ruchu drogowego, z udziałem technika kryminalistyki. Tylko w prostych pod względem faktycznym zdarzeniach drogowych, czynności te wykonują policjanci z komisariatów Policji. W przypadku zdarzeń ze skutkiem śmiertelnym oględziny miejsca zdarzenia przeprowadzane są przez prokuratora lub z jego udziałem, natomiast oględziny zwłok z udziałem biegłego z zakresu medycyny sądowej.

Formularze protokołu oględzin miejsca wypadku drogowego są bardzo szczegółowe. Druki protokołów z reguły wypełniane są w sposób prawidłowy. Niemal zawsze sporządzana jest dokumentacja fotograficzna oraz szkic miejsca zdarzenia.

Jako zasadę należy odnotować, iż oględziny pojazdów uczestniczących w wypadkach są przeprowadzane z udziałem uprawnionego diagnosty. W sytuacji znacznych uszkodzeń pojazdów, regułą jest powoływanie biegłych z zakresu mechaniki pojazdowej dla ustalenia stanu technicznego pojazdu przed wypadkiem i jego wpływu na przebieg zdarzenia.

W każdym przypadku badany jest stan trzeźwości uczestników wypadku. W sytuacji, kiedy z uwagi na obrażenia nie można użyć urządzenia kontrolno-pomiarowego do zbadania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, pobierana jest krew do badań. Badanie krwi zarządza się też zawsze wtedy, gdy badanie urządzeniem kontrolno-pomiarowym wykazało niedozwoloną ilość alkoholu w wydychanym powietrzu.

Nietrzeźwym, podejrzanym o spowodowanie wypadku drogowego oraz kierującym, którzy zbiegli z miejsca zdarzenia, niezwłocznie zatrzymywane jest prawo jazdy. Decyzje wydawane przez prokuratora w takich sytuacjach, w większości nie są zaskarżane.

W innych przypadkach prawo jazdy zatrzymywane jest sporadycznie i tylko wówczas gdy miało miejsce rażące, umyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, a skutki zdarzenia były poważne.

W każdej sprawie o wypadek drogowy, korzystano z opinii biegłego lekarza. Stwierdzona pozytywna praktyka w tym zakresie, niewątpliwie wpłynęła na trafność przyjętych kwalifikacji prawnych, warunkowanych charakterem obrażeń ciała u pokrzywdzonego. Opinia biegłego tej specjalności jest ponadto niezbędna dla ustalenia mechanizmu powstania obrażeń u pokrzywdzonego, szczególnie wówczas, gdy w toku postępowania przedstawiane są różne wersje przebiegu zdarzenia.

Inną grupą biegłych, których najczęściej powołują organy ścigania w sprawach o wypadku drogowy, są biegli z zakresu ruchu drogowego. Tylko w sprawach o jednoznacznym i nie budzącym wątpliwości stanie faktycznym, nie korzystano z pomocy biegłych tej specjalności. W przedmiotowych sprawach powoływani są ponadto biegli z zakresu mechanoskopii oraz z zakresu badań biologicznych. Najistotniejsze znaczenie dla rozpoznania sprawy mają jednak, mające kompleksowy charakter, opinie biegłych z zakresu ruchu drogowego. Regułą jest poprzestawanie przez sąd na opiniach opracowanych przez biegłych w postępowaniu przygotowawczym. W sytuacji pojawienia się nowych okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd przesłuchuje biegłego, bądź zleca mu wydanie opinii uzupełniającej. Dopiero w sytuacji uznania, że opinia, pomimo uzupełnienia, jest niejasna lub niepełna albo zachodzi sprzeczność w tej samej opinii lub między różnymi opiniami w tej samej sprawie, sąd powołuje nowego biegłego. Stwierdzono, iż większy walor wiarygodności dla sądu w powyższych sprawach mają opinie instytucji naukowej lub specjalistycznej.

Mimo korzystania z opinii biegłych różnych specjalności, postępowania przygotowawcze trwają średnio od 3 do 6 miesięcy. Stosunkowo niewiele jest postępowań trwających dłużej. Czas trwania postępowań sądowych, zwłaszcza w sprawach o skomplikowanym stanie faktycznym, jest zdecydowanie dłuższy, szczególnie w sytuacji konieczności uzupełnienia opinii przez biegłych lub powołania innych biegłych, w tym zasięgnięcia opinii instytucji naukowej lub specjalistycznej.

Uprawnienia procesowe stron, w tym pokrzywdzonych, są z zasady przestrzegane. Pokrzywdzeni są informowani o przysługujących im uprawnieniach, przez wręczanie przy przesłuchaniu pouczeń na piśmie. Pokrzywdzeni i ich pełnomocnicy są zawiadamiani i dopuszczani do udziału w czynnościach procesowych. Rozpoznawane są wnioski procesowe stron.

Stwierdzone w wyniku badania akt nieprawidłowości, dotyczyły stosunkowo niewielkiej ilości spraw. Jedynie niektóre z ujawnionych uchybień miały negatywny wpływ na sposób zakończenia postępowania. Częściej występowały błędy natury procesowej, które choć wymagały krytycznej oceny, nie miały znaczenia merytorycznego.

Podkreślić jednak należy, iż prokuratury apelacyjne i okręgowe podejmowały i aktualnie prowadzą działania merytoryczne i organizacyjne, mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień i podniesienie poziomu prowadzenia postępowań dotyczących tej kategorii przestępstw.

Wyniki lustracji i wizytacji omawiano z kierownikami jednostek podrzędnych, zobowiązując ich do wykorzystania dokonanych ustaleń na szkoleniach zawodowych, a także w toku sprawowania bezpośredniego nadzoru służbowego. Kierowników jednostek, w których stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu postępowań, zobowiązano do przedsięwzięcia działań zmierzających do zapobieżenia powtarzania się w przyszłości stwierdzonych uchybień. Ustalenia wizytacyjne były uwzględniane przy ocenie pracy wizytowanej jednostki.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w toku badania akt kierowano wytyki i pisma instruktażowe, mające na celu ukierunkowanie postępowania i zapobieżenie popełnianiu podobnych błędów w przyszłości.

W przypadku przedwczesnych decyzji merytorycznych, uruchamiana była niezwłocznie procedura wskazana w art. 327 k.p.k. (podjęcie lub wznowienie umorzonego postępowania) bądź w art. 328 k.p.k. (uchylenie umorzonego postępowania przez Prokuratora Generalnego).

W większości prokuratur nie są wyodrębnione specjalne działy do prowadzenia wyłącznie postępowań dotyczących wypadków komunikacyjnych. Jednak do prowadzenia lub nadzorowania tego rodzaju spraw, wyznaczani są prokuratorzy mający odpowiednią wiedzę i doświadczenie w tym zakresie, a sprawy skomplikowane dowodowo, wymagające dużego nakładu pracy i koncentracji czynności procesowych przekazywane są, w celu kontynuowania, do działów śledczych prokuratur okręgowych. W jednostkach, w których jest to uzasadnione ilością odnotowywanych spraw o wypadki, wprowadzono specjalizację poprzez wyznaczenie prokuratorów do prowadzenia jedynie tego rodzaju postępowań.

W 2009 r. jednostki organizacyjne prokuratury różnych szczebli zorganizowały i przeprowadziły szkolenia dla podległej kadry prokuratorskiej, mające na celu podniesienie poziomu prowadzenia spraw dotyczących wypadków komunikacyjnych. Przykładowo można wskazać szkolenie zorganizowane w Prokuraturze Rejonowej w Lublinie, podczas którego biegły do spraw badań wypadków drogowych przekazał prokuratorom wskazówki metodyczne dotyczące oględzin miejsca wypadku drogowego, w tym zasady sporządzania protokołu oględzin, szkicu miejsca zdarzenia, dokumentacji fotograficznej oraz zasad ujawniania i dokumentowania śladów związanych z tego rodzaju zdarzeniem. Podobne szkolenia zorganizowano w prokuraturach rejonowych okręgu szczecińskiego.

Do dnia 19 maja 2009 roku istniał obowiązek przedstawiania przez prokuratorów apelacyjnych do Prokuratury Krajowej, cyklicznych informacji o sposobie realizacji poleceń Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego, dotyczących zwalczania przestępstw popełnionych przez uczestników ruchu drogowego będących w stanie nietrzeźwości. Obowiązek ten został zniesiony z uwagi na stwierdzenie, iż polecenia są realizowane.

Na podstawie analizy uzyskanych informacji za ostatni okres objęty obowiązkiem informacyjnym,

tj. od 16 grudnia 2008 roku do 15 kwietnia 2009 roku, ustalono, iż wskaźniki liczbowe, w porównaniu z okresem wcześniejszym, wskazują na nieznaczny spadek ujawnionej liczby tej kategorii przestępstw. Stwierdzono o 196 mniej przestępstw kwalifikowanych z art. 177 § 1 lub 2 k.k. w zw. z art. 178 k.k., niż w okresie od 16 sierpnia do 15 grudnia 2008 r. i o 39 mniej, niż w okresie od 16 grudnia 2007 r. do 15 kwietnia 2008 r. Spadek liczby tego rodzaju przestępstw odnotowano we wszystkich apelacjach. Stwierdzonych przestępstw z art. 178a § 1 k.k., gdy stan nietrzeźwości sprawcy przekroczył 1 ‰ alkoholu we krwi lub 0,5 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza było 19 635, czyli o odpowiednio 2 111 i o 720 mniej niż w dwóch poprzednich okresach sprawozdawczych.

Kolejny, czwarty już raz, odnotowano spadek liczby zabezpieczonych pojazdów sprawców przestępstw komunikacyjnych będących w stanie nietrzeźwości. Tendencja ta jest uzasadniona treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2008 r. sygn. I KZP 20/08, zgodnie z którą pojazd mechaniczny stanowi przedmiot czynności wykonawczej przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k., a więc nie należy do kategorii przedmiotów, które służą lub są przeznaczone, w rozumieniu art. 44 § 2 k.k. do popełnienia tego przestępstwa (OSNKW 2008/11/88).

Symbolicznie, bo o jedną osobę w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego, spadła liczba oskarżonych o spowodowanie wypadków komunikacyjnych w stanie nietrzeźwości – 423 wobec 424 (16.08. - 15.12.2008 r.). Jednak w odniesieniu do poprzednich okresów utrzymano stały wzrost kierowanych aktów oskarżenia – w okresie 16.04.-15.08.2008 r. oskarżono 334, a w okresie 16.12.2007 r. – 15.04.2008 r. – 405 osób. Utrzymuje się również wzrost liczby kierowanych aktów oskarżenia wobec osób, którym zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., gdy stan nietrzeźwości sprawcy przekroczył 1 ‰ alkoholu we krwi lub 0,5 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza – z 15917 (16.12.2007 r. – 15.04.2008 r.) i 17220 (16.04. – 15.08.2008 r.) do 18661 (16.08. – 15.12.2008 r.) i 17501 w ostatnim okresie sprawozdawczym. Istotnie zmalała natomiast, w porównaniu z okresem poprzednim, liczba oskarżonych o kierowanie pojazdami niemechanicznymi. W okresie od 16.12.2008 r. do 15.04.2009 r. skierowano akty oskarżenia wobec 8932 osób, podczas gdy w trzech poprzednich okresach odpowiednio – 17147, 16721 i 10307.

Po zauważalnym w okresach poprzednich wzroście liczby sprawców przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, uprzednio skazanych za spowodowanie wypadku drogowego w stanie nietrzeźwości lub prowadzenie pojazdu w takim stanie, nastąpił zdecydowany spadek liczby tych osób. W okresie od 16.08. do 15.12.2008 r. takich osób było 7128 wobec 5278 w ostatnim okresie sprawozdawczym (spadek o 1850 osób).

Wskaźniki dotyczące skazania na kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania kary odnotowały kolejny wzrost (o 97 więcej niż w poprzednim okresie sprawozdawczym). Zmalała natomiast, po długotrwałym okresie wzrostu, liczba orzeczonych wobec sprawców środków karnych w postaci zakazu prowadzenia pojazdów oraz liczba orzeczonych kar grzywny. Orzeczono 4189 kar grzywny oraz 7010 środków karnych w postaci zakazu prowadzenia pojazdu mniej, niż w poprzednim okresie.

W 2009 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Prokuratura Krajowa monitorowała realizację przez podległe jednostki organizacyjne prokuratury obowiązku wykorzystywania instytucji sygnalizacji określonej w art. 19.k.p.k.

W 2009 r. odnotowano stosowanie instytucji sygnalizacji w 18 przypadkach.

Sygnalizacje dotyczyły następującej grupy uchybień mającej istotny wpływ na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- braku oznakowania skrzyżowania,
- niewłaściwego zabezpieczenia przejazdu kolejowego,
- niewłaściwej organizacji ruchu na przejściu dla pieszych na drodze krajowej,
- nieprawidłowego oznakowania wiaduktu,
- niewłaściwej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic,

- niewłaściwego stanu infrastruktury drogi, braku wydzielonego ciągu dla ruchu pieszych oraz utwardzonego pobocza,
- braku przejścia dla pieszych,
- niewłaściwego utrzymania drogi,
- nieprawidłowego oznaczenia przystanku tramwajowego,
- niewłaściwego stanu bezpieczeństwa mostu,
- braku oznaczenia zjazdu z drogi krajowej.

Nadto prokuratorzy podejmowali inne działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa w komunikacji. Z danych jednostek organizacyjnych prokuratury wynika, że najczęstszą przyczyną wypadków drogowych było nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego przez jego uczestników.

Podstawowym obowiązkiem prokuratury było więc prowadzenie działań prawnokarnych zmierzających do ukarania bądź wyeliminowania z uczestnictwa w ruchu osób naruszających zasady bezpieczeństwa.

Działania te polegały na wydawaniu postanowień o zatrzymaniu prawa jazdy wobec podejrzanych o kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego oraz wobec sprawców szczególnie poważnych wypadków drogowych, a także na kierowaniu do sądów aktów oskarżenia i formułowaniu stosownych wniosków o wymiar kary i orzeczenie środków karnych.

Nadto prokuratorzy kierowali do starostów wnioski o wszczęcie postępowań administracyjnych w przedmiocie określenia zdolności do prowadzenia pojazdów osób do tego uprawnionych, a przy tym uzależnionych od alkoholu lub środków odurzających. Działania te przyniosły efekty w postaci wydawania decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Odnotowano przypadki wystąpienia o cofnięcie uprawnień diagnostom, którzy bez przeprowadzenia właściwych badań, dopuszczali pojazdy do uczestniczenia w ruchu drogowym.

Spostrzeżenia wynikające z analizy prowadzonych postępowań były też przedmiotem spotkań służbowych prokuratorów z przedstawicielami miejscowych władz samorządów terytorialnych oraz organów Policji, a szczególnie intensywne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym podejmowali prokuratorzy z jednostek organizacyjnych, w których rejonie działania przebiegają ważne i ruchliwe drogi krajowe i gdzie występuje szczególne zagrożenie wypadkami drogowymi, w tym ze skutkiem śmiertelnym.

Prokuratorzy występowali o zwiększenie obecności patroli policji na drogach krajowych, wnioskowali o polepszenie stanu technicznego dróg.

Przy przeprowadzaniu oględzin miejsc wypadków ze skutkiem śmiertelnym zwracali uwagę na ewentualne niewłaściwe rozwiązania komunikacyjne, złą nawierzchnię dróg, niewłaściwe oświetlenie, czy też wadliwe oznakowanie dróg.

Z inicjatywy prokuratorów funkcjonariusze sekcji ruchu drogowego na terenie niektórych jednostek organizacyjnych przeprowadzili kontrolę przejazdów kolejowych pod kątem braków w oznakowaniu.

Prokuratorzy uczestniczyli w spotkaniach z młodzieżą szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w toku których poruszali tematy związane z bezpieczeństwem w ruchu drogowym.

1.8. Ministerstwo Środowiska

Informacje na temat działań na rzecz poprawy brd podejmowanych przez resort środowiska w 2009 r.

Inspekcja Ochrony Środowiska:

- w 2009 r. Inspektorzy Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w Białymstoku, Opolu, Rzeszowie i Zielonej Górze brali udział w organizowanych przez Policję i Inspekcję Transportu Drogowego kontrolach przewozów materiałów niebezpiecznych. Zakres kontroli obejmował spełnianie wymagań przez środki transportu drogowego, przeznaczone do przewozu towarów niebezpiecznych, poruszające się po drogach publicznych lub znajdujące się na terenie miejsc przeładunku takich towarów.
- niezależnie od udziału w kontrolach przewozów drogowych materiałów niebezpiecznych, organy Inspekcji Ochrony Środowiska podejmują działania w przypadku zaistnienia zdarzeń o znamionach poważnej awarii, spowodowanych przez środki transportu drogowego, przewożące tego rodzaju materiały. W 2010 r. Inspekcja Ochrony Środowiska podjęła 18 razy działania w przypadkach zdarzeń o znamionach poważnej awarii spowodowanych przez środki transportu drogowego przewożących materiały niebezpieczne (Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska: Małopolski, Mazowiecki, Opolski, Podlaski, Pomorski, Śląski, Warmińsko-Mazurski, Wielkopolski i Zachodnio-Pomorski). Podejmowanie takich działań umożliwia system całodobowych dyżurów i system łączności pomiędzy organami Inspekcji Ochrony Środowiska i odpowiednimi dla nich terenowo organami Państwowej Straży Pożarnej. W takich przypadkach dyżurni inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie przewidzianym prawem:
 - a) współdziałają z Państwową Strażą Pożarną i innymi organami właściwymi do prowadzenia akcji ratowniczej w prowadzonych przez nie akcjach;
 - b) ile akcja ratownicza nie doprowadziła do usunięcia skutków zdarzenia, prowadzą nadzór nad usuwaniem długotrwałych skutków zdarzenia.
- działaniem bezpośrednio przyczyniającym się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego było uniemożliwienie wprowadzenia na teren Polski wraków pojazdów lub części pochodzących z pojazdów powypadkowych, które to części zamontowane w innych powypadkowych pojazdach mogą powodować zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Główny Inspektor Ochrony Środowiska wydał ponad 100 decyzji zakazujących wwozu do Polski pojazdów wycofanych z eksploatacji lub zobowiązujących właściciela wraku (który jest odpadem) do przekazania go do stacji demontażu lub do punktu zbierania pojazdów. (Problemem pozostaje nadal trudność w formalnym uznaniu pojazdu powypadkowego za pojazd wycofany z eksploatacji, w wyniku czego pojazdy takie nadal poruszają się po polskich drogach. Trudność powyższa wynika z faktu, że w dokumentach pojazdu znacznie uszkodzonego w wyniku wypadku nie dokonuje się ani adnotacji o jego nienaprawialności ani o wypłacie odszkodowania z tytułu całkowitej szkody.).

W parkach narodowych, przez obszar których przebiegają ogólnie dostępne ciągi komunikacyjne, przecinające np. szlaki migracyjne ptaków do miejsc ich rozrodu, prowadzone jest przy szerokim udziale młodzieży szkolnej przenoszenie ptaków na drugą stronę ciągów komunikacyjnych. Ponadto, w obszarze parku narodowego, przy szlakach komunikacyjnych, ustawiane są znaki drogowe informujące o miejscach, wykorzystywanych przez zwierzęta do przechodzenia na drugą stronę szlaku. Ponadto, wykorzystując zapisy art. 10 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) dyrektor parku narodowego, uzgadniając zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wnioskuje, w odniesieniu do planowanych inwestycji drogowych w otulinie parku narodowego, o konieczności wybudowania bezpiecznych przejść dla zwierząt w istniejących korytarzach ekologicznych. Takie działania zrealizowano np. na terenie Parków Narodowych: Solińskim i Wielkopolskim.

Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), bezpośrednio nie dotyczy ruchu drogowego i stanu jego bezpieczeństwa, ale ma na celu stworzenie na terenie Polski szerszego systemu, gwarantującego skierowanie wszystkich

wyekspluataowanych pojazdów do profesjonalnych stacji demontażu. Według danych na dzień 11 stycznia 2010 r. w Polsce funkcjonuje 657 stacji demontażu i 117 punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Stacje demontażu podlegają corocznej kontroli przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji i innych obowiązków wynikających z przepisów o odpadach. W stacjach demontażu następuje wymontowanie przedmiotów wyposażenia i części przeznaczonych do ponownego użycia, jak również wymontowanie elementów nadających się do odzysku i recyklingu. Jednakże nie wszystkie przedmioty i części mogą zostać ponownie użyte w pojazdach zarejestrowanych w Polsce. Wykaz takich przedmiotów określono w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub negatywnie wpływa na środowisko (Dz. U. Nr 201, poz. 1666). Zgodnie z art. 66 ust. 4 pkt 1a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) zakazane jest stosowanie w pojeździe przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub negatywnie wpływa na środowisko.

Działania prowadzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez Centralne Biuro Prognoz Meteorologicznych (CBPM) w Warszawie i Biura Prognoz Meteorologicznych (BPM) w Białymstoku, Gdyni, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu i Szczecinie:

- przekazywanie w codziennych komunikatach informacji o warunkach drogowych w prognozie dla Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad i jej Oddziałów, centrów zarządzania kryzysowego, centralnych i lokalnych telewizji, radia, firm odpowiedzialnych za zimowe utrzymanie dróg, służb drogowych, firm transportowych itp. (wykorzystywane w serwisach informacyjnych dla kierowców: sytuacja bieżąca i prognoza);
- opracowywanie prognoz biometeorologicznych dla kierowców (wraz z oceną ryzyka wypadków);
- przekazywanie informacji o trudnych warunkach drogowych w prognozie uwzględniającej niebezpieczne zjawiska pogodowe tj. ograniczenie widzialności, śliskość na drogach, porywisty wiatr, zawieje, zamiecie itp.;
- udzielanie telefonicznych informacji o warunkach jazdy na zgłoszenie zainteresowanych;
- wydawanie ostrzeżeń meteorologicznych o gwałtownych zmianach pogody i występowaniu niebezpiecznych zjawisk atmosferycznych m. in. do Centrów Zarządzania Kryzysowego, Urzędów Wojewódzkich, a także odbiorców komercyjnych;
- szkolenia dla przedstawicieli firm współpracujących z CBPM i BPM;
- podawanie, na życzenie klienta, dodatkowej informacji telefonicznej w przypadku niebezpiecznych warunków pogodowych.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, V osi priorytetowej, przewidziano działanie 5.2: Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych. W latach 2008-2009 ogłoszono dwa nabory wniosków na projekty polegające na zniesieniu lub ograniczeniu barier dla przemieszczania się zwierząt, które tworzy istniejąca infrastruktura oraz przywracanie i poprawa łączności między obszarami chronionymi, w szczególności między obszarami Natura 2000. Złożono 9 wniosków o dofinansowanie, z których 4 w dalszym ciągu podlegają ocenie. Żaden z ocenianych wniosków nie dotyczy budowy przejść nad obiektami drogowymi. W związku z bardzo małym zainteresowaniem wnioskodawców oraz niską jakością złożonych projektów, w zakresie działania 5.2 nie planuje się ogłaszania kolejnych naborów. Na bieżąco prowadzone są przez Ministerstwo Środowiska działania dotyczące serwisowania i przeglądów technicznych środków transportu będących w dyspozycji Ministerstwa Środowiska. Wszystkie pojazdy samochodowe przechodzą okresowe przeglądy techniczne wymagane przez producenta danej marki auta wyłącznie w autoryzowanych punktach serwisowych (wymagania czystości spalin – normy EURO 3 i EURO 4). Jednocześnie prowadzone są szkolenia wewnętrzne kierowców z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego i udzielania pierwszej pomocy. Zatrudnieni kierowcy posiadają stosowne uprawnienia do prowadzenia pojazdów (niejednokrotnie wyższe niż wymagane).

1.9. Ministerstwo Gospodarki

Działania na rzecz poprawy brd realizowane w 2009 r. w obszarze nadzorowanym przez Ministra Gospodarki, były związane z badaniami:

- autobusów,
- samochodów ciężarowych,
- samochodów osobowych i dostawczych,
- przyczep,
- urządzeń zabezpieczających przed wjechaniem z boku (Regulamin EKG ONZ nr 73),
- urządzeń zabezpieczających przed wjechaniem pod tył (Regulamin EKG ONZ nr 58),
- urządzeń zabezpieczających dla dzieci (Regulamin EKG ONZ nr 44),
- urządzeń do łączenia pojazdów,
- urządzeń elektronicznych do pojazdów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jazdy.

W 2009 r. PIMOT przeprowadził łącznie ponad 650 badań homologacyjnych wyrobów motoryzacyjnych (w tym: siedzenia do poj. kat. M1, M2 i M3, pasy bezpieczeństwa, okładziny hamulcowe). Badania homologacyjne stanowią barierę eliminującą z ruchu drogowego i rynku motoryzacyjnego części, które nie spełniają wymagań bezpieczeństwa, a także ponad 150 badań certyfikacyjnych na znak bezpieczeństwa „B” na zlecenie przedsiębiorców, którzy chcieli potwierdzić, że wyroby wprowadzane przez nich na rynek są bezpieczne.

W ramach działań zmierzających do poprawy brd 19 maja 2009 r. w Przemysłowym Instytucie Motoryzacji, we współpracy z wydziałem Samochodów i Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej, pod auspicjami KRBRD odbył się pokazowy crash-test motocykla z samochodem osobowym.

Ponadto, w ramach działań zmierzających do ograniczenia ruchu drogowym ilości pijanych kierowców, opracowano w Przemysłowym Instytucie Motoryzacji *urządzenie ograniczające swobodę jazdy pojazdami samochodowymi kierowcom będącym pod wpływem alkoholu*; urządzenie to jest przedmiotem zgłoszenia patentowego.

Przemysłowy Instytut Motoryzacji wspólnie z Polską Izbą Stacji Kontroli Pojazdów zorganizował w kwietniu 2009r. konferencję szkoleniową dla pracowników stacji kontroli pojazdów. W czasie konferencji zwracano szczególną uwagę na podniesienie świadomości diagnostów w zakresie bezpośredniego wpływu ich pracy na bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego.

W 2009r. PIMOT prowadził pokazy edukacyjne dla młodzieży szkolnej, studentów i uczniów szkół samochodowych przy wykorzystaniu unikatowego symulatora zderzeń.

Przemysłowy Instytut Motoryzacji przygotował propozycje: zmian legislacyjnych mających na celu usprawnienie funkcjonowania systemu homologacji w Polsce oraz objęcia nadzorem Państwa elementów pojazdów mających wpływ na bezpieczeństwo i nieobjętych systemem homologacji (tj. elementy układów kierowniczego i hamulcowego).

W Przemysłowym Instytucie Motoryzacji realizowano szereg projektów naukowo-badawczych, których celem było poszukiwanie nowych innowacyjnych rozwiązań technicznych zwiększających poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a w tym m.in.:

- analiza możliwości poprawy bezpieczeństwa biernego przy przewozie dzieci i młodzieży w autobusie szkolnym;
- analiza możliwości zmniejszenia skutków zderzenia bocznego samochodu.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Pracownicy PIMOT brali udział w licznych konferencjach naukowych, seminariach i akcjach promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego, publikowali artykuły, a w tym m.in.:

Nazwa konferencji (wydarzenia), miejsce, termin	Rodzaj uczestnictwa, ew. tytuł referatu
V Konferencja szkoleniowa PISKP, Zakopane; 21.-23.04.2009r.	Ref.1 „Znaczenie homologacji w systemie bezpieczeństwa ruchu drogowego” Ref.2 „Urządzenia sprzęgające pojazdów samochodowych”
Crash-Test motocyklisty z pojazdem w PIMOT, 19.05.2009r.	Sesja naukowo – pogładowa; organizator
Piknik Naukowy, Warszawa, 30.05.2009 r.	Wystawca, tematyka przewodnia: przewożenie dzieci w fotelikach „Sposób montowania”
Akcja we Wrocławiu, luty 2009 i w Gdańsku, czerwiec 2009 „Taksówka z fotelikiem”	Patronat PIMOT
X Międzynarodowe Sympozjum IPMiT „Doskonalenie konstrukcji oraz metod eksploatacji pojazdów mechanicznych – Pojazdy 2009”, Instytut Poj. Mech. i Transportu, WAT, Rynia; 15-17.06.2009 r.	Ref.: „Projekt systemu oceny i klasyfikacji pojazdów oraz urządzeń samochodowych w aspekcie kompatybilności elektromagnetycznej” Ref.: „Ocena poprawności wykonania typowych manewrów w ruchu samochodu a wysiłek kierowania”
Targi „Nauka dla Gospodarki 2009, Poznań, 16. – 19.06.2009 r.	Ekspozycja
Międzynarodowa Konferencja KONES 2009; 13-16.09.2009r.	Ref.: „Investigations of electric field strength (In EMC context) In chosen vehicles exposed to electromagnetic field”
Targi Kind und Jugend, 16.09.-19.09.09, Kolonia	Obserwator
I Konf. PTPE „Pojazdy Ekologiczne”, PW-SIMR, Warszawa; 14.09.2009 r.	Ref.: „Proekologiczne działania w motoryzacji polskiej”
XI Konferencja „Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych, „Wypadki 2009, Org. Kraków, Instytut Ekspertyz Sądowych, 7. – 9.10.2009 r., Tarnów	Ref.: „Analiza kontrolowanych zderzeń samochodu osobowego z przeszkodami”
XX Międzynarodowe Targi Technik Motoryzacyjnych i Międzynarodowe Targi Motoryzacyjne, 9-11.10.09 r. Katowice	PIMOT objął patronat merytoryczny na Targami
IX Międz. Konferencja Hamulcowa „Forum Rozwoju Bezpieczeństwa Pojazdów”, Łódź, 5 - 6.11.2009 r.	PIMOT współorganizator z Politechniką Łódzką, FOS Polmo Łódź, SIMP
Akcja „Taksówka z fotelikiem”, Olsztyn - wrzesień- październik, Katowice, Chorzów, Sosnowiec – październik-listopad	Patronat PIMOT, Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
IV Konferencja Stow.Dystrybutorów i Producentów Części Motoryzacyjnych, Warszawa, 26.11.2009 r.	„Ref. „Przepisy homologacyjne i inne związane z motoryzacją w kształtowaniu bezpieczeństwa ruchu drogowego i środowiska”

2. Działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego przez inne podmioty oraz organizacje społeczne

2.1. Instytut Badawczy Dróg i Mostów

2.1.1. Prace wdrożeniowe, badawcze i eksperckie

- Zakończenie prac nad projektem i wdrożeniem nowej generacji znaków drogowych o zmiennej treści,
- Wykorzystanie systemów telepatycznych w zarządzaniu ruchem na drogach publicznych w aspekcie obowiązujących przepisów na przykładzie Warszawskiego Węzła Dróg Krajowych łączącego miejscowości Warszawa, Janki, Grójec i Mszczonów,
- Bezpieczeństwo ruchu drogowego na oświetlonych i nieoświetlonych przejściach dla pieszych,
- Udział w pracach powołanego przez Ministerstwo Infrastruktury zespołu ekspertów opiniujących opracowywaną Strategię Rozwoju Inteligentnych Systemów Transportu w Polsce – w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- Opinie eksperckie projektów zgłoszonych o dofinansowania w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013, Priorytet VIII: Bezpieczeństwo Transportu i Krajowe Sieci Transportowe, Działanie 8.2: Drogi Krajowe Poza Siecią TEN-T, m.in.:
 - Przebudowa drogi krajowej nr 5 w Lesznie, odcinek ul. Fabryczna-Południowa granica miasta - etap II,
 - Budowa Trasy Mostu Północnego od węzła z ul. Modlińską oraz od węzła z ul. Pułkową do węzła przesiadkowego „Młociny”,
 - Przebudowa drogi krajowej nr 9 – ulicy Słowackiego w Radomiu na odcinku od ronda Matki Bożej Fatimskiej do granic miasta,
 - Budowa węzła Naramowska w ciągu ulicy Lechickiej w Poznaniu (DK 92),
 - Budowa mostu przez rzekę San w Przemyśle wraz z dojazdami łączącymi drogę krajową nr 28 z drogą wojewódzką nr 884,
 - Przebudowa drogi krajowej nr 94 na terenie miasta Dąbrowa Górnicza,
 - Budowa obwodnicy północnej Nowego Sącza – przełożenie DK 28 Zator-Przemyśl na terenie Nowego Sącza.
- Opinia w sprawie propozycji rozwiązań komunikacyjnych w rejonie węzła Elbląg-Wschód,
- Opinia dotycząca przebiegu projektowanej drogi S-6 na odcinku Łęborg – Ługi, tzw. Wariant południowy z korektą,
- Opinia dotycząca zasadności stosowania bariery ochronnej w tunelu w ciągu ulic Grunwaldzkiej i Powstańców Warszawy w Sopocie,
- Opracowanie materiałów studialnych służących wdrożeniu w Polsce estymacji kosztów zewnętrznych (m.in. wypadków drogowych) transportu drogowego,
- Nadzór naukowo – techniczny nad systemem CONNECT – prowadzenie stałego monitoringu i nadzoru nad prawidłowym działaniem systemu, archiwizacja danych pozyskiwanych z systemu,
- Nadzór merytoryczny nad pomiarami właściwości przeciwpoślizgowych – zleceniodawca GDDKIA,
- Opracowanie Inteligentnego Systemu Kompleksowej Identyfikacji Pojazdów „ISKIP” identyfikującego cechy pojazdów takie jak: marka, model, kolor, tablica rejestracyjna. Celem wdrożenia systemu jest poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym ochrony granic oraz ograniczenia ilości kradzieży pojazdów i wykroczeń drogowych,
- Analiza zmienności właściwości przeciwpoślizgowych warstwy ścieralnej nawierzchni w początkowym okresie jej eksploatacji – zleceniodawca GDDKIA,
- Aktywne drogowe znaki pionowe i urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego – zalecenia udzielania aprobat technicznych,

- Opracowanie aktywnej Inteligentnej Bariery Drogowej i Mostowej „IBDIM”. Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg, w tym poprawa konkurencyjności polskich producentów barier drogowych,
- Testy zderzeniowe barier drogowych wg PN-EN-1317 – zlecenia producentów barier drogowych,
- Certyfikacja barier drogowych na podstawie normy zharmonizowanej PN-EN-1317-5, zlecenia producentów barier drogowych.

2.1.2. *Udział w realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych UE*

- *COST 353 (Winter Service Strategies for Increased European Road Safety)* – program badań strategii i standardów zimowego utrzymania dróg w Europie i ich wpływu na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- *COST 358 (Pedestrian Quality Needs)* – opracowanie standardów organizacji i projektowania ciągów pieszych na terenach zurbanizowanych, w celu zwiększenia bezpieczeństwa i atrakcyjności poruszania się po mieście pieszo.
- *COST TU0602 (Land Management for Urban Dynamics)* – opracowanie standardów rozwoju przestrzennego miast, z uwzględnieniem aspektów organizacji systemu transportu generującego mniej wypadków drogowych.
- *COST TU0804 (Survey Harmonisation with New Technologies Improvement - SHANTI)* – opracowanie jednolitych standardów pomiarów podróży w UE oraz poprawa nowych technologii z tym związanych.
- *COST TU0702 (Real-time Monitoring, Surveillance and Control of Road Networks under Adverse Weather Conditions)* – opracowanie działań, rozwój, promocja i implementacja narzędzi i strategii złagodzenia wpływu warunków pogodowych na nawierzchnie drogowe.

2.1.3. *Współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej oraz pozarządowymi*

- z Ministerstwem Infrastruktury,
- z Biurem Ruchu Drogowego KGP,
- z KRBRD,
- z GDDKiA,
- z Biurem Drogownictwa i Komunikacji, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy,
- z Grupą Roboczą *Widziane z chodnika* Okręgu Mazowieckiego Polskiego Związku Niewidomych,
- z Wydziałami Inżynierii Lądowej i Transportu Politechniki Warszawskiej,
- z Wydziałem Nauk Technicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego,
- z Instytutem Optyki Stosowanej,
- z Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

2.2. Instytut Transportu Samochodowego

W Instytucie Transportu Samochodowego w 2009 roku prowadzono prace w następujących obszarach:

- prace naukowo-badawcze,
- działalność edukacyjno-popularyzatorska oraz szkoleniowa,
- współpraca międzynarodowa,
- współpraca z instytucjami rządowymi i pozarządowymi oraz organizacjami społecznymi.

2.2.1. Prace naukowo-badawcze wykonane w 2009 r.

- Prace dla Ministerstwa Infrastruktury:
 - Stan bezpieczeństwa na polskich drogach w 2008 roku,
 - Wpływ obowiązku jazdy z włączonymi światłami w dzień na bezpieczeństwo ruchu drogowego - część II analiza danych z lat 2006, 2008, 2009,
 - Ekspertyzy i interpretacje dotyczące :
 - przepisów dotyczące badań technicznych pojazdów,
 - Analiza kosztów zcentralizowania egzaminów ADR,
 - Opracowanie bazy pytań dla kierowców zawodowych kat. C,
- Prace statutowe:
 - Bezpieczeństwo w ruchu drogowym i podróżowanie osób z niepełnosprawnych. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym pieszych, rowerzystów i kierujących pojazdami,
 - Analiza przydatności środków dydaktycznych stosowanych w szkoleniu kierowców zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem środków multimedialnych,
 - Bezpieczeństwo ruchu drogowego w Polsce – analiza danych z wyroków sądowych (kierowcy pod wpływem alkoholu),
 - Opracowanie nowych modułów wspomagających system Centralnego Katalogu ITS marek i typów pojazdów z wykorzystaniem heurystycznych technik wnioskowania i analizy danych,
 - Opracowanie systemu badania skuteczności działania hamulców ciągników i przyczep rolniczych w warunkach drogowych,
 - Koncepcja i projekt techniczny urządzenia do badania prędkości maksymalnej motorowerów,
 - Aktualizacja programu szkolenia przeznaczonego dla kierowców, przedsiębiorców, techników warsztatowych oraz służb uprawnionych do kontroli pojazdów wyposażonych w tachograf cyfrowy,
 - Opracowanie wzorcowego programu szkoleń kierowców zawodowych – kontynuowana,
 - Opracowanie Podręcznika dla kierowców zawodowych,
 - Uwarunkowania ryzykownych zachowań kierowców w ruchu drogowym oraz metody ich ograniczania,
 - Stres a zachowanie kierowcy w ruchu drogowym,
- Udział w realizacji projektów badawczych UE:
 - CARE – europejska baza danych o wypadkach drogowych,
 - DRUID - prowadzenie pojazdu pod wpływem narkotyków, alkoholu i leków,
 - CLOSE TO – nowatorska metoda szkolenia kierowców,
 - ERIC – multimedialne programy edukacyjne do szkolenia kierowców,
 - SAFEWAY2SCHOOL – zintegrowany system bezpiecznego przewożenia dzieci do szkoły,
 - SHLOW – edukacja studentów w zakresie ograniczania prędkości,
 - ROAD SAFETY PIN – dane i informacje o brd w krajach członkowskich ETSC,
 - Leonardo da Vinci – utrzymanie zatrudnienia na rynku pracy kierowców,
 - Leonardo da Vinci - szkolenie trenerów kierowców zawodowych (TOI),

- Udział w realizacji krajowych projektów badawczych:
 - Temat: „Opracowanie systemu badań i oceny części, podzespołów i płynów eksploatacyjnych stosowanych w pojazdach samochodowych dla zachowania bezpieczeństwa ich użytkowania”. Nr projektu N R10 0017 06. Okres realizacji 2009-2012 - podniesienie bezpieczeństwa i niezawodności eksploatacji pojazdów poprzez zaproponowanie systemu badań i oceny części mających bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo pojazdu na drodze, które są stosowane jako części zamienne podczas napraw okresowych i powypadkowych,
 - Temat: „Opracowanie hamulców do pojazdów opancerzonych z wykorzystaniem kompozytów o dużej energochłonności i skuteczności hamowania”. Nr projektu O R00 0061 06. Okres realizacji 2008-2010 - projekt ma na celu zaproponowanie nowego rozwiązania materiałowo-konstrukcyjnego, podnoszącego bezpieczeństwo w ruchu na drodze publicznej a jednocześnie poprawiającego właściwości operacyjne pojazdów specjalnych.

2.2.2. Działalność edukacyjno-popularyzatorska

- Wydanie 4 numerów Kwartalnika BRD,
- Prowadzenie strony INTERNET www.cbr.home.pl
- Prowadzenie strony INTERNET www.klubpanceremika.pl zawierające materiały dla dzieci, dla rodziców, dla nauczycieli, dla prasy),
- Opracowanie biuletynu informacyjnego „Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w krajach OECD”,
- Rozpowszechnienie Poradnika Dydaktycznego *Wychowanie komunikacyjne dzieci i młodzieży*,
- Wydanie i rozpowszechnianie książki *Bezpieczeństwo ruchu drogowego. Teoria i praktyka szkoleń*,
- Udział w szkoleniu i egzaminowaniu 150 instruktorów nauki jazdy na certyfikat kompetencji personelu w woj. pomorskim w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”,
- W ramach wspólnego przedsięwzięcia Sekretariatu Krajowej Rady BRD i ITS *Popularyzacja zagadnień bezpieczeństwa ruchu drogowego* zakup i rozpowszechnienie materiały bezpieczeństwa ruchu drogowego, takich jak:
 - Torby i plecaki z materiałów odblaskowych,
 - Elementy odblaskowe (opaski, zawieszki, naklejki dla rowerzysty, pieszego).
- Rozpowszechnienie ulotek propagandowych:
 - Starość to nie choroba – bądź aktywny!
 - Kierowco! – w spotkaniu z Tobą na drodze pieszy nie ma szans,
 - Chodził pieszy koło drogi... Nie ma ręki ani nogi....,
 - Na kogo wypadnie – na tego bęc!
 - Dołącz do nas! Nasza Klika – KLIKA W FOTELIKACH.

Ulotki były rozpowszechniane w ramach współpracy z Policją, WORD-ami, Ośrodkami Szkolenia Kierowców pod patronatem ITS, nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz innymi organizatorami programów edukacyjnych.

- Prowadzenie zajęć dydaktycznych w zakresie brd w przedszkolach i szkołach podstawowych wg opracowanych w ITS scenariuszy
- Współpraca przy organizacji imprez popularyzujących brd jak konkursy, seminaria, happeningi,
- Współpraca z mediami ,
- Przygotowanie artykułów do prasy krajowej i zagranicznej,
- Wygłaszanie referatów na konferencjach krajowych i międzynarodowych,
- Prezentacja zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego podczas i Pikniku Naukowego Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik,
- Współpraca przy organizacji emisji Internetowego Radia EURO z siedziby ITS na temat badań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- Szkolenie użytkowników systemu tachografów cyfrowych i czasu pracy kierowców (ok. 500 osób),

- Popularyzacja broszur z serii Biblioteka ITS:
 - Mierzenia jakości pracy OSK – instrukcja - zeszyt nr 2,
 - Standardy kwalifikacji zawodowych dla zawodów: instruktor nauki jazdy, egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami – zeszyt nr 3,
 - Jakość i ewaluacja w szkoleniu kierowców – zeszyt nr 1,
- Obsługa techniczna egzaminów na egzaminatorów kandydatów na kierowców – praca ciągła,
- Opracowanie aktualnego podręcznika Kompendium wiedzy kierowcy zawodowego,
- Publikacja materiałów szkoleniowych, instruktażowych, podręczników dla kierowców i osób związanych z transportem drogowym, których zasadniczą ideą jest dbałość o prawidłowe i gruntowne przekazanie wiedzy o bezpieczeństwie w transporcie, ruchu drogowym i właściwej ocenie instytucji odpowiedzialnych za szkolenia w tym zakresie. Należy tu wymienić: Podręcznik dla osób ubiegających się o certyfikat kompetencji zawodowych w krajowym transporcie drogowym; Podręcznik dla osób ubiegających się o certyfikat kompetencji zawodowych w międzynarodowym transporcie drogowym; Kompendium wiedzy kierowcy zawodowego; Mierzenie jakości pracy OSK.
 - Organizacja konferencji „Ofiary Wypadków Drogowych - Nasza Wspólna Odpowiedzialność” wspólnie z Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Infrastruktury, Alter Ego - Stowarzyszeniem Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach i Kolizjach Drogowych oraz Sanktuarium Błogosławionej Karoliny Kózkówny w Zabawie.
- Organizacja Dnia Bezpiecznego Kierowcy. W Dniu Św. Krzysztofa, patrona kierowców, wszyscy partnerzy (Krajowy Duszpasterz Kierowców, Fundacja Kierowca Bezpieczny oraz ITS) akcji apelowali o ostrożną i rozsądną jazdę na co dzień, aby wszystkim po polskich drogach podróżowało się bezpiecznie.
- Prezentacja Symulatora zderzeń oraz symulatora dachowania
- Studia podyplomowe Psychologia Transportu i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

2.2.3. *Współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej oraz pozarządowymi*

- Współpraca z Sekretariatem Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w zakresie badań i analiz bezpieczeństwa ruchu drogowego, promocji bezpiecznych zachowań oraz używania materiałów zwiększających bezpieczeństwo,
- Współpraca z Komendą Główną Policji w zakresie działań promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego,
- Współpraca z Automobilklubem Polskim i Polskim Związkiem Motorowym w zakresie upowszechniania zasad bezpiecznego poruszania się po drogach,
- Udział w pracach Wojewódzkich Rad Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
- Współpraca z władzami powiatów i gmin w organizowaniu działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- Patronat ITS nad Ośrodkami Szkolenia Kierowców,
- Współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego jak: Partnerstwo na rzecz Bezpieczeństwa Drogowego, Alter Ego, Droga i Bezpieczeństwo, Fundacja Zapobiegania Wypadkom Drogowym,
- Współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami osób niepełnosprawnych w zakresie mobilności i bezpieczeństwa tej grupy społeczeństwa,
- Udział w pracach podkomisji sejmowych,
- Współpraca z ośrodkami szkolącymi dla potrzeb certyfikacji,
- Współpraca z MI, GDDKiA, GITD, BOTM, WORD, starostwa powiatowe, OSK, MSWiA, Urząd m.st. Warszawy, zrzeszenia przewoźników.

2.2.4. *Współpraca międzynarodowa*

- Współpraca w ramach OECD IRTAD jako koordynator krajowy wyznaczony przez MI ze strony Polski w międzynarodowej bazie danych z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- Udział w pracach grupy roboczej Unii Europejskiej jako koordynator krajowy wyznaczony przez MI ze strony Polski przy tworzeniu i eksploatacji Europejskiej Bazy Danych o Wypadkach CARE,
- Współpraca w ramach Europejskiego Obserwatorium BRD,
- Udział w pracach grup eksperckich European Enhanced Vehicle-safety Committee EEVC,
- Udział w pracach Prevention Routiere Internationale PRI,
- Udział w pracach grup eksperckich European Transport Safety Council ETSC,
- Udział w pracach grup eksperckich European Conference on Transport Research Institutes ECTRI.

2.3. *Polski Związek Motorowy*

- W dniu 14 lutego 2009 r. odbyła się impreza *Ratować każdy może*, zorganizowana przez Ratowników Drogowych PZM z Automobilklubu Kieleckiego. Była to pierwsza w tym roku impreza w ramach prowadzonej przez Automobilklub Kielecki akcji pod hasłem *Ratować każdy może*, promującej naukę udzielania pierwszej pomocy. Impreza miała charakter edukacyjny. Jej celem było przekazanie uczestnikom imprezy informacji na temat właściwych zachowań wobec innych uczestników ruchu drogowego oraz nauka podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy. *Ratować każdy może* - to idea, jak pomagać innym w sytuacjach zagrożenia najcenniejszego dobra ludzkiego – życia. Osoby chętne do zapoznania się z tajnikami udzielania pierwszej pomocy mogły liczyć na fachową pomoc. Instruktorzy Ratownictwa Drogowego z Automobilklubu prezentowali praktyczne umiejętności udzielania pierwszej pomocy wraz z instruktażem. Odbył się także pokaz właściwego zabezpieczenia miejsca wypadku. Wszyscy uczestnicy imprezy mogli sprawdzić swoją wiedzę i umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy poprzez udział w ćwiczeniach praktycznych resuscytacji krążeniowo-oddechowej na przystosowanych do tego celu manekinach, a także wypełniając anonimową ankietę w formie testu. Ponieważ wszyscy jesteśmy uczestnikami ruchu drogowego – czasem jako kierowcy, czasem pasażerowie, bardzo często jako piesi, dlatego też impreza była adresowana do szerokiego grona odbiorców w różnym wieku i spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem. Patronat medialny imprezy został objęty przez: Radio Kielce, TVP Kielce, Radio Planeta Fm oraz Redakcję *Echo Dnia* w Kielcach.
- Automobilklub Kielecki w I półroczu 2009 r. zorganizował kilka imprez dla dzieci i młodzieży szkolnej p.n. *Stop dziecko na drodze*, *Letnie kryterium rowerowe*, *Bezpieczne wakacje*. Były to imprezy mające na celu doskonalenie umiejętności jazdy rowerem połączone z wykładami i pogadankami na temat zasad bezpiecznego korzystania przez dzieci i młodzież szkolną z dróg publicznych, a także nauką udzielania pierwszej pomocy. Łącznie w imprezach wzięło udział 267 uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjalnych.
- 5 marca 2009 r. ruszyła pierwsza polska kampania informacyjna międzynarodowego Projektu pt. *Europejski Atlas Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego* w ramach Europejskiego Programu Oceny Ryzyka na Drogach EuroRAP. Europejski Atlas Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego to mapa Europy pokazująca najbardziej niebezpieczne (czarne) drogi w poszczególnych państwach Europy, opatrzona komentarzem dotyczącym zagadnień brd. W Projekt Europejskiego Atlasu BRD zaangażowanych jest 10 państw (Niemcy, Hiszpania, Holandia, Belgia, Szwecja, Wielka Brytania, Włochy, Słowacja, Czechy, Polska) przygotowujących mapy krajowe, które w 2010 r. stworzą mapę Europy.

Mapa ryzyka indywidualnego na drogach międzynarodowych w Polsce przedstawia ryzyko indywidualne, mierzone częstotliwością wypadków i wskazuje średnie ryzyko bycia ofiarą śmiertelną lub ciężko ranną wypadku. Mapa umożliwia każdemu kierowcy identyfikację najbezpieczniejszych i najbardziej niebezpiecznych odcinków dróg w regionie lub kraju, a także jest pomocna przy planowaniu podróży – kierowcy mogą świadomie wybrać trasę według kryterium minimalizacji ryzyka w ruchu drogowym. Celem kampanii jest podniesienie świadomości uczestników ruchu drogowego i całego społeczeństwa nt. poziomu ryzyka na drogach międzynarodowych w Polsce, poprzez zakomunikowanie szerokiemu gronu odbiorców mapy bezpieczeństwa dróg w Polsce wraz z komentarzem zrozumiałym dla użytkowników dróg jak i specjalistów.

Polska edycja Projektu Europejski Atlas BRD realizowana jest przez:

- Fundację Rozwoju Inżynierii Lądowej (generalny wykonawca),
- PZM,
- Politechnikę Gdańską.

Do współpracy zaproszono także innych partnerów, którzy:

- udostępnili dane o wypadkach drogowych (KGP),

- udostępnił dane o sieci drogowej i ruchu drogowym (GDDKiA),
- wsparł kampanię informacyjną: Sekretariat KRBRD, Toyota Motor Poland, Shell Polska, 3M Poland,
- wsparł projekt medialnie: Polskie Radio, Auto Świat, Wirtualna Polska.

Projekt współfinansowany jest przez EuroRAP korzystający ze środków: Komisji Europejskiej, FiA (Foundation for the Automobile and Society), Toyota Motor Europe, ACEA (Europejskiego Związku Producentów Samochodów) oraz ze środków Fundacji Rozwoju Inżynierii Lądowej.

- Z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet w dniu 8 marca 2009 r. Automobilklub Wielkopolski uczestniczył w organizowanej przez Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Poznania imprezie *Babskie miasto*. Urząd miasta zorganizował dni otwarte, by Panie mogły skorzystać z bezpłatnych porad lekarzy, specjalistów, wysłuchać prelekcji n/t brd lub uczestniczyć w mini szkoleniu z pierwszej pomocy (nauka reanimacji, pokaz defibrylacji etc.) Przedłużeniem tej imprezy był Festyn z Okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka 1 czerwca 2009 r., zagadnienia te były powtórzone, a działalność rozszerzona o wiele licznych konkurencji dla dzieci. Na imprezę przybyło kilka tysięcy osób.
- Automobilklub Wielkopolski w I półroczu 2009 r. przeprowadził imprezy *Z ulicy na tor*. Po wielomiesięcznych rozmowach kwalifikacyjnych kilkudziesięciu kierowców startowało w przejazdach równoległych na profesjonalnym torze. Odcinek, na którym rozgrywany był „pojedynek”, czyli przejazdy w parach na dystansie 400 metrów, trzeba było pokonać jak najszybciej, w warunkach profesjonalnego zabezpieczenia prób. Czas mierzony był za pomocą fotokomórek ET+RT. Dodatkową atrakcją po każdym zakończonym biegu była możliwość przejechania całego okrążenia po Torze *Poznań*. Startować mógł każdy kierowca/motocyklista oraz każdy zarejestrowany i sprawny samochód/motocykl, który został przebadany i przydzielony do odpowiedniej klasy wg. pojemności silnika. Wyścigi odbywały się w warunkach bezpiecznych z udziałem profesjonalnych służb. Celem imprezy była próba przeniesienia nielegalnych nocnych jazd po ulicach miast na bezpieczny obiekt.
- Automobilklub Wielkopolski zaproponował zmotoryzowanym wzięcie udziału w cyklicznych imprezach pod hasłem *Dzień Automobilisty* oraz *Dzień Motocyklisty*. Założeniem tych dni było umożliwienie poruszającym się na co dzień po drogach publicznych konfrontowania swoich umiejętności oraz korygowania nieprawidłowych nawyków. Podczas *Dnia Motocyklisty* i *Dnia Automobilisty* na Torze *Poznań* można było skorzystać z rad doświadczonych instruktorów. Przyjazd wielu zmotoryzowanych świadczy o tym, że warto korzystać z możliwości bezpiecznego i dokładnego zapoznania się z eksploatowanym pojazdem, by zwiększyć świadomość panowania nad nim.
- Od kilku lat działania Automobilklubu Wielkopolskiego skupiają się na współpracy z mediami. W Radio Merkury podawane są informacje o zmianach związanych z wprowadzeniem nowych przepisów oraz sprawach związanych z brd. W publikacjach prasowych zamieszczane są artykuły o bezpieczeństwie w ruchu drogowym, ciekawostki motoryzacyjne oraz poradnictwo prawne i techniczne.
- W dniu 26 kwietnia 2009 r. na terenie Autodromu Automobilklubu Polski przy ul. Powstańców Śląskich 128 w Warszawie, odbyła się impreza pod nazwą *Otwarcie Sezonu Motocyklowego* której współorganizatorami byli: Biuro Ruchu Drogowego KGP, ITS, KRBRD, PZM, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Warszawie oraz Automobilklub Polski. Głównym przekazem imprezy było bezpieczeństwo motocyklistów poruszających się po naszych drogach. Pozyskano do współpracy stosowne służby Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy oraz Policję, która prezentowała Wydział Ruchu Drogowego (WRD), Wydział Prewencji, Wydział Kadr KSP. Odbyły się pokazy na symulatorze zderzeń. Pracownicy i działacze Automobilklubu Polski obsługiwali wraz z Policją miasteczko ruchu drogowego oraz przebieg egzaminów na kartę rowerową.
- 15 maja 2009 r. odbyła się w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie trzecia edycja konferencji pod tytułem *Wojna drogowa - spotkanie z mistrzami kierownicy*. Tegoroczna impreza przyciągnęła nie tylko studentów, ale także słuchaczy szkół medycznych. PZM drugi rok z rzędu wspierał tę inicjatywę. Impreza ma zwrócić uwagę na dramat jakim są wypadki drogowe. Pod tym względem nasz kraj

należy do niechlubnej europejskiej czołówki. Fakt ten skłonił już trzy lata temu do zorganizowania konferencji poświęconej brd, skierowanej właśnie do kierowców z grupy największego ryzyka. W trakcie spotkań dyskutowano o doskonaleniu jazdy i możliwościach zmniejszenia liczby wypadków z udziałem młodych kierowców, a organizatorami imprezy byli obok Studenckiego Koła Naukowego Transportu, Spedycji i Logistyki z SGH, także Samorząd Studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Szkoła Główna Służby Pożarniczej (jedyna tego typu uczelnia w Europie). Konferencja zaczęła się od wyboru Ambasadora Bezpieczeństwa. Odpowiadano na pytania z zasad ruchu drogowego, pierwszej pomocy, ochrony przeciwpożarowej, psychologii transportu i obsługi samochodu. Kandydaci musieli również wykazać się spostrzegawczością i umiejętnością postępowania z nieodpowiedzialnymi kierowcami. PZM ufundował nagrody dla zwycięzców tej konkurencji. Potem nadszedł czas na dyskusję z ekspertami na temat szkoleń kierowców i popełnianych w ich trakcie błędów, odpowiedzialności społecznej uczestników ruchu drogowego i konsekwencji wypadków z udziałem motocykli. O badaniach psychologicznych kierowców, w tym sprawców wypadków, mówiła przedstawicielka ITS, o niesieniu pomocy ofiarom wypadku ratownik WOPR i Ambador Bezpieczeństwa 2008, a o bezpiecznej jeździe gość specjalny - wielokrotny rajdowy mistrz Polski i prezes Automobilklubu Polski - Romuald Chałas. Opowiadano również o specyfice pracy kierowców rządowych, organizowanych przez Biuro Ochrony Rządu szkoleniach i zaskakujących sytuacjach z pracy funkcjonariuszy Biura. Sporą atrakcją *Wojny drogowej* były niewątpliwie kursy z zakresu udzielania pierwszej pomocy medycznej i ratownictwa gaśniczego, połączone z pokazami nowoczesnego sprzętu strażackiego do uwalniania osób zakleszczonych we wrakach pojazdów. Tę część imprezy poprowadzili wykładowcy i studenci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Szkoły Głównej Służby Pożarniczej.

- Okręgowa Komisja Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego PZM w Zielonej Górze w dniu 15.05.2009 r. wspólnie z Radiem Zachód przeprowadziła akcję propagandową z zakresu znajomości przepisów ruchu drogowego wśród słuchaczy Radia. Redaktorzy zadawali na antenie pytania, natomiast słuchacze telefonicznie udzielali odpowiedzi, z których prawidłowe zostały nagrodzone drobnymi upominkami.
- W pierwszym półroczu 2009 r. każdego tygodnia w czwartki Zarząd Okręgowy w Zielonej Górze wspólnie z WRD KWP w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze zorganizował patrole w nieoznakowanych pojazdach, których zadaniem było nagradzanie kierujących pojazdami za kulturalną jazdę. Sylwetki kulturalnych kierowców prezentowane były przez lokalne media oraz na stronach internetowych ZO PZM w Zielonej Górze i WRD KWP.
- W dniu 29 maja 2009 r. Krajowe Centrum Szkolenia Ratowników Drogowych PZM w Lublinie, przy współudziale Straży Pożarnej i Policji, zorganizowało na Torze Lublin pokaz udzielania pomocy przedmedycznej ofiarom wypadków drogowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia miejsca wypadku i współdziałania ze Strażą i Policją. Pokaz został szeroko nagłośniony w miejscowych mediach, a udział w imprezie brała miejscowa ludność.
- W dniu 31 maja 2009 r. na terenie Pola Mokotowskiego w Warszawie zorganizowany został, przy współpracy KGP, KSP, KRBRD, ITS i Automobilklubu Polski, piknik rowerowy. W imprezie uczestniczyli również, wystawiając swój sprzęt, przedstawiciele Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, ZTM i SG. Piknik rozpoczął się konferencją prasową w siedzibie KSP. Następnie uczestnicy przejechali na rowerach w asyście motocyklowej policjantów spod siedziby KSP na Pole Mokotowskie. Młodsza część widzów i uczestników mogła zdawać egzamin na kartę rowerową w zorganizowanym przez policję Miasteczku Ruchu Drogowego. Starsi i młodzi mogli brać udział w licznych konkursach sprawnościowych, spróbować działania symulatora pasów bezpieczeństwa z ITS-u. Na uczestników czekały liczne wartościowe nagrody.
- W dniu 14 czerwca 2009 r., przed rozpoczynającymi się wakacjami, Zarząd Okręgowy PZM w Lublinie przy współudziale Automobilklubu Chelmskiego zorganizował pod Lubelskim Zamkiem

festyn *Bezpieczne drogi*. Adresatem festynu byli najmłodsi uczestnicy ruchu drogowego, zarówno piesi jak i rowerzyści oraz motorowerzyści. Głównym celem imprezy było zwrócenie uwagi na właściwe zachowanie na drodze współuczestników ruchu drogowego.

- Na terenie działania Zarządu Okręgowego w Białymstoku kluby motocyklowe zorganizowały cykl imprez motocyklowych dla amatorów, aby w ten sposób przekonać ich do szanowania prawa i zasad bezpieczeństwa. Celem imprez było przekonanie użytkowników jednośladów do ścigania się poza drogą, w miejscu bezpiecznym, bez niepotrzebnego narażania siebie i innych użytkowników dróg.
- PZM wspiera największe inicjatywy na rzecz brd podejmowane przez Międzynarodową Federację Samochodową. W ostatnim czasie większość działań skupiała się wokół akcji *Make Cars Green* - promującej nie tylko brd, ale i ochronę środowiska. W wyniku współpracy z FIA została wydana książeczka pt: *Spraw, aby pojazdy stały się przyjazne środowisku* promująca 10 najlepszych zasad ekonomicznej jazdy – 10 punktów „zielonej” jazdy. Polskie wydanie książeczki liczyło 5 tys. egzemplarzy. Kampania ma na celu ograniczenie szkodliwego wpływu samochodów na środowisko naturalne oraz zachęcenie kierowców do ekologicznego podejścia do jazdy samochodem. Wszystkie informacje znajdują się na oficjalnej stronie kampanii www.makecarsgreen.com.
- W 2009 r. PZM kontynuuje współpracę z Polskim Radiem w ramach propagowania brd w ramach kampanii społecznej *Kierowca zaufania*. Polskie Radio w porozumieniu z PZM prowadzi działania antenowe i pozaantenowe zmierzające do upowszechnienia pożądanej prospołecznej postawy użytkowników dróg (ze szczególnym uwzględnieniem kierowców), skutkującej przekazywaniem do publicznej wiadomości informacji o zagrożeniach i utrudnieniach w ruchu drogowym.
- W ramach akcji „Bezpieczne Lato” Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski w miesiącach lipiec-sierpień przeprowadził szkolenie z przepisów ruchu drogowego i karty rowerowej. Omówione zostały zasady poruszania się po drogach dzieci w wieku szkolnym, a uczestników zapoznano z zakresem działania Polskiego Związku Motorowego i Automobilklubu Kędzierzyńsko-Kozielskiego.
- W dniu 4 lipca Automobilklub Kielecki zorganizował Konkurs „Bezpieczne Wakacje” dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych. Celem imprezy było zapoznanie młodzieży z przepisami o ruchu drogowym oraz doskonalenie techniki jazdy rowerem, a także nauka udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym. W imprezie udział wzięło 87 osób.
- W pierwszych dniach września Automobilklub Brzeski, Miejsko Gminne Towarzystwo Sportowe „Siódemka” w Ozimku, Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski wraz z policjantami i nauczycielami zorganizowali w Brzegu, Kędzierzynie i Ozimku, intensywne szkolenie dzieci przechodzenia przez ulice „Pierwszy krok” dla dzieci klas I i „Bezpieczna droga do szkoły” dla klas II i III.
- 13 września Zarząd Okręgowy w Białymstoku we współpracy z Społecznym Stowarzyszeniem Szkolenia Kierowców w Białymstoku, zorganizowali festyn "Bezpieczna Jesień na Drogach Podlasia 2009", którego podstawowym celem było objęcie czynnych instruktorów nauki jazdy warsztatami doskonalącymi oraz pogłębiającymi wiedzę i technikę przekazu posiadanych przez nich wiadomości i umiejętności. Przygotowano też doszkalające zajęcia dla kierowców (niezależnie od ich stażu). Całość została podsumowana konkursami teoretycznymi oraz praktycznym sprawdzianem techniki jazdy. Rozegrano także turniej o miano "Instruktora Podlasia 2009", "Kierowcy Podlasia 2009" oraz "Motocyklisty Podlasia 2009". Imprezie towarzyszyły również warsztaty brd dla dzieci z domów dziecka, które w przyszłości także staną się uczestnikami ruchu drogowego.
- Tradycyjnie Automobilklub Stołeczny „MAK” realizował cykl imprez motorowych „Bezpieczna droga”. W dniach 12-13 września i 10-11 listopada. zorganizowano rajdy samochodowe pod nazwą „MAK Rally 2009” i „Niepodległość 2009”.
Celem tych imprez było:
 - pogłębienie wiedzy o przepisach ruchu drogowego,
 - doskonalenie umiejętności prowadzenia pojazdu,
 - szerzenie kultury motoryzacyjnej,
 - szkolenie ratowników drogowych,

– wyłonienie najlepszych załóg rajdów.

Aby zakładane cele były zrealizowane obydwaj rajdy zawierały następujące konkursy:

- konkurs wiedzy o przepisach ruchu drogowego,
- próby sprawnego prowadzenia pojazdu,
- konkurs udzielania pierwszej pomocy ofiarom pozorowanych wypadków drogowych,
- konkurs jazdy na orientację – nawigacja.

W imprezach wzięły udział 182 osoby. Zwycięzców 5 klas nagrodzono pucharami, a wszyscy uczestnicy otrzymali upominki związane z bezpieczeństwem na drogach. Automobilklub Stołeczny „MAK” zorganizował również 10 wycieczek komunikacyjnych dla dzieci szkół podstawowych w których wzięło udział 490 osób. Podczas tych imprez dzieci zapoznały się z zagrożeniami w ruchu drogowym oraz posiadały wiedzę o przepisach drogowych w zakresie szkolenia na kartę rowerową. Współorganizatorem tych imprez był Polski Związek Motorowy i Pani Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy.

- Turystyczny Klub Motorowy w Białymstoku, zachęcony efektem swojej marcowej próby "wyciągania quadów z lasu" zorganizował "I Gonitwę Motocykli i Quadów" w Łubienicy, która odbyła się 20 września. Reportaż z tej imprezy został wyprodukowany i był kilkakrotnie emitowany na platformie cyfrowej Polsatu. "Idąc za ciosem", w dniu 24 października klub zorganizował "Hardcorową Gonitwę Quadową". Impreza miała na celu zmobilizowanie do ścigania się na torze właścicieli quadów "przeprawowych", aby nie pozostawiali po sobie zniszczenia w chronionym terenie. Była to próba innego ukierunkowania nadmiaru adrenaliny i zapasu sił potencjalnych zawodników. Oczywiście TKM nie rezygnował z już pozyskanych amatorów. W tej samej imprezie oraz następnego dnia w II Gonitwie Motocykli i Quadów brali oni udział. Tego typu problemy nie dadzą się rozwiązać jednorazowymi akcjami, jednak jeszcze trudniejsze jest niedopuszczenie motocyklistów i quadowców do powrotu do wyścigów na drogach publicznych. Na zakończenie roku sportowego - już w zimowej aurze – 5 grudnia TKM zorganizował Quadowe Mikołajki w Zazdrości. W zawodach wzięło udział ponad 20 quadów i kilkanaście motocykli, co oznaczało, że pojawiają się wciąż nowi uczestnicy, których zapoznano z zasadami bezpiecznej jazdy i ochrony środowiska.
- W dniu 25 września miały miejsce XII Mistrzostwa Polski Ratowników Drogowych PZM w Biłgoraju, których organizatorem był Automobilklub Biłgorajski przy współudziale ZO PZM w Lublinie. Pierwszego dnia prowadzone były szkolenia z zakresu obsługi i zastosowania sprzętu ratunkowego oraz rozmowy z lekarzem pogotowia lotniczego. Trasa Mistrzostw wynosiła ok. 25 km. Uczestnicy mieli przed sobą trudne zadania do wykonania przy pozorowanych wypadkach z udziałem autobusu oraz resuscytacja na fantomie podłączonym do komputera. Uczestnikami imprezy były najlepsze załogi Ratownictwa Drogowego PZM, wyłonione w eliminacjach okręgowych w całym kraju.
- W dniu 29 września 2009 r. Zarząd Okręgowy w Rzeszowie, Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Jaśle i Gimnazjum nr 1 w Jaśle wraz ze służbami niosącymi pomoc ludziom w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia, zorganizowali uroczyste powiatowe obchody „Światowego Dnia Pierwszej Pomocy”. Współorganizatorami tej imprezy byli Jasielski Klub Motorowy i Ratownictwa Drogowego, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Jaśle, Komenda Powiatowa Policji w Jaśle, Szpital Specjalistyczny w Jaśle - Pogotowie, Straż Miejska w Jaśle oraz Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 w Jaśle.
- W ramach Tygodnia Zrównoważonego Transportu Opolskie Stowarzyszenie Automobilistów wraz z Fundacją OFF we wrześniu zorganizowało Kurs Ekologicznej Jazdy dla Pań. Trasa prowadziła ulicami miasta Opola, o zróżnicowanym natężeniu ruchu drogowego. W sumie liczyła 7,5 km. Założeniem szkolenia było przekazanie uczestnikom zasad jazdy z ograniczeniem zużycia paliwa. Wynik był znakomity wśród wszystkich uczestniczek kursu, a zużycie paliwa spadło z 7-8 litra/100 km na 6-7 litrów/100.
- Automobilklub Opolski wraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego na terenie miasta Opola przeprowadził dwudniowy Jesienny Rajd Ratowników Drogowych. W pierwszym dniu

przeprowadzono szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy i przepisów ruchu drogowego. Szkolenie teoretycznie przeprowadzono ogólnie, natomiast szkolenie praktyczne w grupach 5-osobowych. W następnym dniu uczestnicy szkolenia wzięli udział w rajdzie, w celu sprawdzenia swoich umiejętności. Wszyscy doskonale opanowali umiejętności udzielania pierwszej pomocy. Wielu z nich przełamało strach i będąc świadkiem wypadku drogowego na pewno podejmie akcję ratunkową.

- 24-25 października w Warszawie odbyły się MTM Moto Show Warszawa, największe wydarzenie motoryzacyjne roku 2009 w Polsce. Polski Związek Motorowy we współpracy z kierowcami rajdowymi, pomysłodawcami znanej już kampanii na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego „STOP Pijanym Kierowcom”, promowali kampanię na stanowisku, gdzie obok samochodów rajdowych znajdowała się profesjonalny symulator zderzeń, który mógł wypróbować każdy z odwiedzających. Ponadto na stoisku można było znaleźć masę informacji na temat kampanii na rzecz brd oraz porozmawiać z jej założycielami.
- W dniu 25 października zorganizowany został przez Automobilklub Kielecki KONKURS SPORTOWY „SAMOCHODOWY TURNIEJ SZKÓŁ ŚREDNICH”. Celem konkursu było doskonalenie techniki jazdy oraz propagowanie bezpieczeństwa i kultury jazdy wśród młodych kierowców. W imprezie udział wzięli uczniowie szkół średnich posiadający prawo jazdy. Impreza cieszyła się dużym uznaniem wśród opiekunów i dyrekcji szkół.
- W dniu 20 listopada w ramach bezpieczeństwa ruchu drogowego, Automobilklub Kielecki wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach oraz Targami Kielce, zorganizował Olimpiadę Bezpieczeństwa dla dzieci z klas VI Szkół Podstawowych Województwa Świętokrzyskiego. Tegoroczna Olimpiada zorganizowana została w ramach programu „Życie jest zbyt cenne, nie zostawiaj go na drodze” i miała na celu:
 - przekazanie wartości edukacyjnych na temat bezpiecznego korzystania przez dzieci i młodzież szkolną z dróg publicznych, w trosce o ich bezpieczeństwo,
 - popularyzowanie przepisów i zasad bezpiecznego poruszania się po drogach,
 - kształtowanie partnerskich zachowań wobec uczestników ruchu drogowego,
 - popularyzowanie podstawowych zasad i umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
 - promowanie noszenia elementów odblaskowych.

Uczestnicy Olimpiady musieli wykazać się swoją wiedzą i umiejętnościami w kilku konkurencjach takich jak: testy z przepisów ruchu drogowego i udzielania pierwszej pomocy, malowanie znaków drogowych, jazda rowerem w usytuowanym miasteczku ruchu drogowego, a także podczas praktycznego udzielania pierwszej pomocy.

Rywalizacja wśród uczestników o pierwsze miejsce i wspaniałe nagrody była bardzo zacięta. Ponadto wszystkie dzieci biorące udział w olimpiadzie otrzymały nagrody za swoją wiedzę i udział w konkursie. W Olimpiadzie udział wzięło 276 uczestników. Olimpiada przyniosła wiele radości uczestnikom i ich opiekunom, a przede wszystkim przyczyniła się do rozpropagowania różnorodnych form bezpiecznego zachowania się na drogach.

Olimpiada uzyskała wysokie oceny od wszystkich zaangażowanych w jej organizację służb mundurowych, instytucji i firm. Gościem specjalnym Olimpiady była aktorka Dorota Stalińska, która z zainteresowaniem przyglądała się konkursom jak i przygotowanym przez dzieci pokazie „bezpiecznej mody” a w nim stroje, worki, plecaki i torby z odblaskowymi elementami.

Był to dobry pomysł na edukację, który zarówno uczy dzieci bezpiecznego poruszania się po drogach jak i promuje noszenie elementów odblaskowych i kształtuje nawyki unikania zagrożeń komunikacyjnych.

- Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Motorowego w Lublinie zorganizował w dniach 21-22 listopada VII Ogólnopolskie Warsztaty dla Instruktorów Ratownictwa Drogowego PZM. Organizatorami Warsztatów byli:
 - Okręgowa Komisja BRD ZO PZM w Lublinie
 - Szkoła Ratownictwa Medyczno-Sanitarnego przy WSPRiT w Lublinie.

Na Warsztaty zgłosiło się 15 instruktorów. Warsztaty prowadzili doświadczeni lekarze i inni dłużej pracownicy Szkoły Ratownictwa Medyczno-Sanitarnego oraz Wydziału Ruchu Drogowego KWP z Lublina. Przyczyniły się one niewątpliwie do pogłębienia wiedzy teoretycznej oraz praktycznej Instruktorów. Na zakończenie wręczono uczestnikom Dyplomy ukończenia VII Warsztatów Szkoleniowych. Instruktorzy bardzo pozytywnie ocenili zajęcia teoretyczne i praktyczne oraz postulowali coroczną kontynuację Warsztatów.

- 26 listopada w Warszawie odbyła się kolejna konferencja Europejskiego Atlasu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, na której odsłonięte zostały wyniki prac nad mapą ryzyka, obejmujące wszystkie drogi krajowe (ok. 17 000 km). Naukowcy z Politechniki Gdańskiej wraz z ekspertami Polskiego Związku Motorowego i Fundacji Rozwoju Inżynierii Lądowej opracowali mapę ryzyka na drogach krajowych w Polsce w latach 2006-2008. Konferencja odbyła się w siedzibie Toyota Motor Polska, a na spotkanie zostali zaproszeni m.in.: posłowie, przedstawiciele Rządu, Policji, administracji drogowej oraz eksperci z niezależnych instytucji i organizacji. W grudniu 2009 roku po raz pierwszy, polska mapa ryzyka włączona została do roboczej europejskiej mapy ryzyka na drogach, która została zaprezentowana na spotkaniu z posłami do Parlamentu UE w Brukseli. Ostatecznie w 2010 roku polskie mapy zostaną włączone do atlasu zawierającego mapy ryzyka na drogach państw europejskich.
- KURS „RATOWNIKA DROGOWEGO PZM”. W dniach 20-28 listopada Automobilklub Kielecki zorganizował 30-godzinny kurs z zakresu ratownictwa drogowego zakończony egzaminem, po którym grono Ratowników Drogowych w Polsce powiększyło się o 15 Ratowników. Kurs miał zasięg ogólnopolski.
- W miesiącu grudniu przeprowadzono dwie imprezy „Zimowa Szkoła Jazdy” w Kędzierzynie - Koźlu. Na bezpiecznych placach i parkingach przyzakładowych spotkali się doświadczeni kierowcy "rajdowi", wielokrotni uczestnicy różnych imprez motoryzacyjnych, organizowanych pod patronatem PZM, jak i mniej doświadczeni uczestnicy, chcący podszkolić swoją technikę jazdy na śniegu. Udział brali członkowie Automobilklubu Kędzierzyńsko - Kozielskiego, Opolskiego Stowarzyszenia Automobilistów oraz kierowcy. Uczestnicy na placach wcześniej odśnieżonych, rozpoczynali pierwsze zapoznawcze okrążenie, po czym z lotnego startu wykonywali dwie pętle dookoła kończąc również lotną metą. Dwukrotny przejazd takiej trasy pozwalał - za pierwszym razem zapoznać się z zachowaniem pojazdu na śliskiej nawierzchni a podczas ponownego przejazdu pozwalał wyeliminować błędy zaskoczenia. Dodatkowo mniej wprawni kierowcy korzystali z fachowych porad doświadczonych kolegów, którzy zasiadali w fotelu jako pilot i udzielali niezbędnych wskazówek. Dla większości było to pozytywne doznanie, pozwalające pewniej poruszać się po odśnieżonych drogach.
- ZO PZM w Opolu oraz WORD-em zorganizowali wśród przedszkolaków Ogólnopolską Olimpiadę „Zdrowe i bezpieczne dziecko”. Impreza miała na celu nauczanie dzieci przestrzegania zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego. Powołana w Opolu Komisja wybrała najlepsze „hasła” promujące bezpieczeństwo, które wcześniej zostały przysłane drogą mailową. Wyróżnionym przedszkolom wręczyła dyplomy a przedszkolakom książki.
- Z okazji Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków Drogowych Automobilklub Wielkopolski zorganizował pokaz akcji ratowniczej, podczas której uczono w jaki sposób wezwać pomoc, jak dbać o swoje bezpieczeństwo oraz przypomniano uczestnikom zasady udzielania pierwszej pomocy. Akcję promującą bezpieczeństwo w ruchu drogowym relacjonował Poznański teleskop oraz na antenie ogólnopolskiej Teleexpress.
- Z ogromnym zainteresowaniem spotkały się prowadzone na Torze Poznań imprezy "Dzień Motocyklisty", " Dzień Automobilisty" oraz " Z ulicy na Tor". Amatorzy pod okiem mistrzów kierownicy mogli w bezpiecznych warunkach doskonalić swoje umiejętności w zakresie kierowania pojazdem, a także zamiast na ulicach miast spróbować swoich sił w warunkach bezpiecznych. Należy także wspomnieć o działającej Poradni Kierowców, do której przybywa coraz więcej zainteresowanych.

Wielu z nich nie wie jak "poruszać się" w sytuacji w której się znaleźli. Nader często nie wiedzą jak starać się o odszkodowanie, jak bronić się przed zarzutami, nie wiedzą jak odwołać się np. od ustaleń ubezpieczyciela. Dodatkowo na stronach samorządowych dodatku Wielkopolskiego do Gazety Wyborczej co miesiąc ukazywały się artykuły dotyczące zagadnień bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Przypominaliśmy tu przepisy, omawialiśmy wdrażane zmiany, doradzaliśmy jak bezpiecznie kierować pojazdem w warunkach zimowych czy też jak przygotować samochód do zimy. Nawiązaliśmy również współpracę z Radiem Merkur, Poznańskim Ośrodkiem Telewizji aby za pośrednictwem mediów przekazywać niezbędne informacje.

- Zarząd Okręgowy PZM w Lublinie przy współpracy w części sportowej z Automobilklubem Chelmskim oraz sponsorami Urzędem Marszałkowskim, Zarząd Główny PZM, Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Lublinie oraz obchodzącym 15-lecie istnienia Ośrodkiem Szkolenia Kierowców zorganizowali rajd, na którym stawilo się 15 załóg. Po odbiorze administracyjnym i odprawie rozpoczęła się pierwsza konkurencja - pisanie testu ze znajomości przepisów ruchu drogowego, które przeprowadził WRD Komendy Wojewódzkiej Policji. Następnie załogi podejmowały próby resuscytacji na fantomie. Po konkurencji pierwszej pomocy załogi wyruszyły na trasę turystyczną, której pierwszym elementem było zwiedzanie pięknego lubelskiego Starego Miasta. Po zwiedzeniu starówki załogi stawily się na Torze Lublin, gdzie odbyły się trzy próby sprawnościowe: na samochodzie z zamontowanymi trolejami, z talerzem Stewarta oraz przejazd fragmentu toru własnym samochodem. Na Torze podstawiony był również autokar Moto-Krewniacy przystosowany do pobrania krwi od wszystkich chętnych. Uczestnicy Rajdu Pań po wykonaniu tych trzech prób wyruszyli na 60 kilometrową trasę turystyczną poprowadzoną do Bychawy, by po dwóch godzinach ponownie pojawić się na Torze Lublin, gdzie zlokalizowana była meta rajdu. Tam na załogi czekał już tylko test turystyczny z trasy, uwzględniający zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na trasie załogi miały znaleźć odpowiedzi na siedemnaście zadań turystycznych, a test turystyczny liczył piętnaście pytań i dodatkowo należało rozpoznać dwa obiekty z trasy pokazane na zdjęciach.
- Automobilklub Kielecki zorganizował cykl 12 imprez „Caruso kierownicy”, których głównym celem było doskonalenie techniki jazdy samochodem oraz propagowanie bezpiecznej i kulturalnej jazdy kierowców na drogach, a także nauka udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym. Imprezy jw. adresowane były dla osób posiadających prawo jazdy, ze szczególnym uwzględnieniem młodych kierowców.

Główne konkurencje to:

- test „Jacke Stewarta” (3-krotnego Mistrza Świata Formuły 1) - polegający na przejechaniu samochodem wyznaczonej trasy z urządzeniem do testowania techniki jazdy, tzw. „talerz z piłeczką” zamontowanym na masce samochodu czyli próba mająca na celu naukę płynności jazdy.
- jazda sprawnościowa samochodem z trolejami, której celem jest nauka panowania nad pojazdem i wyprowadzania pojazdu z poślizgu.
- konkurencja udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym – polegająca na sprawdzeniu wiedzy i umiejętności uczestników w tym zakresie.

W trakcie pokonywania poszczególnych konkurencji uczestnicy mieli możliwość sprawdzenia swoich faktycznych umiejętności w zakresie prowadzenia pojazdu w szczególnych warunkach jak również poziom wiedzy i umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Ponadto wszystkie imprezy organizowane były pod hasłem „STOP PIJANYM KIEROWCOM”. Imprezy cieszyły się dużą popularnością i zostały wysoko ocenione przez uczestników.

- Na przestrzeni II połowy br. Automobilklub Kielecki zorganizował kilkanaście szkoleń z zakresu ratownictwa – udzielania pierwszej pomocy.

Cykl szkoleń został ujęty przez Wojewódzka Radę BRD w regionalnym programie poprawy brd.

Głównym celem szkoleń był cel edukacyjny – nauczanie podstawowych zasad i umiejętności udzielania pierwszej pomocy, kształtowanie partnerskich zachowań wobec uczestników ruchu drogowego, a tym samym poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Szkolenia skierowane były dla szerokiego grona odbiorców, w tym także dla kandydatów na kierowców z Kieleckich Szkół Jazdy. Łącznie zostało przeszkolonych 285 osób.

- Automobilklub Łódzki od dwudziestu sześciu lat jest organizatorem popularnego konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży pn.: „Bezpieczna Droga do Szkoły”. W tej edycji konkursu wpłynęło 435 prac plastycznych z placówek oświatowych z Łodzi, województwa oraz z poza województwa wykonanych dowolnymi technikami plastycznymi. W konkursie wzięły udział dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, liceów, domów kultury, centrów zajęć pozaszkolnych, ośrodków wychowawczych, domów dziecka, szkół specjalnych np: dla niedowidzących, czy dzieci niepełnosprawnych. Jury wyróżniło 110 prac w trzynastu kategoriach wiekowych – wyróżnione prace pochodziły od autorów indywidualnych i zbiorowych. Niezmiernie zadowolający i optymistyczny jest fakt, że konkurs cieszy się nieprzerwanie od dwudziestu sześciu lat niegasnącym zainteresowaniem, a poziom prac świadczy o rosnącym zaangażowaniu i znajomości tematyki bezpieczeństwa na drogach.

Automobilklub Łódzki jako stowarzyszenie Polskiego Związku Motorowego poprzez swoją działalność statutową popiera i włącza się aktywnie do wszelkiego typu akcji zmierzających do ograniczenia agresji wśród zmotoryzowanych uczestników ruchu drogowego, a tym samym propaguje i promuje nasz region. Działania swoje koncentruje w kierunku dotarcia do środowisk jak najmłodszych użytkowników dróg poprzez organizowanie między innymi wyżej wspomnianego konkursu na plakat. Konkurs ten poprzez zabawę umacnia znajomość przepisów ruchu drogowego oraz uczy jak bezkolizyjnie z tych przepisów korzystać.

- Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Motorowego w Zielonej Górze był organizatorem Wojewódzkiego Turnieju BRD dla Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych. W Komitecie organizacyjnym byli przedstawiciele Wydziału Ruchu Drogowego Policji, WORD w Zielonej Górze i Gorzowa oraz ZO PZM.

Uczestnicy turnieju musieli się wykazać teoretyczną znajomością przepisów ruchu drogowego w formie rozwiązywania testu jak również umiejętnością wdrażania tych przepisów do praktycznego poruszania się po drogach i ulicach. Uczniowie wykazywali się umiejętnością kierowania rowerem po wyznaczonym torze przeszkód składającym się z sześciu elementów wybranych z regulaminu. Po zakończeniu wszystkich konkurencji uczestnicy zapoznali się z osiągnięciami uczestników Para Olimpiady.

- W drugim półroczu 2009r. Okręgowa Komisja Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ZO PZM w Zielonej Górze w każdy czwartek tygodnia organizowała działania mające na celu wyszukiwania wśród użytkowników dróg, którzy nie popełniają wykroczeń drogowych i są kulturalni w stosunku do innych użytkowników dróg. Działania te prowadzone były z Policjantami Ruchu Drogowego w nieoznakowanych radiowozach wspólnie z przedstawicielami WORD z Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry, przedstawicielami Fundacji "Bezpieczne Miasto" z Zielonej Góry. W działaniach tych każdorazowo uczestniczyły miejscowe media tj. prasa i telewizja. Działania prowadzone były w każdym mieście powiatowym, po wytypowaniu pojazdu patrol przemieszczał się za nim i gdy kierujący pokonywał trasę zgodnie z założeniami akcji, kierowcy wręczano dyplom za kulturalną jazdę oraz upominek ufundowany przez WORD w Gorzowie Wlkp. lub Zielonej Góry.

Przedstawione działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego dotyczą imprez i przedsięwzięć realizowanych przez Zarządy Okręgowe PZM oraz Automobilkluby i Kluby, które nie wyczerpują wszystkich zadań realizowanych przez PZM na rzecz brd. Ponadto Polski Związek Motorowy wspiera ogólnopolskie kampanie oraz programy na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego i ochrony środowiska.

2.4. Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie wstępnych danych, w 2009 r. strażacy jednostek ochrony p-poż uczestniczyli w 454,8 tysiącach akcji ratowniczych, z tego w:

- 159,1 tys. pożarów
- 277,8 tys. miejscowych zagrożeń.
- 17,8 tys. alarmów fałszywych

Strażacy ochotnicy w ubiegłym roku uczestniczyli w likwidacji:

- 66 688 pożarów (tj. 41,9 % ogółu pożarów)
- 110 566 miejscowych zagrożeń (tj. 39,8 % ogółu miejscowych zagrożeń).

Znacząco wzrosła liczba wypadków w komunikacji drogowej, w likwidacji których uczestniczyli strażacy OSP.

W 2009 roku likwidowano skutki 57 315 wypadków drogowych. Dla zobrazowania wzrostu ilości tych interwencji przedstawiam dane z poprzednich 3 lat:

- w 2008 - 55 704
- w 2007 - 54 286,
- w 2006 - 48 331,

W pracy ratownika drogowego ważne jest przestrzeganie standardowych procedur postępowania i wykonywanie poleceń wydawanych przez dowódców akcji ratowniczych i ich przełożonych. Każdy wypadek z udziałem pojazdów samochodowych jest inny. Różne są typy i liczby pojazdów biorących udział w wypadku, ich rozmieszczenie i stan ofiar wypadku oraz zagrożenia zewnętrzne. Wszystko to ma istotny wpływ na decyzje dotyczące wymaganych działań i ich kolejności.

Akcja ratownicza jest sama w sobie niebezpieczna. Osobiste bezpieczeństwo ratownika zależy od odbytego przeszkolenia, korzystania ze sprzętu ochrony osobistej oraz wiedzy w zakresie użytkowania sprzętu ratowniczego będącego w posiadaniu jednostki ratowniczej.

Na dzień 1 stycznia 2009 roku, w gotowości bojowej utrzymywanych było 16 445 OSP, zrzeszonych w Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym w 2 721 wyszkolenie i wyposażenie umożliwiało podjęcie działań z zakresu ratownictwa technicznego i drogowego, a 3 045 OSP wyposażonych i wyszkolonych do prowadzenia akcji ratownictwa medycznego. Do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego włączonych było 3 658 OSP.

OSP dysponowały 194 828 wyszkolonymi strażakami- ratownikami w tym 28 764 osoby posiadały przeszkolenie z zakresu pierwszej pomocy medycznej a 8 591 osób w zakresie ratownictwa technicznego.

Ochotnicze Straże Pożarne dysponowały wyposażeniem niezbędnym do działań w zakresie bezpieczeństwa w następujących ilościach:

• samochód ratowniczo – gaśniczy lekki	-	8 719 szt.
• samochód ratowniczo – gaśniczy średni	-	8 353 szt.
• samochód ratowniczo – gaśniczy ciężki	-	2 321 szt.
• dźwig	-	18 szt.
• karetka	-	25 szt.
• przyczepa oświetleniowa	-	47 szt.
• zestaw ratownictwa technicznego	-	2 305 kpl.
• pilarka do drewna	-	11 453 szt.
• piła do stali	-	2 743 szt.
• drabina	-	13 976 szt.
• zestaw do ratownictwa medycznego	-	4 629 szt.
• nosze	-	2 373 szt.

W roku 2009 za pośrednictwem Związku OSP RP ochotnicze straże pożarne zostały wyposażone w niżej wymieniony sprzęt będący podstawowym narzędziem wykorzystywanym w akcjach ratowniczych, bezpośrednio związanych z działaniami dotyczącymi bezpieczeństwa ruchu drogowego:

1. Sprzęt ratunkowy zapewniający podejmowanie bezpośrednich działań związanych z ratowaniem życia osób poszkodowanych w wypadkach drogowych.
 - Przenośne zestawy ratownicze, składające się z:
 - pompy hydraulicznej z węzami, hydraulicznego narzędzia ratowniczego rozpieracza oraz nożyce hydraulicznych - 21kpl.
 - pompy hydraulicznej z węzami oraz urządzenia tnąco – rozpierającego – 60 kpl.
 - Rozpieracze ramieniowe i kolumnowe przeznaczone do najcięższych zastosowań ratowniczych można nimi przeprowadzić operacje, do których konieczne byłoby użycie kilku rozpieraczy konwencjonalnych. W ten sposób można przyspieszyć akcję ratowniczą i dużo szybciej dotrzeć do rannych. – 12 szt.
 - Zestawy podpór służące do stabilizacji pojazdów i do podpierania podniesionych ładunków. Zapobiegają przemieszczaniu się pojazdów w czasie prowadzenia akcji ratowniczej – 3 kpl.
 - Nożyce hydrauliczne o dużej sile cięcia do zastosowań ratowniczych w ograniczonej przestrzeni, wykorzystywane do przecinania elementów pojazdu w celu wyjęcia określonych części konstrukcji a w konsekwencji ratowania poszkodowanego/rannego – 2 szt.
 - Poduszki pneumatyczne (wysokociśnieniowe) z osprzętem - stanowią doskonałą pomoc w początkowej fazie akcji ratowniczej. Mogą być użyte nawet w bardzo ograniczonej przestrzeni i skutecznie tworzą miejsce do zastosowania kolejnych urządzeń ratowniczych – 1 kpl.
 - Zestawy do odcinania pedałów i wyważania drzwi – 1 kpl.
 - Ręczne narzędzie ratownicze Siekierolom/Hooligan stosowane do robienia i rozszerzania otworów w ścianach, drzwiach, karoseriach samochodowych lub do wyważania, wyłamywania, przerąbywania, lub dzielenia materiału w celu wyswobodzenia obsługi, przewożonych osób lub do uwalniania osób uwięzionych w zamkniętych pomieszczeniach – 39 szt.
 - Gaśnice proszkowe przeznaczone do gaszenia pożarów z grup A, B i C albo B, C w zależności od rodzaju użytego proszku – 104 szt.
 - Agregaty wysokociśnieniowe wodne i wodno-pianowe – 3 szt. .
 - Piły mechaniczne – 1221 szt.
 - Młotki dwufunkcyjne ratownicze z nożem do cięcia pasów i ze zbijakiem do szyb – 28 szt.
 - Zestawy ratownictwa medycznego typu R-1 skonstruowane zgodnie z zał. do rozporządzenia MSWiA z dnia 22.09.2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych PSP oraz wytycznych dotyczących aktualnych standardów sprzętu medycznego na zestawy R1 i R2 zatwierdzonych przez KG PSP. Zestaw R1 umożliwia podjęcie działań ratowniczych w następującym zakresie: odsysanie treści z dróg oddechowych, wentylacja czynna i bierna, tlenoterapia 100% tlenem, ochrona termiczna, opatrywanie ran i krwotoków, opatrywanie oparzeń, unieruchomienie złamań oraz podejrzeń złamań i zwichnięć, ewakuacja i transport poszkodowanego – 193 kpl.
 - Defibrylatory do przywracania akcji serca rannego. Zagrożenie nagłą śmiercią sercową dotyczy każdego i w każdym miejscu. Im większa firma, instytucja tym zagrożenie jest większe. Dlatego ważne jest aby każdy podmiot szybko reagował na zagrożenie, jakim jest nagła śmierć sercowa. – 5 szt.
 - Przenośne zestawy pierwszej pomocy i apteczki opatrunkowe – 157 kpl.

2. Sprzęt pomocniczy służący zabezpieczeniu obszaru prowadzonej akcji ratowniczej oraz umożliwiający bezpiecznemu utrzymaniu ruchu.
 - Pacholki ostrzegawcze drogowe fluorescencyjne – 371 szt.
 - Pacholki ostrzegawcze drogowe z lampką – 282 szt.
 - Znaki drogowe WYPADEK – 34 szt.
 - Lizaki podświetlane – 125 szt.
 - Lizaki z tarczą bez podświetlania – 430 szt.
 - Latarki i palki świetlne – 817 szt.
 - Agregaty prądotwórcze z najaśnicami – 351 kpl.
 - Taśmy ostrzegawcze biało-czerwone – 12 900 mb.
 - Taśmy ostrzegawcze biało-czerwone z napisem STRAŻ – 15 000 mb.
 - Kamizelki odblaskowe – 670 szt.
3. Sprzęt służący zapewnieniu bezpieczeństwa drogowego i ekologicznego na miejscu zdarzenia.
 - Środki ochrony ekologicznej:
 - Zestawy ekologiczne "Ekologiczna Apteczka Pierwszej Pomocy" zawierające wszystkie niezbędne składniki: sorbent, dyspergent, środki aplikacji i ochrony - do likwidacji wycieków cieczy ropopochodnych i innych substancji niebezpiecznych – 24 kpl;
 - Sorbenty mineralne zaliczają się do grupy sorbentów "sypkich". Sorbent w postaci małych granulek, które przenikają przez niedostępne szczeliny, chłoną ciecz z każdego podłoża 1300 kg;
 - Sorbenty tekstylne mające postać zwartej powierzchni sorpcyjnej tj. maty sorpcyjne przeznaczone do usuwania plam i rozlewów cieczy olejowych, mogących wchłonąć 15 razy więcej cieczy niż wynosi ich masa własna – 15 szt. oraz rękawy sorpcyjne służące do zbierania plam olejowych – 30 szt;
 - SINTAN to roztwór wodny związków powierzchniowo czynnych. Przenika i rozбивa cząsteczki olejowe. Zastosowanie SINTAN-u poprawia warunki działania bakterii glebowych, ponieważ ułatwia dostęp tlenu i substancji odżywczych do strefy skażenia olejowego. Zwiększa to aktywność bakterii i przyspiesza biologiczny rozkład skażenia oraz samego SINTAN-u – 255 litrów;
 - Syntetyczne, pianotwórcze środki gaśnicze przeznaczone do wytwarzania piany gaśniczej o wszystkich stopniach spienienia przy zastosowaniu wody śródlądowej nie zasolonej. Może być również użyty jako środek zwilżający w stężeniach ok. 0,5-1,0% - 2900 kg;
 - Skimery ręczne służące do usuwania (zbierania) substancji niebezpiecznych z płaskich powierzchni jak drogi, place, boiska itp. – 1 szt.;
 - Dozowniki sorbentów – 12 szt.;
 - Mierniki stężenia gazów niebezpiecznych zawartych w atmosferze – 125 szt.

Ponadto w celu umożliwienia podejmowania akcji ratowniczych strażacy zostali wyposażeni w poniższe środki ochrony indywidualnej:

- Ubrania ochronne o budowie warstwowej z przeznaczeniem do działań ratowniczo – gaśniczych – 2127 kpl.;
- Buty – 6418 par;
- Helmy – 2371 szt.;
- Rękawice chroniące przed niebezpieczeństwem mechanicznym i termicznym. Przeznaczone są do użytkowania w trakcie akcji gaśniczych - włączając również akcje ratunkowe i poszukiwawcze – 3909 par;

Ponadto, w roku 2009 wykorzystując środki MSWiA, NFOŚiGW, samorządów gminnych i OSP Związek OSP RP doposażył ochotnicze straże pożarne w sprzęt do ratownictwa drogowego:

- 91 lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych;
- 129 średnich lub ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych;

Łącznie do podziału bojowego OSP w roku 2009 trafiło 220 samochodów ratowniczo-gaśniczych. Od 10 lat prowadzone są szkolenia dla strażaków ochotników w zakresie ratownictwa medycznego. W roku 2009 szkolenia prezentowały się następująco:

- Kursy podstawowe - w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej (wg. Rozporządzenia Ministra Zdrowia - 66 godzin plus egzamin). W 2009 roku- wg. danych ZOSP RP z funduszy MSWiA - przeszkolono 1.550 strażaków ochotników - organizowane w województwach;
- Kursy recertyfikacyjne (odnawiające uprawnienia) - 20 godzin plus egzamin - w 2009 r. przeszkolono razem 1.360 ratowników OSP, (z funduszy ubezpieczeniowych).

Poza bezpośrednią działalnością ratowniczą – strażacy ochotnicy prowadzą szeroką działalność prewencyjną i wychowawczą wśród lokalnej społeczności.

Najważniejszym przedsięwzięciem promującym szeroko pojęte bezpieczeństwo jest Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”.

Finał centralny XXXII Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom” odbył się w dniach 29-31 maja 2009 r. w Łowiczu, woj. łódzkie. Patronat nad imprezą sprawował Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tradycyjnie tematyka Turnieju obejmowała zagadnienie bezpieczeństwa, w tym m.in. zasady udzielania pierwszej pomocy, organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej, sprzęt ratowniczo-gaśniczy. Umiejętności w wymienionym zakresie są wykorzystywane nie tylko w sytuacji zagrożenia pożarem, ale również podczas wypadków drogowych.

Tematyka ratownictwa była uwzględniona również w programie IX Ogólnopolskich Zawodów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Sportach Obronnych, które odbyły się w dniach 30.06.-04.07.2009 r. we Wrześni, woj. wielkopolskie. Zawody te są eliminacjami do Mistrzostw Sportowo-Obronnych Stowarzyszeń Młodzieżowych o Nagrodę Ministra Obrony Narodowej. Jedną z konkurencji zawodów jest prawidłowe udzielenie pomocy w sytuacji wypadku drogowego (potrącenie rowerzysty przez samochód). Zadanie polega na zabezpieczeniu miejsca wypadku, udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu, zapewnieniu opieki i wsparcia psychicznego kierowcy, wezwaniu profesjonalnej pomocy medycznej.

W okresie wakacji odbywały się letnie obozy szkoleniowo-wypoczynkowe dla członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Zgrupowania organizowane są w całym kraju od szczebla gminnego do wojewódzkiego. Również podczas tego typu obozów ważnym elementem programu jest ratownictwo. Zajęcia prowadzą m.in. funkcjonariusze policji i ratownicy medyczni, ucząc młodych ludzi, w jaki sposób ratować życie i organizować akcję ratowniczą również w sytuacji wypadku drogowego. Młodzież otrzymuje materiały szkoleniowe i informacyjne.

Ratownicy OSP tradycyjnie już uczestniczyli w V Mistrzostwach Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym Podmiotów Tworzących i Wspierających KSKR - „Ratownictwo 2009”.

Podczas działań ratowniczych na drodze, ochotnicze straże pożarne często jako pierwsze przybywają na miejsce zdarzenia i to właśnie strażacy - ochotnicy podejmują pierwsze działania w zakresie organizacji akcji, również w zakresie organizacji ruchu drogowego w miejscu akcji.

Z dniem 24 lipca 2008r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008r. w sprawie kierowania ruchem drogowym. Rozporządzenie wprowadza istotną zmianę w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, daje bowiem możliwość kierowania ruchem drogowym również członkom ochotniczych straży pożarnych podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej.

W 2009 roku strażacy OSP i PSP brali udział w likwidacji 57.315 wypadków drogowych, stanowiły one 20,6% miejscowych zagrożeń.

Podstawowym warunkiem uprawniającym strażaków OSP do kierowania ruchem drogowym jest posiadanie odpowiedniego przeszkolenia specjalistycznego. Szkolenia te prowadzą Ośrodki Szkolenia

Państwowej Straży Pożarnej. Szkolenie z tego zakresu jest integralną częścią szkoleń w Systemie szkolenia strażaków ochotników biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych.

Członkowie OSP szkoleni są na kursach specjalistycznych kierowania ruchem drogowym od 2008 roku. Powyższe uprawnienia uzyskało już 4.723 strażaków-ochotników, w tym 3.254 w roku 2009.

Pozyskana podczas szkolenia wiedza teoretyczna oraz praktyczne umiejętności w zakresie wydawania poleceń i sygnałów uczestnikom ruchu drogowego z pewnością będą przydatne w konkretnych sytuacjach ratowniczych.

Wszystkie wyszczególnione powyżej działania podejmowane przez Związek OSP RP prowadzą do poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu na drogach publicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Działania podejmowane przez Wojewódzkie Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

We wszystkich województwach istnieją WRBRD podejmujące i realizujące działania na rzecz poprawy brd. WRBRD prowadziły w 2009 r. działania wynikające z *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005* oraz programów lokalnych. Ponadto WRBRD dążą do poprawienia brd przez skoordynowaną realizację ustawowych i statutowych zadań podmiotów będących członkami tych rad. Na niektórych obszarach powstają również powiatowe centra i rady brd oraz opracowywane są programy zapobiegania wypadkom drogowym na obszarach powiatów.

Wszystkie WRBRD w trakcie wykonywanych zadań szczególną wagę przykładają do współpracy z różnymi mediami oraz organizacjami społecznymi i instytucjami. Współpracują z nimi w trakcie inicjowanych akcji, szkoleń i konkursów. Szczególnie intensywne jest współdziałanie z WORD-ami, automobilklubami, lokalnymi stacjami radiowymi i telewizyjnymi oraz prasą. Starają się w jak największym stopniu informować społeczeństwo o zagrożeniach i sposobach przeciwdziałania im.

W programach wojewódzkich wiele miejsca poświęca się edukowaniu dzieci i młodzieży oraz kształcenia u nich nawyków bezpiecznego i zgodnego z przepisami prawa uczestnictwa w ruchu drogowym. Wykorzystuje się wiele form dla przekazania koniecznej wiedzy. Są to konkursy plastyczne, literackie i muzyczne, których tematem jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym, a także organizowane na poziomie gmin, powiatów i województw *Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego* dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz *Ogólnopolski Turniej Motoryzacyjny* dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Formą wpływania na poziom wiedzy dzieci oraz młodzieży jest również organizowanie i współorganizowanie seminariów dla nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia *Wychowania Komunikacyjnego*.

WRBRD kontynuowały w 2009 r. działania wynikające z *Programu GAMBIT 2005* oraz programów lokalnych. WRBRD przeprowadziły wiele inicjatyw, które można pogrupować w następujące bloki tematyczne:

- 1) Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd, w tym:
 - usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych,
 - organizacja systemu współdziałania i koordynacji,
 - organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd,
 - usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych,
 - stworzenie systemu informacji o brd,
 - doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd,
 - rozwój systemu ratownictwa na drogach.
- 2) Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego, w tym:
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością,
 - powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości,
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa,
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych.
- 3) Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów, w tym:
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych, dzieci i rowerzystów,
 - zintensyfikowanie ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym,
 - powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów.
- 4) Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych, w tym:
 - zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni,
 - kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego,

- skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym,
- skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego,
- rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych.

Szczegółowe informacje na temat działań podejmowanych przez WRBRD są zawarte w Załączniku nr 2 do sprawozdania Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego pt. *Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w 2009 r.*

**STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO
ORAZ DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE
W WOJEWÓDZTWACH
W 2009 R.**

**ZAŁĄCZNIK NR 2 DO SPRAWOZDANIA PT.:
STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO,
DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE W 2009 R.
ORAZ REKOMENDACJE NA 2010 R.**

Warszawa, kwiecień 2010

Spis treści

1. Stan brd w poszczególnych województwach w 2009 r.	5
1.1. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa dolnośląskiego	5
1.2. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa kujawsko – pomorskiego	6
1.3. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubelskiego	7
1.4. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubuskiego	8
1.5. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa łódzkiego	9
1.6. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa małopolskiego	10
1.7. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa mazowieckiego	11
1.8. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa opolskiego	13
1.9. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podkarpackiego	14
1.10. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podlaskiego	15
1.11. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa pomorskiego	16
1.12. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa śląskiego	17
1.13. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa świętokrzyskiego	18
1.14. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa warmińsko – mazurskiego	19
1.15. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa wielkopolskiego	20
1.16. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa zachodniopomorskiego	21
2. Działania podejmowane na rzecz poprawy brd w poszczególnych województwach w 2009 r.	22
2.1. Województwo dolnośląskie	22
2.2. Województwo kujawsko – pomorskie	29
2.3. Województwo lubelskie	34
2.4. Województwo lubuskie	39
2.5. Województwo łódzkie	41
2.6. Województwo małopolskie	49
2.7. Województwo mazowieckie	54
2.8. Województwo opolskie	60
2.9. Województwo podkarpackie	64
2.10. Województwo podlaskie	71
2.11. Województwo pomorskie	76
2.12. Województwo śląskie	81
2.13. Województwo świętokrzyskie	83
2.14. Województwo warmińsko – mazurskie	86
2.15. Województwo wielkopolskie	89
2.16. Województwo zachodniopomorskie	93

1. Stan brd w poszczególnych województwach w 2009 r.**1.1. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa dolnośląskiego**

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	2664
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	1184
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	446
1.1.3 Potrącenia pieszych	812
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	441
1.1.5 Inne	122

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	294
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	151
1.2.2 Piesi	92
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	42
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	5
1.2.5 Inni	4

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	3641
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	2092
1.3.2 Piesi	792
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	429
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	137
1.3.5 Inni	191

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	34309
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	24309
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	15166
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	156
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	11
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	496
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	19
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	nie dot. Policji (brak danych)
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

1.2. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa kujawsko – pomorskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1635
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	brak danych
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	brak danych
1.1.3 Potrącenia pieszych	489
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	363
1.1.5 Inne	47

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	229
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	115
1.2.2 Piesi	68
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	41
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	4
1.2.5 Inni	1

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	1938
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1039
1.3.2 Piesi	433
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	348
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	67
1.3.5 Inni	51

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	28671
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	brak danych
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	9073
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	99
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	12
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	283
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	34
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	3363
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	- zły stan nawierzchni jezdni, - mała ilość dróg dla rowerów, - brak obwodnic
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	Nieprawidłowe oznakowanie dróg.

1.3. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubelskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	2092
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	983
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	1058*
1.1.3 Potrącenia pieszych	611
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	480
1.1.5 Inne	51
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	318
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	133
1.2.2 Piesi	115
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	57
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	11
1.2.5 Inni	2
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2673
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1553
1.3.2 Piesi	561
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	421
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	78
1.3.5 Inni	60
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	20.440
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	11.637
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	10.293
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	219
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	34
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	472
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	53
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	3
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	Policja nie posiada danych
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	Cechą charakterystyczną dla naszego województwa jest bardzo duża liczba wypadków drogowych, do których dochodzi na drogach powiatowych – 672. Cechuje je wysoka śmiertelność, która może wynikać między innymi z braku możliwości udzielenia szybkiej pomocy medycznej.
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	Brak segregacji ruchu pojazdów i pieszych oraz nakładanie się ruchu tranzytowego na ruch lokalny jest przyczyną wysokiego udziału niechronionych uczestników ruchu w wypadkach drogowych i jednego z najwyższych w kraju wskaźnika zabitych na 100 wypadków który w roku 2009 osiągnął wartość - 15,2.

1.4. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubuskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	992
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	336
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	280
1.1.3 Potrącenia pieszych	222
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	153
1.1.5 Inne	1

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	137
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	88
1.2.2 Piesi	22
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	24
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	3
1.2.5 Inni	0

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	1323
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	836
1.3.2 Piesi	212
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	197
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	56
1.3.5 Inni	22

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	10334
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	11888
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	9161
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	114
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	10
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	300
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	21
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	4
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	1696 (dane PSP)
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

1.5. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa łódzkiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	4.710
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	-
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	-
1.1.3 Potrącenia pieszych	1.348
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	967
1.1.5 Inne	-

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	347
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	139
1.2.2 Piesi	122
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	68
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	14
1.2.5 Inni	4

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	5.958
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	3.399
1.3.2 Piesi	1.226
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	899
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	158
1.3.5 Inni	276

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	24.015
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	38.283
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	12.278
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	440
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	49
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	899
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	72
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	0
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

1.6. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa małopolskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	4415
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2201
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	693
1.1.3 Potrącenia pieszych	1325
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	
1.1.5 Inne	196

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	314
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	125
1.2.2 Piesi	135
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	44
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	4
1.2.5 Inni	6

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	5597
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	2998
1.3.2 Piesi	1332
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	880
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	102
1.3.5 Inni	285

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	31265
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	44768
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	12233
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	240
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	15
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	939
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	70
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	6
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	5899
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

1.7. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa mazowieckiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	5 764
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2 396
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	530
1.1.3 Potrącenia pieszych	1 568
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	1 139
1.1.5 Inne	142*

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	786
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	347
1.2.2 Piesi	283
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	131
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	16
1.2.5 Inni	9

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	7 086
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	4 043
1.3.2 Piesi	1 537
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	1 063
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	232
1.3.5 Inni	211

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	56 221
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	51 953
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	16 454
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	353
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	34
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	1 053
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	114
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	6
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	6 901
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	Do najważniejszych należy zaliczyć: ▪ brawurowa i agresywna jazda młodych początkujących kierowców, ▪ gwałtowny wzrost uczestników ruchu na drogach, ▪ nieskuteczna współpraca służb ratowniczych wpływająca na wysoką ofiarochłonność.
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	1. Nieprawidłowości w infrastrukturze drogowej mającej wpływ na brd.: - zbyt mało rozwinięty system automatycznej kontroli zachowań uczestników ruchu drogowego, w tym kontroli prędkości, - brak segregacji ruchu (zbyt małe ilości ścieżek rowerowych, chodników, bezpiecznych przejść przez jezdnię, barier ochronnych),

	- zły stan nawierzchni dróg, - niezabezpieczone drzewa przy jezdniach na głównych ciągach komunikacyjnych, 2. Brawurowa i agresywna jazda młodych początkujących kierowców, 3. Lekceważenie przepisów ruchu drogowego przez wszystkich użytkowników dróg, Małe doświadczenie w kierowaniu pojazdami przez osoby w wieku do lat 24 oraz słaba znajomość przepisów ruchu drogowego przez pieszych, rowerzystów i motorowerzystów.
--	--

* bez danych z KSP

1.8. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa opolskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	908
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	bd
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	bd
1.1.3 Potrącenia pieszych	199
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	227
1.1.5 Inne	482

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	114
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	64
1.2.2 Piesi	20
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	23
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	6
1.2.5 Inni	1

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	1124
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	693
1.3.2 Piesi	179
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	204
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	31
1.3.5 Inni	17

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	8782
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	14264 tylko ruch drogowy
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	6052
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	69
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	5
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	209
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	22
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	0
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	bd
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	brak
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	brak

1.9. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podkarpackiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	2.173
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	1.109
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	376
1.1.3 Potrącenia pieszych	606
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	597
1.1.5 Inne	64

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	220
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	94
1.2.2 Piesi	78
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	39
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	5
1.2.5 Inni	4

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2.774
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1.528
1.3.2 Piesi	573
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	499
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	60
1.3.5 Inni	114

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	17.473
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	15.577
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	7.698
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	175
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	19
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	522
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	38
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	3
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	4331
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	X
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	Największym problemem Podkarpacia jak wskazują liczby jest bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego

1.10. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podlaskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1 037
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	427
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	225
1.1.3 Potrącenia pieszych	280
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	191
1.1.5 Inne	105
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	179
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	88
1.2.2 Piesi	48
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	23
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	13
1.2.5 Inni	7
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	1 347
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	823
1.3.2 Piesi	249
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	186
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	48
1.3.5 Inni	41
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	13 758
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	15 691
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	5 749
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	84
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	18
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	244
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	29
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	0
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	1 629
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	–dn. 24 stycznia 2009 r. w Suwałkach na ul. Woj. Polskiego (ciąg drogi krajowej nr 8), zginęły 4 osoby, –dn. 14 czerwca 2009 r. na drodze wojewódzkiej nr 681 Łapy – Płonka Kościelna, zginęły 3 osoby, –dn. 4 lipca 2009 r. na drodze krajowej nr 19 w okolicy m. Lipina (KPP Sokółka), zginęły 3 osoby, –dn. 6 sierpnia 2009 r. na drodze wojewódzkiej nr 685 w okolicy m. Trześcianka (KPP Hajnówka), zginęły 3 osoby.
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

1.11. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa pomorskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	2.846
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	1.318
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	1.204
1.1.3 Potrącenia pieszych	768
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	208 *
1.1.5 Inne	324

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	257
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	161
1.2.2 Piesi	65
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	23
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	6
1.2.5 Inni	2

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	3.639
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	2.173
1.3.2 Piesi	761
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	529
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	71
1.3.5 Inni	105

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	18.310
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	13.735
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	8.943
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	157
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	15
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	549
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	46
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	2
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	4 416
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	-
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	Znaczny spadek zabitych pieszych (25%) i rowerzystów (34%) oraz wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu (18%) i młodych kierowców (18%).

* Dane z bazy SEWIK określają kierujących – sprawców wypadków
Dane z bazy SEWIK wg stanu na dzień 21 styczeń 2010 roku.

1.12. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa śląskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	5543
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2599
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	774
1.1.3 Potrącenia pieszych	1840
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	Brak danych
1.1.5 Inne	191

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	414
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	167
1.2.2 Piesi	166
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	66
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	5
1.2.5 Inni	10

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	6831
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	3450
1.3.2 Piesi	1797
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	1111
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	222
1.3.5 Inni	251

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	46959
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	35991
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	15590
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	402
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	38
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	956
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	48
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	2
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	Brak danych
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	--
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	--

1.13. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa świętokrzyskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1749
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	794
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	323
1.1.3 Potrącenia pieszych	515
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	313
1.1.5 Inne	97

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	176
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	70
1.2.2 Piesi	73
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	21
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	5
1.2.5 Inni	7

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2279
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1361
1.3.2 Piesi	471
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	292
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	66
1.3.5 Inni	89

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	12990
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	10638
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	6839
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	155
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	14
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	340
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	35
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	4
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	1696
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

1.14. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa warmińsko – mazurskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1817
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	707
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu /łącznie z poz. 1.1.3	1110
1.1.3 Potrącenia pieszych	430
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów (<i>udział w wypadkach</i>)	369
1.1.5 Inne	56

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	177
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	119
1.2.2 Piesi	28
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	26
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	4
1.2.5 Inni	0

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2380
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1474
1.3.2 Piesi	424
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	343
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	83
1.3.5 Inni	56

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	16782
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	10602
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	7289
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	222
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	23
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	334
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	42
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	2449
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	–
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	–

1.15. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa wielkopolskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	3.987
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2.114
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	b/d
1.1.3 Potrącenia pieszych	888
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	b/d
1.1.5 Inne	985

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	403
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	200
1.2.2 Piesi	100
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	77
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	24
1.2.5 Inni	2

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	5.168
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	3.176
1.3.2 Piesi	882
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	753
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	211
1.3.5 Inni	146

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	30.739
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	45.271
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	16.616
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	198
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	24
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	902
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	83
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	0
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	5763
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

1.16. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa zachodniopomorskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1817
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	735
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	Brak danych
1.1.3 Potrącenia pieszych	587
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	Brak danych
1.1.5 Inne	-

1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	206
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	119
1.2.2 Piesi	51
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	23
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	11
1.2.5 Inni	-

1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2236
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1212
1.3.2 Piesi	584
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	286
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	68
1.3.5 Inni	-

1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	16498
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	18564
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	6452
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	104
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z winy kierowców pod wpływem alkoholu	21
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	316
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	41
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	1724
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	

2. Działania podejmowane na rzecz poprawy brd w poszczególnych województwach w 2009 r.

2.1. Województwo dolnośląskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	WRD KWP we Wrocławiu	Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	WORD LEGNICA	Szkolenie dla kierowców
	WORD w Wałbrzychu	Szkolenie dla osób kierujących ruchem drogowym
	WORD Wrocław, WORD Wałbrzych, WORD Legnica, WORD Jelenia Góra, Kuratorium Oświaty	Szkolenie kadr z zakresu wychowania komunikacyjnego
	WORD we Wrocławiu	Doskonalenie techniki jazdy dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych i busów szkolnych
	WORD Jelenia Góra	Dla kierujących zorganizowanymi pielgrzymkami
	WORD Jelenia Góra	Dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Legnica, Diecezja Legnicka-Duszpasterstwo Kierowców, Pogotowie Ratunkowe	Kurs udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie, WORD-y	„DrogiNaSzóstkę.pl”
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Kuratorium Oświaty we Wrocławiu	Konkurs „Jestem bezpieczny w domu w szkole i na drodze”
		Konkurs dla uczniów „Pierwsza Pomoc”
		Konkurs dla nauczycieli „Pierwsza Pomoc – Uczę, Wymagam, sam potrafię”
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Gimnazjum w Świerzawie, WORD Legnica	VI Między Powiatowy Konkurs Plastyczny „Stop Pijanym na Drodze”
	Starostwo powiatowe w lubinie, word legnica	Konkurs plastyczny dla dzieci „bezpieczeństwo w oczach dziecka”
	KMP w legnicy, word legnica, straż miejska w legnicy	Niebieski Mikołaj
	Word Legnica, Kuratorium Oświaty We Wrocławiu-Delegatura W Legnicy	Rejonowy Konkurs „Uczę Się Bezpiecznie Życ- Pierwsza Pomoc”
	Word Legnica, Kuratorium Oświaty We Wrocławiu-Delegatura W Legnicy	Konkurs Plastyczny Bezpieczeństwo W Ruchu Drogowym
	Szkoła Podstawowa Nr 1 W Jaworze, Word Legnica	VI Internetowy Konkurs Grafiki Komputerowej „Bezpieczna Droga Do Szkoły”
	Word Legnica, Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregion Nysa	V Edycja Konkursu Bezpieczeństwa Dla Dzieci I Młodzieży „Uczę Się Bezpiecznie Życ”

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	jednostki oświatowe, Kuratorium Oświaty, policję, strażę, organizacje, stowarzyszenia regionu wałbrzyskiego	Dofinansowanie projektów BRD
		Dofinansowanie zakupu sprzętu dla Komendy Powiatowej Policji w Zabkowicach Śląskich i Powiatowej Straży Pożarnej w Dzierżonowie
	WORD w Wałbrzychu	Projekt „Bezpieczny Rowerzysta”
		Projekt „Włączmy bezpieczeństwo”
	WORDy Dolnego Śląska, UMWD, Fundacja Euroregionu Nysa, WNOŚ, Komenda Straży Pożarnej	Konkurs Bezpieczeństwa „Uczę się bezpiecznie żyć”
	WORD we Wrocławiu	Konferencja szkoleniowa dla policjantów w celu pełnienia służby w ruchu drogowym
		Zawody o miano najlepszego kierowcę Wojskowego Województwa Dolnośląskiego
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław, WORD-y, Samorządy lokalne	Prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnych w zakresie bezpiecznej prędkości oraz usprawnianie tradycyjnych form kontroli prędkości i tworzenie systemu automatycznej kontroli prędkości
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji, GDDKiA, DSDiK, Urząd Marszałkowski	Weryfikacja ograniczeń prędkości
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego, samorządy lokalne	Prowadzenie kampanii promocyjnych informujących o roli pasów bezpieczeństwa w zmniejszaniu konsekwencji wypadków drogowych oraz usprawnienie kontroli stosowania pasów bezpieczeństwa i fotelików dla dzieci
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji.	Rutynowa losowa kontrola trzeźwości kierujących oraz kontrola używania przez kierujących pojazdami środków działających podobnie do alkoholu.
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji	Kampania społeczna pn. „Użyj wyobraźni” dot. tzw. Młodych kierowców
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji, GDDKiA, DSDiK, Urząd Marszałkowski, Urzędy Miejskie	Bezpieczna droga do szkoły
	Kuratorium Oświaty, WORD Wałbrzych, Word Jelenia Góra, Gmina Marcinkowice	Projekt „Bezpieczna gmina, bezpieczna parafia, bezpieczna szkoła”; konkurs „Zaprojektuj własną odzież”
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji, GDDKiA, DSDiK, Urząd Marszałkowski, Urzędy Miejskie	Budowa azyli dla pieszych, ochrona niechronionych użytkowników dróg

2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji, Statoil	Bezpieczeństwo dziecka na drodze 2009
	Komenda Wojewódzka, Komendy Miejskie i Powiatowe Policji, Kuratorium Oświaty, WORD-y	Promowanie bezpiecznych zachowań na drodze wobec najmłodszych uczestników ruchu
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
Dolnośląska Służba Dróg i Kolei	Oznakowanie przejścia dla pieszych znakiem D-6 zmiennej treści na drodze wojewódzkiej nr 367 ul. Buczka w m. Boguszów Gorce w km 0+384	
	Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 367 w m. Kamienna Góra od km 40+620 do 41+207,41 wraz z odwodnieniem i przebudową nawierzchni jezdni na tym odcinku drogi	
	Oznakowanie znakami zmiennej treści przejścia dla pieszych na drodze wojewódzkiej nr 367 w m. Kowary w km 18+100 przy skrzyżowaniu z ul. Pensjonatową	
	Budowa zatoki autobusowej i chodnika w m. Niedaszów, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 374	
	Budowa ciągu pieszo - rowerowego w m. Pęgów, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342	
	Budowa ciągu pieszo – rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 383 na odcinku Pieszycy - Dzierżoniów	
	Budowa chodnika w m. Sławęcice, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 323	
	Budowa ciągu pieszo – rowerowego Strachocin – Stronie Śląskie przy drodze wojewódzkiej nr 392 od km 16+873 do 20+804	
	Budowa chodnika w m. Szczepankowice, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346	
	Budowa chodnika w m. Węgry, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346	
	Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 355 w m. Zawidów	
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław	Budowa chodnika w miejscowości Radwanice w pasie drogi nr 94	
	Budowa chodnika w m. Siechnice w pasie drogi krajowej nr 94	
	Budowa chodnika w m. Olawa w pasie drogi krajowej nr 94	
	Budowa chodnika w m. Godzikowie w pasie drogi krajowej nr 94	
	Budowa chodników w m. Ścinawa, Krzelów, Osiek w pasie drogi krajowej nr 36	
	Budowa chodnika w m. Mąkolno w pasie drogi krajowej nr 46	
	Modernizacja przejścia dla pieszych w m. Rybnica w pasie drogi nr 30	

2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Dolnośląska Służba Dróg i Kolei	Remont drogi wojewódzkiej Nr 367 Szarocin – Pisarzowice na odcinku w km 32+400 do km 33+150 oraz w km 33+800 do km 37+270. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 296 na odcinku od drogi krajowej nr 30 do Henrykowa Lubańskiego Remont drogi Bielawa od ul. Waryńskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 384 Odnowa nawierzchni Chocieszów - Wolany, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 388 od km 5+100 do 9+120 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 376 w m. Jabłów na odcinku od km 11+501 do km 13+733 wraz z przebudową mostu Odnowa nawierzchni Jedlina Zdrój - Ludwikowice, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 381, od km 11+760 do km 32+022 odcinkami Remont drogi wojewódzkiej nr 367 na odcinku Kamienna Góra – Borówno w km od 40+379 do 40+620, od 41+361 do 43+230, od 45+230 do 45+730 Odnowa nawierzchni Kluczowa – Ząbkowice Śląskie, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 382, w km od 47+470 do 49+120 Remont drogi wojewódzkiej nr 364 9 (recykling) Kozów-Wilczyce w km 49+615 do 57+100 Remont drogi wojewódzkiej nr 328 na odcinkach Chojnów-Michów w km 57+587 do 58+229, Gołaczów-Brochocin w km 62+328 do 62+561 oraz w km 62+845 do 63+300, w m. Nowy Kościół od 80+685 do km 82+155 Remont drogi wojewódzkiej nr 451 w Oleśnicy w km 0+939 do 2+660 Odnowa nawierzchni Orłowiec – Radochów – Łądek Zdrój, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 390, od km 21+800 do km 24+600 Odnowa nawierzchni Pisarzowice – Brzezinka Średzka, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 336, od km 11+574 do km 14+424 Remont drogi wojewódzkiej nr 362 Skalka-Samotwór w km 10+300 do 11+077 oraz drogi nr 370 w m. Smolec w km 3+540 do 4+246 Odnowa nawierzchni Stolec – Niedźwiednik - Służewów, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 385, w km od 42+350 do 43+040 oraz 48+000 do 50+080 Odnowa nawierzchni Strzegom - Stanowice, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 374 od km 19+800 do 22+480 Odnowa nawierzchni Szczawno Zdrój, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 375, ul. Kolejowa na odcinku od ul. Mickiewicza do skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego Odnowa nawierzchni Świdnica-Grodziszczce, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 382 od km 14+920 do 17+450 Odnowa nawierzchni Wałbrzych, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 375, ul. Andersa oraz ścinka poboczy Wałbrzych – Świdnica droga nr 379 Odnowa nawierzchni Wilków Średzki, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346 od km 14+960 do 15+700, Kąty Wrocławskie w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346 od km 22+670 do 23+530, Sośnica droga wojewódzka nr 347 skrzyżowanie z drogą nr 346 od 17+100 do 17+400

Dolnośląska Służba Dróg i Kolei	Odnowa nawierzchni Wolibórz - Jodłownik, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 382 od km 3+750 do 4+100, od 6+500 do 7+000, od 7+910 do 8+230 oraz odnawa nawierzchni Karlów – Kudowa Zdrój w ciągu drogi wojewódzkiej nr 387 od km 28+950 do 31+950
	Odnowa nawierzchni Ziębice ul. Sportowa, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 385, od km 57+020 do km 58+600
	Remont drogi wojewódzkiej nr 328 w Złotoryi skrzyżowanie ul. Chojnowska i Legnicka, Złotoryja –Jerzmanice Zdrój w km 76+932 do 78+000, Nowy Kościół w km 82+300 do 84+275, Sędziszowa-Świerzawa w km 88+100 do 90+340
	Remont drogi wojewódzkiej Nr 369 w Lubawce na odcinku w km 14+967 do km 16+283
	Remont ul. Widok, Kościuszki i Spółdzielczej w Bolesławcu, w ciągu dróg wojewódzkich nr 350, 297 i 363 oraz odcinka drogi wojewódzkiej nr 350 w miejscowości Dobra
	Remont nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 338 na odcinku Bożeń – Golina oraz drogi nr 341 na odcinku Brzeg Dolny - Pysząca
	Poprawa stanu technicznego drogi wojewódzkiej nr 358 w km 26+594 do km 38+094
	Remont drogi wojewódzkiej nr 331 na odcinku Parchów – Polkowice w km 10+600 – 12+300
	Remont nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 296 na odcinku Ruszów – Węgliniec, drogi nr 357 w m. Nawojów Łużycki i Nowa Wieś
	Remont drogi wojewódzkiej nr 292 w Głogowie ul. Kazimierza Wielkiego
	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 392 na odcinku Idzików – DK 33
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław	Przebudowa drogi krajowej nr 5 na odcinku Trzebnica – Wrocław od km 340+485,00 do km 352+927,84
	Przebudowa drogi krajowej nr 5 na odcinku Kostomłoty – Strzegom od km 370+700 do km 389+407
	Odnowa polegająca na remoncie nawierzchni drogi krajowej nr 8 na odcinku Boguszyń- Bardo od km 43+200 do km 47+350
	Odnowa drogi krajowej nr 5 polegająca na remoncie nawierzchni na odcinku Prusice – Trzebnica w km 328+930 – 335+200
	Rozbudowa drogi krajowej nr 46 na odcinku od km 1+705 do km 20+894 <u>odcinek 2:</u> od km 1+810 do km 20+894 z wyłączeniem odcinka od km 15+200 do 17+775
	Rozbudowa drogi krajowej nr 46 na odcinku od km 1+705 do km 20+894 <u>odcinek 1:</u> od km 1+705 do km 7+810
	Remont polegający na odnowie nawierzchni drogi krajowej nr 3 pomiędzy miejscowościami Paszowice i Bolków na odcinkach od km 420 + 300 do km 425 + 500 i od km 432 +868 do km 433 + 850
	Remont polegający na odnowie drogi krajowej nr 3 od km487+676 do km 495+454 na odcinku Szklarska Poręba - Jakuszyce
	Remont polegający na odnowie nawierzchni drogi krajowej nr 3 na odcinku Radomierz –Jelenia Góra od km 451 +949 do km 454 +269

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Przebudowa drogi krajowej Odnowa drogi krajowej nr 39 na odc. Mikoszków – Strzelin od km 15+165 do km 18+395 z wyłączeniem odcinka od km 16+942 do km 17+443 Odnowa polegająca na remoncie nawierzchni drogi krajowej nr 12 na odcinku Głogów – Serby od km 123+919 do km 125+830
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław	Opracowanie procedur wyświetlanych na znakach zmiennej treści w pasie autostrady A4 Wrocław - Krzywa
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław	Przebudowa skrzyżowania w miejscowości Strzelno w pasie drogi nr 94 Przebudowa skrzyżowania w Bolesławcu w pasie drogi nr 94 Przebudowa skrzyżowania z m. Piechowice w pasie drogi nr 3 Przebudowa skrzyżowania w Świdnicy w pasie drogi nr 35 Zmiana programów sygnalizacji świetlnej w pasie drogi nr 12 w m. Głogów Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu w Żmigrodzie w pasie drogi nr 5 Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu w Siechnicach w pasie drogi nr 94 Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu w Braszowicach w pasie drogi nr 8
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław	Wyburzenie budynku znajdującego się w m. Gaworzyce w pasie drogi nr 3
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław	Budowa stalowych barier ochronnych w m. Lubań w pasie drogi nr 30
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	Skrócenie czasu transportu ofiar wypadków komunikacyjnych z obszaru m. Wrocławia i powiatu wrocławskiego do szpitalnego oddziału ratunkowego Skrócenie czasu transportu ofiar wypadków komunikacyjnych z obszaru m. Wrocławia i powiatu wrocławskiego do szpitali w obrębie m. Wrocławia
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	Jednostki Pogotowia Ratunkowego na terenie województwa dolnośląskiego (we Wrocławiu, Wałbrzychu, Kłodzku)	Rozwój jednostek Państwowego Systemu Ratownictwa Medycznego –specjalistycznych i podstawowych zespołów ratownictwa medycznego. Rozwój wyspecjalizowanych jednostek ratownictwa medycznego, drogowego i technicznego funkcjonujących na obszarze Polski południowo-zachodniej. Usprawnienie systemu przyjmowania zgłoszeń o wypadkach komunikacyjnych i innych incydentów medycznych z obszaru m. Wrocławia i powiatów: wrocławskiego, milickiego, oławskiego, strzelińskiego, średzkiego, trzebnickiego i wołowskiego oraz dysponowania zespołami ratownictwa medycznego – drogowymi i lotniczym.

2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Polski Związek Motorowy, PCK, jednostki Straży Pożarnej oraz jednostki Pogotowia Ratunkowego na terenie województwa dolnośląskiego	Edukacja społeczeństwa w zakresie powiadamiania o wypadkach i udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej ofiarom wypadków drogowych
	Inne inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym w 2009 roku. 1. Wojewódzka Rada BRD odbyła dwa posiedzenia. 2. Zespoły programowe odbyły osiem posiedzeń. 3. Współudział w organizacji turniejów BRD i motoryzacyjnego dla dzieci i młodzieży szkolnej, prowadzonych w formie eliminacji szkolnych, powiatowych, strefowych oraz finału wojewódzkiego i ogólnopolskiego. W sumie w turniejach wzięło udział 4,5 tys. dzieci i młodzieży szkolnej. 4. Rozwój systemu ratownictwa na drogach. a) Prowadzenie przez Komendy powiatowe i miejskie PSP działań profilaktycznych zmierzających do zapewnienia bezpiecznego letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. b) Przeprowadzenie 10 kursów z zakresu ratownictwa medycznego w ramach, których przeszkolono łącznie 305 osób oraz przeprowadzono 2 egzaminy recertyfikacyjne, które pozytywnie zaliczyły 192 osoby. 5. W ramach edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa wypoczynku w czasie wakacji funkcjonariusze PSP uczestniczyli w 122 spotkaniach z czego : a. 42 wizyty grup zorganizowanych w jednostkach JRG i KP PSP, podczas których uczestnicy brali udział w pogadankach na temat bezpieczeństwa podczas wakacji w domu jak i poza nim, pokazach sprzętu ratowniczo-gaśniczego oraz uczyli się udzielać pierwszej pomocy, b. 22 festyny, na których jedną z atrakcji były pokazy sprzętu ratowniczo-gaśniczego oraz pokazy udzielania pierwszej pomocy, c. 13 prelekcji, d. 45 pogadek, podczas których uczono jak korzystać z telefonów alarmowych, udzielać pierwszej pomocy oraz jak się zachować gdy jest się świadkiem wypadku. Były one organizowane np. w: bibliotekach, przedszkolach, w miejscach w których organizowano pólkolonie itp.	

2.2. Województwo kujawsko – pomorskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP w Bydgoszczy	Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Bydgoszcz	Szkolenie dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego
	WORD Włocławek	Szkolenie dla nauczycieli realizujących zajęcia z wychowania komunikacyjnego w szkołach podstawowych i gimnazjach Szkolenie nauczycieli nauczania początkowego w ramach programu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy „Ratujemy i uczymy ratować”
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Zarząd Okręgowy PZM, Kuratorium Oświaty, Policja, PCK, WORD Toruń, WORD Włocławek, WORD Bydgoszcz	XXXII Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym
	Zarząd Okręgowy PZM, Kuratorium Oświaty, Policja, PCK, WORD Toruń, WORD Włocławek, WORD Bydgoszcz	XIII Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny
	WORD Toruń	VII Wojewódzki Przegląd Scenek Dramowych „Jestem Bezpieczny” Edukacja komunikacyjna dzieci w Centrum Edukacji Komunikacyjnej WORD w Toruniu Konkurs dla nauczycieli na projekt gry edukacyjnej Konkurs na projekt widowiska pn. „Moje wspomnienia z pobytu w Centrum Edukacji Komunikacyjnej WORD w Toruniu”
	WORD Włocławek	Edukacja Komunikacyjna dzieci w szkołach i gimnazjach w zakresie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego Międzyszkolny konkurs plastyczny „Bezpieczny Pierwszak” Akcja „Dziecko widoczne na drodze” Akcja „Przedszkolaki znają znaki”
	WORD Bydgoszcz	Budowa i organizacja „miasteczek komunikacyjnych”
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu	Zakup pojazdów ratowniczo-gaśniczych Zakup ciężkiego samochodu technicznego Zakup 4 szt. samochodów operacyjnych Zakup 4 szt. zestawów hydraulicznych
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD Toruń, WORD Bydgoszcz, WORD Włocławek, Fundacja „Rozwój UT-P”	Opracowanie I etapu Wojewódzkiego Programu Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2010-2020 GAMBIT KUJAWSKO-POMORSKI

2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Toruń	Audycja telewizyjna pt. „ALE JAZDA” Zakup narkotesterów
	WORD Włocławek	Audycje telewizyjne o tematyce bezpieczeństwa ruchu drogowego Akcja „Piłem – nie jadę”
	WORD Bydgoszcz	Współpraca z mediami w zakresie propagowania i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy	Wyznaczenie nowych przejść dla pieszych na terenie miasta Bydgoszczy
	Zarząd Dróg Miejskich w Grudziądzu	Montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w postaci progów zwalniających Montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w postaci bariero-poręczy Montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w postaci słupków blokujących typu „szyszka”
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	Caritas Diecezji Toruńskiej, Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy, WORD Toruń, WORD Włocławek	Kampania prewencyjna „Bezpieczne dziecko = spokojni rodzice”
	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy, WORD Toruń, WORD Włocławek, WORD Bydgoszcz	Pilotażowa akcja edukacyjna „Widoczna Gmina”
	WORD Toruń	Projekt edukacyjno-plastyczny „Kolorowa droga” Festyn motoryzacyjny pn. „Z nami bezpieczniej” w WORD w Toruniu i Oddziale Terenowym WORD w Grudziądzu
	WORD Włocławek	Dzień Otwarty WORD we Włocławku Impreza edukacyjna „Bezpieczne wakacje”
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Toruń	Egzaminy na kartę rowerową i motorowerową w WORD w Toruniu
	WORD Włocławek	Egzaminy na kartę rowerową i motorowerową w WORD we Włocławku
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	

2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Miejski Zarząd Dróg w Toruniu	Budowa drogi rowerowej od ul. Ślaskiego do ul. Wyszyńskiego w Toruniu Przebudowa ul. Bydgoskiej i Chopina w Toruniu Przebudowa chodnika ul. Szosa Bydgoska w Toruniu
	Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy	Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta Bydgoszczy Wprowadzenie stref ograniczonej prędkości
	Miejski Zarząd Dróg we Włocławku	Budowa chodnika i ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Wienieckiej we Włocławku
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	Budowa chodnika na drodze wojewódzkiej nr 247 Budowa kładki dla pieszych w m. Pakość
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy	Budowa przejścia dla pieszych w m. Lucim Budowa chodnika w miejscowości Brześć Kujawski w ciągu drogi krajowej nr 62 Budowa chodnika w m. Pieńki Królewskie w ciągu drogi krajowej nr 55 Budowa chodnika w Grębocinie w ciągu drogi krajowej nr 15 Budowa chodnika we Frydrychowie i Elzanowie w ciągu drogi krajowej nr 15 Budowa chodnika w Głogowie w ciągu drogi krajowej nr 10
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy	Budowa barier energochłonnych na terenie m. Bydgoszczy Budowa oświetlenia ulic na terenie m. Bydgoszczy Ustawienie luster drogowych Poprawa jakości nawierzchni drogowych na terenie miasta Bydgoszczy
	Miejski Zarząd Dróg we Włocławku	Wykonanie projektu remontu konstrukcji nawierzchni Al. Królowej Jadwigi we Włocławku Wykonanie ekspertyzy tuneli drogowych leżących w ciągu Al. Królowej Jadwigi we Włocławku Wykonanie ekspertyzy wiaduktów leżących w ciągu ul. Wroniej we Włocławku
	Miejski Zarząd Dróg w Toruniu	Remont chodnika na ul. Fosa Staromiejska w Toruniu

	Zarząd Dróg Miejskich w Grudziądzu	Montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w postaci luster drogowych U-18 Przebudowa ulic Tczewska, Elbląska w Grudziądzu Remont ul. gen. Józefa Hallera w Grudziądzu Remont ul. Bydgoskiej w Grudziądzu Przebudowa ul. Kruszelnickiego w Grudziądzu Przebudowa ul. Konarskiego w Grudziądzu Modernizacja ul. Nauczycielskiej w Grudziądzu Przebudowa i wzmocnienie ul. Kwidzińskiej w Grudziądzu Opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej, wykupy wraz z przebudową ul. Łyskowskiego oraz skrzyżowania ulic Łyskowskiego i Waryńskiego w Grudziądzu Wykonanie dokumentacji, wykupy i przebudowa nawierzchni ulicy Droga Mazowiecka na odcinku od ul. Szosa Toruńska do ul. Składowej oraz budowa ul. Składowej w Grudziądzu Przebudowa ul. Mieczykowej w Grudziądzu Przebudowa ulic Śniadeckich i Korczaka oraz skrzyżowania ulic Śniadeckich, Konstytucji 3 Maja, Korczaka w Grudziądzu na rondo – etap I Przebudowa ulic Śniadeckich i Korczaka oraz skrzyżowania ulic Śniadeckich, Konstytucji 3 Maja, Korczaka w Grudziądzu na rondo – etap II i III
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	Połączenie układu drogowego DK15 z S-10, odcinek drogi wojewódzkiej nr 500 Brodnica – Sierpc Połączenie autostrady A-1 w korytarzu TEN-TVI z obszarem Wąbrzeźna, Golubia-Dobrzynia i Rypina Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 553 Toruń – Wybcz Połączenie autostrady A-1 z obszarem Tucholi, Sępólna, Nakła, Kcyni Połączenie z korytarzem TEN-TVIa, odcinka drogi wojewódzkiej nr 247 Kcynia – Szubin Połączenie układu drogowego TEN-TVIa, odcinek drogi wojewódzkiej nr 251 i 252 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 251 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 551 Odnowa nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 266 w m. Zakrzewo Odnowa nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 267 w m. Piotrków Kuj. Odnowa nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 559 w m. Lipno
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy	Budowa sygnalizacji świetlnych w Bydgoszczy Budowa zatok autobusowych
	Miejski Zarząd Dróg w Toruniu	Koordinacja sygnalizacji świetlnej ul. Grudziądzkiej w Toruniu Wymiana sieci kablowych w sygnalizacjach świetlnych na skrzyżowaniu ul. Warszawskiej z ul. Szumana w Toruniu Korekta łuku na ul. Lubickiej w Toruniu
	Zarząd Dróg Miejskich w Grudziądzu	Wymiana oznakowania pionowego w granicach administracyjnych miasta Grudziądz Odnowienie oznakowania poziomego w granicach administracyjnych miasta Grudziądz Wymiana źródeł światła w sygnalizatorach świetlnych oraz rozbudowa oświetlenia na terenie miasta Grudziądz

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	Miejski Zarząd Dróg we Włocławku	Budowa sygnalizacji świetlanych we Włocławku Przebudowa (modernizacja) ul. Planty II na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Kapitulnej we Włocławku
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 548 w m. Wąbrzeźno Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 240 w m. Tuchola
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy	Budowa skrzyżowania typu rondo w Kamieniu Krajeńskim – droga krajowa nr 25 Przebudowa skrzyżowania drogi krajowej nr 15 z drogą wojewódzką nr 543 w m. Szabda Uspokojenie ruchu wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego na drodze krajowej nr 67 w Fabiankach
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD Toruń	Zakup sprzętu do ratownictwa medycznego ofiar wypadków drogowych Wypożyczenie szkół w pakiety metodyczno-dydaktyczne w ramach programu „SERCE NA START”
	WORD Włocławek	Zakup zestawu do zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego
	WORD Bydgoszcz	Zakup sprzętu do ratowania ofiar wypadków drogowych dla jednostek OSP

2.3. Województwo lubelskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	WORD Chelm	VIII Lubelskie Wojewódzkie Seminarium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Pt. „Rola pracowników administracji samorządowej i rządowej w poprawie bezpieczeństwa w Ruchu drogowym”
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Chelm	Szkolenie instruktorów nauki jazdy, Szkolenie pracowników WORD
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Lublinie WORD Chelm	Szkolenie Liderów Szkolnej Edukacji Motoryzacyjnej (SEM) Seminarium dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu	Przeprowadzenie wspólnie z Automobilklubem Zamojskim szkoleń dla kandydatów na Ratowników drogowych PZM
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej Policja WORD Chelm, KM Policji	Szkolenie Kierowców Naruszających Przepisy Ruchu Drogowego Szkolenie Kandydatów na egzaminatorów Akcja „użyj wyobraźni” Nadprogramowe szkolenie kandydatów na kierowców, konkurs na „Najlepszego kierowcę 2009r”.
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Policja	akcja „Prędkość”
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej Policja WORD Chelm, KM Policji	Przekazanie ulotek, folderów, broszur informacyjnych, liczników trzeźwości dla instruktorów nauki jazdy, kierowców przewożących rzeczy i osoby. Doposażenie Policji w narkotesty Szkolenie Kierowców Zawodowych Szkolenie Kandydatów na instruktorów nauki jazdy Akcja „Trzeźwe poranki” Nadprogramowe szkolenie kierowców uczestników różnego rodzaju kursów

2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu Organizacja powiatowych eliminacji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, Eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla szkół podstawowych i gimnazjalnych, Eliminacje miejskie Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla szkół podstawowych i gimnazjalnych, Wojewódzki Turniej Motoryzacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, Eliminacje miejskie i powiatowe XXXII edycji Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym w Biłgoraju i Tomaszowie Lubelskim Finały powiatowe konkursu wiedzy prewencyjnego „Jestem bezpieczny” dla uczniów klas IV,V,VI szkół podstawowych z terenu powiatu biłgorajskiego, Organizacja konkursów podczas festynów poświęconych brd, Przeprowadzenie konkursu plastycznego, VIII Lubelska Wojewódzka Konferencja Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego” Rola pracowników administracji rządowej i samorządowej w poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym”, Rajdy popularne w sporcie samochodowym, Działalność wydawniczo-popularyzatorska, Dofinansowanie miasteczek ruchu drogowego i innych szkół podstawowych Współorganizacja Mistrzostw Polski Ratowników Drogowych z Automobilklubem Biłgorajskim przyznanych przez Główną Komisję Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Ochrony Środowiska Seminarium- Formy współpracy instytucji gminnych i powiatowych samorządu terytorialnego oraz instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu drogowego Spotkania konsultacyjno-szkoleniowe w zakresie brd z instruktorami nauki jazdy Szkolenie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na kartę motorowerową i rowerową Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Lublinie Popularyzacja przepisów ruchu drogowego wśród dzieci, młodzieży, osób dorosłych i kierowców poprzez organizowanie konkursów o tematyce brd, fundowanie nagród dla uczestników, wyposażanie dzieci w elementy odbłaskowe Dopuszczenie Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Kurowie w sprawie zakupu wyspecjalizowanego sprzętu (zestaw ratownictwa medycznego PSP R-1 i deski ortopedycznej) Porozumienie pomiędzy WORD w Lublinie i Wydziałem Ruchu Drogowego KWP w Lublinie w sprawie wyposażenia w narkotesty. Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych , Ogólnopolski Turniej BRD Szkolenie w zakresie kierowania ruchem drogowym Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej Akcja „Promil niepewności” Propagowanie jazdy zgodnej z przepisami i popularyzowanie tematyki brd. Policja WORD Chełm, KM Policji Konkursy, promocja, zakup narkotestów.
-------	--

2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu	Spotkania edukacyjne w przedszkolach i szkołach podstawowych poświęcone zasadom poruszania się po drogach pieszych
	Policja	Akcja „Piesi” Wzmoczone działania Policyjne „PIESZY”
	WORD Chełm, KM Policji	Akcja „Jestem widoczny-jestem bezpieczny” wyposażenie dzieci w znaczkę i kamizelkę odblaskowe, prelekcje i pogadanki
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Policja	Nadzór nad wyznaczonymi, szczególnie niebezpiecznymi przejściami dla pieszych
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu	Pogadanki z uczniami szkół podstawowych powiatu zamojskiego na temat bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym
	Policja	Wzmoczone działania Policyjne „bezpieczna droga do szkoły” Akcja „BEZPIECZNE WAKACJE”; Akcja „BEZPIECZNE FERIE”
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu	Spotkania edukacyjne w szkołach podstawowych na temat niechronionych uczestników ruchu drogowego ze szczególnym uwzględnieniem wypadków spowodowanych przez rowerzystów
		Przekazanie 7 szkołom mini miasteczek ruchu drogowego (przenośne znaki drogowe dla przeprowadzania sprawdzenia wiadomości teoretycznych i praktycznych w celu uzyskania karty rowerowej i motorowerowej)
	WORD Chełm, KM Policji, Automobilklub	Finały powiatowe Turniejów BRD i Motoryzacyjnego Finał wojewódzki Turnieju BRD Szkół Podstawowych
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej	Działania profilaktyczno wychowawcze na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy ul. Chelmskiej i Korolowskiej w m. Włodawa w ciągu drogi woj. nr 812; na odcinku Okuninka Włodawa w ciągu drogi woj. nr 812; w m. Rossosz w ciągu drogi wojewódzkiej nr 812; w m. Suszno w ciągu drogi woj. nr 816; w m. Mircze w ciągu drogi woj. nr 844

2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu	Wypożyczenie uczniów szkół podstawowych powiatu zamojskiego w elementy odblaskowe oraz przedszkola w książeczki na temat wychowania komunikacyjnego
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Lublinie	Doposażanie szkół w miasteczka ruchu drogowego i pomoce dydaktyczne oraz inny sprzęt pomocny przy wychowaniu komunikacyjnym
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej	Elementy odblaskowe (Kamizelki, naklejki, zawieszki)
	WORD Chełm	Plakaty wielkoformatowe dot. zapobiegania wypadkom drogowym
	WORD, KM Policji, Automobilklub	Regionalne Eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju BRD dla uczniów Szkół Podstawowych, Gimnazjalnych, Ponadgimnazjalnych oraz Wojewódzki Finał Ogólnopolskiego Turnieju BRD dla uczniów szkół Gimnazjalnych
		Utrzymanie i eksploatacja Miasteczka Ruchu Drogowego. Konkurs „Bezpieczny i zdrowy rowerzysta”
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	WORD Chełm, MPRD Chełm	Odnowienie przejść dla pieszych przy szkołach na terenie miasta.
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	Remont i regeneracja nawierzchni na drogach wojewódzkich
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
	GDDKiA O/ Lublin	Przebudowa drogi krajowej nr 2 w zakresie ciągu pieszo-rowerowego po stronie prawej na odcinku Styrzyniec – Sławacinek Nowy od km 626+359,45 do km 628+727,85 wraz ze zmianą organizacji ruchu na odcinku od km 626+025 do km 630+285
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	1. Kompleksowe uspokojenie ruchu na odcinku drogi wojewódzkiej nr 824 wraz budową instruktazowego terenu uspokojenia ruchu „Miasteczko Holenderskie” oraz z rozbudową skrzyżowania ulic: Skowieszyńska – Zielona – Głęboka w Puławach 2. Rozbudowa skrzyżowania ulic: Borowa - Kłosowskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 842 z drogą powiatową nr 3140L w Krasnymstawie na odcinku od km 66+518,07 do km 66+849,67 3. Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 747 z drogą wojewódzką nr 824 w m. Ople Lubelskie 4. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 849 na odcinku od km 36+415 do km 37+015 wraz z rozbudową skrzyżowania z droga wojewódzką nr 853 w m. Józefów 5. Rozbudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 857 Zaklików – Modliborzyce z drogą powiatową nr 2718L Trzydnik – Potoczek w km 9+855 w m. Potoczek 6. Przebudowa ul. Zamojskiej w Biłgoraju w ciągu drogi wojewódzkiej nr 858 Zarzecze Biłgoraj - Zwierzyniec-Szczebrzeszyn 7. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 807 Maciejowice - Sobolew-Żelechów na odcinku od km 34+408 do km 36+750 w m. Jarczew

2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zamościu	Przeprowadzanie szkoleń „Pierwsza pomoc w wypadku komunikacyjnym”

2.4. Województwo lubuskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Slużba Graniczna	Działania kontrolno – dyscyplinujące samodzielne i przy współpracy innych jednostek
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	1. WORD Gorzów Wlkp. 2. Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.	1. Konferencje dla instruktorów nauki jazdy 2. Kursy Wychowania Komunikacyjnego dla nauczycieli szkół gimnazjalnych i podstawowych.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Komenda Wojewódzka Policji Wydział Ruchu Drogowego	Gromadzenie danych statystycznych dotyczących zdarzeń drogowych - SEWIK
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	1. Policja 2. WORD Gorzów Wlkp. 3. Kuratorium Oświaty 4. Kuratorium Oświaty 5. Kuratorium Oświaty	1. Szerokie działania profilaktyczne 2. Wyposażenie szkoły w Baczynie w sprzęt turniejowy. 3. Wspieranie turniejów BRD 4. Konkurs dla nauczycieli na konspekt zajęć WK 5. Badania jakościowe w lubuskiej oświacie – zakres WK
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	1. Policja 2. Kuratorium Oświaty	1. Stała współpraca z regionalnymi mediami 2. Umieszczanie informacji na stronie internetowej KO
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	1. Policja	1. Działania prewencyjno – dyscyplinujące dot. prędkości
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Policja	Działania prewencyjno – dyscyplinujące dot. używania pasów bezpieczeństwa
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Policja	Działania prewencyjno – dyscyplinujące w zakresie zawartości alkoholu u kierowców
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	1. Policja 2. WORD Gorzów i Zielona Góra	1. Działania prewencyjno – dyscyplinujące dotyczące bezpiecznej jazdy w weekendy, święta, dni wolne 2. Turnieje BRD, akcje prewencyjne dla dzieci i młodzieży
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Policja	Wydanie na DVD filmu „Najmłodsi na drodze”, wydanie ulotek prewencyjnych dotyczących użytkowania odbłasków
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich	Budowa, remonty, przebudowa – przejścia, chodniki, dojścia

2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Budowa chodników, przejść, wykonanie doświetlenia, znaki ograniczające prędkość w rejonie przejść
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Znaki ograniczające prędkość w rejonie przejść
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	WORD Gorzów, Zielona Góra	Masowe przekazywanie do użytkowania elementów odblaskowych
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	1. Zarząd Dróg Wojewódzkich 2. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	1. Remont, naprawa, konserwacja nawierzchni dróg 2. Poszerzenie jezdni, korekta łuków, zatok autobusowych, budowa wysp spowalniających, lewoskrętów, ciągów pieszych i azyli.
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	1. Zarząd Dróg Wojewódzkich	Montaż sygnalizacji świetlnej
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Budowa lewoskrętów, wysp spowalniających, azyli, poszerzenie jezdni, zmiany oznakowania na granicy Państwa, montaż barier ochronnych, wykonanie wysp na polach martwych
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich	Montaż barier ochronnych, poprawa nawierzchni drogi, montaż luster, znaków stop, uspokojenie ruchu, przebudowa skrzyżowań i zatok autobusowych
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich	Usuwanie drzew z bezpośredniego sąsiedztwa drogi, frezowanie pozostałości pni drzew z utwardzonych pasów drogowych
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich	Montaż ogrodzeń zabezpieczających, barier, utwardzanie poboczy
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Montaż znaków ostrzegających o powtarzających się wypadkach

2.5. Województwo łódzkie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Opracowanie rocznej analizy stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie województwa łódzkiego w 2009 r.
	Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Łodzi	Ocena stanu brd w cyklach kwartalnych przez Prezydium Wojewódzkiej rady BRD w Łodzi
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Centrum BRD w Łodzi	Realizacja Programu „Bezpieczna 1”
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Łodzi	Koordynacja działań instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na drogach województwa łódzkiego.
	1 Kuratorium Oświaty w Łodzi	Realizacja programu wychowania komunikacyjnego oraz edukacja w zakresie bezpieczeństwa uczniów w placówkach podległych Kuratorium Oświaty w Łodzi
	2 Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łodzi	Monitoring występujących utrudnień na drogach województwa, współuczestnictwo w informowaniu uczestników ruchu drogowego o występujących zagrożeniach oraz zasadach postępowania w sytuacjach szczególnych uciążliwości w ruchu drogowym
	3 Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, 4 Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Współpraca w ramach Wojewódzkiej Rady BRD w Łodzi, koordynacja działań brd
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Organizacja kursu dla koordynatorów wychowania komunikacyjnego
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Konferencja dla nauczycieli nt. Wspomaganie placówek oświatowych w procesie bezpieczeństwa uczniów”.
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Szkolenie kadry policyjnej w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach..
	Centrum BRD w Łodzi	Szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Szkolenie koordynatorów i nauczycieli wychowania komunikacyjnego w placówkach oświatowych województwa.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi	Uruchomiony został w Oddziale Punkt Informacji Drogowej. PID współpracuje ściśle z terenowymi jednostkami policji oraz straży pożarnej. Informacja o czasowych utrudnieniach na drogach przekazywana jest kierowcom między innymi za pomocą rozgłośni radiowych. Pracownicy PID-u przez 24 godziny zbierają, gromadzą przekazują informacje o warunkach ruchu na drogach krajowych zarządzanych przez GDDKiA, w tym także związane z: - Zimowym utrzymaniem dróg krajowych - Okresowymi ograniczeniami oraz zakazem ruchu niektórych pojazdów na drogach publicznych.

2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łodzi	Współuczestnictwo w kampanii informacyjnej dla społeczeństwa propagującej brd „Bezpieczne ferie to bezpieczny autokar”; współpraca z PZM-ot, KWP, ZHP oraz Kuratorium Oświaty w zakresie bezpłatnych badań diagnostycznych autokarów; umieszczenie informacji na stronie telegazety WZK (i w prasie lokalnej) skierowanej do kierowców na temat zagrożeń wynikających z rażącego lekceważenia przepisów ruchu drogowego
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	PROMOCJA BRD W MEDIACH: w TVP, Radio, prasie, stronach internetowych i w wydawnictwach oraz cykliczny Program z TV TOYA „Bezpieczna Jazda”
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Informowanie uczestników ruchu drogowego poprzez wszystkie dostępne środki przekazu o: zmianach przepisów Kodeksu Drogowego, zagrożeniach występujących na drogach, utrudnieniach i ograniczeniach w ruchu.
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Szkolenie koordynatorów i nauczycieli wychowania komunikacyjnego w placówkach oświatowych województwa.
	KWP w Łodzi, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Piotrkowie Tryb., Skierniewicach, Sieradzu.	Wspieranie wychowania komunikacyjnego w szkołach.
	KWP w Łodzi, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Piotrkowie Tryb., Skierniewicach, Sieradzu.	Mobilne miasteczka ruchu drogowego.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach Kuratorium Oświaty w Łodzi	Szkolenia dla nauczycieli z zakresu udzielania pierwszej pomocy medycznej
	Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Łodzi	Szkolenie służb mundurowych dla 1.512 osób z zakresu Ratownictwa Drogowego i Pomocy Przed medycznej oraz innych 720 osób.
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Program „Serce na start” – przygotowanie nauczycieli oraz dzieci w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Test diagnostyczny dla klas II szkół ponad-gimnazjalnych „Pierwsza pomoc przed-medyczna”.
	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi	Przeszkolono ratowników w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy
	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi	Zakup wyposażenia dla Ośrodka Szkolenia PSP w Sieradzu w ramach dotacji przekazanej przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego województwa łódzkiego
	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi	Przeszkolono ratowników na Kursie kierowania ruchem drogowym podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczych.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Kuratorium Oświaty w Łodzi Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	8 kwietnia 2009 – Wojewódzką Konferencję w Łodzi nt. „Wspomaganie działań szkoły w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom”. Organizatorami konferencji byli Łódzki Kurator Oświaty i Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Łodzi (uczestniczyło ok. 600 osób).
	Politechnika Łódzka i Fundacja BRD OPTIMO MODO w Łodzi	26 listopada 2009 – Seminarium dla środowiska eksperckiego BRD .
	Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Łodzi	Program „Pierwsza Pomoc to łatwe” dla 860 osób - Szkolenia udzielania Pierwszej Pomocy - wyposażenie uczestników szkoleń w „Sakiewki życia” - wyposażenie instytucji w tablice Pierwsza Pomoc ABC - wyposażenie instytucji w Instrukcje

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	KWP w Łodzi,	Wzmoczone kontrole prędkości.
	KGP, KWP w Łodzi	Rozpowszechnianie wśród użytkowników dróg materiałów profilaktyczno-propagandowych
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Rozwinięcie sieci punktów automatycznej kontroli prędkości (foto-radary) przy współfinansowaniu zakupu i montażu masztów.
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Wyposażenie nieoznakowanych radiowozów Ruchu Drogowego w mobilne mierniki prędkości.
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Opracowanie i rozpowszechnianie wśród kierujących 50 tys. ulotek uświadamiających zagrożenia wynikające z jazdy z nadmierną prędkością oraz nieużywanie pasów bezpieczeństwa.
	KWP w Łodzi, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Piotrkowie Tryb., Skierniewicach, Sieradzu. Działania kaskada.	Zwiększenie ilości eksploatowanych przez Policję videorejestratorów.
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi,	Kontrole osób korzystających z pojazdów pod kątem używania pasów bezpieczeństwa i innych urządzeń ochronnych .
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Opracowanie i rozpowszechnianie wśród kierujących 50 tys. ulotek uświadamiających zagrożenia wynikające z jazdy bez pasów bezpieczeństwa.
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Rozpowszechnienie wśród kierujących 6 tys. ulotek wskazujących na obowiązek sprawdzenia stanu trzeźwości przed rozpoczęciem jazdy.
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łodzi	Współpraca z instytucjami szkolącymi kierowców w zakresie udzielania pomocy w przygotowaniu i przeprowadzeniu szkoleń doskonalących dla wybranych grup kierowców z zagadnień dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych (ratownictwo drogowe i chemiczne)
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Organizacja imprez masowych dla mieszkańców popularyzujących brd, konkursy wiedzy, plastyczne, jazdy sprawnościowe rowerem i motorowerem.
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Rozpowszechnienie wśród użytkowników dróg 4.5 tys. ulotek i plakatów poświęconych bezpiecznej jeździe motocyklem („Dojeżdż do końca wakacji”).
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Rozpowszechnienie wśród użytkowników dróg 2 tys. plakatów poświęconych widoczności rowerzystów i pieszych w okresie jesienno-zimowym.
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Masowe rozdawanie materiałów odblaskowych, naklejek, latarek i kamizelek odblaskowych, ulotki plakaty inf.
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach, Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Rozpowszechnienie jesienią 2009 r w ramach „widoczny – bezpieczny” materiałów odblaskowych, latarek i kamizelek odblaskowych, pieszym poruszającym się po nieoświetlonych drogach po zmierzchu.

2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	Centrum BRD w Łodzi	Imprezy edukacyjne dla dzieci w ramach programu „Kacper – dziecko bezpieczne na drodze” Mysłowice, Nowosolna, Warszawa dla 1.100 dzieci i młodzieży, przekazanie odbłasków i materiałów edukacyjnych.
	Centrum BRD w Łodzi	Program „Kacper Ratownik” – oferta programu edukacji komunikacyjnej
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach PZM Oddział w Łodzi	Organizowanie powiatowych, regionalnych, wojewódzkich eliminacji turniejów wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego dla szkół podstawowych i gimnazjów oraz motoryzacyjnego dla szkół ponadgimnazjalnych
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Przeprowadzenie 1.9 tys. teoretycznych i praktycznych zajęć wychowania komunikacyjnego w szkołach.
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Przedstawienia teatralne w wykonaniu aktorów scen łódzkich edukacja komunikacyjna przez zabawę – Program autorski pod patronatem WORD w Łodzi
	KWP w Łodzi, KPP/KMP woj. łódzkiego.	Działania Alkohol i narkotyki.
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Realizacja wzmoczonych kontroli w rejonach wypoczynku dzieci w okresie ferii, wakacji, kontrola pojazdów wiozących dzieci na wypoczynek. Działania „Bezpieczna droga do szkoły”.
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Rozpowszechnienie 2 tys. płyt Cd z materiałem dydaktycznym poświęconym bezpiecznym zasadom poruszania się dzieci pieszo i rowerem.
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Opracowanie i rozpowszechnienie 20 000 ulotek zwracających uwagę na bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu.
	Wojewódzka Inspekcja Transportu Drogowego w Łodzi	Prowadzenie systematycznych kontroli autokarów przewożących dzieci, młodzież do szkół i na zimowy oraz letni wypoczynek.
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Wzmoczone kontrole autobusów oraz „gimbusów” przewożących dzieci, młodzież do szkół i na zimowy oraz letni wypoczynek. Dwukrotna podczas roku szkolnego kontrola „gimbusów” dowożących dzieci do szkół.
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Akcja 7 grudnia 2009 „Mikołaj na drodze” – 2009 – działania na terenie całego województwa.
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Wypożyczenie rowerzystów w kamizelki i opaski odbłaskowe oraz zestawy oświetlenia do rowerów.
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach, Komenda Wojewódzka i Miejska Policji w Łodzi	Organizowanie w ramach mobilnego „Miasteczka Ruchu Drogowego” pół tysiąca zajęć praktycznej nauki jazdy rowerem dla 25 tys. uczniów.
	Centrum BRD w Łodzi	Akcja „Widoczny Rowerzysta – uczyć, a nie karać”
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Rozpowszechnienie jesienią 2009 r. podczas kontroli drogowych w ramach „widoczny – bezpieczny” kompletów oświetleniowych i kamizelek odbłaskowych, rowerzystom nie posiadającym odpowiedniego oświetlenia jednoślada.
	KWP w Łodzi, Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.	Bezpiecznie chce się żyć
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi	Prowadzenie i systematyczny comiesięczny nadzór nad realizacją działań „niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”

2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	KWP w Łodzi, KPP/KMP woj. łódzkiego, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Piotrkowie Tryb., Skierniewicach, Sieradzu.	Bądź widoczny
	KWP w Łodzi, KPP/KMP woj. łódzkiego, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Łodzi, Piotrkowie Tryb., Skierniewicach, Sieradzu, Samorządy, zarządcy dróg, szkoły woj. łódzkiego.	Działania „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi	Budowa obwodnicy Krośniewic na drodze krajowej nr 1 i 2 dł. 6,75 Remont drogi krajowej nr 1, odcinek - przejście przez Zgierz (Proboszczewice) dł. 2,52 - 337+335 - 339+850 Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 1 na odcinku Wroników – Koźniewice dł. 3,85 412+000 - 412+410; 423+330 - 426+770 Rozbudowa skrzyżowania na drodze krajowej nr 2 z drogami powiatowymi w m. Zduny wraz z budową sygnalizacji świetlnej dł. 0,24 - 388+329 - 388+573 Rozbudowa drogi krajowej nr 12, odcinek Grabowiec - Czechy dł. 5,99 - 330+700 - 336+690 Rozbudowa drogi krajowej nr 12, przejście przez Zduńską Wolę dł. 5,29 - 336+911 - 342+200 Przebudowa drogi krajowej nr 12 w Sieradzu dł. 3,45 - 323+300 - 326+750 Remont drogi powiatowej Nr 12 na odcinku Kącik - Mzurki dł. 7,54 - 21+746 - 29+290 Remont nawierzchni drogi krajowej nr 12 na odcinku granica woj. wielkopolskiego – Błaszki dł. 5,22 - 295+777 - 301+000 Przebudowa drogi krajowej nr 14 w Sieradzu na odcinku od skrzyżowania ul. Jana Pawła II z Aleją Pokoju do istniejącego ronda w Sieradzu wraz z przebudową wlotu Al. Pokoju oraz wlotu ul. Łokietka dł. 0,64 - 85+396 - 86+031 Rozbudowa drogi krajowej nr 14 wraz z obrębem skrzyżowania z drogą powiatową w m. Dobroń dł. 0,84 - 77+075 - 77+915 Odnowa drogi krajowej nr 14, odcinek Dobroń-Orpelów dł. 1,05 - 77+915 - 78+961 Przebudowa drogi krajowej nr 42 odcinek Praszka - Działoszyn - Nowa Brzeźnica w m. Makowiska oraz w m. Nowa Brzeźnica wraz z przebudową przepustów dł. 0,92 - 105+759 - 105+976; 116+850 - 117+550 Odnowa drogi krajowej nr 42 na odcinku Pajęczno - Nowa Brzeźnica dł. 14,58 - 103+100 - 105+759; 105+976 - 116+850; 117+550 - 118+600 Remont drogi krajowej nr 48 Tomaszów Mazowiecki - Inowłódz - gr. woj. mazowieckiego w m. Tomaszów Mazowiecki ul. Ujeżdżka i ul. Warszawska wraz z łącznicą do drogi krajowej Nr 8 dł. 7,03 - 0+000-1+220; 28+236-34+049

		Odnowa drogi krajowej nr 60 , odcinek Łęczysca - Kutno dl. 7,78 - 4+200 - 4+930; 5+650 - 6+500; 6+800 - 8+400; 9+930 - 10+393; 11+260 - 15+400 Odnowa drogi krajowej nr 70 wraz z przebudową przepustów na odcinkach: Łowicz - Skierniewice oraz Wola Pękoszewska - Huta Zawadzka dl. 15,63 -10+800 - 20+100 i 42+446 - 48+780 Przebudowa drogi krajowej nr 71 w m. Zgierz (ul. Długa, ul. Cezaka) dl. 2,20 - 11+297 - 13+460 Wykonanie odnowy nawierzchni ulicy Lutomierskiej w Pabianicach na drodze Nr 71 dl. 0,16 - 42+882 - 43+037
		Wykonanie odnowy nawierzchni chodnika i wjazdów w ul. Zamkowej w Pabianicach drodze Nr 71 dl. 0,65 - 43+048 - 43+700 Wykonanie odnowy nawierzchni drogi krajowej nr 71 wraz z chodnikami w m. Pabianice (ul. Warszawska) dl. 1,13 - 45+750 - 46+880 Rozbudowa drogi krajowej nr 71, odcinek Aleksandrów Łódzki - Konstantynów Łódzki dl. 9,15 - 24+268 - 33+419 Rozbudowa drogi krajowej nr 72 - skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 703 w m. Poddebice dl. 0,65 - 68+380 - 69+025 Przebudowa wyspy dzielącej, elementów malej architektury, zjazdów i chodników wraz z remontem nawierzchni jezdni na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 74 z drogą wojewódzką nr 746 w miejscowości Żamów dl. 0,15 - 25+500 - 25+650
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Odnowa i uzupełnienie oznakowania poziomego Wymiana i uzupełnienie oznakowania pionowego
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Remont nawierzchni drogi nr 469 Uniejów – Gostków – Wróblew dl. 0,770 - 22+380 – 23+150, Remont nawierzchni drogi nr 469 Uniejów – Gostków – Wróblew dl. 6.079 - 29+011 – 35+090, Remont nawierzchni drogi nr 473 Balin – Dominikowie dl. 2,250 - 32+600 – 34+850, Remont nawierzchni drogi nr 473 Balin - Szadek dl. 0,505 - 44+995 – 45+500, Remont nawierzchni drogi nr 473 Balin – Szadek dl. 1,690 - 50+800 – 52+490, Remont nawierzchni drogi nr 478 Rzymisko – Krępa dl. 4,429 - 05+591 – 10+020, Remont nawierzchni drogi nr 480 Sieradz – Widawa – Szczerców dl. 7,000 - 18+317 – 25+317, Remont nawierzchni drogi nr 480 Sieradz – Widawa – Szczerców 26+163 – 29+763, dl. 3,600 Remont nawierzchni drogi nr 483 Łask Częstochowa dl. 5,300 - 16+500 – 21+800, Remont nawierzchni drogi nr 483 Strzelce Wielkie – Dubidze dl. 4,900 - 54+600 – 59+500,

	Remont nawierzchni drogi nr 484 m. Belchatów – ul. Wojska Polskiego dl. 1,290 - 22+330 – 23+620, Remont nawierzchni jezdni i chodników droga nr 486 Wieluń - Działoszyn m. Wieluń ul.18-go Stycznia dl. 0,335 - 00+370 – 0+370, Remont nawierzchni drogi nr 581 Gostynin – Krośnice dl. 1,418 - 13+182 – 14+600, Remont nawierzchni drogi nr 584 Kiernozia – Chaśno dl. 4,000 - 08+470 – 12+470, Remont nawierzchni drogi nr 703 Poddębice- Piątek dl. 7,183 - 31+967 – 39+150, Remont nawierzchni drogi nr 703 Poddębice- Piątek dl. 11,660 - 39+150 – 50+810, Remont nawierzchni drogi nr 703 Łęka-Bielice dl. 0,683 - 51+528 – 53+221, Remont nawierzchni drogi nr 703 Oszkowice dl. 0,778 - 54+422 – 55+200, Remont nawierzchni drogi nr 703 Oszkowice – Brzozów dl. 1,000 - 55+200 – 56+200, Remont nawierzchni drogi nr 703 Oszkowice dl. 0,350 - 56+200 – 56+550, Remont nawierzchni drogi nr 703 Oszkowice – Brzozów dl. 2,300 - 56+550 – 58+850, Remont nawierzchni drogi nr 703 Brzozów dl. 650 - 58+850 – 60+500 Remont nawierzchni drogi nr 707 Nowy Kawęczyn - Marianka dl. 2,620 - 10+980 – 13+600, Remont nawierzchni drogi nr 707 Wolucza – Kurzeszyn dl. 1,800 - 14+500 – 16+300, Remont nawierzchni drogi nr 707 Skierniewice - Rawa Mazowiecka dl. 1,200 - 18+800 – 20+000, Remont nawierzchni drogi nr 707 Skierniewice - Rawa Mazowiecka dl. 950 - 21+010 – 21+950, Remont nawierzchni drogi nr 707 Skierniewice - Rawa Mazowiecka dl. 0,790 - 21+960 – 22+750, Remont nawierzchni drogi nr 707 Skierniewice - Rawa Mazowiecka dl. 1,045 - 25+075 – 26+120, Remont nawierzchni drogi nr 707 Skierniewice - Rawa Mazowiecka dl. 1,500 - 28+200 – 29+700, Remont nawierzchni drogi nr 707 Skierniewice - Rawa Mazowiecka dl. 0,650 - 35+350 – 36+000, Remont nawierzchni drogi nr 708 Ozorków - Stryków dl. 3,100 - 6+800 – 9+900, Remont nawierzchni drogi nr 708 Ozorków - Stryków dl. 0,623 - 22+307 – 22+930, Remont nawierzchni drogi nr 708 Stryków dl. 1,343 - 22+960 – 24+303, Remont nawierzchni drogi nr 710 Łódź – Szadek dl. 0,564 - 34+070 – 34+634, Remont nawierzchni drogi nr 710 Rossoszyca – Włódy dl. 2,586 - 52+314 – 54+900, Remont nawierzchni drogi nr 710 Szadek-Błaszk (Raczków -Kwasków) dl. 4,300 - 66+200 – 70+500, Remont nawierzchni drogi nr 713 Kurowice - Rokiciny dl. 6,340 - 19+560 – 25+900, Remont nawierzchni drogi nr 713 Ujazd dl. 0,320 - 37+580 – 37+900, Remont nawierzchni drogi nr 713 Tomaszów Mazowiecki -Tomaszówek dl. 7,470 - 55+080 – 62+550,
--	--

	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Remont nawierzchni drogi nr 715 Kuluszki gr. miasta - Nowy Redzeń dł. 2,545 - 10+655 – 13+200, Remont nawierzchni drogi nr 715 Regny – Budziszewice dł. 2,380 - 18+450 – 20+830, Remont nawierzchni drogi nr 716 Żakowice – Będzeliń dł. 1,562 - 02+473 – 4+035, Remont nawierzchni drogi nr 716 Będków – Biskupia Wola dł. 3,480 - 21+870 – 25+350, Remont nawierzchni drogi nr 726 Bogusławki Małe – Bugaj dł. 4,100 - 06+300 – 10+400, Remont nawierzchni drogi nr 726 Chociw - pas startowy dł. 0,970 - 10+400 – 11+370, Remont nawierzchni drogi nr 726 - Chociw – Wiechnowice - pas startowy dł. 2,130 - 11,370 – 13+500, Remont nawierzchni drogi nr 726 Opoczno, ul. Waryńskiego, Ogonowice dł. 0,410 - 46+700 – 47+110, Remont nawierzchni drogi nr 726 Nadole - Żarnów dł. 3,160 - 61+300 – 64+460, Remont nawierzchni drogi nr Przyglów – Włoszczowa dł. 3,910 - 22+330 – 26+240,
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	

2.6. Województwo małopolskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	Komenda Wojewódzka Policji	Dane dotyczące stanu brd w województwie małopolskim
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	WRBRD, Samorządy	Powstawanie powiatowych rad brd Koordynacja zadań z zakresu brd
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WRBRD, Małopolska Policja Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego, Urząd Marszałkowski, Państwowa Straż Pożarna Zarządcy dróg w Małopolsce Politechnika Krakowska	Przeprowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje: - policjantów ruchu drogowego, - zarządców dróg - audytorów - nauczycieli wychowania komunikacyjnego - instruktorów kształcących kandydatów na kierowców Szkolenia o tematyce brd dla: - przewoźników materiałów niebezpiecznych ADR, - kierowców, - członków ochotniczych straży pożarnych, - jednostek ratownictwa chemicznego
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Małopolska Policja Zarządcy Dróg: ZDW, ZIKIT	Tworzenie baz danych i ich przetwarzanie w Policji i w jednostkach zarządzających drogami
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	Powiatowe Zarządy Dróg	Zbierane danych o zdarzeniach drogowych które służą m.in. do wykrywania miejsc niebezpiecznych i podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie tych miejsc.
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WRBRD Kuratorium Oświaty Małopolska Policja PZMot Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego	Organizowanie corocznych turniejów motoryzacyjnych dla dzieci i młodzieży Udział Policji w szkoleniach, konkursach, pogadankach Szkolenie kadr nauczycielskich
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Krakowskie Pogotowie Ratunkowe Straż Pożarna Samorządy Małopolska Policja	Tworzenie Centrów Powiadamiania Ratunkowego, Tworzenie Rozsynchronizowanych Zespołów Ratowniczych, Organizacja wspólnych ćwiczeń dla wszystkich podmiotów ratownictwa medycznego
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WRBD, Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego, Małopolska Policja, Media lokalne	Współpraca z lokalnymi mediami, mająca charakter stały; propagowanie w telewizji, radiu, lokalnej prasie – zachowań właściwych dla bezpieczeństwa ruchu drogowego - skierowane do różnych grup odbiorców, za pomocą różnych form przekazu; produkcja filmowa, wspólne z mediami organizowanie akcji, np. „akcja odbłaskowa”, itp.

2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Małopolska Policja WRBRD	Wielopłaszczyznowe, cykliczne akcje małopolskiej Policji, Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym promowanie bezpiecznej prędkości
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce Policja	Prowadzenie ukierunkowanych przeglądów dróg
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Małopolska Policja WRBRD	Cykliczne akcje małopolskiej policji, Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym promowanie zapinania pasów bezpieczeństwa i używania fotelików dla dzieci
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Małopolska Policja WRBRD Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Krakowie i Telewizja Polska Oddział Kraków	Akcje policji – każdy zatrzymany do kontroli kierujący, zostaje poddany badaniu na zawartość alkoholu Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym problem trzeźwości kierujących Produkcja filmu fabularnego „Dagmara” w ramach społecznej akcji „No promil – no problem”
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego, Małopolska Policja, Stowarzyszenie Klub Polskiego Trakera	Egzaminy na kartę rowerową, motorowerową, wydawnictwa multimedialne o tematyce brd, w tym filmy instruktażowe, prowadzenie akcji okolicznościowych, np. „Mikołaj na drodze”, Pomoc finansowa dla szkół propagujących zagadnienia brd (konkursy, zawody)
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WRBRD Kuratorium Oświaty Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego, Małopolska Policja	Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, podnoszące ich wiedzę w zakresie brd Działania edukacyjno – prewencyjne Policji, jako propagatora właściwych postaw wśród uczestników ruchu drogowego (pogadanki, pokazy, konkursy) Prowadzenie szkoleń kwalifikacyjnych dla kierowców zawodowych, Systematyczne prowadzenie różnorodnych kampanii w mediach (produkcja zarówno cyklicznych programów w TV i Radiu jak też filmów dokumentalnych, instruktażowych i innych wydawnictw)
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Małopolska Policja	Kontynuacja prewencyjnego, wieloletniego programu policyjnego „Niechronieni uczestnicy Ruchu Drogowego” Podejmowanie wielopłaszczyznowych akcji Policji na terenie województwa – rozdawanie broszur, ulotek, elementów odblaskowych, itp.

2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4) Zarządcy Dróg w Małopolsce Samorządy terytorialne Stosowanie urządzeń drogowych dla ochrony i bezpieczeństwa pieszych: - budowa chodników, - budowa i przebudowa poboczy, - budowa progów zwalniających, - budowa sygnalizacji świetlnych, - stosowanie odpowiedniego oznakowania pionowego i poziomego, - budowa azyli dla pieszych,
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2) WRBRD Kuratorium Oświaty Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego Małopolska Policja Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego, podnoszące ich wiedzę w zakresie brd Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym problem bezpieczeństwa dzieci na drogach, Akcje Małopolskiej Policji – m.in. cykliczna „Stop – Mikołaj na drodze” , Korzystanie przez Policję zestawu „Autochodzik” dla edukacji najmłodszych dzieci
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3) Małopolska Policja Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego Prewencyjny program policyjny „Niechronieni uczestnicy Ruchu Drogowego” Policyjne egzekwowanie prawidłowych zachowań kierujących (prędkość, foteliki) Akcje Policji, Małopolskich Ośrodków Ruchu Drogowego i „Gazety Krakowskiej”, polegająca na zamieszczeniu w gazecie cyklu artykułów poświęconych brd, skierowanych głównie do dzieci, młodzieży i rodziców oraz dołączenie do wydania gazety – opaski odbłaskowej
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4) Małopolska Policja Zarządcy Dróg w Małopolsce, Stosowanie rozwiązań typu: - budowa progów zwalniających, - budowa przejść dla pieszych z „Agatką”, - wprowadzanie lokalnych ograniczeń prędkości - budowa sygnalizacji świetlnych, - egzekwowanie przez policję prawidłowych zachowań kierujących,
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2) Małopolska Policja WRBRD Prewencyjny program policyjny „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego” Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym problem bezpieczeństwa rowerzystów (specjalne odcinki programu TV)
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3) Małopolska Policja Działania prewencyjne i kontrolne Policji – rozdawanie rowerzystom elementów odbłaskowych do oklejenia roweru.
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4) Zarządcy Dróg w Małopolsce Samorządy Budowa ścieżek rowerowych

2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Małopolska Policja WRBRD	Działania wynikające z programu Policji „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego” Program radiowy i audycja telewizyjna, w których poruszane są problemy partnerstwa i wzajemnych relacji uczestników ruchu drogowego Dni Otwarte MORD – forma edukacyjna dla uczestników
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	Politechnika Krakowska WRBRD, Małopolska Policja, Zarządcy Dróg	Szkolenie audytorów przez Politechnikę Krakowską Szkolenia dla wykonujących przeglądy dróg - wytyczne
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce Inne Jednostki Samorządowe	Remonty, modernizacje i przebudowy na drogach województwa małopolskiego, stosowanie nowoczesnych technologii i materiałów. Kompleksowe wymiany nawierzchni na odcinkach dróg. Powszechne zastosowanie barier sprężystych, dodatkowego oświetlenia, nawierzchni bitumicznych, itp.
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce: GDDKiA, ZDW, ZIKiT w Krakowie, Powiatowi zarządcy dróg Jednostki samorządowe, WRBRD, Małopolska Policja TV Polska Oddział Kraków	Tworzenie systemu bieżącego monitoringu przez Zarządców Dróg, uruchamianie specjalnego numeru telefonu, pod który można zgłaszać informacje Utworzenie adresu internetowego (forum) dla widzów programu TVP „Jedź bezpiecznie”, gdzie można zgłaszać uwagi na temat oznakowania i organizacji ruchu Współpraca WRBRD z Zarządcami w sprawie szybkiego reagowania na nieprawidłowości w oznakowaniu (m. in. umowa o współpracy w tym zakresie pomiędzy MORD w Krakowie, ZIKiT i TVP Kraków)
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce: Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad Zarząd Dróg Wojewódzkich Powiatowe Zarządy Dróg Miejskie Zarządy Dróg Samorządy lokalne	Budowa obwodnic na drogach województwa małopolskiego Budowa, przebudowa i modernizacja sieci dróg w Małopolsce, w tym wprowadzanie urządzeń brd: - utwardzanie i profilowanie poboczy, - wykonanie nowych nawierzchni bitumicznych, - ustawianie barier energochłonnych; sprężystych, - budowa i modernizacja sygnalizacji świetlnej - budowa i przebudowa mostów, - wykonywanie dodatkowego oświetlenia dróg, np. w rejonach skrzyżowań.
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce	Zabezpieczanie, utwardzanie i profilowanie poboczy, stabilizacja osuwisk w ciągach dróg, wykonywanie poszerzania i przykrycia rowów, odwadniania; usuwanie drzew rosnących w skrajni drogowej i/lub redukcje koron drzew, krzewów, usuwanie innych obiektów mogących stworzyć zagrożenie.

2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce	Budowa nowoczesnych rozwiązań dla brd oraz przebudowa i modernizacja istniejących: bariery, oświetlenie, nawierzchnie, mosty, itd.
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
	Państwowa Straż Pożarna Samorząd Województwa Pogotowie Ratunkowe	Tworzenie Centrów Powiadamiania Ratunkowego z nr alarmowym 112 Dyspozytornie – nr 999
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	Pogotowie Ratunkowe Państwowa Straż Pożarna	Tworzenie na terenie województwa rozśrodkowanych zespołów ratowniczych (skracanie czasu dojazdu na miejsce wypadku), Dysponenci zespołów ratownictwa medycznego.
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	Władze wojewódzkie i samorządowe Pogotowie Ratunkowe	Utworzenie Szpitalnych Oddziałów Ratowniczych (SOR) Szkolenie służb ratowniczych (Ratownicy Medyczni)
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Państwowa Straż Pożarna Pogotowie Ratunkowe Samorządy Województwa	Współpraca i Wspólne ćwiczenia jednostek wchodzących w skład systemu ratownictwa medycznego w województwie małopolskim Koordynacja procesów ratowniczych (w wypadkach masowych, katastrofach) .

2.7. Województwo mazowieckie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Mazowiecka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.	Uchwalenie Programu Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na Mazowszu pn. Gambit Mazowiecki.
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Mazowiecka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.	Powołanie Pełnomocnika Marszałka i Pełnomocników regionalnych ds. wdrażania Programu Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na Mazowszu pn. Gambit Mazowiecki.
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	WORD Siedlce, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli.	Kształcenie nauczycieli wychowania komunikacyjnego.
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Siedlce. WORD Radom. WORD Warszawa.	Ratownictwo medyczne – pierwsza pomoc ofiarom wypadków. - Szkolenia nauczycieli – koordynatorów wychowania komunikacyjnego – ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich z subregionu radomskiego; celem szkoleń jest wspomaganie i koordynacja działań przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielnego uczestniczenia w ruchu drogowym; - szkolenia nauczycieli jazdy; celem szkolenia jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli jazdy. Szkolenie w zakresie wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym – dla osób nadzorujących bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	Pełnomocnik Marszałka i Pełnomocnicy regionalni ds. wdrażania Programu Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na Mazowszu. WORD Radom.	Organizacja wojewódzkiej bazy danych o wypadkach drogowych. Stworzenie bazy danych szkół podstawowych i gimnazjalnych subregionu radomskiego w zakresie realizowanych zadań brd.
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD z Mazowsza i szkoły w regionach WORD Radom.	Pomoc szkołom w edukacji związanej z uzyskaniem kart rowerowych i motorowerowych. Tworzenie Powiatowego Centrum Ruchu Drogowego w Łosicach. Realizacja projektu edukacyjnego Szkolna Edukacja Motoryzacyjna. Projekt realizowany jest przez WORD w Radomiu, Komendę Wojewódzką Policji zs. w Radomiu, Kuratorium Oświaty w Radomiu oraz Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Zakres tematyczny projektu obejmuje: <i>Szkolenie kadr oświatowych w tym doskonalenie nauczycieli; Rozwój szkolnej bazy dydaktyczno –technicznej i wyposażenia metodycznego; Edukacja dzieci i młodzieży; Bezpieczeństwo uczniów; Edukacja rodziców.</i>

	WORD Ciechanów.	Celem projektu jest wspomaganie i koordynacja działań przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielnego, świadomego, bezpiecznego i kulturalnego uczestnictwa w ruchu drogowym, a tym samym zmniejszenie liczby wypadków drogowych z udziałem młodych ludzi. Projekt wprowadza rozwiązania kompleksowe, długofalowe i będzie realizowany w latach 2007 – 2010 w placówkach oświatowych na terenie byłego województwa radomskiego. 1. Tworzenie i doposażenie klas wychowania komunikacyjnego w sprzęt multimedialny oraz pomoce dydaktyczne. 2. Wyposażenie szkół w rowerowe tory przeszkód. 3. Wyposażenie miasteczek ruchu drogowego zlokalizowanych przy szkołach subregionu ciechanowskiego. 4. Wyposażenie szkół w rowery i motorowery celem przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową i motorowerową. 5. Kształcenie liderów wychowania komunikacyjnego w zakresie brd. 6. Prowadzenie zajęć zakresu brd dla wszystkich grup wiekowych dzieci i młodzieży subregionu ciechanowskiego.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WRD KWP zs. w Radomiu, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.	Edukacja dzieci i młodzieży pod kątem udzielania pomocy przedmedycznej ofiarom wypadków drogowych „Ratujemy i uczymy ratować”.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD-y z terenu Mazowsza.	Redagowanie i finansowanie portalu edukacyjnego „Bezpieczna Droga do Szkoły”, z którego nieodpłatnie mogą korzystać szkoły wspólnie z innymi WORD z Mazowsza.
	WORD Ciechanów.	1. Wybudowanie i oddanie do użytku Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przy Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Ciechanowie celem udoskonalania edukacji szkolnej w zakresie brd dla wszystkich grup wiekowych dzieci i młodzieży szkolnej subregionu ciechanowskiego. 2. Realizacja programu „Bezpieczna droga do szkoły”, którego inicjatorem jest Marszałek Województwa Mazowieckiego.
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD Radom, Ciechanów, Siedlce.	Akcje propagandowe w mediach lokalnych wspierające działania prewencyjne oraz edukacyjne w zakresie uświadomienia roli prędkości i niebezpiecznych zachowań użytkowników dróg. 1. Kursy kwalifikacyjne dla egzaminatorów. 2. Kursy kwalifikacyjne dla instruktorów nauki jazdy. 3. Szkolenia kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego. 4. Kursy doszkalcących kierowców wykonujących transport drogowy. 5. Szkolenie osób kierujących ruchem drogowym. 6. Prowadzenie kampanii informacyjno promocyjnych w środkach masowego przekazu.
	WORD Ciechanów.	
	KSP Warszawa.	Policjanci Wydziału Ruchu Drogowego KSP poprzez wystąpienia w środkach masowego przekazu jak i placówkach oświatowo wychowawczych promowali jazdę z bezpieczną prędkością.

2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	ZDM Warszawa. KSP Warszawa.	Droga nr 700 i 625. Sygnalizacje spowalniające w Warszawie oraz miejscowe ograniczenia prędkości. Wykształcenie u kierujących świadomości o surowości i nieuchronności kary za przekroczenie dopuszczalnej prędkości jazdy poprzez stosowanie techniki policyjnej (urządzenia pomiarowe).
2.2.3	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Kwp zs. w Radomiu. WORD Radom. KSP Warszawa.	Wykorzystanie podczas festynów rodzinnych, spotkań, konkursów i turniejów symulatora zdarzeń. - Akcje medialne propagujące używanie pasów bezpieczeństwa, - pokazy skierowane do dzieci i dorosłych z użyciem symulatora zderzeń, - prelekcje prowadzone w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego w szkołach podstawowych i gimnazjalnych, - prezentacje skierowane do rodziców uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych opisujące przyczyny, skutki i koszty społeczne zdarzeń drogowych (na podstawie prezentacji Pamiętaj – masz jedno życie). Prowadzenie działań profilaktycznych promujących używanie w pojeździe pasów bezpieczeństwa.
2.2.4	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WORD Ciechanów. KSP Warszawa.	1.Kusy kwalifikacyjne dla egzaminatorów. 2.Kusy kwalifikacyjne dla instruktorów nauki jazdy. 3. Szkolenia kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego. 4. Kursy dokształcających kierowców wykonujących transport drogowy. 5.Szkolenie osób kierujących ruchem drogowym. Z wykorzystaniem środków masowego przekazu o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim kreowano właściwe postawy społeczne w odniesieniu do stanu trzeźwości kierujących pojazdami.
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Kuria Diecezjalna w Siedlcach. WORD-y Mazowska.	Wydanie broszury dla uczestników pielgrzymki pieszej z zasadami bezpiecznego poruszania się po drogach. Konkursy, festyny, akcje, pokazy dla uczestników ruchu drogowego
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WORD Radom. WORD Warszawa.	- Prelekcje z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, - prezentacje skierowane do rodziców uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych opisujące przyczyny, skutki i koszty społeczne zdarzeń drogowych (na podstawie prezentacji Pamiętaj – masz jedno życie) Przekazanie dla przedszkoli 3 zestawów „Autochodzik”.

	WORD Ciechanów. KSP Warszawa.	Edukacja dzieci i młodzieży szkolonej subregionu ciechanowskiego w zakresie kształtowania ich właściwych zachowań na drodze poprzez organizowanie akcji: „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne przewozy zbiorowe dzieci i młodzieży”, „Bądź widoczny na drodze”, „Przedszkolaki poznają przepisy ruchu drogowego”, „Bezpieczne ferie zimowe i letnie”. Policjanci Wydziału Ruchu Drogowego KSP poprzez wystąpienia w środkach masowego przekazu jak i placówkach oświatowo wychowawczych oraz podczas pikników edukacyjnych promowali właściwe zachowania pieszych na drodze.
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	WRD KWP zs. w Radomiu.	Działania „Niechronieni”.
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	ZDM Warszawa. MZDW Warszawa. WORD Ciechanów. GDDKiA Warszawa.	Wzmocniono w Warszawie oznakowanie 43 przejść dla pieszych poprzez zastosowanie znaków D-6 na tle fluorescencyjnym. Wyznaczono w Warszawie 34 nowe przejścia dla pieszych na 17 przejściach wybudowano ażyle. Na 3 przejściach dla pieszych w Warszawie przygotowano instalację aktywnego przejścia dla pieszych. Budowa chodników na terenie województwa. Współpraca z zarządami i zarządcami dróg w zakresie stosowania urządzeń bezpieczeństwa pieszych oraz oznakowania dróg na obszarach przyprzedszkolnych i przyszkolnych. Budowa kładki dla pieszych na "obwodnicy Grójca". Doświetlenie przejść dla pieszych, wyspy, oznakowanie aktywne na drodze krajowej nr 10
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD Radom. WORD Ciechanów KSP Warszawa	- Szkolenia nauczycieli – koordynatorów wychowania komunikacyjnego – ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich z subregionu radomskiego; celem szkoleń jest wspomaganie i koordynacja działań przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielnego uczestniczenia w ruchu drogowym, - prelekcje z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, - szkolenia nauczycieli jazdy; celem szkolenia jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli jazdy. 1. Prowadzenie kampanii informacyjno - promocyjnych w środkach masowego przekazu w zakresie zagrożeń najmłodszych uczestników ruchu drogowego. 2. Prelekcje i pogadanki w obecności liderów wychowania komunikacyjnego na zebraniach z rodzicami i ich prawnymi opiekunami na temat zwiększenia i poprawy bezpieczeństwa najmniej chronionych uczestników ruchu drogowego. Organizacja spotkań z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w placówkach oświatowo wychowawczych dla najmłodszych uczestników ruchu drogowego.
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
	WRD KWP zs. w Radomiu.	Działania „Niechronieni”.

2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	WORD-y z Mazowsza. WORD Ciechanów.	Zakup i rozdawanie elementów odblaskowych. 1. Zakup balustrad i ogrodzeń segmentowych celem ich umieszczania przed obiektami do których uczęszczają dzieci. 2. Zakup progów zwalniających jako urządzeń, spowalniających ruch pojazdów przed obiektami szkół i przedszkoli.
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Ciechanów. KSP Warszawa.	1. Zakup kodeksów młodego rowerzysty i motorowerzysty. 2.. Prowadzenie szkoleń dla dzieci i młodzieży szkolnej przygotowujących ich do uzyskania uprawnień do kierowania rowerem i motorowerem. Organizacja spotkań z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym z ukierunkowaniem na kierujących rowerami.
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	WRD KWP zs. w Radomiu. WORD Ciechanów.	Działania „Niechronieni”. Zakup kasków rowerowych, latarek, elementów odblaskowych mających na celu poprawę ich widoczności na drodze.
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	ZDM Warszawa. MZDW Warszawa.	Udzielono zamówienia na opracowanie projektów ścieżek rowerowych na 6 ulicach w Warszawie. Przyjęto do eksploatacji ścieżki rowerowe w Warszawie na ul: Puławska, Al.KEN, Broniewskiego, Al. Ujazdowskie oraz wyremontowano ścieżki na ul: Podleśnej i Marymonckiej. Budowa nowych ścieżek dla rowerzystów w na terenie województwa.
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Urząd Marszałkowski, WORD-y z Mazowsza WRD KWP zs. w Radomiu, Statoil Polska. WRD KWP zs. w Radomiu, Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Radomiu. WRD KWP zs. w Radomiu, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. WRD KWP zs. w Radomiu, NAVO. WORD-y z Mazowsza. WORD-y z Mazowsza.	Bezpieczna droga do szkoły. Bezpieczeństwo dziecka na drodze. Rowerem do szkoły. Promowanie bezpieczeństwa dzieci z wykorzystaniem Funduszy Europejskich. Akcja „Słońce na drodze”. Konkursy plastyczne, turnieje brd. Przekazywanie dzieciom i młodzieży szkolnej za pośrednictwem placówek oświatowych elementów odblaskowych (kamizelki, fluorescencyjne worki na obuwie, opaski) oraz kasków rowerowych i motorowerowych.
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzania przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
	WORD Ciechanów.	Współpraca z zarządami dróg w zakresie prawidłowości oznakowania poziomego i pionowego dróg oraz stosowania sygnalizacji świetlnej.
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	ZDM Warszawa, MZDW Warszawa. GDDKiA Warszawa	Poprawiono widoczność przy włączaniu się do ruchu poprzez ustawienie luster drogowych, poprawa nawierzchni oraz wymiana i modernizacja infrastruktury drogowej w Warszawie i na terenie województwa. Budowa sygnalizacji w i przebudowa skrzyżowania na drodze krajowej nr 7 w m. Łazy. Przebudowa skrzyżowania i budowa sygnalizacji na drodze krajowej nr 8 w m. Rusiec.

2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
	WORD Ciechanów.	Kwartale posiedzenia Zespołu Doradczego ds. BRD – omawianie i monitorowanie zagadnień przewozu zbiorowego dzieci i młodzieży szkolnej subregionu ciechanowskiego z Naczelnikami Wydziału Ruchu Drogowego KPP, z Kierownictwem ITD i Kuratorium Oświaty w zakresie bezpiecznych i przewozów.
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	WORD Ciechanów.	Partycypacja w kosztach związanych z urządzeniami zabezpieczającymi ruch pieszych i rowerzystów w miejscach szczególnego zagrożenia najmłodszych uczestników ruchu drogowego.
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	WORD Ciechanów.	Kwartale posiedzenia Zespołu Doradczego ds. BRD – omawianie zagadnień dotyczących eliminowania ogrodzeń łańcuchowych przed obiektami do których uczęszczają dzieci i zobowiązanie Policji Drogowej do monitorowania zamiany ich na ogrodzenia segmentowe lub balustrady.
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
	KSP.	Zwiększenie liczby policjantów kierowanych do służby bezpośrednio na drodze.
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	KWP zs. w Radomiu.	Prędkość – działania prewencyjno – kontrolne mające na celu represjonowanie prowadzących pojazdy z nadmierną prędkością. Alkohol i narkotyki – działania prewencyjno – kontrolne ukierunkowane na ujawnianie kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie. „Pasy” – działania prewencyjno – kontrolne ukierunkowane na ujawnianie kierujących pojazdami oraz pasażerów niekorzystających z pasów bezpieczeństwa.
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD Radom, Ciechanów, KWP zs. W Radomiu.	Prezentacje propagujące używanie pasów bezpieczeństwa z użyciem symulatora zderzeń

2.8. Województwo opolskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	Komenda Wojewódzka Policji w Opolu	Dane dotyczące stanu brd w woj. opolskim
		W roku 2009 w porównaniu do 2008 r. spadła liczba zabitych z 141 do 114 to jest spadek o 19,1%. Porównując dane statystyczne nastąpił również spadek w ilości wypadków i osób rannych. W analizowanych zdarzeniach w powiecie Prudnik i Krapkowicach rok 2009 przyniósł poważny spadek ofiar wypadków i tak w powiecie krapkowickim – 66,7% i w powiecie prudnickim – 18,2%. OWR BRD podejmuje dalsze działania w celu szczegółowej analizy i oceny jakie zastosowane środki na drogach krajowych i wojewódzkich przyczyniły się do znaczącej poprawy brd na opolskich drogach. Dalszym etapem pracy OWR BRD będzie ocena kierujących i ich udział w śmiertelnych wypadkach drogowych tworząc mapę jako przyczynek do budowy Opolskiego Centrum BRD.
	Komenda Wojewódzka PSP w Opolu	Ilość zdarzeń w komunikacji drogowej wg programu SWD - 1503
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Ośrodek Szkolenia Komendy Wojewódzkiej PSP	W zakresie kierowania ruchem drogowym podczas czynności z prowadzeniem akcji ratowniczej przeszkolono: 77 ratowników z PSP, 152 z OSP, 3 osoby z ZSP/ZSR
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	Ośrodek Szkolenia Komendy Wojewódzkiej PSP Opole	Kurs kwalifikowanej pomocy medycznej dla ratowników KSRG – przeszkolonych 74 ratowników z PSP oraz 3 z ZSP/ZSR
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Opole	Kierowanie ruchem drogowym Kierowcy naruszający przepisy ruchu drogowego
	WORD Opole, NOT Opole	Szkolenie w zakresie przewozu rzeczy i osób
	WORD Opole, Kuratorium Oświaty, PCK	Warsztaty metodyczne dla nauczycieli i dyrektorów szkół specjalnych
	Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski, Opolskie Stowarzyszenie Automobilistów, PZM	Zimowa jazda z poślizgiem
	Automobilklub Opolski, PZM	Nauka jazdy z poślizgiem
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD Opole, Kuratorium Oświaty, Policja, WODiP	Szkolenie i egzaminowanie na kartę rowerową i motorowerową
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Komendy Powiatowe/Miejska PSP	Zakup 9 nowych samochodów gaśniczych oraz 1 nośnik kontenerowy ratownictwa inżynieryjnego
	WORD Opole, Automobilklub Opolski, PZM, OWRBRD,	Jesienny Rajd Ratowników Drogowych STOP – wypadek na drodze
	Automobilklub Opolski, PZM	Szkolenie kierowców amatorów kandydatów na Ratowników Drogowych
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	

2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	PZM, OSA, Automobilklub K-Kozielski	Radar w rajdach turystycznych Kamera na stopie w rajdach turystycznych
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle	Fizyczne ograniczenie prędkości w m. K-Koźle ul. Gaszowca, zmiana organizacji ruchu ul. Kochanowskiego, Saperskiej, Świętojańskiej, Słowiańskiej, Niemcewicza, Grenadierów, Szenwalda, Artylerzystów Fizyczna ograniczenie prędkości w m. Ortowice, ul. Górnicza
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	PKP PLK S.A Zakład Linii Kolejowych w Opolu.	Kampania społeczna Bezpieczny przejazd - „Zatrzymaj się i żyj!”
	Opolski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego	Bezpieczny Autokar Przewóz materiałów niebezpiecznych GIMBUS BUS TAXI Działania kontrolne z udziałem videorejestratora
	WORD Opole, Kuratorium Oświaty, Policja	Wojewódzki Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny
	Politechnika Opolska, OWRBRD, WORD Opole	Opolski Festiwal Nauki – „Zwolnij – Prędkość zabija” Cyklady 2009 – Piknik Rowerowy Opolskich Uczelni
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	PZM, Automobilklub Brzeski, Opolski	„Jestem widoczny” „mamo jestem bezpieczny”
	PZM, MGTS „Siódemka” SM Ozimek	„Rajd Rodzinny” Kierowca Przyjacielem dziecka”
	WORD Opole, Kuratorium Oświaty, Policja, PSP Zdzieszowice, PZM	Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu	Budowa chodnika i przebudowa drogi m. Chorula dw. 423
		Budowa chodnika i przebudowa drogi m. Dąbrówka Górna dw. 415
		Budowa chodnika m. Strzelce Opolskie dw. 409
		Budowa chodnika m. Bierawa dw. 425
		Przebudowa drogi i budowa chodnika m. Budziszowice dw. 406
		Przebudowa drogi i budowa chodnika m. Obórki dw. 401 i 458
		Budowa chodnika m. Pietraszów dw. 901
		Budowa ścieżki pieszo-rowerowej m. Przywory dw. 423
		Przebudowa drogi i budowa ścieżki pieszo-rowerowej odc. Strzelce Op.- Piotrówka dw. 426
		Przebudowa drogi m. Bodzanów dw. 411
		Przebudowa drogi i budowa odc. Górki-Winów dw. 414
		Przebudowa drogi i budowa chodnika m. Szczyty dw. 421
		Budowa chodnika m. Ligota prószkowska dw. 413

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

		Budowa chodnika m. Sławięcice dw. 426
		Przebudowa skrzyżowania w m. Zawadzkie dw. 426, 463, 901
	Powiatowy Zarząd Dróg w Kędzierzynie-Koźlu	Ochrona pieszych na drodze powiatowej nr 14110 w Urbanowicach,
		Wyznaczenie przejścia dla pieszych na drodze powiatowej ul. Nałkowskiej, Łukasiewicza, Grunwaldzkiej w K-Koźlu
	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle	Ochrona pieszych – ul. Skarbowa w K-Koźlu – wyznaczenie przejścia dla pieszych
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	WORD Opole, PZM	Turniej BRD dla dzieci szkół specjalnych
	WORD Opole, Kuratorium, Policja, Przedszkole nr 25 w Opolu	Wojewódzka Olimpiada „Zdrowe i Bezpieczne Dziecko”
	Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu	Budowa chodników w miejscowościach: Daniec, Krasiejów, Ozimek, St. Siolkowice, Kosorowice, Węgry, Jelowa, Zawada, Miedziana, Nowa Kuźnia
		Przebudowa drogi powiatowej nr 1717 O
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu	Przebudowa drogi na odc. Granica Państwa – Paczków dw. 382
		Przebudowa drogi odc. Bierzany-Zawadzkie (Kolonowskie) dw. 463
	Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu	Odnowa nawierzchni bitumicznych w miejscowościach: Kolanowice, Święciny, Zagwizdzie, Okoły, Karłowice-Popielów, Węgry-Kotórz Mały, Tarnów, Radoszowice, Gościejowice, Skarbiszowice, Dąbrowa-Chróścina, Stare Budkowice, Surowina, Tułowice
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	PKP PLK S.A Zakład Linii kolejowych w Opolu.	Zabudowa na przejazdach kolejowych urządzeń samoczynnej sygnalizacji przejazdowej.
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Opolu	Przebudowa drogi krajowej Nr 39 w m. Michałowice Remont drogi krajowej Nr 40 na odc. Lubrza – Nowy Browieniec Remont drogi krajowej Nr 41 na odc. Wierzbicice – Rudziczka Odnowa nawierzchni drogi krajowej Nr 46 na odc. obw. Paczkowa Wzmocnienie nawierzchni drogi krajowej Nr 46 na odc. Paczków – Ścibórz Remont drogi krajowej Nr 46 w m. Niemodlin Remont drogi krajowej Nr 46 w m. Ozimek i Grodziec. Rozbudowa drogi krajowej Nr 46 na odc. Ozimek – Grodziec. Odnowa nawierzchni drogi krajowej Nr 94 na odc. gr. woj. – Pawłów

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

		Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu drogi krajowej Nr 46a (obw. Dobrodzienia) z drogą powiatową do Dobrodzienia i Turawy Budowa sygnalizacji świetlnej w ciągu drogi krajowej Nr 39 przy skrzyżowaniach z ul. Sejmową i ul. Partyzantów w Namysłowie Budowa sygnalizacji świetlnej dla pieszych w ciągu drogi krajowej Nr 11 na ul. Wielkie Przedmieście w Oleśnie Montaż aktywnych znaków D-6 na przejściu dla pieszych w m. Kuniów Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ciągu drogi krajowej Nr 38 w m. Mokre Kolonia
	Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu	Remont nawierzchni chodników w miejscowościach: Tułowice, Grodziec, Schodnia, Osowiec, Karłowice, Chrzastowice, Gracze, Zagwizdzie, Murów, St. Budkowice, Rzędów
	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich Urząd Miejski w Leśnicy	Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1808 O- DW 409- Zdieszowice w m. Góra Św. Anny ul. Leśnicka. Wzmocnienie nawierzchni jezdni powiatowej 1836 O Kielcza – Krupski Młyn na odcinku Kielcza – gr. Powiatu Strzeleckiego. Przebudowa i rozbudowa ciągu komunikacyjnego północnego obejścia i komunikacji gospodarczej miasta Strzelce Opolskie wraz z dokumentacją- ETAP II i ETAP III Odbudowa zniszczonej powiatowej infrastruktury drogowo-mostowej ETAP II- drogi nr 1466 O, 1442 O, 1802 O Oznakowanie poziome dróg Oznakowanie pionowe dróg Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1805 O Strzelce Opolskie- Leśnica- Kędzierzyn- Koźle w m. Leśnica ul. Góry Św. Anny. Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1808 O DW 409- Zdieszowice w m. Góra Św. Anny ul. Leśnicka- ETAP II
	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich Urząd Gminy w Jemielnicy	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1803 O Piotrówka- Żędowice w m. Barut ul. Żędowicka- ETAP II Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1803 O Piotrówka – Żędowice w m. Barut ul. Żędowicka
	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich Urząd Miasta i Gminy w Ujeździe	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1461 O Sieroniowice- Ujazd w m. Sieroniowice ul. Ujazdowska- ETAP II Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1461 O Sieroniowice- Ujazd w m. Sieroniowice ul. Ujazdowska- ETAP III Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1844 O Staniszcze Wielkie- Kolonowskie w m. Kolonowskie ul. 1-go Maja
	Urząd Miasta i Gminy w Kolonowskim	
	Starostwo Powiatowe w Krapkowicach	Budowa chodnika z odwodnieniem w Kamieniu Śląskim ul. Św. Jacka (2 etap) Budowa chodnika oraz kanalizacji burzowej przy drodze nr 1444 O w m. Rozwadza
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu	Przebudowa skrzyżowania w m. Przeczów dw. 396
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Starostwo Powiatowe w Krapkowicach	Przebudowa skrzyżowania dróg powiatowych ulic Opolskiej i Mickiewicza wraz z przebudową ulicy Mickiewicza w Walcach.

2.9. Województwo podkarpackie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	TAK	TAK
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	WORD Tarnobrzeg	Współdziałanie i współpraca z samorządami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi PZMot, mediami w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	Kuratorium oświaty	Przeszkolenie gminnych liderów brd
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Przemyśl WORD Tarnobrzeg PZM-ot. w Rzeszowie, Automobilklub Stalowa Wola, WORD Tarnobrzeg. WORD w Tarnobrzegu, PCEN w Rzeszowie oddział Tarnobrzeg	Szkolenia metodyczne Szkolenia z zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz ratowania osób poszkodowanych w wypadkach drogowych. Złoty Szkoleniowe Ratowników Drogowych Szkolenia z zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz ratowania osób poszkodowanych w wypadkach drogowych dla nauczycieli – opiekunów wycieczek szkolnych.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	Miejska Telewizja Tarnobrzeg „MTVT” WORD Tarnobrzeg WORD Rzeszów	Programy o tematyce BRD Druki i rozpowszechnianie wydawnictw o tematyce BRD Dofinansowanie Programu Gambit Podkarpacki
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Dyrektorzy szkół i placówek WORD Przemyśl Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli WORD Krosno, Policja WORD Krosno WORD Rzeszów WORD Tarnobrzeg WORD Tarnobrzeg, Policja, PZM	Pedagogizacja rodziców Zakup materiałów dydaktycznych dla szkół Konferencje metodyczne dla nauczycieli techniki i wychowania do bezpieczeństwa Spotkania edukacyjne z zakresu bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym dzieci i młodzieży szkolnej Spotkanie edukacyjne z zakresu bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym dzieci w wieku przedszkolnym. Doposażenie miasteczek ruchu drogowego w znaki drogowe Doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne Seminarium podsumowujące Akcję „Bądź widoczny – bądź bezpieczny” Doposażenie miasteczka ruchu drogowego w znaki drogowe Wspieranie edukacji szkolnej na rzecz BRD Wspieranie edukacji szkolnej na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprzez organizowanie pozaszkolnych działań edukacyjnych z zakresu brd. i inspirujących form edukacyjnych.

2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WORD Krosno WORD Przemyśl WORD Krosno WORD Krosno, Rzeszów, Tarnobrzeg, Przemyśl WORD Rzeszów WORD Krosno, Rzeszów, Tarnobrzeg, Przemyśl WORD Tarnobrzeg	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt ratownictwa medyczny Kurs dla kandydatów na ratowników drogowych Zakup sprzętu ratowniczego Doposażenie instytucji i placówek w sprzęt ratownictwa med. Doposażenie instytucji i placówek szkoleniowych w sprzęt ratownictwa medycznego do prowadzenia szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej Współorganizacja Złotów Szkoleniowych Ratowników Drogowych. Doposażenie jednostek OSP w sprzęt do przeprowadzania akcji ratowniczych. Doposażenie Grupy Bieszczadzkiej GOPR Doposażenie instytucji zajmujących się ratownictwem na drogach w niezbędny sprzęt służący ratowaniu życia ludzkiego.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD Krosno Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, PZM w Rzeszowie, Wydz. Ruchu Drogowego KW Policji, WORD-y. WORD Krosno, Rzeszów, Tarnobrzeg, Przemyśl WORD Rzeszów, PZM Rzeszów, Stowarzyszenie „Jadwiszenie” WORD Rzeszów, MDK Rzeszów WORD Rzeszów, PZM Rzeszów	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt niezbędny do sprawnego i bardziej profesjonalnego przeprowadzania akcji ratowniczych /wypadki drogowe/ Rada BRD przy Podkarpackim Kuratorze Oświaty w Rzeszowie Zakup fantoma do nauki reanimacji dla PZM Rzeszów Szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. „Uczeń ratownik” – szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy XXX Okręgowy Zlot Ratowników Drogowych PZM Turystyczno-Nawigacyjny Rajd Samochodowy „Pogoń za lisek”.
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie	Prowadzenie wzmoczonych działań o kryptonimie „Prędkość”, „Motocykl”, „Bezpieczna 19” „System dynamicznego nadzoru”
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Urząd Miasta Krosna	Weryfikacja ograniczeń prędkości w obszarze zabudowanym m. Krosna
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie	Prowadzenie wzmoczonych działań o kryptonimie „Pasy”
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie WORD Przemyśl WORD Krosno, WORD Rzeszów, Stowarzyszenie „Miłość i Odpowiedzialność”, Oddziały Archidiecezji Przemyskiej i Diecezji Rzeszowskiej oraz Duszpasterstwa Rodzin	Prowadzenie wzmoczonych działań o kryptonimie „Alkohol i narkotyki” – „Trzeźwy Poranek” „Trzeźwy autobus” Przeprowadzenie kampanii „Kierowca i Alkohol” Prelekcja na temat „Alkohol jako jedna z przyczyn wypadków drogowych”

2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie WORD Przemysł, Rzeszów WORD Przemysł Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie WORD-y: Przemysł, Rzeszów, Krosno, Tarnobrzeg PZM, Policja WORD Rzeszów Urząd Miasta Krosna WORD Tarnobrzeg WORD Tarnobrzeg, Szkoły WORD w Tarnobrzegu, KM Policji w Tarnobrzegu, KP Policji w Stalowej Woli, OSP w Sobowie WORD Tarnobrzeg Stowarzyszenie „ESTEKA” w Tarnobrzegu, WORD Tarnobrzeg Stowarzyszenie „Nasz Tarnobrzeg”, Szkoły, Echo Dnia WORD Rzeszów, Tarnobrzeg, zespół Szkół Specjalnych w Mielcu Automobilklub Stalowa Wola, WORD Tarnobrzeg WORD w Tarnobrzegu, KPP w Stalowej Woli WORD Tarnobrzeg	Prowadzenie wzmoczonych działań o kryptonimie „Granica 2009”, „3x3” Współdziałanie z organizatorami wypoczynku wakacyjnego w zakresie tematyki BRD Akcja „Majówka dla Młodych” Prowadzenie wzmoczonych działań o kryptonimie „Truck”, „Bus”, „Bezpieczny Autobus”, „Gimbus” Prowadzenie wzmoczonych działań o kryptonimie „Bezpieczny weekend”, „Wielkanoc”, „Majowy Weekend”, „Boże Ciało”, „Sierpniowy Weekend”, „Znicz 2009”, „Boże Narodzenie” Współdziałanie przy organizacji turniejów bezpieczeństwa w ruchu drogowym i turnieju motoryzacyjnego Zajęcia z zakresu Brd dla dzieci uczestniczących w półkolonii letniej w Rzeszowie Produkcja programu autorskiego dotyczącego BRD przez „VIA” Katolickie Radio Rzeszów. Produkcja programu autorskiego dotyczącego brd pn. „Bezpieczna droga” w TVP Rzeszów Wymiana zniszczonego oznakowania pionowego oraz urządzeń Brd Popularyzowanie fachowej literatury służącej do edukacji komunikacyjnej dzieci i młodzieży szkolnej Uczestnictwo w szkolnych konkursach BRD Uczestnictwo w „Międzyszkolnych Turniejach Rowerowym i BRD” Zakup zestawów audiowizualnych i pomocy dydaktycznych dla instytucji i organizacji prowadzących szkolenia dla dzieci i młodzieży z zasad Brd „Dzień Otwarty Ośrodka połączony z Wojewódzkim Zlotem Szkoleniowym OSP w Ratownictwie Drogowym” „Turniejów z zasad BRD i Rowerowych”, „Turniejów BRD”, „Turnieju Rowerowego i BRD” podczas Zlotu MDP OSP w Baranowie Sandomierskim, akcja „Pierwszaki zdrowo i bezpiecznie do szkoły”. „Wojewódzkim Turnieju BRD Szkół Specjalnych” „I Runda Mistrzostw Polski Pojazdów Zabytkowych” Maskotki „Wiewióry” dla KP Policji w Stalowej Woli. Szkolenia dla kierowców naruszających zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym Egzaminy ze znajomości przepisów ruchu drogowego oraz techniki jazdy rowerem i motorowerem dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2) Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie WORD Krosno, Policja, Straż Pożarna, duchowni WORD Krosno, Policja WORD Krosno WORD Krosno, Archidiecezja Przemyska, Stowarzyszenie „Miłość i Odpowiedzialność” Urząd Miasta Krosna, WORD Krosno, Komenda Miejska Policji w Krośnie, Straż Miejska	Prowadzenie wzmoczonych działań „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego” Akcja „Bądź widoczny – będziesz bezpieczny” Spotkanie edukacyjne w zakresie Brd pieszych z podopiecznymi Domu Pomocy Społecznej w Folszu. Spotkania edukacyjne o Brd w Dniu Dziecka Wesele Profilaktycznego programu poprawy bezpieczeństwa dzieci „Dorastam bezpiecznie”
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3) Zarząd Dróg Powiatowych w Rzeszowie	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów

2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4) Starostwo Powiatowe w Brzozowie / Zarząd Dróg Powiatowych w Brzozowie Zarząd Dróg Powiatowych w Dębicy Zarząd Dróg Powiatowych w Rzeszowie Urząd Miasta Krosno Oddział w Rzeszowie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Przebudowa chodników w ciągach dróg powiatowych Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1184 Przecław – Chotowa km 19+980 – 20+430 w miejscowości Grabiny Przebudowa chodnika przy ulicy Krakowskiej w Dębicy na dł. 460 m.b. Poprawa jakości na wierzchni drogowych i wyposażenia drogi Budowa chodników Budowa chodników
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2) Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie WORD Przemyśl WORD Rzeszów WORD Rzeszów, MDK Rzeszów WORD Rzeszów WORD Rzeszów, Żandarmeria Wojskowa, PZM, Rzeszów, Komenda Miejska Policji w Rzeszowie WORD Rzeszów PZM Rzeszów WORD Rzeszów stowarzyszenie Przedszkola Przyszłości Prowadzenie wzmoczonych działań pod kryptonimem: „Ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły Turnieje, konkursy, szkolenia dla uczniów z zakresu BRD” Dzień Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym w LO im. ks. Piotra Skargi w Sędziszowie Małopolskim. Turnieje wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym Gminny Turniej Wiedzy o BRD w Zespole Szkół w Dąbrowie Konkurs wiedzy o BRD w ramach Pikniku Rodzinnego w Ośrodku Szkoleniowo- Wychowawczym w Mrowli Konkurs z zakresu wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym w Szkole Podstawowej Nr 2 w Rzeszowie VII Gminny Konkurs pn „Bezpieczne dziecko” Konkurs z zakresu wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym w Gimnazjum Nr 8 w Rzeszowie Spektakl teatralny pt. „Rys Ryszard Chronicki, który Dzieci Chronił...” Działania prewencyjne pn „Przez doświadczenia do zrozumienia” Akcja z zakresu BRD w Szkole Podstawowej im. ks. Władysława Świdra Czarnej Sędziszowskiej Akcja z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Przedszkolu Publicznym we Fryszaku Projekt „Bezpieczna Szkoła” w Zespole Szkół w Łukawcu Akcja „Odblaskowe przedszkolaki” połączona z kampanią na rzecz ratownictwa drogowego „Przedszkolak ratownik”
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)

2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	Word Rzeszów, Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie Szkola Podstawowa w Jedliczu, WORD Krosno, WORD Krosno WORD Krosno, PZM w Rzeszowie, Komenda Powiatowa Policji w Lesku WORD Rzeszów WORD w Rzeszowie, Młodzieżowy Dom Kultury w Rzeszowie, Policja WORD Rzeszów, samorządy mieszkańców	„Rowerem bezpiecznie do celu” – egzaminy na kartę rowerową i motorowerową VIII Turniej Rowerowy „Rower i ja” w Sz.P. w Jedliczu Wykonanie kompletów przenośnych znaków drogowych /wyposażenie miasteczka ruchu drogowego/ Kolonie dla dzieci w Myczkowcach, przekazanie uczestnikom konkurów BRD lamp rowerowych Rowerowe miasteczko ruchu drogowego w Wólce Podlesnej, Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży oraz Ich Rodzin „JADWIZANIE” Rajd dla dzieci i młodzieży siecią rzeszowskich ścieżek rowerowych pn „Wiatr we włosach” Konkurs dotyczący Brd w ramach obchodów „Dni Osiedla im. Grota Roweckiego”, Dni Osiedla Pobitno”, „Dni Osiedla Staromieście”, „Dni Osiedla Wilkowyja”, „Dni Osiedla Załęże”
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	WORD w Krośnie; współpraca: KMP w Krośnie, Urząd Miasta Krosna, urzędy miast i gmin, WORD w Krośnie Oddział w Rzeszowie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad WORD Tarnobrzeg WORD Tarnobrzeg, Policja, Szkoły	Konkurs plastyczny „Bezpieczni w ruchu drogowym” KONKURS O PUCHAR DYREKTORA WORD W KROŚNIE Spotkanie edukacyjne z zakresu bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym pieszych i rowerzystów przy Kościele pw. Św. Piotra i Św. Jana z Dukli w Krośnie Budowa brukowanych wysp azylu dla pieszych wraz z dodatkowym oznakowaniem i oświetleniem Zakup elementów odbłaskowych przeznaczonych do zwiększania bezpieczeństwa dzieci na drodze Program „BEZPIECZNA DROGA DLA NASZYCH DZIECI”
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	GDDKiA, Policja	Przeglądy dróg krajowych nr 4 E-40,9 E-371, 19, 28, 73, 77, 84 – wiosenne i jesienne z udziałem przedstawicieli KW Policji WRD w Rzeszowie
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Audyt brd dla projektowanych odcinków autostrady A-4
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Powiatowych w Przemyślu Zarząd Dróg Powiatowych w Przemyślu Powiat Leski Starostwo Powiatowe w Brzozowie / Zarząd Dróg Powiatowych w Brzozowie Zarząd Dróg Powiatowych w Dębicy	Remonty dróg powiatowych Przebudowa dróg powiatowych Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi Przebudowa mostów w ciągach dróg powiatowych Poprawa infrastruktury dróg powiatowych na terenie Powiatu Brzozowskiego Przebudowa dróg powiatowych na łącznej długości 8 768m.b. Przebudowa drogi powiatowej nr 1306R Pilzno – Szywnald – 352 m.b. Przebudowa ulicy 1 Maja w Dębicy Przebudowa drogi powiatowej nr 2402R Zasów – Wola Żyrakowska

	Zarząd Dróg Powiatowych w Rzeszowie Urząd Miasta Krosna Powiat Bieszczadzki Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu	Montaż barier energochłonnych na odcinkach dróg Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi Przebudowa ul. Rzeszowskiej wraz z dobudową chodnika Poprawa jakości nawierzchni drogowych Dobudowa drugiej jezdni obwodnicy miasta Krosna wraz z drogami zbiorczymi Budowa ulicy Witosa wraz z chodnikiem Odbudowa infrastruktury drogowo- mostowej w ciągu drogi powiatowej: Nr 2226R Rakowa-Stańkowa, remont nawierzchni, Nr 2304R Polana –Lutowiska, remont korpusu drogi Odbudowa infrastruktury drogowo mostowej w ciągu drogi powiatowej Nr 2290R Wojtkowa – Grąziowa - Trójca i Nr 2291R Trójca – Arłamów Stabilizacja osuwiska i odbudowa odcinka drogi powiatowej Nr 1305R Smolnik-Zatwarnica w Gminie Lutowiska KDO1(ID 18/PB/2) Poprawa dostępności komunikacyjnej Bieszczad. Modernizacja drogi powiatowej Nr 2296R Ustjanowa -Daszówka – Czarna” Remont drogi powiatowej Nr 2304R Polana Lutowiska Remont drogi powiatowej Nr 2304R Polana –Lutowiska Wykonanie odnów nawierzchni dróg wojewódzkich 71,400km Przebudowa drogi powiatowej nr 1712R Ryszkowa Wola – Korzenica Przebudowa drogi powiatowej nr 1783R Rokietnica – Maćkowice Przebudowa drogi powiatowej nr 1780R Węgierka – Krzywcz Przebudowa drogi powiatowej nr 1781R Helusz – Wola Węgierska Przebudowa drogi powiatowej nr 1792R Boratyn - Zamiechów Przebudowa drogi powiatowej nr 1791R ulica Siemieńskiego w Jarosławiu
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Powiatowych w Dębicy Zarząd Dróg Powiatowych w Przemyśle	Przebudowa skrzyżowania ul. Krakowskiej i 1 Maja w Dębicy Budowa chodników w ciągu dróg powiatowych w miejscowości: Olszynka, Orły, Buszkowiczki, Bolestraszyce, Buszkowice Budowa zatoki autobusowej w ciągu drogi nr 1820R Radymno – Walawa – Przemyśl miejscowość Buszkowice Oznakowanie dróg powiatowych Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach na drodze krajowej nr 77 m. Stalowa Wola Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach na drodze krajowej nr 28 m. Jasło Automatyczny pomiar ruchu Przebudowa mostu w miejscowości Zawada Udział przedstawiciela WORD Krosno w posiedzeniach Miejskiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przy Prezydencie Miasta Krosna i w posiedzeniach Powiatowej

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Zarząd Dróg Powiatowych w Dębicy WORD Krosno WORD Rzeszów Urząd Miasta Krosna Powiat Bieszczadzki	Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Udział przedstawiciela WORD w Rzeszowie w posiedzeniach Miejskiej Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przy Prezydencie Miasta Rzeszowa Budowa ronda na skrzyżowaniu ul. Bohaterów Westerplatte z ul. na osiedle Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez remont drogi powiatowej Nr2302 R droga przez wieś Lipie Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez remont drogi powiatowej Nr 2269R Wańkowa – Dźwiniacz - Brzegi Dolne
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD-y woj. podkarpackiego, Wydział Ruchu Drogowego KWP w Rzeszowie WORD w Tarnobrzegu, jednostki OSP z miejscowości: Lipa Wola Baranowska, Przyszów, Baranów Sand., Obojna, Zaleszany, Motycze Szlacheckie, Majdan Zbydniowski, Stalowa Wola - Charzewice.	„POPO” pluszak dla dzieci biorących udział w wypadkach drogowych Zakup zestawu do prowadzenia szkoleń z udzielania I pomocy przedmedycznej ofiarom wypadków drogowych oraz ich udzielania

2.10. Województwo podlaskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku	zalecenia w sprawie przeprowadzenia analiz organizacji ruchu za 2008 r
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Łomża	Szkolenie osób odpowiedzialnych za utrzymanie porządku podczas przemarszu procesji i pielgrzymki lub konduktu pogrzebowego.
	Firma Konsultingowa TROTECH Warszawa	Szkolenie nt. „ Metody poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego ”
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Organy zarządzające ruchem na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz na drogach publicznych położonych w miastach na prawach powiatu.	Zobowiązanie organów zarządzających ruchem do przekazywania danych o stanie wypadkowości na drogach objętych zarządzaniem ruchem oraz o zrealizowanych działaniach z zakresu zarządzania ruchem na drogach.
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	WITD w Białymstoku	Zamieszczanie na stronach BIB oraz WITD danych dot. wyników kontroli.
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD, Urząd Gminy w Łomży, Dyrekcja Szkoły	Otwarcie Gminnych Centrów Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Kupiskach, Wiźnie, Rutkach,
	WORD, Gimnazjum w Małym Płocku	Rozbudowa Miasteczka Ruchu Drogowego
	WORD Łomża	Doposażenie GC BRD w Nowogrodzie
	WORD Łomża, KP Policji, Starostwo powiatowe, PZM, PZU	Wojewódzki turniej wiedzy o BRD – finał powiatowy
	WORD w Suwałkach, KR BRD, Urząd Gminy, Dyrekcja Szkoły	Otwarcie Gminnych Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Płocicznie – Tartak, Krasnopolu, Krasnowie, Nowince,
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Komenda Wojewódzka PSP w Białymstoku	Doposażenie zespołów ratowniczych ochrony przeciwpożarowej w specjalistyczny sprzęt ratownictwa medycznego i technicznego
	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, Zarząd Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP Województwa Podlaskiego.	Realizacja cyklicznych szkoleń ratowników w zakresie ratownictwa podczas wypadków i katastrof w komunikacji drogowej.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WITD w Białymstoku	Akcja „Bezpieczny autokar”.
	Podlaski Urząd Wojewódzki – przy współdziałaniu m. in. z Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego, KW PSP, oraz KW Policji .	Sprawowanie nadzoru nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych
	Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku	Zapewnienie właściwego przygotowania zarządców dróg do pracy w okresie zimowym j 2009/2010

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	Organy zarządzające ruchem na drogach krajowych , wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz na drogach publicznych położonych w miastach na prawach powiatu .	Dokonanie oceny stanu dostosowania oznakowania poziomego na drogach do obowiązujących przepisów
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku, Urząd Miejski w Białymstoku, Wydział Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku, sponsorzy i inne instytucje.	II edycja konkursu plastyczno-fotograficznego pt. „ Nasze dzieci bezpieczne na drodze”
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A., PKP Przewozy Regionalne Spółka z o.o., Komendę Wojewódzką Policji w Białymstoku, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku	Bezpieczny przejazd. Zatrzymaj się i żyj
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku, Wydział Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku	Zapnij pasy i noga z gazu Symulator Zderzeń
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WITD w Białymstoku	Akcja „Trzeźwość”.
	WORD w Białymstoku, Komenda Miejska Policji w Białymstoku	Użyj wyobraźni
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku	Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży
	Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów Klauza Oddział Białostocki, Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku	Program profilaktyczny Bezpieczny Przedszkolak
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., PKP Przewozy Regionalne Spółka z o.o., Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku	Konkurs plastyczny pn. „Bezpieczny przejazd. Zatrzymaj się i żyj”.
	Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej oraz Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku	Konkurs plastyczny pn. „Bezpieczne wakacje na rowerze”
	Polski Związek Motorowy Zarząd Okręgowy w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Wydział Ruchu Drogowego KWP w Białymstoku, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Białymstoku, Łomży i Suwałkach	Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny
	Polski Związek Motorowy Zarząd Okręgowy w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Wydział Ruchu Drogowego KWP w Białymstoku, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Białymstoku, Łomży i Suwałkach	Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym
	WITD w Białymstoku	Akcja „Bezpieczny autokar”.
	Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku	Współdziałanie ze Środowiskiem Przewoźników w zakresie wprowadzania zmian w organizacji ruchu przy przejeździe samochodów ciężarowych .
	PZM, Policja, WORD Łomża	Ogólnopolski turniej wiedzy o BRD - finał

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku; WORD w Łomży, WORD w Białymstoku, Komenda Miejska Policji w Białymstoku	Policjant Ruchu Drogowego roku 2009
KP Policji, WORD Łomża, KP PSP, Parafia pw. Świętego Krzyża	Turniej BRD na „WIDOCZNY TORNISTER”
KM Policji w Łomży, WORD Łomża, Parafia pw. Świętej Anny	Akcja - „Pomóżmy dzieciom ofiarom wypadków”
WORD Łomża, Parafia pw. Świętego Krzyża, Gimnazjum Nr 8	Dzień Dziecka
WORD Łomża, Białystok, Suwałki, Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku	Zakup narkotesterów – sfinansowanie zakupów.
Parafia pw. Świętego Krzyża, WORD w Łomży	Wydanie broszury „Kodeksu Kierowcy – kierujemy się miłością na drodze”
WORD Suwałki, Zespół Szkół nr 11 w Suwałkach	Konkursy i zabawy feryjne dla dzieci o tematyce BRD
WORD Suwałki, Szkoła Podstawowa nr 11 w Suwałkach	Przekazanie dwóch rowerów typu składak Szkole Podstawowej nr 11 w Suwałkach
WORD Suwałki, Przedszkole Nr 2 w Suwałkach	Akcja „Bezpieczny Przedszkolak” w mieście Suwałki
WORD Suwałki, Zespół Szkół Samorządowych w Augustowie	Wypożyczenie w odzież uczniów Zespołu Szkół Samorządowych w Augustowie biorących udział w turniejach o tematyce bezpieczeństwa w ruchu drogowym
Komenda Wojewódzka Policji, WORD Suwałki	Wsparcie finansowe wydania poradnika profilaktycznego dla dzieci podlaskich szkół podstawowych
WORD Suwałki, PZM, MDK, Urząd Miasta Suwałki, Policja, Straż Miejska, OSIR Suwałki,	Ogólnopolski turniej wiedzy o BRD – finał powiatu grodzkiego
WORD Suwałki, PZM, Starostwo Powiatowe, Policja, Urząd Gminy Wiżajny	Ogólnopolski turniej wiedzy o BRD – finał powiatu ziemskiego
Policja, PSP, WORD Suwałki, Pogotowie Ratunkowe, WOPR, Wydział Oświaty Urząd Miasta	Konkurs „Jak żyć bezpiecznie” – etap powiatowy
WORD Suwałki, PZM, Urząd Miasta Suwałki, Policja, Straż Miejska, Urząd Miasta B-stok,	Wojewódzki Ogólnopolski turniej wiedzy o BRD oraz Wojewódzki Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny – finał wojewódzki
WORD Suwałki, Policja, Urząd Miasta, ROKiS Suwałki, Starostwo, Gazeta Współczesna, Parafie	Zakup elementów odblaskowych oraz nagród na konkursy organizowane przez WORD Suwałki
WORD Suwałki, Komenda Miejska Policji w Suwałkach, Straż Miejska, Urząd Miasta	Europejski Dzień bez Samochodu
WORD Suwałki, Komenda Miejska Policji w Suwałkach	Konkurs plastyczny „Bezpieczeństwo w drodze do szkoły”
WORD Suwałki, Szkoła Podstawowa nr 11 w Suwałkach	VII Spartakiada Integracyjna Dzieci Niepełnosprawnych pod hasłem „Jesteśmy bezpieczni na drodze”
WORD Suwałki, Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT	Przekazanie zestawu edukacyjnego AUTOCHODZIK dla Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT w Suwałkach
Straż Miejska Łomży	Kontrola ruchu drogowego

2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Straż Miejska Łomży	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów. Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym.
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	WORD w Białymstoku, Komenda Miejska Policji w Białymstoku – Wydział Ruchu Drogowego oraz Departament Dróg i Transportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku	Uwaga przejście
	Miejska Dyrekcja Inwestycji w Suwałkach	Przebudowa chodników zatok i parkingów
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD w Białymstoku, Komenda Miejska Policji w Białymstoku – Wydział Prewencji i Wydział Ruchu Drogowego oraz WP KWP w Białymstoku, PCK, WOPR, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe.	Konkurs „Nasze Bezpieczeństwo”
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Straż Miejska w Suwałkach	Wychowanie komunikacyjne
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku, WRD KWP w Białymstoku	Miś pocieszyciel
	WORD w Białymstoku, Komenda Miejska Policji w Białymstoku,	Bezpieczne Ferie 2009
	Kuratorium Oświaty w Białymstoku	Nadzór pedagogiczny uwzględniający problematykę bezpiecznej drogi do szkoły i dowożenia uczniów do szkół
	Straż Miejska Łomży	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów. Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym.
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	Podlaski Urząd Wojewódzki	Kontrola stanu oznakowania dróg
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Miejska Dyrekcja Inwestycji w Suwałkach	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 655 w granicach miasta Suwałki
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
	GDDKiA Oddział w Białymstoku	Rozbudowa drogi krajowej NR 8 w m. Korycin
		Budowa kładki dla pieszych na drodze krajowej Nr 8 nad ul. 29 Listopada w Augustowie
		Budowa chodnika w m. Toczyłowo w ciągu drogi krajowej Nr 61
		Ustawienie dwóch masztów do fotoradarów w ciągu drogi krajowej Nr 19 w m. Wasilków
		Ustawienie ogrodzeń separujących ruch pieszych i pojazdów na drodze krajowej Nr 64 w m. Piątница i m. Zawady
		Ustawienie ogrodzeń separujących ruch pieszych i pojazdów na drodze krajowej Nr 8 w Augustowie
		Rozbudowa drogi krajowej Nr 8 z przekroju jednojezdniowego na dwujezdniowy na odcinku Białystok – Katarynka

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

		Przebudowa drogi krajowej Nr 66 Zambrów – Osipy
		Przebudowa drogi krajowej Nr 19 w Bielsku Podlaskim wraz ze skrzyżowaniem
		Przebudowa drogi krajowej Nr 64 Piątница – Jeżewo
		Poprawa bezpieczeństwa pieszych na ul. Wojska Polskiego w Grajewie
		Przebudowa drogi krajowej Nr 66 przejście przez m. Brańsk
		Przebudowa drogi krajowej Nr 19 przejście przez m. Zabłudów
		Budowa i przebudowa ciągów pieszych
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	WITD w Białymstoku	Kontrola pomiarów gabarytów.
	Miejska Dyrekcja Inwestycji w Suwałkach	Zmiany istniejących organizacji ruchu drogowego
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	GDDKiA Oddział w Białymstoku	Likwidacja twardego otoczenia dróg
	Miejska Dyrekcja Inwestycji w Suwałkach	Budowa nowego i przebudowa istniejącego oświetlenia ulicznego
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WITD w Białymstoku	Kontrola w siedzibie przedsiębiorstwa.

2.11. Województwo pomorskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
		W 2009 r. w porównaniu do 2008 r. nastąpiła poprawa stanu brd i tak: Ilość wypadków zmniejszyła się o 10%; Ilość osób zabitych zmniejszyła się o 3%, jednak ilość osób zabitych w samochodach osobowych zwiększyła się o 20% (27 osób); Ilość zabitych pieszych zmniejszyła się o 25 % a rowerzystów o 34%; Ilość rannych w wypadkach drogowych zmniejszyła się o 12%, w tym rowerzystów o 15%; Nastąpiło również zmniejszenie wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu o 18%, a wypadków spowodowanych przez kierowców młodocianych o 18%.
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	PRBRD, FRIL	Warsztaty dla kadr powiatowych w zakresie Brd. Prezentacja działań w powiatach, współdziałanie i koordynacja pracy służb.
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	KWP WRD, PRBRD	Szkolenie funkcjonariuszy ruchu drogowego w zakresie doskonalenia techniki kierowania dla skuteczności działań pościgowych i kontroli ruchu.
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	KWP WRD, PRBRD	Szkolenie funkcjonariuszy ruchu drogowego w zakresie kwalifikowanej pomocy przedmedycznej
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	FRIL, PRBRD	Opracowanie rocznego raportu o stanie Brd za 2008 rok – dane statystyczne i przyczyny w podziale na obszary powiatów i gmin. Powiatowy Program BRD - Gambit Starogardzki. Program analizuje stan bezpieczeństwa na terenie powiatu, wytycza priorytety i działania dla poprawy Brd.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	PRBRD, FRIL, CEN	Szkolenie kadr oświatowych pow. bytowskiego – nauczyciele wychowania komunikacyjnego i dyrektorzy szkół.
	PRBRD, KWP WRD	Akcje medialne – propagowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu, wskazanie podstawowych błędów uczestników ruchu, informacje o działaniach Pomorskiej Rady BRD.
	PRBRD	Wydawnictwo poradnika komunikacji rowerowej „Pomorze na dwóch kółkach”. Opracowanie programu komputerowego dla potrzeb egzaminowania kandydatów na instruktorów nauki jazdy.
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	KWP WRD	Zintensyfikowane działania kontrolne policji na terenie całego województwa (akcje prędkość i pasy). Kontrola 5 tys. pojazdów (1 tys. przekroczeń prędkości, 500 przypadków nie korzystania z pasów i nieprawidłowego przewożenia dzieci).
	KWP WRD	Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego – akcja informacyjno edukacyjna w postaci plakatów, ulotek oraz nagłośnienie przez media. Informowanie opinii publicznej poprzez media o działaniach podejmowanych dla poprawy brd oraz zdarzeniach drogowych i niewłaściwych zachowaniach uczestników ruchu. Światowy Dzień Pomocy Ofiarom Wypadków Drogowych – akcja informacyjno-edukacyjna poprzez media pod hasłem „Błąd człowieka a przyczyna wypadku”. Określenie zasad i trybu automatycznego rejestrowania wykroczeń przy użyciu fotoradarów, wybranie lokalizacji masztów. (obecnie 76 masztów)
	Gmina Starogard Gd.	Zakup 2 masztów do instalacji fotoradarów
	UM Gdyni	Budowa progów zwalniających na 12 ulicach, strefy ograniczeń prędkości na 3 ulicach, dodatkowe oznakowanie w rejonie 3 szkół.

2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	FRIL	Akcja „Pasy” – prowadzenie badań stosowania pasów bezpieczeństwa na drogach woj. Pomorskiego w poszczególnych obszarach – przekazanie wyników służbom powiatowym.
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	PRBRD, GCPU, KWP WRD	Kampania „Kieruj bez procentów” – konkursy wiedzy o brd, warsztaty „Trzeźwa jazda” ukierunkowane na młodych kierowców.
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	PORD	Szkolenie kierowców autobusów szkolnych i opiekunów dzieci dowożonych do szkół oraz nauczycieli wychowania komunikacyjnego.
	WORD w Słupsku	Pierwsza pomoc przedmedyczna dla kierowców (59 osób) i dzieci (160 osób) Turnieje Wiedzy o BRD – gminne i eliminacje rejonowe – 106 uczestników. Festyny, konkursy z zakresu brd. Szkolenie Rad Pedagogicznych szkół podstawowych.
	Miasta Bytów, KPP	Cykliczne działania prewencyjne – pasy bezp., alkohol, narkotyki.
	PZD Nowy Dwór	Oznakowanie pionowe i poziome – utrzymanie, uzupełnianie i wymiana
	ZdiZ Gdynia	Wymiana i korekta ustawienia znaków pionowych
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Miasto Gdańsk, MRBRD	Bilbordy o tematyce brd
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	ZdiZ Gdańsk	Budowa 5 sygnalizacji na przejściach dla pieszych
	Miasto Rumia	Monitoring w mieście – V etap
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	ZDW Gdańsk	Przebudowa dr. Woj. Nr 222 – nawierzchnia jezdni, chodniki, sygnalizacja świetlna i fotoradary Budowa zatok autobusowych i chodników w 8 miejscowościach na dr. Wojewódzkich Budowa chodników w ciągu dr. Woj. W 2 miejscowościach o łącznej długości 1,28 km
	ZDP Bytów + Gminy	Budowa i remont chodników w 22 miejscowościach o łącznej długości 3,5 km Budowa barier drogowych dł. 100 m
	Pow. Człuchów	Budowa chodników w 6 miejscowościach łącznej dł. 4,5 km
	ZDP Chojnice + Gminy	Budowa chodników w 4 miejscowościach łącznej dł. 1,52 km
	Pow. Gdańsk + Gminy	Budowa i remont chodników w 8 miejscowościach łącznej dł. 4,1 km Budowa barier na dł. 190 m
	PRBRD, FRIL	Opracowanie zasad stosowania urządzeń bezpieczeństwa dla ruchu pieszego i rowerowego (do wykorzystania przez starostwa i zarządy dróg samorządowych).
	ZDP Kartuzy + Gminy	Budowa chodników w 11 miejscowościach o łącznej dł. 3,49 km Budowa barier sprężystych na dł. 880 m – 101 260 zł.
	PZD Kościerzyna	Budowa chodników w 8 miejscowościach o łącznej dł. 1,79 km + 2 zatoki autobusowe
	PZD Łębork	Budowa chodników w 2 miejscowościach o łącznej dł. 1,460 km Sygnalizacja wzbudzana i oświetlenie przejść dla pieszych w Łęborku Budowa azyli na 4 przejściach dla pieszych w Łęborku
	ZD dla Pow. Puckiego i Wejherowskiego + Gminy	Budowa chodników w 2 miejscowościach pow. Puckiego o łącznej dł. 490 m
	PZD Starogard Gd. + Gminy	Budowa chodników w Starogardzie Gdańskim i 5 miejscowościach o łącznej dł. 5,0 km Budowa 2 progów zwalniających
	ZD dla pow. Puckiego i Wejherowskiego	Budowa chodników w 10 miejscowościach pow. Wejherowskiego o łącznej dł. 1,85 km
	ZDP Tczew	Budowa chodników na 5 ulicach w Tczewie oraz sygnalizacji wzbudzanych
	ZdiZ Sopot	Remont chodników z ciągu 3 ulic o dł. 1,5 km
	PZD Nowy Dwór Gdański	Budowa chodników w 5 miejscowościach o łącznej dł. 1,4 km
	ZDiZ Gdynia	Remont chodników na długości 6,47 km
	ZDP Słupsk	Budowa chodników w 8 miejscowościach

2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD Słupsk	Konkursy piosenki, plastyczne, małe formy sceniczne – propagujące i edukujące w zakresie bezpiecznych zachowań na drogach. Kampania „Bezpieczna droga do szkoły” – nadzór, lustracja dróg w rejonach szkół, kontrola środków bezpiecznego dowożenia dzieci, spotkania edukacyjne z nauczycielami i rodzicami. Zajęcia i pogadanki oraz ćwiczenia dla dzieci – 3 100 uczestników.
	KPP Bytów	65 spotkań z dziećmi dot. znaków drogowych i bezpiecznych zachowań na drogach. Nadzór nad zachowaniem niechronionych uczestników ruchu drogowego.
	MRBRD w Gdańsku	Cykliczne spotkania w przedszkolach i szkołach w Gdańsku i przekazanie kamizelek i elementów odblaskowych
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Słupsk	Akcja edukacyjna „Rowerem bezpieczniej do celu” połączona z akcją prewencyjną – wykroczenia kierowców nie respektujących praw rowerzystów i wykroczenia kierujących rowerami – pogadanki z dziećmi promujące – 880 uczestników. Turnieje Wiedzy o BRD na szczeblach szkolnym, międzyszkolnym, powiatowym i wojewódzkim oraz przekazanie odblasków – współorganizacja i nadzorowanie.
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	LINK, PRBRD, KWP RD, GCPU, PORD	Piknik, Akcja „ABC bezpieczeństwa” edukacyjno-popularyzacyjny z konkursami dla dzieci na moło w Sopocie – kilkuset uczestników.
	PORD	Wypożyczenie dzieci klas 0 i I woj. pomorskiego w elementy odblaskowe
	PORD, Starostwa, PTTK, ZHP, Policja	Organizacja 52 festynów propagujących bezpieczne zachowania na drogach
	PORD	Konkursy plastyczne, piosenki i formy sceniczne oraz zajęcia praktyczne z brd Wypożyczenie 2 miasteczek ruchu drogowego i 5 sal wychowania komunikacyjnego w szkołach woj. pomorskiego.
	ZDiZ Gdynia	Budowa progów zwalniających – 24 szt. Remont zatok autobusowych 7 szt.
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	PRBRD, FRIL	Opracowanie wytycznych przeglądu dróg samorządowych pod kątem wymogów brd – przekazano zarządom dróg i starostwom.
	PZD Tczew	Prowadzenie przeglądów dróg – całoroczne, zimowe, podczas wichur i opadów.
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	GDDKiA	Dr. Krajowa nr 1. na długości 11,1 km (nawierzchnia jezdni, ciągi piesze i rowerowe, drogi serwisowe, lewoskręty, zatoki autobusowe)
	ZDW Gdańsk	Kompleksowa przebudowa dróg woj. Nr 228, 221, 240, 517, 221, 222, 216, 224, 201, 211, 229 (poszerzenie nawierzchni jezdni, chodniki, zatoki autobusowe, lewoskręty, odwodnienie, wycinka drzew) Budowa skrzyżowań „rondo” w m. Stegna i m. Łeba (kompleksowa) oraz skrzyżowanie w m. Wiślinka z sygnalizacją świetlną
	ZDiZ Gdańsk	Kompleksowa przebudowa ul. Nowatorów ze skrzyżowaniem z ul. Budowlanych (rondo turbinowe) – długość ulicy 4,52 km. Sygnalizacja akomodacyjna na skrzyżowaniach Budowa ul. Zamiejskiej (kompleksowa)
	ZDP Człuchów	Przebudowa 4 dróg powiatowych o łącznej długości 15,07 km
	ZDP Bytów	Ścinanie i uzupełnianie poboczy na drogach pow. o łącznej dł. 16,43 km Odnowa nawierzchni na 5 drogach o łącznej długości 5,39 km Budowa 3 zatok autobusowych
	ZDP Chojnice	Przebudowa 2 lic w Chojnicach dł. 198 km
	Pow. Gdańsk	Remont i przebudowa 4 dróg powiatowych Remont części drogowej mostu z montażem barier na dr. Pow.
		Przebudowa skrzyżowania drogi woj. z ulicami w Pruszczu Gd.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

		Roboty utrzymaniowe, uzupełnienie nawierzchni na sieci dróg powiatowych
	ZDP Kościerzyna	Przebudowa kompleksowa 2 dróg powiatowych (chodniki, ciągi pieszo-rowerowe i ścieżki rowerowe) o łącznej długości 7,0 km
		Remont/przebudowa mostu z budową drogo o dł. 0,76 km i chodnikami
	ZDP Lębork	Remont dr. pow. na dł. 3 km
		Budowa 2 zatok autobusowych
	ZDP Malbork	Przebudowa 3 dróg pow. o łącznej dł. 14,63 km
	ZDP Nowy Dwór Gd.	Przebudowa 5 dróg pow. o łącznej dł. 6,42 km
		Remonty cząstkowe na drogach pow.
	ZD dla pow. Puckiego i Wejherowskiego	Przebudowa i remont 3 dróg w pow. Puckim o łącznej dł. – 3,95 km
	ZDiZ Sopot	Kompleksowa przebudowa 5 ulic
	Miasto Starogard	Budowa 4 ulic (jezdnie, chodniki, ciągi pieszo-jezdne, progi zwalniające)
		Remonty 3 ulic (jezdnie i chodniki)
	ZDP Starogard	Remont 2 dróg pow. o łącznej dł. 1,48 km
		Remonty cząstkowe na drogach pow.
	ZDM Słupsk	Kompleksowa przebudowa ul. Boh. Westerplatte o dł. 2,425 km (jezdnie, chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)
		Remonty naw. 5 ulic o łącznej dł. 1,965 km
	ZDP Słupsk	Przebudowa 13 odcinków dróg pow.
	Pow. Sztumski	Przebudowa i remonty 7 odcinków dróg pow. z chodnikami w miejscowościach o łącznej długości 11,98 km
	Miasto Wejherowo	Kompleksowa budowa 2 ulic w mieście (jezdnie, chodniki, ścieżki rowerowe, uzbrojenie)
		Roboty utrzymaniowe, w tym utrzymanie dróg gruntowych
	ZD dla pow Puckiego i Wejherowskiego	Przebudowa 5 dróg w pow. Wejherowskim o łącznej dł. 6,034 km
		Remonty 10 odcinków dróg w pow. Wejherowskim o łącznej dł. 14,206 km
	ZDP Tczew	Przebudowa 2 wiaduktów w Tczewie, remont 2 dróg pow. , 2 zatoki autobusowe
	Pow. Kwidzyn	Budowa obwodnicy m. Kwidzyna z obiektem mostowym, chodnikiem i ścieżką rowerową dł. 2,7 km
	ZDiZ Gdynia	Remont nawierzchni jezdni dł. 9,32 km
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	GDDKiA	Budowa sygnalizacji świetlnej na 4 skrzyżowaniach – DK 6, 21, 22
	ZDW	Budowa sygnalizacji świetlnej na 2 przejściach dla pieszych
	St. Pow. Gdańskiego	Utrzymanie (montaż, naprawa, odnowa)
	ZDP Starogard	Wymiana i uzupełnienie oznakowania
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	FRIL, PRBRD	Zasady i wdrożenie działań dla zmniejszenia ciężkości wypadków – wyłączone dla zarządów dróg
	ZDiZ Gdańsk	Przycinanie korony drzew i krzaków w skrajni drogi
	Starostwo Powiatu Gdańskiego	Wycinka drzew, usuwanie karpin, wycinka zakrzewień, podcinka gałęzi, frezowanie pni, na drogach powiatowych.
	ZDP Lębork	Wycinka drzew
	PZD Starogard Gd.	Frezowanie pni, koszenie poboczy.
	PZD Tczew	Kształtowanie profilu poboczy, usuwanie odrostów drzew i krzewów, wycinka gałęzi zasłaniających znaki drogowe
	Powiat Sztum	Wycinka drzew i krzewów – 120 drzew, zakrzewień, odrosty i konary – 676 drzew
	PZD Nowy Dwór Gd.	Wycinka drzew (55 szt.) i odkrzaczanie
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	PZD Starogard Gd.	Wykonanie odwodnienia dróg pow. w 5 miejscowościach
		Montaż barier sprężystych na długości 548 m
	PZD Tczew	Roboty utrzymaniowe (remonty cząstkowe, uzupełnienie i odnowienie oznakowania, zimowe utrzymanie dróg)
		Koszenie poboczy dróg powiatowych po obu stronach A-1
		Ścinka zawyżonych poboczy
	PZD Nowy Dwór Gd.	Bariery drogowe o długości 180 m.

2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	PKW PSP, ZW OSP	Zakup samochodów i sprzętu ratowniczego dla jednostek ratowniczo-gaśniczych

2.12. Województwo śląskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	Dane z KWP	
	Dane z KWP PSP	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Policja	Dalszy rozwój „Systemu Automatycznej Rejestracji Prędkości”
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	Śląski Wojewódzki Program Szkolenia Nauczycieli do nauczania wychowania komunikacyjnego Przygotowania uczniów w szkołach do konkursu – turnieju BRD i MTM
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD Katowice	Festyny i Imprezy Plenerowe Promocja brd wśród najmłodszych użytkowników dróg Współpraca z Telewizją Polską Konferencje szkoleniowe Ośrodków Szkolenia Kierowców „Bezpieczny Wypoczynek” Współpraca z mediami
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Policja	„Prędkość”
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Policja	„Pasy”
	WORD Katowice	Wyjazdy z Symulatorem Zderzeń i Alkogoglami
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Policja	„Alkohol i Narkotyki”
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Częstochowa	Działalność wydawnicza z zakresu BRD
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Policja	„Pieszy” (NURD)
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	

2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów
	WORDY
	Egzaminy na kartę rowerową i motorowerową
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych

2.13. Województwo świętokrzyskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	Automobilklub Kielecki	Szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy
	Komenda Wojewódzka PSP w Kielcach	Kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej
		Szkolenie strażaków PSP w zakresie kierowania ruchem drogowym.
	WORD Kielce	Szkolenie z zakresu kierowania ruchem drogowym
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Starostwo Powiatowe Starachowice	Konkursy Plastyczne i filmowe
	Automobilklub Kielecki	Konkurs – „Ratować każdy może”
	PZM Zarząd Okręgowy w Kielcach, WORD Kielce, Kuratorium Oświaty, Policja	Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny dla szkół średnich i Turniej BRD dla szkół podstawowych i gimnazjalnych
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WRD KWP, Krajowe Centrum BRD	Spotkania dla społeczności lokalnych
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WRD KWP, Agencja Promocyjno Reklamowa COVER, WORD Kielce, GDDKiA Kielce, PZU Kielce	Realizowanie II części filmu „Życie jest zbyt cenne, nie zostawiaj go na drodze”
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Wojewódzka Rada BRD w Kielcach, PIP, KRUS, Kuratorium Oświaty w Kielcach	Konkurs „Pomóżmy dzieciom spędzić szczęśliwie wakacje”
	WRD KWP, Zakład Linii Kolejowych w Kielcach	Udział w kampanii społecznej „Bezpieczny przejazd-Zatrzymaj się i Żyć”
	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Kielcach	Kontrole w transporcie drogowym
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Zarząd Dróg Powiatowych w Jędrzejowie	Budowa chodników dla pieszych
	Zarząd Dróg Powiatowych, Prezydent, Burmistrz, Wójtowie, Starosta Skarżyski	Ochrona pieszych – strefy zamieszkania
	GDDKiA O/Kielce	Budowa chodników na długości 1,2 km
	Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach	Budowa chodnika dla pieszych
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	

2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Wojewódzka Rada BRD, Polskie Radio Kielce S. A.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych w starszym wieku
	Krajowe Centrum BRD, WRD KWP, Agencja Public Relations Stabilis w Kielcach	Edukacja osób starszych poprzez kampanie społeczne
	WRD KWP Kielce, WORD, Kuratorium Oświaty	Każda szkoła bezpieczna
	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki, WRD KWP	Zawsze widoczny zawsze bezpieczny
	WRD KWP, Kuratorium Oświaty, Kuria Diecezjalna	„Pierwszaku Świeć Przykładem”
	Targi Kielce, Kuratorium Oświaty, WORD, KRUS, Izba Celna, PCK, Straż Pożarna, Nieetatowy Zespół ds. profilaktyki i prewencji kryminalnej KWP Kielce	Wojewódzka Olimpiada Bezpieczeństwa
	Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Kielcach, WRD KWP	Zakup miasteczek ruchu drogowego
	WRD KWP, Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”	Wystawienie spektakli słowno- muzycznych dla młodzieży pt „ Nie daj się zabić-życie jest zbyt cenne”
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Powiatowych w Sandomierzu	Przebudowa drogi nr 0782 T Przebudowa dróg Przebudowa drogi nr 0803 T Wykonanie oznakowania poziomego Wykonanie oznakowania pionowego
	Zarząd Dróg Powiatowych w Skarżysku	Ochrona pieszych – nowe przejścia dla pieszych Modernizacja drogi
	Zarząd Dróg Powiatowych w Staszowie	Odnowa i przebudowa dróg
	Zarząd Dróg Powiatowych w Jędrzejowie	Odnowa dróg powiatowych Powiatu Jędrzejowskiego
	Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach	Przebudowa drogi powiatowej Nr 0288T Budowa chodnika dla pieszych Przebudowa drogi powiatowej Nr 0355T Przebudowa drogi powiatowej Nr 0484T Wymiana starego oraz ustawienie nowego oznakowania pionowego Wykonanie oznakowania poziomego
	Miejski Zarząd Dróg w Kielcach	Wykonanie 27 progów zwalniających Wykonanie przejść dla pieszych Przebudowa skrzyżowania dróg
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	ŚZDW w Kielcach	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 758
		Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 973
		Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 752
		Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 757
		Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 786
		Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 748

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

		Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 745
		Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 768
		Wykonanie oznakowania poziomego
	Miejski Zarząd Dróg w Kielcach	Wykonanie sygnalizacji świetlnych
		Remont sygnalizacji świetlnych
	Zarząd Dróg Powiatowych Skarżysku	Ochrona pieszych – sygnalizacja świetlna akomodacyjna
	Zarząd Dróg Powiatowych w Skarżysku - Kamiennej	Zmiana organizacji ruchu na pięcioramiennym skrzyżowaniu
	GDDKiA O/Kielce	Wykonanie dokumentacji projektowej na budowę chodników
		Wykonanie dokumentacji na przebudowę skrzyżowania
	Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach	Utrzymanie zieleni przydrożnej
	Starostwo Powiatowe we Włoszczowie	Ustawienie lustra drogowego
		Przebudowa ulic we Włoszczowie
		Przebudowa Drogi Powiatowej nr 0241T
		Przebudowa Dróg Powiatowych nr 0262T i 0264T
		Przebudowa Drogi Powiatowej nr 0229T
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach	Wycinka drzew na drogach powiatowych
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach	Przebudowa drogi powiatowej Nr 0296T
		Przebudowa drogi powiatowej Nr 0378T
		Ustawienie barier ochronnych
		Wymiana poręczy mostowych
	Zarząd Dróg Powiatowych w Skarżysku	Ochrona pieszych – bariery sprężyste
		Modernizacja drogi
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	

2.14. Województwo warmińsko – mazurskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	Wojewódzka Rada BRD w Olsztynie	Osiągnięcie historycznego poziomu jedynie 177 ofiar zabitych na drogach Warmii i Mazur w 2009 r.
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Global Road Safety Partnership, Partnerstwo Dla Bezpieczeństwa Drogowego, Warmińsko - Mazurski Urząd Marszałkowski	Podpisanie listu intencyjnego o współpracy w zakresie działań ukierunkowanych na poprawę brd w regionie Warmii i Mazur
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Partnerstwo Dla Bezpieczeństwa Drogowego, Michelin Polska SA	Konferencja szkoleniowa 3-4.11.2009 r. Podsumowanie projektów w zakresie brd w 2009 r.
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, WM Stowarzyszenie Szkół Nauki Jazdy, KRBRD, Grupa IMAGE. WORD Elbląg	II Konferencja metodyczna "Społeczna misja nauczycieli jazdy"
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Policja, Samorząd powiatowy, Urzędy Miasta, Szkoły, Gimnazja	Utworzenie Centrów Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w województwie warmińsko – mazurskim w ramach rządowego programu „Razem Bezpiecznie”
	WORD Elbląg, Policja, Samorząd powiatowy, Urzędy Gmin, Szkoły, Gimnazja	Utworzenie Szkolnych Centrów Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w gminach Warmii i Mazur
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, MICHELIN Polska SA, KWP w Olsztynie, Kuratorium Oświaty, Przedszkola w Olsztynie	Przedszkolny Program Edukacji Komunikacyjnej „AUTOCHODZIK” w ramach rządowego programu „Razem Bezpiecznie”
	KGP, CSP Legionowo, KWP KMP/KPP, Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, Samorządy, WORD Olsztyn, WORD Elbląg, GDDK i A O/Olsztyn	Wyposażenie jednostek policji w sprzęt służący do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Elblągu, Komenda Wojewódzka Policji. Kuratorium Oświaty. Polski Czerwony Krzyż.	Warmińsko – Mazurski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny 2009
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WORD – Regionalne Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Olsztynie, WORD Elbląg	Promowanie zapinania pasów bezpieczeństwa „SYMULATOR ZDERZEN”
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	WORD – Regionalne Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Olsztynie, Radio Planeta FM Olsztyn	Kampania radiowa i eventowa „Piłeś? Nie jedź”.
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Olsztynie, WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Kuratorium Oświaty, Państwowa Straż Pożarna	Wojewódzkie Mistrzostwa Pierwszej Pomocy Przedmedycznej Polskiego Czerwonego Krzyża
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie	Współpraca z mediami w zakresie popularyzowania brd
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	WORD Olsztyn	Doposażenie Policji drogowej w laserowe mierniki prędkości Ultralyte (2 szt.)
	WORD Elbląg	Doposażenie Policji drogowej w prędkościomierz kontrolny do rejestrowania dynamicznych zdarzeń w ruchu drogowym z pojazdu patrolowego, radarowego miernika prędkości, alkotestów
	KWP Olsztyn	Nadzór nad ruchem drogowym. Akcja „Prędkość”, „Pomiar”, „Pasy”, „Truck”
	KWP Olsztyn, MZDMiZ Olsztyn, GDDKiA Olsztyn	Rozbudowanie systemu automatycznego pomiaru prędkości
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	ZDW Olsztyn	Budowa i przebudowa chodników na drogach wojewódzkich realizowane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie Budowa i przebudowa zatok autobusowych na drogach wojewódzkich realizowane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie
	ZD Elbląg	Upowszechnianie środków bezpieczeństwa pieszych Upowszechnianie środków bezpieczeństwa rowerzystów Organizacja bezpiecznej drogi dzieci do szkoły
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Komenda Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, PCK w Olsztynie, LOK Olsztyn, Automobilklub Warmińsko-Mazurski, Komenda ZHP w Olsztynie, Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Gazeta Olsztyńska.	Akcja „Bezpieczne wakacje 2009”
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, MICHELIN Polska SA, Firma MM, Komenda Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, PCK w Olsztynie, Komenda ZHP w Olsztynie, Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Gazeta Olsztyńska, Radio Olsztyn	Podsumowanie Przedszkolnego Programu Edukacji Komunikacyjnej „AUTORIADA”
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
	Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego KWP w Olsztynie	Akcja „Bezpieczna droga do szkoły”, „Gimbus”
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Elblągu. Współorganizatorzy: Komenda Wojewódzka Policji. Kuratorium Oświaty w Olsztynie. Polski Czerwony Krzyż.	Warmińsko-Mazurski Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego 2009
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	

2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Urząd Miasta w Giżycku i Braniewie, Starostwa powiatowe w Giżycku i Braniewie	Budowa miasteczek ruchu drogowego w Giżycku i Braniewie
	WORD Elbląg	Organizowanie akcji BRD
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, GDDKiA Olsztyn, ZD Elbląg, MZDMiZ w Olsztynie	Wiosenne i jesienne przeglądy dróg i ulic pod względem brd
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	MZDMiZ Olsztyn, ZDW Olsztyn, ZD Elbląg	Poprawa parametrów geometrycznych drogi i widoczności oraz stanu technicznego dróg
	MZDMiZ Olsztyn	Podniesienie standardu oznakowania dróg
	ZDW Olsztyn	Przebudowy dróg, odnowy nawierzchni realizowane przez ZDW w Olsztynie
	ZD Elbląg	Przebudowy dróg, odnowy nawierzchni realizowane przez Zarząd Dróg w Elblągu
	GDDKiA Olsztyn	Inwestycja drogowe realizowane przez GDDKiA w Olsztynie (zakończone) Inwestycje drogowe realizowane przez GDDKiA w Olsztynie (trwające) Remonty drogowe realizowane przez GDDKiA w Olsztynie (kontynuacje) Remonty drogowe realizowane przez GDDKiA w Olsztynie (rozpoczęte)
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	Miejski Zarząd Dróg, Mostów i Zieleni w Olsztynie	Rozbudowa systemu sterowania ruchem Cester w Olsztynie, Wprowadzanie korekt w systemie dynamicznego sterowania ruchem
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
	Zarząd Dróg w Elblągu	Rozbudowa systemu zarządzania ruchem drogowym na terenie Elbląga
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	MZDMiZ Olsztyn, ZD Elbląg	Montaż szyszan poziomych, montaż progów zwalniających
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	

2.15. Województwo wielkopolskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	WORD Piła, Starostwa Powiatowe	Inicjowanie powoływania Powiatowych Rad BRD jako kolejnego szczebla Rad BRD.
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	WORD Piła, Starostwa Powiatowe	Uczestnictwo w pracach Rad BRD.
	WORD Piła, Starostwa Powiatowe	Organizacja współpracy i współdziałania w realizacji zadań podejmowanych w dziedzinie brd.
	Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu, WORD Poznań	Organizacja i wyposażenie Sekcji Kontroli Ruchu Drogowego w Wydziale Ruchu Drogowego KWP, zakup nieoznakowanych radiowozów z videorejestраторami.
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Piła, Powiatowe Rady Brd	Przygotowanie kadry pedagogicznej do realizacji programu Certyfikat „Bezpiecznie przechodzę przez jezdnię”
	WORD Poznań	1. Szkolenie „Eco Driving bezpiecznego Poznania”. 2. Udział w seminarium na temat roli pracowników administracji samorządowej i rządowej w poprawie brd – Zamość, Krasnobród – 8-9 października 2009 r.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	WORD Piła, Powiatowe Rady BRD	Okresowe monitorowanie zdarzeń drogowych, merytoryczne opracowanie przyczyn zdarzeń.
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	WORD Piła, Powiatowe Rady BRD	Promowanie i propagowanie Krajowego Programu BRD, Powiatowych Rad BRD
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD, Powiatowe Rady Brd, szkoły	Gabinet Wychowania Komunikacyjnego w każdej szkole
	WORD, Powiatowe Rady Brd, przedszkola	Kącik Wychowania Komunikacyjnego w każdym przedszkolu
	WORD, samorządy gmin, szkoły	Centrum Wychowania Motorowego
	WORD-y Wielkopolski, placówki oświatowe	Pomoc placówkom oświatowym przy organizacji pracowni wychowania komunikacyjnego i miasteczek ruchu drogowego. Pomoc przy organizacji sprawdzianów praktycznych na karty rowerową i motorowerową. Szkolenia dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego. Przygotowanie i druk wydawnictw edukacyjnych dla uczniów.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WORD-y Wielkopolski – Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna	Współpraca w zakresie planowania i wyposażania jednostek straży pożarnych w urządzenia i sprzęt podnoszący ich sprawność ratowniczą na drogach. Zakup pomocy służących do podnoszenia kwalifikacji ratowników medycznych.
	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu	Program optymalizacji przygotowania jednostek ochrony przeciwpożarowej do działań związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu, Urząd Marszałkowski w Poznaniu, Wojewódzka Rada BRD, WORD-y, PZM, Automobilklub Wielkopolski	II Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo na drogach województwa wielkopolskiego” zorganizowana na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, połączona z wystawą specjalistycznego sprzętu policyjnego, urządzeń bezpieczeństwa ruchu.
	Urząd Gminy Ujście, WORD Piła	Gminny program edukacyjny w zakresie poprawy bezpieczeństwa drogowego
	WORD-y Wielkopolski, Policja	Doposażenie Policji w sprzęt specjalistyczny; mierniki prędkości, fotorejestratory, samochody, do realizacji zadań związanych z poprawą brd.
	KW Policji w Poznaniu, KM Policji w Lesznie, KP PSP w Lesznie, Parafia p. w. Św. Antoniego w Lesznie, WORD-y,	Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, zorganizowany w Lesznie na terenie parafii p.w. św. Antoniego; impreza masowa dla dzieci i dorosłych.
	WORD Poznań, Sekretariat WR BRD, Policja, Automobilklub Wielkopolski, PZM, PSP, Żandarmeria Wojskowa, „DROGA i BEZPIECZEŃSTWO”	Redagowanie comiesięcznego dodatku prasowego (do Monitora Wielkopolskiego), promującego zasady brd, skierowanego do czytelników z Wielkopolski; kontynuacja.
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD-y Wielkopolski – placówki oświatowe, Policja	W szkolnej edukacji, elementy kształtowania postaw negujących przekraczanie prędkości, a promujące nieagresywne zachowania użytkownika drogi publicznej. Kampanie informacyjno-promocyjne w zakresie bezpiecznej prędkości.
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	WORD Kalisz	Wyposażenie służb kontroli ruchu drogowego w zestawy do kontroli pojazdów.
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WORD-y Wielkopolski – placówki oświatowe, Policja	W szkolnej edukacji, kształtowanie obowiązku i potrzeby używania w czasie jazdy samochodem pasów bezpieczeństwa.
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WORD-y Wielkopolski – placówki oświatowe, Policja	W szkolnej edukacji, elementy kształtowanie postaw negujących jazdę pod wpływem alkoholu czy podobnie działającego środka.
	KW Policji w Poznaniu, Urząd Marszałkowski w Poznaniu, Krajowe Centrum BRD, WORD-y, Automobilklub Wielkopolski, PZM, Fundacja „Krzyś – trzeźwy i życzliwy kierowca”	„Trzeźwe Województwo”, wielowątkowy program profilaktyczny, zainicjowany w 2008 r., adresowany do kierujących pojazdami; poprawa świadomości uczestników ruchu drogowego w zakresie kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości.
	Euro RSCG Sensors, KG Policji w Warszawie, Krajowy Duszpasterz Kierowców, WORD-y	Kampania „Alko-casco – Alkomat w każdym aucie”, zwrócenie uwagi na problem nieświadomie nietrzeźwych kierowców.
	KW Policji w Poznaniu, Urząd Marszałkowski w Poznaniu, Automobilklub Wielkopolski, PZM	Program profilaktyczny „Województwo bez narkotyków”, poprawa świadomości w zakresie kierowania pojazdami pod wpływem środków działających podobnie do alkoholu; działania oświatowe kierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych.
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	GDDKiA Oddział w Poznaniu	Zakup i ustawianie fotoradarów.
	KG Policji, KW Policji w Poznaniu, MEN, PZM, WORD-y, Automobilklub Wielkopolski, Żandarmeria Wojskowa	Współdział merytoryczny i finansowy w organizacji ogólnopolskich konkursów motoryzacyjnego oraz wiedzy o brd skierowanego do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Festyny i imprezy masowe połączone z edukacją brd.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	WORD Piła	Konkurs „Z prawem jazdy w dorosłość” dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych jako IV etap wychowania komunikacyjnego
	WORD Piła, KPP Piła, PCK, Samorząd Dzielnicy – Piła Podlasie	- Od drzwi do drzwi, Dzień bez samochodu - Brd przy okazji akcji krwiodawczej „Cała Polska dzieciom” - Brd przy okazji obchodów Dnia Dziecka
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WORD-y Wielkopolski, Powiatowe Rady BRD, instytucje oświatowe	Wprowadzenie do szkolnej edukacji modułu kształtującego właściwe postawy dzieci i młodzieży jako pieszych uczestników ruchu drogowego. Spotkania i pogadanki na temat brd; rozdawanie elementów odblaskowych wśród dzieci i młodzieży szkolnej.
	KW Policji w Poznaniu, Krajowe Centrum BRD w Warszawie, WORD-y, Automobilklub Wielkopolski, PZM, Telewizja WTK	Kampania profilaktyczna „Zderzak ochroni samochód – pieszego nie chroni nic”; film edukacyjny i spot telewizyjny „Idź tak, abyś doszedł”
	Procter&Gamble, Navo PGD, agencja Data Solutions, KW Policji w Poznaniu	Program poprawy bezpieczeństwa najmłodszych na drogach, który jest częścią akcji „Podaruj dzieciom słońce”, skierowany do najmłodszych uczestników ruchu drogowego.
	WORD Piła	W I etapie Wychowania Komunikacyjnego program: - dla dzieci kończących przedszkole – Certyfikat „Bezpiecznie przechodzę przez jezdnię” - dla klas 1 – 3 – Certyfikat „Bezpieczny pieszy”
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	GDDKiA Oddział w Poznaniu, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	Budowa sygnalizacji świetlnej wzbudzanych na przejściach dla pieszych. Budowa chodników i ścieżek rowerowych. Budowa azyli na przejściach dla pieszych. Montaż znaków D-6 na wysięgnikach nad przejściami dla pieszych.
	WORD-y Wielkopolski, Policja, Automobilklub Wielkopolski, PZM, Wojewódzka Rada BRD, Stowarzyszenie „Droga i Bezpieczeństwo”, Żandarmeria Wojskowa	Realizacja zadań z zakresu drogowych środków ochrony pieszych – każde dziecko rozpoczynające edukację szkolną powinno być zaopatrzone i używać w czasie drogi do i ze szkoły światło-odblasków na tornistrze i ubraniu wierzchnim.
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD – Placówki Oświatowe	W czasie spotkań z kadrą szkół, przedszkoli, rodzicami upowszechnianie i propagowanie wiedzy dotyczącej używania odzieży i materiałów światło-odblaskowych i fluorescencyjnych podnoszących widoczność na drodze przez pieszych i rowerzystów.
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD-y Wielkopolski – placówki oświatowe	Merytoryczna pomoc kadry dydaktycznej realizującej wychowanie komunikacyjne w zakresie karty rowerowej i motorowerowej
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	GDDKiA Oddział w Poznaniu, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	Budowa ścieżek pieszo – rowerowych.

2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	KW Policji w Poznaniu, Krajowe Centrum BRD w Warszawie,	Seminaria w ramach Programu „Bezpiecznie chce się żyć”
	KW Policji w Poznaniu, Krajowe Stowarzyszenie Resocjalizacji	Program resocjalizacji osób skazanych za przestępstwa drogowe.
	KW Policji w Poznaniu, WORD Poznań, Krajowe Centrum BRD	Program prewencyjny „Bądź widoczny – widocznym lepiej”; rozdawanie podczas spotkań oświatowych odbłasków i książeczek edukacyjnych.
	DHL Express, KW Policji w Poznaniu	Działania edukacyjne dla dzieci; pogadanki oświatowe.
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	GDDKiA Oddział w Poznaniu, WORD Konin	Ocena oznakowania przebudowanej drogi krajowej.
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	GDDKiA Oddział w Poznaniu, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	Przebudowa skrzyżowań z budową małego ronda. Odnowa nawierzchni drogi z przebudową skrzyżowań i wprowadzeniem elementów poprawy brd (lewoskręty, wyspy kanalizujące, przejścia dla pieszych z azylami i znakami D-6 nad jezdnią). Przebudowa skrzyżowania z budową sygnalizacji świetlnej. Rozbudowa dróg do parametrów dróg ekspresowych oraz budowa obwodnic. Budowa pasów lewoskrętu na skrzyżowaniach. Budowa wysepek środkowych chroniących pasy lewoskrętów. Budowa chodników i poprawa stanu nawierzchni drogi. Budowa zatok autobusowych. Montaż barier stalowych, separatorów ruchu.
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	GDDKiA Oddział w Poznaniu, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	Wycinka drzew.
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	GDDKiA Oddział w Poznaniu, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	Umieszczenie barier sprężystych, barier segmentowych, ekranów przeciwbłotnych.
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
	KW PSP w Poznaniu	Instalacja systemu selektywnego alarmowania w OSP
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	WORD-y	Zakup pomocy służących do szkoleń ratowników medycznych i prowadzenia działań oświatowych. Zakup i doposażenie ambulansów medycznych.
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD-y, Powiatowe Rady BRD, Komendy Powiatowe PSP, Policja	Doposażenie podmiotów ratowniczych w sprzęt służący poprawie skuteczności i szybkości działania w ratownictwie drogowym.

2.16. Województwo zachodniopomorskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Powiatowa Komisja Ruchu Drogowego i KP Policji	Przegląd dróg wspólnie przez Komisję i Policję Posiedzenie Komisji Ruchu Drogowego
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	KP Policji, Szczecińska Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych	Bezpieczeństwo pieszych w ruchu drogowym
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	Jednostki organizacyjne Powiatu, KP Policji, KP PSP,	Promowanie krajowego programu brd
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Komisja Ruchu Drogowego, placówki oświatowe, KP Policji, Szczecińska Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych, Straże Miejskie	Prowadzenie szkoleń i organizacja konkursów
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego, KP Policji, Stacje diagnostyczne działające na terenie powiatu	Bezpłatna akcja ustawiania świateł i kontrola stanu technicznego pojazdów w stacjach diagnostycznych
	gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne	wprowadzenie przedmiotu i określenie podstawy programowej oraz kwalifikacji nauczycieli do prowadzenia zajęć
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Szczecinie	Szkoły organizując różnorodne festyny oraz konkursy starają się zwrócić uwagę swoich uczniów na problematykę bezpieczeństwa ruchu drogowego.
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Szczecinie	W związku z wprowadzeniem do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych nowego przedmiotu nauczania – edukacja dla bezpieczeństwa, ZWRBRD przy współpracy WORD, Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie, Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego, Zachodniopomorskim Wojewódzkim Inspektoratem Transportu Drogowego w Szczecinie oraz Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie zorganizował 7 konferencji na terenie województwa zachodniopomorskiego
	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Szczecinie	Seminarium dla nauczycieli „Wychowanie komunikacyjne w szkole – Jak? Gdzie? Kiedy?”
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	policja	DZIAŁANIA „PRĘDKOŚĆ”, „POWIAT”
	ZORD	SPOT REKLAMOWY W TTK MAX
	KP Policji, Media lokalne, Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych, Straże Miejskie	Propagowanie w mediach właściwych zachowań w ruchu drogowym w tym wobec pieszych i rowerzystów. Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach

2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich, samorządy lokalne, policja	ROZBUDOWA SYSTEMU AUTOMATYCZNEGO POMIARU PRĘDKOŚCI
	Urząd Marszałkowski, Policja	Zakup 2 szt fotoimitatorów
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WORD Szczecin, Policja	DZIAŁANIA „PASY”, ZAPNIJ PASY - OCAL ŻYCIE, KAMPANIA „MAMO, TATO PRZYPNIJ MNIE!”
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Policja, Urząd Marszałkowski, KP Policji, Media lokalne, Straże Miejskie	TRZEŻWY PORANEK, ALKOHOL I NARKOTYKI, Zakup 4 szt. alkoestów oraz 5 urządzeń do badania stanu trzeźwości ALCOBLOW, Propagowanie w mediach właściwych postaw wobec nietrzeźwych użytkowników dróg. Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Szczecin, Policja, ZORD Koszalin, WITD, Polski Związek Motorowy w Szczecinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie	Akcja „Bezpieczny Gimbus”, Wychowanie komunikacyjne dzieci i młodzieży – LEKCJE POKAZOWE, Akcja „Bezpieczny Przedszkolak”, Wychowanie komunikacyjne – TURNIEJ MOTORYZACYJNY – eliminacje wojewódzkie, – Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla dzieci niepełnosprawnych – eliminacje wojewódzkie, Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym – eliminacje powiatowe i wojewódzkie oraz finał Ogólnopolski, Kursy doszkalające kierowców wykonujących transport drogowy Szkolenie przewoźników drogowych – przygotowanie do egzaminu na certyfikat kompetencji zawodowych, Kurs dla kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów kandydatów na kierowców i kierowców Kurs dla kandydatów na instruktorów i instruktorów nauki jazdy, Edukacja osób i podmiotów odpowiedzialnych za organizację kwalifikacji zawodowej kierowców i nadzór nad ośrodkami szkolenia Organizacja szkoleń krótkoterminowych, konferencji i seminariów, Szkolenie Ekonomiczny I Bezpieczny Styl Jazdy, Szkolenie kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, Spotkania informacyjne dla kierowników ośrodków szkolenia i instruktorów nauki jazdy, Szkolenie w zakresie kierowania ruchem drogowym, Program Ekologiczny Kierowca, Bezpieczne Wyjazdy Na Wypoczynek Letni I Zimowy, Weryfikacja ograniczeń prędkości
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Policja, ZORD Koszalin	BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY, Bezpieczni na drodze”: (kamizelki, opaski, smycze, odbłaski)
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku WORD, ZORD	Oznakowanie poziome i pionowe jezdni Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	Policja	BEZPIECZNIE NAD MORZE, BEZPIECZNA ZIMA

2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	KP Policji, Szczecińska Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych	Stosowanie urządzeń bezpieczeństwa do ochrony dzieci
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD, policja, ZWRBRD	BEZPIECZNY ROWERZYSTA, Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	Powiatowy Zarząd Dróg, Urząd Miasta Szczecinek	Utrzymanie sprawności technicznej ścieżek rowerowych dla rowerzystów oraz budowa nowych
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	WORD Szczecin, Policja, ZORD Koszalin, Urząd Miasta Szczecinek	Szkolenia i egzaminy na kartę rowerową i motorowerową, użyj wyobraźni, konkursy o tematyce brd w placówkach oświatowych, Wspieranie Policji, Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego, Fundacji zajmujących się Brd, BĄDŹ WIDOCZNY, Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie, Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku, Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 3 na odcinku Stare Czarnowo – Żabów, Inwestycje drogowe mające na celu poprawienie bezpieczeństwa na drogach, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 11 na odcinku Będzino – Łekno – Mścice, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 20 w m. Szczecinek – ul. Szczecińska, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 10 na odcinku Nieradz – Piecnik, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 11 na odcinku Manowo – Mostowo, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 3 w m. Pyrzyce – ul. Lipiańska, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 20 na odcinku Dzwonowo – Chociwel, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 11 w m. Kołobrzeg, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 6 na odcinku Rymań – Ramlewo, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 6 na odcinku Kucierz – Wicimice, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 20 na odcinku Sątysz II – Winniki, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 20 na odcinku Sitno – Szczecinek, Odnowa nawierzchni drogi krajowej nr 20 w m. Drawsko Pomorskie, Budowa obwodnicy m. Stargard Szczeciński, Budowa chodnika na odc. Stary Przybysław - Świdwin w ciągu drogi wojewódzkiej nr 152, Budowa chodnika w m. Wrzosowo (kontynuacja) i budowa zatoki autobusowej w m. Pyszka w ciągu drogi wojewódzkiej nr 163, Budowa chodnika w m. Toporzyk w ciągu drogi wojewódzkiej nr 173, Budowa chodnika w m. Starogard Łobeski w ciągu drogi wojewódzkiej nr 152, Przebudowa chodnika w m. Barwice - ul. Zwycięzców w ciągu drogi wojewódzkiej nr 172, Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ul. Bobolickiej w m. Tychowo w ciągu drogi wojewódzkiej nr 169,

		Budowa chodnika i zatoki autobusowej w m. Sława w ciągu drogi wojewódzkiej nr 152, Budowa chodnika i przejścia dla pieszych w m. Zieleniewo w ciągu drogi wojewódzkiej nr 102, Budowa zatoki autobusowej w m. Wardyń oraz chodnika w m. Redło w ciągu drogi wojewódzkiej nr 152, Przebudowa chodnika w m. Białogard, ul. Kołobrzeska w ciągu drogi wojewódzkiej nr 163, Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 114 w m. Police i m. Jasienica wraz z przebudową Chodnika w m. Police, Przebudowa skrzyżowania dróg 148 i 147-ulicy Bema i ul. Kilińskiego w m. Łobez, Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 163 i chodnika w m. Czaplinek, Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 177 i chodnika w m. Hanki, Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 102 z drogą powiatową nr 0100Z w m. Pobierowo, Przebudowa odc. dróg nr 144 i 146 w m. Dobra ul. Armii Krajowej i Kościuszki, Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 165 z drogą powiatową nr 0354Z w m. Mielno, Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 203 i 205 ul. M. Curie – Skłodowskiej i Podzamcze w m. Darłowo, Budowa 2 obiektów mostowych w ciągu drogi wojewódzkiej nr 127 granica państwa – Dębno w km 15 + 087 i w km 15 + 141 w m. Dargomyśl, Przebudowa betonowego wiaduktu nad torami PKP w ciągu drogi wojewódzkiej nr 169 Byszyno – Tychowo – Głódowa w km 34 + 784 w miejscowości Głódowa, Remont wiaduktu nad nieczynną linią kolejową wąskotorową relacji Gryfice – Karwice – Rewal – Trzebiatów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 102 Międzyzdroje – Kołobrzeg w km 67 + 750 w miejscowości Trzebiatów.
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	GDDKiA, policja	Lustracja dróg krajowych i wojewódzkich
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku	Wycięcie drzew przydrożnych
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie	Wprowadzenie Informatycznego Systemu Wspomagania Ratownictwa Medycznego, Wyposażenie zespołów ratownictwa medycznego w system nadzoru mobilnego w oparciu o monitoring satelitarny (GPS)
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie	Zakup nowych ambulansów oraz sprzętu medycznego, Szkolenie zespołów ratownictwa medycznego i dyspozytorów medycznych
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Wydział Komunikacji i Transportu SP, KP Policji	Kontrola stanu technicznego pojazdów, prowadzenie akcji „Trzeźwy poranek”, akcji „Znicz 2009”, „Bezpieczny Powrót”, interwencje policji na wniosek rodziców i opiekunów w zakresie badania pojazdów i trzeźwości kierowców autobusów wyjeżdżających na wycieczki i wakacje

.....

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu

.....